

Colecția Cicerone Ionițoiu

Rezistența anticomunistă din munții României, 1946 - 1958

<http://www.procesulcomunismului.com/>

Contact

contributii@procesulcomunismului.com

mesaje@procesulcomunismului.com

2004

CUPRINS

Cuvânt înainte - Prefață

Partea I-a

Eliberarea a însemnat jefuirea și dezorganizarea țării

Încercarea de coordonare a unei mișcări de rezistență națională

Partea a II-a

Dobrogea. Mișcarea de rezistență din munții Banatului

Partea a III-a

Mișcarea de rezistență din munții Banatului (continuare)

Partea a IV-a

Alecu ia conducerea mișcării de rezistență

Pregătiri de luptă și la Craiova

Maramureșul prezent în lupta pentru libertate

Partea a V-a

Rezistența din munții Făgărașului de pe versantul nordic

Partea a VI-a

Rezistența din munții Făgăraș, versantul sudic

Partea a VII-a

Rezistența din munții Făgăraș, versantul sudic

Partea a VIII-a

Bucovinenii încep lupta

Partea a IX-a

Erupție în munții Apuseni (continuare)

Moțul

Partea a X-a

Moldova pe drumul crucii

Vrancea

Parașutiștii

Berna

Partea a XI-a

Adrian Mișu începe lupta

Nemulțumiri țărănești. "Aleșii poporului" jefuiesc poporul

Partea a XII-a

Nemulțumiri țărănești. "Aleșii poporului" jefuiesc poporul (continuare)

Siretul își înroșește apele

Tributul țăranilor plătit comunismului

CUVÎNT ÎNAINTE

Timp de aproape 12 ani (1946-1958), luptătorii anticomuniști retrași în susținuți de populația satelor din împrejurimi, au rezistat eroic atacurilor trupelor de Securitate. În această luptă au fost implicați zeci de mii de oameni. Majoritatea au căzut în luptă sau au fost condamnați la moarte și executați. Locuitorii satelor de la poalele munților, care îi ajutau și îi aprovizionau cu alimente, când nu au fost executați, au umplut închisorile și lagărele de exterminare.

Autorul, Cicerone Ionițoiu, în prezent vicepreședinte al Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat, a memorat evenimente, nume, localități și întâmplări. Le-a memorat și apoi, după mulți ani, le-a consemnat așa cum i-au fost povestite de cei pe care i-a întâlnit în închisori și lagăre. În ultimii ani, cu ocazia călătoriilor făcute în țară, le-a completat cu noi date încredințate de supraviețuitori.

Timpul nu i-a îngăduit o stilizare mai îngrijită, nici o sistematizare mai adecvată a materialului strâns.

Împrejurările au făcut posibile eventuale erori asupra denumirii unor localități, a numelor unor persoane și chiar a modului cum și-au pierdut viața.

Vom fi recunoscători cititorilor care, în cunoștință de cauză, ne vor semnala eventualele inadvertențe, pentru a fi corectate într-o ediție ulterioară.

Desigur, cele relatate în această carte nu reprezintă decât o mică pane din epopeea rezistenței armate anticomuniste din munții României.

Dar, așa cum a scris marele Alexandr Soljenițîn, ca să cunoști gustul apei de mare nu e nevoie să bei toată marea, este de ajuns și o sorbitură.

Editura

PREFAȚĂ

Rezistența împotriva regimului comunist din România a fost generală și a început imediat după așa-zisa eliberare. Ea a însemnat reacția de apărare a demnității naționale împotriva jafurilor, arestărilor și crimelor comise de ocupanții sovietici și de uneltele lor. Aceste fărâdelegi au durat peste patruzeci de ani

Poporul român nu a acceptat niciodată să colaboreze cu dictatura.

S-au găsit și trădători, așa cum au fost peste tot. Soarta lor este pecetluită și nimeni nu le poate schimba denumirea.

România a cunoscut fi lupta de partizani - acea luptă armată care timp de peste un deceniu a cuprins întreg teritoriul și a hărțuit autoritățile vândute intereselor străine.

Am încercat să prezint unele episoade ale acestei lupte, care trebuie să rămână în istoria poporului român, deoarece am cunoscut această luptă în mod direct, fiind unul dintre aceia care au simțit în ceașă țeava pistolului sovietic și au fost călcați în picioare de uneltele ocupantului vremelnic.

Fugărit, am dormit sub clar de lună la adăpostul pădurii, avînd drept pernă cetina de brad, iar pe vreme de furtună piatra rece a grotei carpatine.

I-am cunoscut pe unii din martirii acestei lupte de partizani, care s-au înfrățit cu moartea, mușcînd țărîna, secerăți de gloanțe sub zidul onoarei românești.

Ei au făcut parte dintr-o generație fără tinerețe.

Ei și-au dat viața încredințați că viitorul nu va fi prezentul pe care îl trăiau.

Cu migală am adunat faptă lângă faptă, nume lângă nume, ca să refac o lume de eroi adevărați și de martiri.

Dumnezeu ne-a învrednicii să avem o istorie cu mulți martiri, pe care noi trebuie să-i cinstim.

Alții nu o vor face.

Săpați-le adînc numele în inimă și în piatră! Scrieți-l în veșnici !

Celor ce n-au auzit geamătul poporului român, celor ce n-au văzut copiii smulși de la sînul mamei și sîngele nevinovat curgînd pentru dreptate, străinilor care se-ntreabă ce-am făcut, să le oferim dovezile pe care nici un vecin nu le poate prezenta la proporțiile epopeii noastre și, purtîndu-i de mîină, să le arătăm că pămîntul nostru-i plin de oseminte de la munte pînă la mare, din bordei pînă-n palat, și pretutindeni întîlnești copii ce nu și-au cunoscut părinții sau mame căroră li s-au uscat ochii de jalea așteptării.

Cicerone Ionițoiu

ELIBERAREA A ÎNSEMNAT JEFUIREA ȘI DEZORGANIZAREA ȚĂRII

În spatele frontului se întorceau, în "furgonetele sovietice", cei o sută sau două de comuniști ce-și găsiseră adăpost sub pulpana lui Stalin. După acești trădători ai intereselor românești și-a făcut apariția o lume necunoscută locurilor, cu graiul stricat, fără ocupație precisă, care a împânzit Țara de Sus și Țara de Jos a scumpei noastre Moldove. Se urmărea crearea unei stări de anarhie și instaurarea unei administrații cu oameni străini de acele locuri, care nu țineau cont de legile țării noastre.

România se găsea într-o situație disperată.

Prim-ministrul de atunci, generalul Rădescu, a declarat în fața națiunii : "Ne-am găsit la un moment dat în situația de a fi șterși de pe hartă ca stat independent. Am scăpat grație înțelepciunii și curajului tânărului nostru Rege".

Iuliu Maniu, în acele momente grele pentru țară, a subliniat: "Trebuie să accentuez gestul Majestății sale Regele, care a luat în această chestiune partea leului, fiindcă prin cuvântul său, hotărât, a pus la dispoziția acestei acțiuni întregul său aparat militar și civil. Desigur, fiecare am riscat ceva în această operațiune, dar Majestatea Sa Regele a riscat cel mai mult, a riscat dinastia, tronul, și și-a riscat chiar viața".

Lucrețiu Pătrășcanu, reprezentantul infimeii minorități comuniste puse în slujba Moscovei, se erija în apărător al intereselor sovietice și, de pe poziția de "procuror" pe care și-o asumase, acuza de întindere în încheierea armistițiului. O făcea după întoarcerea de la Moscova.

Iuliu Maniu a ținut să lămurească situația, subliniind că nu e de vină România: "Domnul Buzești știa că am precizat anumite modalități și nu ni s-a răspuns din partea Alianților șapte săptămâni, după care s-a spus: "Faceți dumneavoastră după puterea dumneavoastră proprie, că noi nu putem face nimic" și s-a făcut pe putere proprie... Am fost într-o situație groaznică, tragică. Vedeam că nu puteam întârzia lucrurile. Și nu aveam nici un ajutor de nicăieri. Și a trebuit să găsim momentul cel mai potrivit, pe câtă vreme nici de la Italia, nici de la Franța nu au cerut să facă acțiuni pe puteri proprii, ci au cerut să facă acțiuni când erau Alianții acolo, cu forțele lor. Noi am făcut cu puteri proprii riscând viața, existența, dinastia și tot bunul pe care îl are România".

Și tot în Consiliul de Miniștri a făcut unele precizări care lămuresc situația dramatică din acea perioadă: "Țin să constat că textul armistițiului nu corespunde cu acele conversațiuni și acele încheieri pe care emisarii noștri la Cairo le-au convenit cu reprezentanții Alianți... constat că Alianții nu și-au respectat înțelegerile. Baza acestor condițiuni era fixată în șase puncte care conțineau anumite asigurări foarte prețioase pentru România... am fost de credința că aceste stipulațiuni vor fi respectate, dar ceea ce am stabilit la Cairo nu s-a respectat de domniile de la Moscova..

Armistițiul în multe privințe se prezintă ca o capitulațiune..."

Pentru a putea analiza cauzele care au generat nemulțumirile poporului român, manifestate prin rezistența armată și revoltele generalizate pe întreg teritoriul țării, nu aveam decât să reținem acuzația fruntașului comunist Lucrețiu Pătrășcanu adresată reprezentanților politici și poporului român "care n-a știut să se comporte bine cu Armata Roșie eliberatoare": "Timp de ani de zile s-a dus cea mai ticăloasă propagandă... s-a făcut din prezența Armatei Roșii un lucru de oroare: copiii vor fi spintecați, femeile vor fi siluite, sate și orașe vor fi distruse...tot ce mintea omenească imagina ca grozăvie a fost înfățișat ca perspectivă a prezenței Armatei Roșii. S-a creat în poporul român o stare de panică ce a facilitat excesele, și nu le-a împiedicat.. Mă adresez în special domnului Maniu și domnului Brătianu. Nu s-a intervenit ca acestei panici să i se pună capăt, cu toată autoritatea Partidului Național Țărănesc și a Partidului Liberal, deoarece cuvântul d-lui Maniu și d-lui D. Brătianu, în zilele de panică, ar fi adus foarte mult bine României. Acest cuvânt nu s-a spus... în cazul când conducerea partidelor politice burgheze nu va avea înțelegerea momentului politic actual, România își va pierde neatârnată". Pătrășcanu aducea acest cuvânt de ordine de la Moscova.

În aceste momente de tragedie națională, membrii guvernului au fost solidari în fața diversiunii comuniste, iar demnitățile românești și-a găsit un apărător strălucit în Iuliu Maniu:

„Învinuirea nu este întemeiată. S-a făcut tot ce s-a putut face. Adevărat este că nu s-a putut face tot ceea ce se dorea să facem. Din ce cauză? Din cauza armatei sovietice. Domnul Pătrășcanu să-și dea seama de situația extrem de gravă în fața opiniei publice românești. Noi am militat pentru această politică, în scris și cu vorba, ca să înlăturăm acea părere care exista, potrivnică Națiunilor Unite, determinată de prezența Rusiei Sovietice, în care România avea o neîncredere, să zicem tradițională... Și am militat, prin toate mijloacele posibile, ca să producem un sentiment de liniște în opinia noastră.

Astfel, am arătat că nu e de prevăzut o agresiune dușmănoasă din partea Sovietelor dacă noi vom avea o politică prietenească față de ele.

Am produs un sentiment de liniște și înainte de a fi sosit armatele rusești. Eu eram decis să fac toate gesturile primitoare ca să arăt armatei sovietice că suntem cu toată încrederea față de ea și că o primim ca pe o aliată, ca pe o tovarășă de luptă.

Ce s-a întâmplat, însă ?

S-a întâmplat mai mult decât spunea domnul Pătrășcanu. Conducătorii armatei sovietice au declarat, atât oficial, cât și în conversațiile particulare pe care le-au avut, că vin în România ca într-o țară dușmană, ca o armată de ocupație.

Va să zică, vedeți, o atitudine ofensatoare, nu numai contrară lucrurilor noastre interioare, nu numai contrară atmosferei pe care eu mă sileam s-o produc cu toată bunăvoința, ci contrară celor mai elementare reguli de bună-cuviință.

Nu putem noi, ca guvern al României până azi libere, vedea cum ministrul nostru de Război, ministrul de Interne și ministrul Comerțului și al Industriei nu sunt primiți de un general rus și sunt ținuți cu ceasurile.

În fața acestei atitudini a lor nu puteam face noi manifestări de dragoste și de amicitie, când ei ne ofensau și își manifestau în mod evident chiar dușmănia....

A trebuit să facem cea mai mare efortare, morală și politică, domnul Brătianu și eu, nu știu dacă și domnul Titel Petrescu, ca să nu scăpăm cumva un cuvânt de indignare, care știm că ar produce mari pagube intereselor românești.

În afară de aceasta, dacă ar fi fost așa cum spunea dl Pătrășcanu, că au fost excese din partea anumitor soldați ruși, fiindcă orice armată din lume are astfel de elemente fără conștiință, n-aș fi spus nimic. Dar când însăși conducerea supremă și Comandamentul Suprem Militar și unitățile organizate rusești fac astfel de acte inadmisibile, atunci ce puteam face noi ? Lasă că la toate protestele pe care le puteam prezenta până în ultimul moment, răspunsul era că sunt în țară ocupată, că suntem țară fără armistițiu și că, prin urmare, ei respectă punct cu punct legile militare...

Știți cum au pus mâna pe toate vasele noastre și au făcut unele acte până acolo incit un amiral a trebuit să se împuște din cauza acelor umilințe.

Ei bine, în asemenea condiții, cum poți dumneata aștepta ca noi să aducem osanale de dragoste și de prietenie, să facem manifestări de prietenie ?

Am fost fericit că m-am putut stăpâni și că dl. Brătianu s-a putut stăpâni, și că lumea românească și ceilalți domni miniștri s-au putut de asemenea stăpâni ca să nu facem nici un accent de revoltă și nemulțumire.

Câte sate de ale noastre sunt aprinse ? Când se prăpădesc averi de miliarde, când Comandamentul Militar Rus nu primește pe membrii guvernului și evacuează sate întregi, ce vrei dumneata să facem ? Manifestări de amor, dragoste și iubire ?

Dar dvs. vă dați seama ce înseamnă acestea pentru autoritatea ministrului de Interne, ca să meargă comandantul militar rus sau unitățile militare, nu particulari și soldați ruși, ci comandantul sau trupele organizate să meargă prin sate și să scoată pe oameni din casele lor și să-i arunce afară, în timp de noapte !

Noi cu publicul românesc trebuie să trăim; noi și lumea românească trebuie să ne așezăm viitorul. Evident că această posibilitate, a condițiilor de viitor, trebuie să o coordonăm cu necesitățile politice, și până ia un punct, care se poate, am și făcut-o...

Dar un lucru putem și noi pretinde: ca, după aceste întâmplări, să nu se ceară de la noi explozii de bucurie și explozii de osanale și iubire față de armata pe care vrem s-o servim, dar care ne ofensează.

Mai adaug și un alt motiv : că noi nu ne-am născut ieri. Povestea noastră cu Rusia și cu armata rusească și Alianța ei nu începe de ieri sau de alaltăieri, ci merge de ani. Și să nu uitați că noi, prin marii noștri patrioți care s-au dus în străinătate ca să lucreze în acest sens, prin emisarii noștri care au discutat cu reprezentanții Sovietelor, Angliei și Americii, am precizat anumite condițiuni clare, care nu puteau să fie discutabile, și care au stabilit anumite lucruri ce nu se pot pretinde false.

Și atunci, vă rog, mă trezesc aici cu o armată care vine în țară dușmană și care nu știe nimic de treaba aceasta; vine ca o armată de ocupație, nu ca soldați particulari, cum ați spus dvs., ci ca unități organizate și comandate face lucruri de acestea.

Am închis ochii și am înghițit. Eu multe înghit, n-aveți idee câte pot să înghit când trebuie să fie în interesul țării noastre. Am făcut declarații cinstite și am avut toată înțelegerea domnului ministru de Externe, care știe cum am făcut aceste declarații. Nu mi se poate pretinde ca eu să spun: «Te salut, domnule ocupant al nostru» atunci când lumii întregi, începând de la rege și până la

ultimul om cu care am vorbit, i-am spus că am condițiuni liniștitoare de la Aliați, iar armata aceasta vine și face ceea ce a făcut”.

Modul cum se comportau trupele sovietice pe teritoriul României depășea orice înțelegere, iar cuvintele de jaf, pradă, barbarie calificau actele săvârșite de ele pe oriunde treceau. Oamenii erau răpiți în vagoanele de vite ce se îndreptau spre Rusia. Ostașii care depuseseră armele conform Mesajului Regal ("Nu este decât o singură cale pentru salvarea țării de la o catastrofă totală: ieșirea noastră din alianța cu puterile Axei și imediata încetarea războiului cu Națiunile Unite... Ele ne-au asigurat independența țării și neamestecul în treburile noastre interne") erau duși cu forța în lagărele de exterminare sovietice. Pe urmele lor erau trimiși germanii și basarabienii din România.

Iuliu Maniu, adresându-se autorităților sovietice în legătură cu această problemă, a scris : "Potrivit condițiilor armistițiului, soldații români care au depus armele după 24 august, ora 4 a.m., nu sînt considerați prizonieri de război. Aceste trupe urmau însă să fie predate guvernului român și în acest sens au fost realizate o serie de înțelegeri între autoritățile române și delegația sovietică, în Comisia de armistițiu. Cu toate acestea, când generalul român care fusese însărcinat cu primirea acestor trupe (potrivit acordului convenit) s-a dus în zonă, a fost informat că 20.000 din acești soldați fuseseră transportați dincolo de Prut. Ulterior delegația sovietică a declarat că aceste trupe, întrucât nu mai sînt în România, nu mai pot face obiectul predării... Nepredarea acestor trupe a creat emoție în întreaga țară, iar transportarea lor în teritoriul sovietic a provocat o adîncă tristețe familiilor acestora”.

O situație dureroasă există și în legătură cu Basarabia și Bucovina de Nord, cu acei frați care au avut atât de mult de suferit din cauza Rusiei și continuau să poarte jugul asupririi, deși Alianții se angajaseră în război pentru a restabili statele în hotarele lor și a garanta fiecărui popor dreptul de a-și alege forma de guvernămînt dorită. Refuzul comunistului Lucrețiu Pătrașcanu de a accepta discutarea acestei probleme "de stat" era în vederile stăpînului de la Kremlin, care, în anul 1943, declarase că nu mai discută statutul Basarabiei decât atunci când Statele Unite vor consimți să discute statutul Californiei.

Cum la aceasta n-ar fi putut nici să se gîndească Roosevelt, sovieticii au mers și mai departe, decretînd repatrierea oricărei persoane care a părăsit teritoriul rus după anul 1917.

În acest timp (1944), mii de persoane străine locurilor își făceau apariția. Veneau de aiurea; numai Stalin le știa urma. Aceștia complotau împotriva țării pe al cărui teritoriu se instalaseră ca la ei acasă; își organizau o administrație proprie.

Oficialitățile locale și legale erau arestate și izgonite. Se urmărea crearea unei stări de anarhie în țara Moldovei.

Se vorbea de constituirea unei așa-zise republici a Bacăului. Dacă aici, în sud, se petreceau astfel de fapte anarhice, cu cât mergeai spre nord aveai impresia că te găsești într-o "gubernie" ale cărei treburi erau dirijate de Moscova.

Cei nou veniți și aliații lor fără de căpătâi erau înarmați cu armament confiscat de la nemți. Erau instruiți, după care cutreierau Moldova, terorizînd populația.

Sub pretextul rechiziției au fost luate de la populație: tractoare, trăsuri, care, boi, distrugându-se astfel și inventarul agricol.

Rușii urmăreau să dizolve armata română, care încerca să instaureze ordinea în spatele frontului, și să o înlocuiască cu una după modelul sovietic. Cu toate eforturile guvernului român de a obține trupe pentru asigurarea liniștii, i-au fost lăsate doar trei divizii cu câte trei mii de oameni fiecare. Era o parodie de armată, în acest timp, circa optzeci de mii de dezertori sovietici cutreierau țara, constituind un element turbulent care îngrozea populația.

Dinu Brătianu a declarat în Consiliul de Miniștri : "La Ștefănești, lângă mine, au fost împușcați trei ruși fiindcă se duceau să violeze fete".

Iuliu Maniu a făcut cunoscut lui Vișinski următoarele, referitor la situația din Moldova : " Deși au trecut două luni de la semnarea armistițiului și deși armistițiul prevede ca administrația românească să fie reinstalată în întreg teritoriul românesc , cu excepția unei zone de 50-100 km în spatele frontului, în Moldova autoritățile române au putut doar parțial să o facă. Există cazuri când funcționarii trimiși în Moldova fie că au fost obligați să se întoarcă înainte de a ajunge la destinație, fie că au fost împiedicați de autoritățile militare sovietice să-și intre în atribuții, în același timp s-au primit informații că în diferite regiuni din această provincie au fost operate unele deportări".

Jaful și abuzurile se instalaseră peste tot. Cine se opunea era tratat drept fascist. Delațiunea începuse să se extindă. Răzbunările erau la ordinea zilei. "Eliberatorii sovietici" încărcau și cărau tot ce găseau. Totul li se cuvenea, totul era al lor!

Pentru a se face față cerințelor nesățioasei Rusii, s-a trecut la construirea unei căi ferate cu ecartament lărgit, pe liniile principale, între Ungheni-Buhăiești și Ungheni-Adjud, corespunzător ecartamentului liniilor ferate rusești.

Astfel, pe lângă bunurile noastre, începuseră să se scurgă, zi și noapte, bunurile unei jumătăți de Europă "eliberată". Toate căile ferate erau ticsite. Liniile secundare din Moldova erau paralizate. Garnituri de 50-60 de vagoane, închise sau platforme, se scurgeau prin Ghimeș-Palanca, înghesuindu-se pe Valea Troțușului, ocupând liniile de garare din stații. Trenurile erau însoțite de câte un vagon de clasă cu 8-10 ruși înarmați, care asigurau transportul prăzii. Uneori, din cauza aglomerației, staționarea prin gări dura câteva zile. Atunci "eliberatorii" se năpusteau prin casele oamenilor, pe care le goleau de băutură, de mâncare și de tot ce credeau că le este folositor.

Oamenii păgubiți de pe traseu, de la Asău, Comănești, Dărmănești, Tîrgu Ocna, au început să reacționeze. Așa a luat ființă o primă formă de rezistentă și de ripostă împotriva celui ce se dovedea a fi invadator. Se organizau câte 3-4 persoane și doar îi auzeai: "Hai să-i pedepsim pe rusnaci".

La jafatul făcut de ruși se răspundea cu atac înarmat. Tinerii, mai ales, înarmați cu câte o daltă solidă și un ciocan greu în servietă și cu un pistol în buzunar, se strecurau în vagoane și-n mersul trenului distrugeau tot ce se putea: aparate de precizie, ceasuri de control, glisiere, lanțuri de transmisie, într-un cuvânt scoteau din uz multe lucruri prădate din Europa și pornite pe drumul Rusiei. Trenurile erau încărcate cu de toate, lucruri vechi și lucruri noi, luate de peste tot sub titlul de despăgubire de război: lighene, paturi, pălării, utilaje, roți de bicicletă, cerneluri, suluri de hârtie, truse cu scule, veselă, covoare, scaune de tot felul, mașini de cusut, lustre, stoffe, acordeoane, costume, rochii, lenjerie, fierăstraie, nasturi, frânghii, oboaie, cotețe cu găini, găște, porci, colivii cu canari, pian, tobe, pantofi, tablouri, mașini de tuns, toate aruncate de-a valma.

Au fost cazuri când oamenii decisi să riposteze au dat peste ruși beți. I-au dezarmat și i-au bătut bine, drept pedeapsă pentru furturile săvârșite prin sate. Pe un rus, de exemplu, care se mai ținea pe picioare, l-au obligat să ducă în spate butoiușul de țuică la locul de unde îl furase.

Și în acest fel, lumea își procura arme și grenade, pregătindu-se să se apere împotriva acestor creaturi sălbatice. Timp de doi ani, rușii au furat tot ce le-a picat în mână.

România a ajuns de nerecunoscut. Neliniștea domnea peste tot, foamea și arăta colții în Moldova. Tifosul, semnul cruntei mizerii, începuse să apară, iar "patrioții" înarmați își făceau de cap sub oblăduirea "Comisiei Aliate de Control" care reprezenta de fapt numai Rusia. Ceilalți "doi", reprezentanții Angliei și S.U.A., căutau să nu-i supere pe noii democrați ai Europei. Asistau la fărâdelegile săvârșite în numele coaliției antihitleriste și își spuneau părerea numai verbal, în scris o făceau către Washington și Londra.

În această situație, Iuliu Maniu l-a întrebat pe Burton Barry, reprezentantul S.U.A., dacă America și Anglia doreau ca România să devină o parte a Uniunii Sovietice, adăugând totodată că, dacă se intenționa abandonarea ei, aveau obligația s-o spună.

Burton Barry, în raportul înaintat, spunea: "Departamentul știe foarte bine că Maniu s-a distins ca un curajos campion al acțiunilor și sentimentelor pro- aliati din România, chiar și în zilele sumbre ale dictaturii. El are un număr de adepți politici în țară și eu cred că respectul pe care-l au toți românii pentru el umbrește pe acela avut de oricare alt român.

Pentru ceea ce a fost el și pentru ceea ce este, pare important ca el să fie ferit să alunece spre a împărtăși convingerea generală că dizolvarea statului român este în curs în prezent. Având în vedere cele de mai sus, sunt de părere că orice mesaj de care Maniu ar putea lua cunoștință ar fi oportun".

Reprezentantul Angliei, viceamiralul Stevenson, relatează că și Regele se teme că poate fi dus în Rusia în orice moment.

Regina mamă i-a făcut remarcă plină de demnitate:

"Ceea ce ți se poate întâmpla cel mai rău este să fii pus la zid și împușcat, și dacă aceasta se va întâmpla, îți vei fi făcut, cel puțin, datoria față de țară și nimeni în lume nu poate face mai mult.

Poporul român însă i-a rămas ultimul cuvânt. Fiii lui se vor bate, pe viață și pe moarte, cu ce vor avea: cu furci și coase, cu grenade și pistoale. Se vor bate pe străzi, pe ulițe, până și în creierul munților.

Au murit cu arma în mină sau executați la zidul onoarei, dar n-au acceptat colaborarea cu dușmanii neamului.

Comuniștii erau huligani și asasini

O parte din muncitori au fost scoși din producție; bine plătiți și constituiți în echipe de șoc, ei cutreierau satele noaptea, în jeepuri provenite din ajutorul dat Rusiei pentru "eliberarea Europei". Asaltul se dădea mai ales asupra sudului Moldovei. Se încerca să se creeze o stare de anarhie în această regiune pentru a putea fi înghițită mai ușor.

În același timp se urmărea formarea unei miliții populare cu un efectiv de 100.000 de comuniști. Muncitorii scoși din fabrici erau antrenați de instructori sovietici, sub acoperirea pompoasei denumiri de "apărare patriotică", și formau o rețea ce acoperea întreaga țară.

Starea haotică în care fusese adusă țara este relatată de primul ministru de atunci, general de armată Nicolae Rădescu:

"Timp de trei luni, cât a durat guvernarea mea, trupele sovietice s-au dedat la jafuri și omorârea oamenilor la întâmplare. În fiecare zi, eram obișnuit să primesc rapoarte asupra furturilor și asasinatelor săvârșite timp de 24 de ore. Nici un membru sovietic al Comisiei Aliate de control, nici reprezentanții diplomatici sovietici n-au luat în considerare numeroasele mele plângeri; în loc să se ia măsuri pentru a pune capăt terorii exercitate de trupele rusești, aceleași autorități sovietice pretindeau ca Ministerul de Interne să ordone executarea oricărui român care ar încerca să se apere în cazul că ar fi atacat de soldați ruși. Paralel cu această teroare, membrii comuniști organizau, sub privirile binevoitoare ale autorităților sovietice, bande de huligani pe care ei înșiși le conduceau în atacurile împotriva autorităților... Trupele sovietice împiedicau armata română și poliția să impună respectarea legii. La Constanța au fost instalate mitraliere în jurul cazărmii, și comandantul sovietic de acolo a dat ordin ca armata și forțele de poliție să fie consemnate pentru a nu împiedica pe comuniști să ocupe prefectura.

Comuniștii au început să pună mâna pe sindicate și să le transforme în masă de manevră în vederea instaurării dictaturii.

Pentru a exemplifica crearea acestei stări de anarhie, amintesc de situația de la întreprinderea Creditul Carbonifer din Comănești, care a dat un mare număr de huligani angajați de partidul comunist în vederea dezorganizării societății și semănării groazei în lumea cinstită.

Înarmate cu săculețe de 40-50 de cm lungime și cu un diametru de 5 era, confecționate din pânză tare și pline cu nisip, echipele formate din 3-4 huligani - "muncitori", intrau noaptea în casele oamenilor și începeau să-i bată cu aceste "arme", înlocuitorile bastoanelor de cauciuc. Era o metodă de a nu lăsa urme, dar leziunile interne erau mult mai grave. Câte 4-5 echipe de acest fel terorizau peste noapte un întreg cartier.

Dezlănțuirea instinctelor animalice ale noilor membri ai partidului comunist se îndrepta mai ales asupra membrilor și simpatizanților partidelor de opoziție. Răzbunările sau denunțurile duceau la schinguierea adversarilor personali sau ai regimului.

Împotriva acestor derbedei, ajutați de multe ori și de ostași sovietici, oamenii au reacționat și mulți au fost sancționați. Acești huligani au devenit cadrele Siguranței Statului, după 6 martie 1945, care a luat ulterior numele de Securitate și, în această situație oficială, au săvârșit fărâdelegi ce nu se pot uita.

Văile Oituzului, Cașinului, Aslăului sau Tazlăului gemeau de durere.

Cele petrecute aici, ca de altfel pe tot cuprinsul țării, vor genera mișcarea de rezistență. Veți vedea că peste tot se vor găsi elemente hotărâte să riposteze și să pedepsească pe cei vânđuți elementelor rusești.

Gemetele poporului român nu au fost însă auzite în lumea liberă.

Studentii își spun cuvântul

Încă din primul trimestru al anului 1946, guvernul comunist a dovedit că nu are de gând să respecte angajamentele internaționale. Conform hotărârii de la Moscova, reprezentanții celor două partide de opoziție, prezenți în guvern, nu puteau face altceva decât să protesteze împotriva opresiunii, abuzurilor de tot felul și a crimelor premeditate.

O lecție dată guvernului a venit din partea studenților, care, cu ocazia zilei de 10 mai 1946, au manifestat pentru libertate, în toate centrele universitare.

La București, guvernul a organizat sărbătoarea zilei Independenței în Piața Victoriei.

Studenții și-au dat întâlnire la Statuia lui Mihai Viteazul, de unde s-au îndreptat spre Piața Palatului Regal, pentru a sublinia contribuția Coroanei la actul de independență națională din 1877. Regele nu și-a făcut apariția. Centrul Capitalei vuia de dorința de libertate, strigată din piepturile a mii de tineri.

Această studențime, păstrătoare a tradițiilor românești și garanția continuității peste veacuri a independenței și demnității naționale, s-a îndreptat, prin strada Clemenceau, spre Piața Victoriei. Coloana era foarte mare și creștea în spirit de înfrățire cu populația, care arunca flori și se atășa trup și suflet manifestației ce treptat, treptat a prins conturul unei demonstrații de masă.

Spre a se evita o ciocnire cu "patrioții" regimului comunist, studenții s-au îndreptat spre Statuia Aviatorilor, de unde, alergând, au pornit în direcția tribunei oficiale, trecând peste mașinile care încercau să bareze drumul.

Șoseaua Jianu vuia de strigătul: "Libertate pentru țara subjucată". Nimeni și nimic n-a mai putut opri această masă de oameni pusă în mișcare de un singur cuvânt: "Libertate".

Ajunsă în fața tribunei, mulțimea s-a oprit, strigând o lozincă ce a făcut să se înnegrească fețele membrilor guvernului: "Jos guvernul Groza!".

Regele Minai a asistat la scena penibilă în care se găsea guvernul și a plecat la Palat.

Cei din tribună nu puteau să dispară prea repede. Protocolul îi ținea pe loc, în timp ce urechile li se împuiaseră cu cuvântul "Libertate" dorită de o țară întregă.

Odată tribuna golită, studenții au plecat din nou spre Palat. Dar și Siguranța, dezmeticindu-se, a pornit la vânătoare arestând pe cine găsea și putea. Ministrul de Interne a hotărât ca studențimea național-țărănistă să fie făcută răspunzătoare de această manifestație antiguvernamentală. Pe data de 18 mai a fost emis un mandat de arestare împotriva mea, a doctorului Marcel Rădulescu, a lui Victor Novac, de la Academia Comercială, și Vladimir Mihail, de la Facultatea de Drept, socotiți ca organizatori. Cei peste 20 de tineri arestați au suferit chinuri îngrozitoare. Fiind informați de ce se întâmplă cu cei arestați și cercul strângându-se în jurul nostru, am fost nevoiți să luăm calea codrului. Pe data de 22 iunie s-a publicat sentința prin care eram condamnați la câte doi ani de închisoare.

Masivul Piatra Craiului ne-a servit drept prim adăpost. Aici am mângâiat pușca-mitralieră Beretta și am mînuit Parabellumul, Steyerul, Browningul sau bijuteria Walter. Ele ne dădeau un plus de siguranță și cu ele ne procuram vînatul de care aveam nevoie. Aici, în țara de piatră, ne-am amenajat pitoreasca ascunzătoare "Cabana Ascunsă" de pe spinarea Gălbenoasei, loc ce-și merita pe drept cuvânt numele. Tot prin aceste ținuturi am depistat și câteva mii de peșteri necesare ca rezerve, temporare. Aici am trăit ascunși în cele două zile de aplicații ale Școlii de subofițeri de jandarmi. Acest colț minunat al naturii l-am răscolit în toate sensurile, pentru a-i pătrunde toate intimitățile. Cercetarea pozițiilor din jurul prăpăstiilor, cabanelor Admiră și SKV, precum și din jurul grotelor Turnurilor, ne scosese la iveală o serie de noutăți în folosirea terenului, cât și în depistarea locurilor prielnice vînatului.

De aici descindeam în campania electorală cu alte identități. Unul se numea Chindriș, din Maramureș, altul Vasilescu, din Prahova, iar în mine se îngemănau Jean Dumitrașcu din Constanța și Eugen Radeș din Brașov. Bineînțeles că toate actele erau complete, inclusiv livrete militare sau certificate de naștere cu sigiliile și semnăturile oficiale ale celor care le eliberaseră. Personal, un rând de acte îl aveam asupra mea, iar altul, de schimb, la București.

Pe aceste meleaguri au mai trecut și alți fugăriți care au găsit adăpost și ajutor. Dar, ca peste tot, și aici s-a găsit o iudă care a denunțat. Fusesse adus de Puiu Beldeanu. Desigur, acesta nu-și dăduse seama că avea de a face cu un neom. În iulie 1947, jandarmi străini de această regiune au reușit să aresteze trei persoane și să distrugă unele obiective ce fuseseră amenajate.

A rămas de pomină scena identificării lui Chindriș la Ministerul de Interne, după arestare. Anchetatorul l-a întrebat:

-Cum te cheamă ?

-Chindriș, răspunde sigur de el (doar avea și actele!).

-Nu e adevărat, minți, nu te cheamă așa.

-Ba Chindriș mă cheamă, doar aveți și actele.

-Nu te cheamă Chindriș, cum nu mă cheamă pe mine Popescu. Minți din nou, vrei să-ți spun eu cum te cheamă ?

- Spune, răspunse Chindriș plin de el.

-Te cheamă Victor Novac.

-Dar pe tine cum te cheamă ? întrebă revoltat Chindriș

- Pe mine mă cheamă Bulz.

- Păi dacă pe tine te cheamă Bulz, atunci și pe mine mă cheamă Victor Novac" ...

De abia atunci și-a dat seama că iuda îi spusese numele adevărat, doar trăise cu el în munți peste șase luni, iar Bulz, călăul Bulz, ne fusese coleg de cămin și de facultate, ceva mai mare ca vârstă.

Ordinele Ministerului de Interne din anul 1946 deveniseră drastice. Opoziția trebuia împiedicată cu orice preț să-și desfășoare campania electorală. Elementele active urmau să fie lichidate. Depistarea acestora se făcea cu ajutorul agenților infiltrați în rândurile partidelor de opoziție. Pentru ilustrare prezentăm două documente strict secrete ale Partidului Comunist:

I. Partidul Comunist Român. Secretariatul General N r. 3/456 S.S.

Către responsabilul de...

Trebuie să luați măsurile necesare pentru extinderea propagandei așa cum a fost decisă de P.C.R.

1.Șefii de echipă care au fost infiltrați în grupările reacționare urmează să-și intensifice activitatea provocând disensiuni printre membrii partidelor de opoziție: Maniu, Brătianu, Titel Petrescu.

2. Totdeauna trebuie să răspândească suspiciunea printre membrii reacțiunii și să raporteze săptămânal sciziunile obținute.

3. Munca trebuie îndeplinită de așa natură ca să împiedice descoperirea membrilor infiltrați, dar dacă sunt descoperiți, un atac viguros trebuie dus prin presă contra membrilor influenți ai reacțiunii.

Secretari generali: ss. Gh. Gheorghiu-Dej, Vasile Luca

II. Motto: Nu trebuie permis nici unui reacționar să închidă calea P.C.R.

Comitetul Central P.C.R.

Strict confidențial Nr.4.573/23.11.1946

Secretarilor responsabili ai P.C.R. din regiunea...

Urmare a deciziei Comitetului Central al P.C.R. de a constitui o gardă înarmată, de încredere, vă informăm prin prezenta de planul pe care trebuie să-l executați cu minuțiozitate:

1.Garda înarmată, de încredere, trebuie să fie recrutată din membrii de încredere ai Tineretului Comunist, care să îndeplinească următoarele condiții:

a.De preferință necăsătorit;

b.Să aibă serviciul militar satisfăcut și cunoștință perfectă a folosirii armamentului greu de infanterie;

c.Să fi dat dovadă că este un om de încredere;

d.Să fie gata să îndeplinească orice misiune.

2.Garda înarmată trebuie să fie la dispoziția partidului, dar pentru a preveni protestele reacțiunii, trebuie ținut cont de următoarele reguli:

a.Pentru un scurt timp poliția se va abține de la orice activitate de securitate permițând hoților să fure bunurile cetățenilor,

b. Lumina străzilor trebuie neglijată în așa fel ca cetățenii să ceară întăriri polițienești pentru a face față hoților, în acest scop trebuie să luați măsuri necesare incitând presa locală să ceară constituirea de gărzi înarmate;

c.Aceste gărzi trebuie formate ținând cont de prevederile paragrafului menționat mai sus și trebuie să acționeze numai în interesul partidului;

d. Trebuie să se înarmeze un număr cât mai mare de muncitori care vor fi folosiți la timpul potrivit pentru interesul partidului;

e. Odată constituită garda înarmată, ne veți trimite listele aderenților pentru a autoriza atât dispozițiunile pentru garda muncitorească, ce pot fi aduse la cunoștința populației, cât și cele confidențiale privind garda de siguranță.

Secretar general: ss. Gh. Gheorghiu-Dej

Sumanele negre

După confiscarea puterii politice de către un număr foarte mic de politicieni români, care au acceptat să devină agenți ai intereselor rusești sub masca unui front național democrat condus de comuniști, și după acea rușinoasă zi când Vișinski a bătut cu pumnul în masă și a trântit ușa încăperii unde fusese primit de Rege, s-a văzut clar intenția Uniunii Sovietice de a transforma țara noastră într-o "gubernie" a Kremlinului.

Eforturile adevăraților reprezentanți ai poporului român s-au înmulțit în scopul informării responsabililor anglo-americani despre adevărata situație creată după "eliberarea popoarelor" de sub o dictatură și acceptarea trecerii lor sub o alta.

Partidul Național Țărănesc, sub conducerea lui Iuliu Maniu, și cel Național Liberal, prezidat de Dinu Brătianu, au făcut front comun în fața abuzurilor crescânde ale comuniștilor, care se materializau în crime săvârșite în plină zi pentru a intimida populația.

Faptul că la 8 noiembrie 1945 s-a tras din Ministerul de Interne în populația Capitalei, care cerea libertate și-și ovaționa Regele, era cunoscut de reprezentanții străini și probat cu fotografii. S-a constatat că în fața celor ce foloseau mitralierele au apărut imediat cordoanele rusești, cu alte mitraliere, pentru a apăra pe criminalii din jurul lui Teohari Georgescu.

Cam în același timp, generalul Aurel Aldea, fost ministru de Interne, s-a gândit la un Comandament restrâns, de 4-5 persoane, ca un nucleu al unei Mișcări Naționale de Rezistență. Acest nucleu urma să îmbine punctele de vedere ale partidelor politice cu adevărat reprezentative și necesitatea pregătirii unei riposte la ingerințele sovietice exercitate prin trupele de șoc comuniste, care se înmulțeau și se extindeau pe întreg teritoriul.

Pentru aceasta, în cursul lunii martie 1946, într-o clădire din strada Dinicu Golescu a avut loc o discuție între generalul Aurel Aldea și George Kintescu, fost director general al Serviciilor Secrete ale Armatei. Cu această ocazie s-a citit un fel de proiect de organizare a unei mișcări de rezistență, care prevedea împărțirea țării pe zone de acțiune.

Se preconiza ca din Comandamentul restrâns să facă parte ofițeri de specialitate, un civil specialist în probleme de informații și un observator cu legături în străinătate, unde se aflau Grigore Niculescu-Buzesti, Constantin Vișoianu și Alexandru Crețeanu, împuterniciți din partea celor trei partide de opoziție cu prezentarea situației reale din țară, în fața străinătății.

Discuțiile în legătură cu necesitatea creării mișcării de rezistență izvorau și dintr-un alt motiv: deși anglo-americanii obținuseră la Conferința de la Moscova numirea câte unui reprezentant al Partidului Național Țărănesc și Partidului Național Liberal în guvern, acest lucru nu a dat rezultate. Prezența lor a fost sortită eșecului deoarece guvernul instaurat de Kremlin la București s-a dovedit, în continuare, a fi un guvern al terorii, care urmărea (prin vărsări de sânge) să înspăimânte și să înăbușe orice manifestare de libertate. Faptele au dovedit-o la Tîrgoviște, la București (cu ocazia zilei de 10 mai), la Craiova (Pădurea Bucovăț), la Pitești (pe sălile Tribunalului) etc.

În paralel, la Bistrița - Năsăud, sub numele pădurarului Ion Mureșanu se ascundea Gavrilă Olteanu, fostul conducător al Gărzilor Iuliu Maniu, care încerca să creeze o organizație denumită "Sumanele Negre". Această problemă a fost discutată întâmplător cu ocazia Congresului Partidului Național Țărănesc din acest județ. Din partea conducerii Partidului au fost prezenți: Ilie Lazăr și frații Caius Pop, Cornel Pop, Leonid Pop și Marius Pop. De asemenea, a participat și Hamilton, un american, observator al abuzurilor guvernului pro-comunist care nu respecta angajamentele luate pentru garantarea libertății în campania electorală.

La Vatra Dornei, pe data de 1 mai 1946, în casa avocatului Octavian Fedorciuc, vicepreședintele Partidului Național Țărănesc din județul Cîmpulung Moldovenesc, unde se găsea locotenentul american Bill Hamilton cu interpretul Theodor Manicatide, și-au făcut apariția studenții Dumitru Steanță și Nicolae Paleacu, sub numele conspirative de Oprea și respectiv Moldoveanu, ambii foști participanți în Gărzile Iuliu Maniu. Despre această întâlnire a aflat și Ministerul de Interne, care urmărea să scoată din arena politică cât mai mulți fruntași de elită ai Partidului Național Țărănesc, dacă nu reușea să compromită chiar partidul, declarându-l inițiator al unor organizații paramilitare. Dumitru Steanță încearcă de trei ori, între 5 și 27 iulie 1946, să ajungă la Iuliu Maniu pentru a discuta această problemă. Președintele P.N.Ț. nu i-a acordat nici o considerație, cu toate că venise o dată cu o doamnă din partea lui Gavril Olteanu, iar altă dată cu o scrisoare tot din partea lui. De fapt, curând s-a dovedit că cei doi tineri, Steanță și Paleacu, reprezentau interesele Siguranței și erau folosiți ca momeală.

În cursul acestei luni, Gavrilă Olteanu a fost arestat în vederea înscenării unui proces politic pentru discreditarea partidelor de opoziție în fața străinătății, înaintea alegerilor fixate pentru 19 noiembrie 1946. La puțin timp după arestare, Gavrilă Olteanu s-a sinucis într-o celulă din Ministerul de Interne, luând o fiolă de stricnină, își dăduse seama de angrenajul în care fusese târât.

Pe Ilie Lazăr (Tribunul Maramureșului) au reușit să-l lege de procesul ce se urzea pe două căi: printr-o întâlnire pe care Smaranda Brăescu i-a facilitat-o cu căpitanul parașutist Mihai Tanțu, la dorința acestuia din urmă, și prin alta, cu generalul Aurel Aldea, mijlocită la inițiativa locotenent-colonelului Eugen Plesnilă.

Dar pentru începerea unui proces cu scopul dorit de comuniști și cu nume de suprafață politică a fost necesar ca un grup de ofițeri de la Regimentul de Gardă din Sinaia să fie învinuiți că ascunseseră armament pentru conservare, zidindu-l în peșteri.

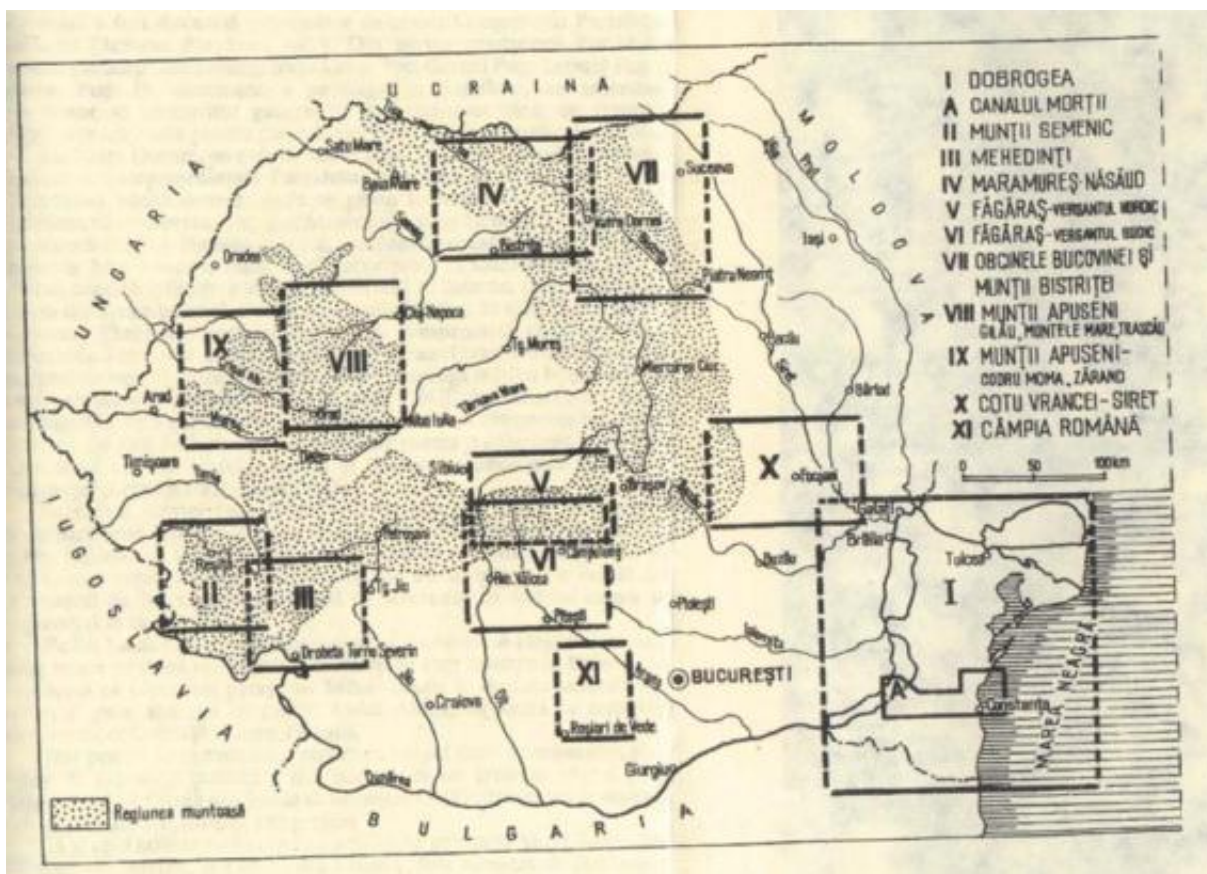
În grupul militar au fost incluși următorii: generalii Aurel Aldea, fost ministru de Interne și Constantin Eftimiu, fost ministru al Economiei naționale, care, într-un memoriu adresat străinătății, arăta că în doi ani România plătise de trei ori despăgubirea impusă prin armistițiu; colonelul Al. Evolveanu, locotenent-coloneii Eugen Plesnilă, Dumitru Sorescu (din Craiova) și Constantinescu; maiorii Brezeanu și Gertner; căpitanii Mircea Criveanu, Cochinos, Mantu (parașutist), Victor Sasu, Victor Toma (preot) și Mihai Tanțu (parașutist); locotenenții V. Ciofan și Mircea Holban; N. Alexandrescu, I. Alexandrescu, N. Chisălicescu.

Latura politică, cea care constituia obiectul procesului, a fost aranjată prin implicarea reprezentanților Partidului Național Țărănesc: Ilie Lazăr (fost ministru), Roșca Mălin, Cornel Pop, Marius Pop, avocat Octavian Fedortiuț; din partea Partidului Național Liberal au fost implicați: Mihail Fărcășanu și Vintilă V.I.Brătianu, ambii reușind însă să părăsească țara.

Pentru a face impresie în opinia publică, printre personalitățile condamnate au fost: generalul Nicolae Rădescu, fost președinte al Consiliului de Miniștri, Vaier Pop, fost ministru, amiralul Horia Măcelaru și alții.

Ancheta nu a reușit, cu toate presiunile făcute, să descopere fapte cu caracter militar și atunci a înscenat un proces cu caracter politic. Sentința s-a pronunțat la ora trei noaptea, pe data de 19 noiembrie 1946, dată la care aveau loc alegerile, iar condamnările au fost majorate față de cele publicate în presă, pentru că "acuzății nu au fost înțelegători", adică nu și-au însușit acuzațiile mincinoase ale anchetei și au refuzat propunerile compromițătoare făcute fiecăruia în parte de Emil Bodnăraș, în tribunal, înainte ca ei să depună mărturie.

Dar faptul că regimul comunist n-a reușit să descopere un complot nu înseamnă că românii nu erau preocupați și interesați de înlăturarea dictaturii impuse țării.

ÎNCERCAREA DE COORDONARE A UNEI MIȘCĂRI DE REZISTENȚĂ NAȚIONALĂ

În timp ce unii reprezentanți străini socoteau că alegerile vor fi pierdute din cauza ingerințelor Moscovei prin agenții ei comuniști din România, între 18 și 30 septembrie 1946 câțiva funcționari ai Ministerului de Externe: Victor Rădulescu - Pogoneanu, Grigore Niculescu - Buaești, Ion Mocsonyi-Sîrcea și ofițerii americani Halle și Bill Hamilton au întocmit un Memorandum prin care se prevedea crearea unui comitet politic, a unui militar și a altuia de coordonare, pentru a se acționa împotriva fărădelegilor comuniste.

Urma ca toate comitetele de tineret active în campania electorală să se pregătească pentru vremurile de clandestinitate ce se întrevedeau.

Grigore Niculescu-Buzești a propus ca scheletul acestei organizații să fie constituit de Partidul Național Țărănesc, al cărui tineret se angajase într-o luptă organizată și hotărâtă. Specialiștii au susținut ca accentul să se pună pe cadrele tinere din armată, care erau în legătură permanentă cu masa ostașilor și aveau cunoștințe privind lupta combinată cu diferite arme. Se mai prevedea o coordonare între statele vecine și chiar instruirea unor elemente în cadrul unor cursuri speciale. În caz de declanșare a unui război, urma ca ordinele să vină din exterior, în timp ce în țară va fi doar un comitet restrâns de trei - patru persoane. Dar totul a rămas pe hârtie și documentul a ajuns în ghearele Securității. Numai Grigore Niculescu-Buzești a reușit să plece în străinătate, evitând arestarea.

Trotiliștii

Sub această denumire, de trotiliști, au fost arestați, în noaptea de 1 spre 2 decembrie 1947, peste 200 de tineri național-țărăniști dintre care menționăm: Diaconescu Ion, Puiu Ion, Adamescu N., Macarie Sergiu, Martin Nicolae, Nicolae Virgil, Adel Mircea, Biclea Gh., Berindei Ion, Ciato Mircea, Dumitrescu Alex., Dumitrescu Ilie, Dragomir Alex., Evolceanu Nicolae, Grasu Ion, Ionescu Nicolae-Galbeni, Nedelcu Gheorghe, Nistorescu Mircea, Oanță Nicolae, Petreanu Nicolae, Șerămă

Constantin, Tricorache Ecaterin, Tompea Ghiță, Turcu Nicolae, Tomaziu Nicolae, Florescu Gică, Rădulescu Ion. Acești tineri erau organizați pentru a acționa și protesta împotriva arestărilor succesive ale opozanților și fruntașilor politici din Partidul Național Țărănesc.

Cu ocazia procesului lui Iuliu Maniu, s-a recurs la împrăștierea de manifeste cu ajutorul unor cutii aruncate în aer cu exploziv. Astfel de acțiuni au avut loc în Obor, la Gara de Est, în Piața Națiunii și la Statuia Brătianu.

Hotărârea de continuare a activității fusese luată imediat după dizolvarea Partidului Național Țărănesc. Un grup de acțiune, din care făceau parte Alexandru Bratu, Sergiu Macarie, Nicolae Adamescu, Ion Diaconescu și Ion Puiu, s-a întâlnit pe strada Fabrica de Chibrituri și a trecut la pregătirea activității în clandestinitate. De fapt, o măsură în acest sens fusese luată imediat după alegerile din 19 noiembrie 1946, când activitatea tineretului universitar se desfășura pe grupe, în toată Capitala, pentru a evita urmările Siguranței Statului.

Arestările "troliliștilor" s-au putut face ca urmare a infiltrărilor poliției prin frații Stejărel și Paul Sava, care lucrau mână în mână cu Alexandru Drăgulănescu.

Cu ocazia arestărilor, s-a descoperit și trolitul ce urma să fie folosit și în alte împrejurări.

Printre cei arestați și condamnați s-au numărat: Alexandru Bratu, la 25 de ani (în contumacie); Ion Puiu, la 20 de ani; Ion Diaconescu și Nicolae Adamescu, la câte 15 ani; Nicolae Evolceanu, la 15 ani (în contumacie); Nicolae Martin, la 8 ani.

Pregătiri pentru plecarea în munți

Imediat după lovitura din 17 august 1947, când au fost ridicați 15 milioane de lei (stabilizați) de la casieria centrală a Gării de Nord, grupul care a acționat a trecut la procurarea a tot felul de arme ce le puteau găsi, în special pistoale de buzunar.

Situația în țară se înrăutățise după arestarea fruntașilor național-țărăniști, iar arestările continuau zi și noapte. Libertatea fusese sugrumată și partidele politice fuseseră dizolvate sau reduse la tăcere.

Un grup de tineri, elevi și studenți, au început antrenamentul de tragere la țintă, la Ciorogirla, sub conducerea lui Ionuț Stoica și Nelu Jijie, ambii legionari și studenți la Politehnica din București. Ceilalți erau în majoritate elevi: Nelu Dumitru-Dumitrescu, pilot al aviației civile, Costel Lazăr, Nelu Moldovan, Bobi Munteanu, Puiu Munteanu, Sandu Popa și încă vreo doi-trei elevi. Până la Ciorogirla se mergea în marș, iar luminarea aprinsă servea drept țintă.

Ionuț Stoica era motorul acestei acțiuni. Totul părea că se desfășoară normal, până la sfârșitul anului 1948. Acest grup reușise să procure planurile subterane ale cablurilor telefonice, prima grijă într-o acțiune de răsturnare a unui regim, pentru a-i paraliza legăturile.

În același timp, Ionuț Stoica urmărea să regăsească legături în Munții Făgăraș și Bucegi, în eventualitatea retragerii din București și pregătirii în continuare a unor elemente noi. În Capitală începuseră să circule manifeste prin care se arătau abuzurile regimului comunist și se protesta împotriva arestărilor și condamnărilor. Prin cutiile poștale și prin curți se răspândeau mii de manifeste.

În ajunul Crăciunului din 1948, Ionuț Stoica și Mișu Iliescu au făcut o deplasare la munte. Nelu Dumitrescu i-a condus cu mașina și, în calitate de președinte al Clubului Aviatic P.T.T., i-a găzduit la Predeal, la vila Telecomunicațiilor, în continuare au mers cu trenul la Brașov. De aici li s-a luat însă urma. Au reușit totuși să scape și au ajuns înapoi la București.

Cu toate măsurile de precauție, Ionuț Stoica a fost încolțit în cartierul Grand. La mijloc era tot o trădare. A încercat să se salveze. Fiind urmărit, a deschis focul. Pe data de 30 ianuarie 1949, Ionuț Stoica a murit în lupta cu securiștii.

După două zile a fost arestat Mișu Iliescu, la care s-a găsit agenda cu toate întâlnirile programate de Ionuț Stoica și la aceste întâlniri s-au prezentat, bineînțeles, securiștii.

La cimitir, imediat după înmormântarea lui Ionuț Stoica, s-au operat arestări. Interogatoriile au fost dure, peste 50 de persoane au cunoscut barbaria anchetatorilor. Cu această ocazie au fost descoperiți și o parte din banii ridicați de la C.F.R. O altă parte din ei fusese investită în unele imobile, pentru a nu se devaloriza. Se vor pronunța trei condamnări la moarte: Șerban Secu, Spiru Obreja și Florescu. Din cauza schingiuirilor va muri și Nelu Jijie.

DOBROGEA

Dobrogea, o provincie ancestrală, populată de țărani sânguincioși printre care mulți români din Macedonia, a cunoscut o cruntă teroare, dezlănțuită mai întâi de Victor Dusa și Vasile Vilcu, însărcinați de Partidul Comunist cu colectivizarea pământurilor. Acestor semănători de teroare li s-au adăugat: Doicaru, devenit șef al Securității, și Nicolae Ceaușescu, călăul de mai târziu al națiunii, pe atunci delegat cu activizarea colectivizării acestei regiuni desemnată de a fi prima care să cunoască "fericirea comunistă". Cum s-a procedat ?

S-au numit primari noi, recrutați din scursorile satelor, iar jandarmeria a făcut un joc murdar. Au curs lacrimi și s-a vărsat sânge.

Pădurile Babadagului, de-a lungul Slavei, de la Ceamurlia și până la izvoarele din Casimcea, s-au cutremurat în 1947 de jalea țăranilor umiliți și amenințați în însăși existența lor și a familiilor lor. În vara anului 1947, cei arestați în păduri erau supuși interogatoriilor, unii la Ministerul de Interne din București, alții la Constanța. Populația județelor Tulcea și Constanța începuse să reacționeze la opresiune. Jandarmii îi arestau pe țăranii care refuzau să-și predea recoltele.

În vara respectivă a fost adus la București, pentru a fi anchetat de miliție, un legionar de origine macedo-română, Gogu Puiu, revenit din Germania cu câțiva oameni, printre care Eugen Teodorescu din Constanța. La începutul lui 1948, Gogu Puiu este eliberat de Curtea Marțială din București, situată pe strada Uranus, după o întâlnire cu anumiți șefi politici ai Partidului Comunist.

În luna martie a luat ființă grupul de rezistență din pădurea Babadag, care s-a constituit în urma discuțiilor ce au avut loc în comuna Panduru și la care au participat: Gogu Puiu, Garofil Gheorghe, Piștalu Stere, Gogu Minai, Moceanu Gheorghe, Manafu Gheorghe, Zoricu lancu, Pirnea lancu și profesor Florian.

Organizarea s-a făcut pe grupe de câte trei persoane, păstrându-se un secret absolut, și s-a extins atât în județul Tulcea, cât și în județul Constanța.

Gogu Puiu se deplasa între cele două județe, mai ales că s-a căsătorit la Cobadin, lângă Viișoara, unde era un puternic centru al macedonenilor care luaseră locul nemților plecați în Germania.

Pentru a ne da seama de gravitatea situației care domnea la începutul anului 1949 în regiunea celebrelor păduri de la Babadag, trebuie subliniat faptul că după arestarea și deportarea din 3-5 martie 1949 a proprietarilor cu mai mult de 50 de hectare, s-a decis colectivizarea întregii suprafețe agricole a țării, începând cu Dobrogea. Comuna aleasă pentru a face experiență a fost Ioan Corvin, situată pe șoseaua națională Constanța-Silistra, la mijlocul drumului Cobadin-Silistra. Această comună era celebră pentru grădinile sale de legume și s-a găsit un învățător de joasă speță, un anume Chiru Marin, de ascendență bulgară, rudă cu călăul Vasile Vilcu, și el tot bulgar, care s-a angajat să execute ordinele comuniștilor de a distruge țărănimea. După ce l-a îndepărtat pe preotul Manea Panait și a arestat câțiva țărani, el a decis colectivizarea, începutul a fost dificil, dar aceasta nu l-a împiedicat pe Nicolae Ceaușescu să-l considere încurajator, cazul de la Ioan Corvin, pentru generalizarea colectivizării în toată Dobrogea, unde a început să curgă sânge.

Cu sprijinul armatei, ca la război, și cu securității în spatele său, a pornit campania de sclavizare a Dobrogei. Și, județul Tulcea a fost colectivizat. Dar cum?

Satele din regiune: Ciucurova, Mihai Viteazu, Visterna, Cemen, Baspunar, Slava, Stejaru, Panduru, Baia, Fântânile, Sarighiol și Zebril au fost cutreierate în lung și în lat de jandarmi, aducând oamenii la disperare. Acei care refuzau să cedeze erau nevoiți să se refugieze în pădurile de la Babadag. Aici, în mare parte, țăranii înarmați au opus rezistență. S-au produs ciocniri sângeroase. Se povestește că, în timpul confruntărilor, Florica Bagsadar, sora lui Ciumeti, membru marcant al P.C.R., a fost trimisă la fața locului, cu fostul prefect de Tulcea, un anume Gioga, pentru a discuta cu macedonenii și a le promite măsuri de proiectie. Dar în timpul tratativelor a intervenit Securitatea și a făcut arestări.

Un prim incident avusese loc prin luna mai 1949, când într-o seară, pe la orele 23-24, grupul partizanilor format din Gogu Puiu, Giuvea, Garofil Gheorghe, Beca și Cioșca se îndreptau din comuna Panduru spre comuna Baia. Soldații din patrulă au fost somați și arestați. Constatându-se că erau de la Postul de Jandarmi Baia, condus de plutonierul Cenușe care-i aprovizionase cu arme și muniție, li s-a dat drumul, iar a doua zi Garofil Gheorghe a aranjat cu plutonierul ca să liniștească, pe soldați să nu mai facă raport. Mai târziu plutonierul Cenușe a fost condamnat și, ridicat de la Gherla, a fost executat aproape de Timișoara, pe perioada 4-6 aprilie 1950, în vestitul tren al morții.

În luptele din pădurea Babadag, din iunie 1949, Fudulea Micea a fost ucis în tranșee, iar fratele lui, Fudulea Cușa, și Grasu Stere au fost arestați și condamnați la moarte de Tribunalul Militar Constanța.

Securitatea, lucra intens și căuta să-și infiltreze informatori în rândul partizanilor. Astfel, în luna mai 1949 a fost descoperit Corneliu Oțelea, care căuta prin Hapa să intre în mijlocul lor. A fost prins la marginea comunei Panduru, și Garofil Gheorghe l-a convins pe Gogu Puiu să l lase în viață.

Strângându-se cercul în jurul lor, la începutul lunii iulie, s-au împărțit în două grupe. Unii au plecat prin Gălbioru, spre a ieși din încercuire, și la Sarei, fiind urmăriți de Securitate, au fost arestați: Giuvea Iancu, Beca și Ciocia.

Gogu Puiu cu alții s-au îndreptat spre Cobadin unde urma să aibă loc căsătoria religioasă a acestuia. Acolo a căutat să discute cu macedonenii din regiune un plan de acțiune. Dar Securitatea a înconjurat satul și casa lui Radu Fieraru, în care se găsea adăpostit. Tot acolo se găsea ascuns în pod Dică Petre, care făcea legătura între grupele din nord și din sud. Gogu Puiu s-a trezit din somn și, la somația de a se preda, a deschis focul. Securitatea a aruncat pe fereastră o grenadă care n-a explodat și imediat Gogu Puiu a luat-o și a aruncat-o, omorând un securist. A reușit să sară pe fereastră și să fugă spre marginea satului. O parte din locuitori s-au refugiat într-o plantație de arbori, înspre comuna Vișoara.

Trupele Securității și tractoriștii de la I.A.S. l-au încolțit pe Gogu lângă o șură de paie. După ce a folosit muniția ce o avea și nemaivând nici o șansă de scăpare, Gogu Puiu a făcut să explodeze ultima grenadă și s-aruncat pe ea, fiindu-i distrusă astfel partea stingă a trupului.

S-au produs numeroase arestări pe tot teritoriul Dobrogei.

Printre cei din Cobadin s-au numărat: Filip Gheorghe, Radu Fierar gazda din momentul asaltului Securității, preotul Ionescu și alții.

Ceamurlia de Jos a fost răscolită și zeci de țărani au luat drumul închisorilor, printre ei: Gima Enache, Gima Stere, Gioga Stere, Stere, Mătărăngă Nicolae care a fost rănit în luptă la Babadag.

Din comuna Camera au fost prinși: Loliu Gheorghe, Econon Dumitru, Gheașu și alții.

Din comuna Beidaut au trecut prin închisoare: Gogu Alexandru Jianu Tudor, Caracostea Dimcea și alții.

Din comuna Cotelia au fost arestați: Ghindiș Gheorghe, Tudorache Bebe și alții.

Din comuna Sinoe printre cei arestați s-au numărat: Vlahbei Dine Gioga, avocat Hristu și alții.

În orașul Tulcea a existat un grup format din: Constantinescu (avocat), Mircea Aslan (avocat), Stratulat (profesor de istorie), un grup de 12 elevi cu Gîndca, frații Gheorghe și Dinu Iorgulescu, și alții.

În noaptea de 29/30 iulie 1949, a fost arestat și împușcat la margine satului Arau Gioga, din comuna Panduru, și tot atunci a fost ucis Pulp din satul Sarighiol.

Printre arestații din comuna Baia se numărau: Afgante, Anagnost Iane, plutonierul major Cenușe, iar din comuna Gălbioru au fost prinși Rădulescu Gheorghe, Bazac Nicolae, Oancea Nicolae, zis Boeru, și mulți alții.

Numărul celor ce-au luat drumul închisorilor, legați de pădure Babadag, s-a numărat cu miile.

Printre ei se mai numără trei frați Vîlcu din Pantelimon, Dragor din Ciocîrlia, Nicolae Cocoș, Gheorghe Beiu.

Tribunalul Militar Constanța s-a transformat într-o fabrică de procese, în care veneau, schilodiți de la Securitate, bieții oameni ce încercaseră să-și apere proprietatea și dreptul de a trăi liberi.

De la închisoarea din Constanța a evadat Grosu Stere, care în poartă a fost împușcat de sentinela, și Fudulea Cușa care a luat calea codrului unde s-a întâlnit cu Stere Alexe. Acesta din urmă a fost prins viu mai târziu și, după condamnarea pe viață, a murit în temnița Aiudului. Fudulea Cușa a dispărut și nu se mai știe nimic despre el.

Giuvea Iancu, Beca, Ciocia, Hapa, Hașoti și alți condamnați la moarte au fost executați.

Garofil Gheorghe, dintre organizatori, a fost prins în iulie 1949: condamnat la 10 ani muncă silnică și, la expirare, i s-au mai dat alți 5; condamnare administrativă. A trecut prin Tulcea, Constanța, Gherla, Peninsula, Baia Sprie, Aiud, până în 1964. Fratele lui, Garofil Dimcea, care reușise să fugă, a fost prins la Triest și, dat înapoi de sârbi, a avut o soartă tragică. Condamnat, a trecut prin Gherla unde în decembrie 1950 a fost omorât, se zice de către grupul de studenți reeducați, vorbindu-se de numele unuia Ambruș Romulus.

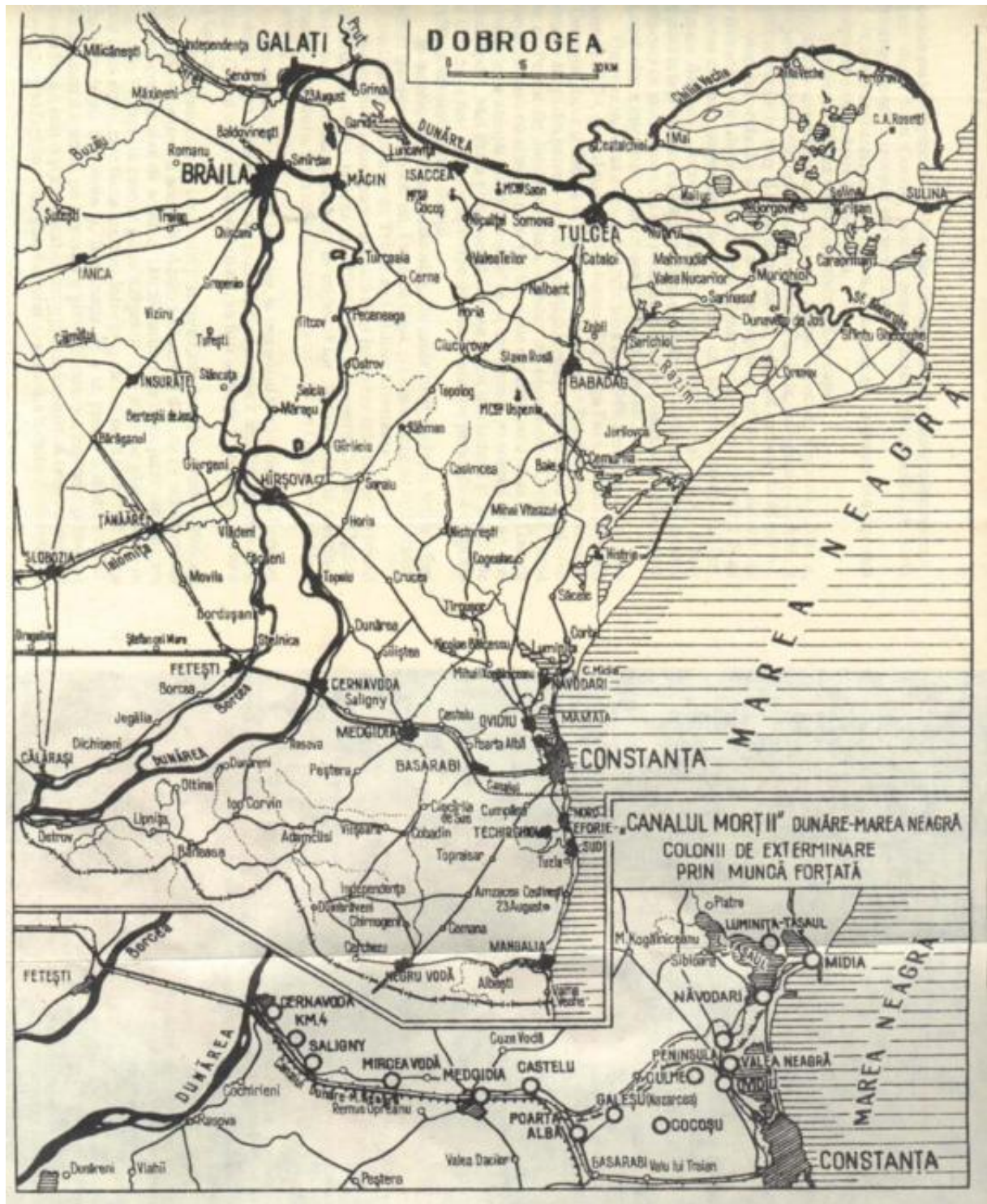
Nu trebuie uitați cei care i-au oprimat pe țărani din Dobrogea, printre aceștia numărându-se: Doicaru Nicolae, Panait (ofițer din Ciocîrlia), căpitanul Dinu (țigan din Ovidiu), Bota Mihăilă, Codin

și alți oameni ai Securității. Cum am spus, banda era comandată de Nicolae Ceaușescu, care cu acest prilej a dovedit o cruzime neroniană.

Dobrogea a cunoscut zilele terorii înainte de a fi îngenuncheată. Pentru a-i pedepsi pe țărani care refuzau să se înscrie în gospodăriile colective, s-a tras cu tunul asupra satelor, din ordinul personal al lui Ceaușescu.

Într-o comună din județul Tulcea, un tânăr țaran și socrul său au fost împușcați în propria grădină. Tânăra țarancă Ioana Lefterache a fost aruncată în închisoare să-și plângă soțul și tatăl.

Operația de "pacificare" a satelor a durat mult. Pentru a o desăvârși, a trebuit ca numeroși țărani să fie trimiși în lagărele de exterminare ale Canalului Dunăre - Marea Neagră.

MIȘCAREA DE REZISTENȚĂ DIN MUNȚII BANATULUI

Pe data de 5 octombrie 1948, U.R.S.S. reface Comitetul sub denumirea de "Biroul de informare al partidelor comuniste și muncitorești". Aceasta însemna coordonarea oficială a partidelor comuniste după directivele Moscovei.

Tot anul 1948 adusesse în fața opiniei publice internaționale și prima ciocnire între partidele "frățești". Lumea întreagă a asistat la nesupunerea lui Tito, la chemarea lui la ordine de către Stalin, cu toate că acesta se lăuda: "E suficient să ridic degetul cel mic și Tito își va cere iertare".

În luna iunie 1948 Iugoslavia a fost condamnată, la București, de celelalte partide "frățești" care încercau să pedepsească această "erezie". Ruptura dintre Tito și așa-zisele țări de democrație populară, care nu erau decât "sateliți ai Moscovei", situate în jumătatea de Europă cedată Rusiei, a dat pretext unor manevre în țările vecine Iugoslaviei pentru aducerea de forțe armate sovietice în scopul intimidării schismaticilor de la Belgrad, în cursul lunii iulie au început în Ungaria, dar mai ales în România, concentrări masive de trupe la granița cu Iugoslavia.

Dinspre Orșova, Ilia și Arad, trenuri după trenuri se îndreptau spre Timișoara, Lugoj și Caransebeș, de unde erau dirijate la Sînnicolau Mare, Vătcani, Nerău, Jimbolia, Cărpiniș, Ionel, Cruceni, Giera, Moravița, Jamu Mare și Iam. Astfel, toată frontiera dintre Beba Veche și Buziaș era împânzită cu armament și trupe. Grănicerii scoteau locuitorii satelor din apropierea frontierei și-i puneau să are și să planteze stâlpi cu sârmă ghimpată, în acest fel România arăta și mai mult a închisoare, iar de-a lungul Dunării, până la Gruia, pe marginea bătrânului fluviu au răsărit stâlpi cu sârmă ghimpată. Tristă priveliște ce prevestea un viitor sumbru!

În noaptea de 14 spre 15 mai 1948 s-a produs un nou val de arestări, preludiul calamității ce s-a abătut peste România. De data aceasta a venit și rândul legionarilor, care se adăugau miilor de deținuți proveniți din rândul partidelor democratice, în special al Partidului Național Țărănesc. De acum înainte tineri și bătrâni, femei și bărbați, preoți, intelectuali, țărani și muncitori, fără nici o discriminare, vor umple închisorile.

Alte arestări masive au avut loc în noaptea de 18 iulie, când au fost ridicați cei ce fuseseră în Poliție sau Siguranță, atât cei ce refuzaseră să servească regimul comunist, cât și cei care-i ajutaseră în formarea cadrelor respective, învățându-i pe analfabeții comuniști să iscălească ordinele de arestare, în speranța că se va ține seama de serviciile pe care le aduseseră.

În această atmosferă de teroare, scursura societății ocupase funcții de conducere până în cele mai îndepărtate sate și cătune, urmărind pe cei ce încercau să-și manifeste nemulțumirile împotriva regimului instaurat cu forța și prin fraudă. Asistăm îngroziți la abuzurile acestor troglodiți, cu putere de viață sau de moarte asupra oamenilor muncitori, care o viață întreagă contribuiseră la prosperitatea gospodăriilor lor și a țării. Acum acești oameni harnici erau aruncați pe drumuri, li se confisca totul din casă, li se distrugeau până și pătulele, pentru a nu mai avea nici cu ce să hrănească păsările.

Riposta a venit imediat. Vom asista, timp de un deceniu, la revolte ale țăranilor din Babadag, Vrancea, Bihor sau Banat, subliniind numai pe cele mai importante, care s-au soldat cu morți și, în plus, la organizarea de trupe de rezistență care se vor retrage în peșterile munților și în desișurile pădurilor, amintind de timpurile haiduciei când se spunea "codru-i frate cu românul".

În cursul lunilor iulie și august, îl vom găsi pe colonelul Uță colindând sălașele (adăposturi pentru animale și oameni pe timp de vară, situate în afara comunelor) de pe Valea Bela Reca, din apropierea Bogîhinului și Cornerevei, până la Veredin, de pe Valea Mehadincăi, în căutarea de oameni hotărâți să facă dreptate victimelor nelegiuirilor comuniste.

Colonelul Ion Uță fusese Președintele Organizației Național Țărăniste a orașului Lugoj și luase calea codrului după arestările efectuate în procesul Maniu.

Întâlnindu-l în acea regiune, în jurul Sfintei Mării, și discutând despre procesul Maniu, în care fusesem implicat, mi-am dat seama că știa multe amănunte despre cei care trădaseră, socotindu-i la fel de vinovați ca și pe noii stăpâni în slujba cărora se angajaseră. Mi-a spus că voia să înceapă o acțiune, de pedepsire a trădătorilor și asupritorilor satelor, încerca să ia legătura cu unele grupe de care auzise că se organizaseră în Banat, în Munții Făgăraș și în Munții Apuseni. Era convins că se va produce un conflict între Tito și țările comuniste, iar America va trebui să intervină pentru eliberarea acestor state. Credea de asemenea că românii care reușiseră să fugă în Occident nu stau degeaba și vor contribui la o urgentare a salvării. M-am despărțit, spre dimineață, pentru totdeauna de colonelul Uță. Avea să

moară cu arma-n mână făcându-și datoria de român asupra, care n-a acceptat compromisul cu dușmanii țării.

Tot în vara anului 1948, pe data de 10 iulie, fusese arestat Verca Filon, care conducea organizația legionară din Banat. Pe data de 22 august reușește să evadeze din arestul Securității din Timișoara și se refugiază în sudul Banatului, încercând să formeze o grupă de rezistență, dar este nevoit să fugă peste graniță și, prin Teodor Roman, îi transmite ordinul lui Spiru Blănaru să treacă la organizarea de grupe de rezistență armată, fără a lua legătura cu național-țărăniștii.

Spiru Blănaru era avocat, originar din comuna Grăești, județul Tecuci, și conducea legionarii din sudul Banatului. Ca armament, la început a avut o mitralieră adusă de Verca Filon din Germania (când a fost parașutat în 1944) și o altă mitralieră dată de Grozăvescu Dragu. La acestea se mai adăugau puști Z.B., pistoale mitralieră sau de buzunar și circa 25 de grenade, în octombrie, Spiru Blănaru a început organizarea unei grupe de rezistență, împreună cu Mihai Moster și Marițescu Romulus din comuna Teregova. Pe data de 12 noiembrie 1948 s-au atașat acestei grupe comandorul Petre Dumășneanu, din comuna Iablanița, și Milos Gavrilă, agent sanitar în comuna Domașnea-Severin.

Sediul acestei formații se găsea lângă comuna Teregova din județul Severin.

O altă grupă de rezistență, instalată tot în apropiere de comuna Teregova, era condusă de notarul Ionescu Gheorghe, din localitatea respectivă, care a fost membru al Partidului Național Liberal și a colaborat cu grupa colonelului Uță, iar după moartea acestuia, la jumătatea lunii ianuarie, s-a unit cu Spiru Blănaru.

Ultima grupă, condusă de Ion Tănase, funcționar, originar din comuna Bratovoiești, județul Dolj, avea ca sector de activitate regiunea Arad - Timișoara. Din ea făceau parte: Gheorghe Ungureanu (din comuna Petricani-Neamț), Popovici Gheorghe (comerciant din Sîngeorgiu-Timiș Torontal, stabilit la Arad), Barna Constantin Horeanu, Pavel Mihalcovici, Gheorghe Szabo și Constantin Voichița (născut în comuna Vîrciorova-Severin și care făcuse parte din conducerea Partidului Național Țărănesc după anul 1944).

MIȘCAREA DE REZISTENȚĂ DIN MUNȚII BANATULUI

Scopul rezistenței din Munții Banatului

Așa cum concepuse colosalul Ion Uță în planul de operații, acesta prevedea hărțuiri și lupte de gherilă în vederea dezlănțuirii războiului Civil care să atragă atenția celor din exterior asupra situației din România, pentru acordarea de mijloace materiale și sprijin politic în vederea eliberării țării.

Prin pedepsirea asupritorilor comuniști ai satelor, care exploatau pe localnici, se urmărea să se dea țăranilor încredere că cineva veghează și-i apără împotriva uneltelor comuniste care i-au adus în sapă de lemn și i-au aservit intereselor Tușești.

Din datele culese se pot determina următoarele sectoare în care s-a semnalat prezența acestor grupe de rezistență: Semenice, Brebu, vârful Nemanul Marc, râul Goleț Slatina - Timiș, Râul Rece, vârful Baldovin, Cerna-sat, Isverna (ultimele trei în județul Mehedinți), râul Cerna, Topleț, lablanița, Prigor și Nera până la Semenice.

Printre cei care au participat la această acțiune armată au fost depistate 34 de persoane: Spiru Blănaru, Petre Domășneanu, Gheorghe Ionescu, Ion Tănase, Ion Uță, Petre Anculia Bârna, Bocletaru Petre, Iancu Baderea, Gheorghe Cristescu, Petre Duicu, Pantelimon Erimescu, Niștor Garabin, Nicolae Ghimboase, Modest Glodin (student), Dragu Grozăvescu, Petre Luminos (din Fădimac-Severin), Romulus Marițescu (legionar din Teregova), Gavrilă Milos, Mihai Moater, Dumitru Mutașcu-Fus, Gheorghe Popovici, Petre Pușchiță-Liber și Petre Pușchiță-Mutașot (din Domașnea), Vichente Pușchiță, Tudor Roșet, Pavel Stoicescu, Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, Aurel Vernichescu, Mircea Vlădescu, Voica, Constantin Voichița și Andrei Valrațiu, dar numărul lor a fost, desigur, mai mare.

Acțiuni de pedepsire a colaboraționiștilor care asupreau populația

În cursul lunii noiembrie 1948 grupa lui Spiru Blănaru îl pedepsește pe Novac Coraei, muncitor la C.F.R., care se comporta rău cu consătenii din Teregova. Sentința hotărâtă de grupa lui Spiru Blănaru a fost executată de Marițescu Romulus.

Spre sfârșitul lunii noiembrie, comandorul Petre Dumășneanu pleacă însoțit de o grupă ca să acționeze în sectorul Orșova Topleț.

Comunele Cornereva și Bogîltin, așezate de-a lungul pârâului Bela, pe spinările munților Cerna, au cunoscut abuzurile unor membri ai Partidului Comunist, care persecutau sătenii. Fiind înștiințată, grupă lui Uță a făcut o raită și a dat o lecție câtorva dintre acești ticăloși: Iancu și Niștor Nemeș, Petre Sisi și Volpeș; poate și altora.

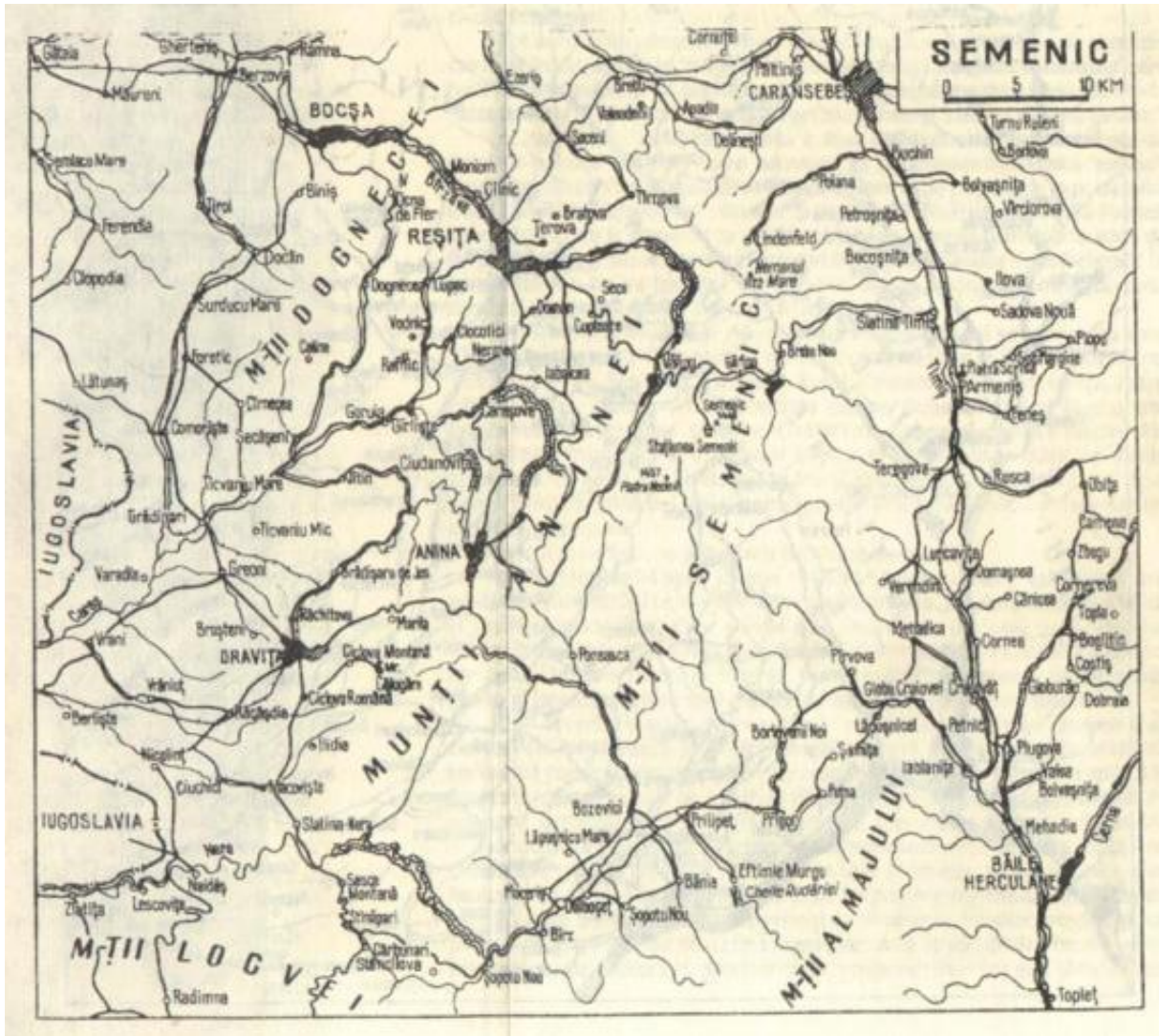
În comuniștii satelor intrase frica deoarece, când nu se așteptau, se trezeau cu haiducii, care-i întrebau de ce-au făcut rău și-i pedepseau.

Aflându-se că plutonierii de jandarmi Joviță din Pomașnea și Pîrjan din Teregova îi chinuiau pe săteni, oamenii colonelului că Uță i-au avertizat pe acești satrapi, celui dintâi punându-i o grenadă la ușa casei, iar celuilalt trimițându-i o scrisoare prin care-i atrăgeau atenția că va dispărea cu toată familia dacă nu se astâmpără.

Prin regiune au început să circule manifeste ce prevedeau măsuri drastice împotriva uneltelor regimului, avertizau că va avea loc o schimbare și anunțau că monarhiștii sânt hotărâți să facă dreptate poporului.

Dar, în același timp, Securitatea a început să trimită întăriri în munți, între Băile Herculane și Caransebeș, gata de intervenție în direcția comunei Teregova, unde se considera că se află centrul de acțiune al partizanilor. Groaza intrase nu numai în colaboraționiști, dar și în securiștii și agenții în civil care împânzeau această regiune cuprinsă în perimetrul semnalat mai sus. Aici fusese adus, pentru a participa la acțiunea de depistare a partizanilor, și vestitul criminal Alimănescu, integrat ca ofițer în sistemul (tot criminal) ce stăpânea țara.

Pentru a ilustra teama ce se înfiripase în sufletele opresorilor, amintesc din relatarea unui prieten, doctorul Ion Claudiu, care venea de la grupul partizanilor din Muntele Mare, încercând să contacteze pe cei din Semenic:

"Eram în tren și alături de mine stătea un ofițer de securitate care căuta să-și dea importanță. Mă făceam că sânt străin de problemele zilei, păream un visător. Când ne-am apropiat de Teregoava, a tresărit și, strângându-mă de mână, mi-a spus;

< <Uite aici e cuibul bandiților> > și a arătat cu mâna spre dealurile ce creșteau din Valea Timișului, în spatele vestitului târg al Teregovei, și pe fața lui am citit frica ce-l chinuia".

După diverse incursiuni ale partizanilor, în ianuarie 1949 a avut loc o confruntare cu armata. Plutonierul - major de jandarmi Pîrjan arestase doi țărani, bănuți că-i ajută pe partizani, și-i schingiua ca să declare unde se află ascunzătoarea acestora, în noaptea de 12 spre 13 ianuarie partizanii din grupele lui Spini Blănaru, Gheorghe Ionescu și colonelul Uță - au atacat postul de jandarmi și primăria din comuna Teregoava. Urmăriți de jandarmi, partizanii s-au retras spre munte și lupta s-a angajat la punctul numit Pietrele Albe, unde s-au semnalat ușoare răni în ambele tabere.

Satele și sălașele au început să fie înțesate cu armată și agenți în haine țărănești. Locuitorii erau chemați la anchete și chinuți pentru a declara ce ajutoare furnizează partizanilor și locurile unde aveau consemnul să le ducă.

Teroarea se abătuse asupra satelor, în același timp se încerca infiltrarea în mijlocul partizanilor pentru a le afla numărul, armamentul de care dispun și ascunzătorile.

Lazăr Cernescu, un țigan cunoscut din comuna Rusca, investit cu "putere populară", își bătea joc de locuitorii comunei; a fost prins, spre sfârșitul lunii ianuarie 1949, în drum spre comuna Domașnea. Țiganul era informatorul plutonierului Joviță. Dus în pădure, a fost judecat de oamenii

colonelului Uță: Dumitru Mutașcu, Nistor Garabin, Petre Duicu, Petre Pușchiță, Gheorghe Urdăreanu și Voica. Execuția a avut loc într-o peșteră.

Pe data de 3 februarie 1949, doi preținși studenți de la Timișoara, Gladin Modest și Bocletaru Petre, veniți în grupa colonelului Uță, au fost depistați ca agenți și executați imediat de Petre Pușchiță-Mutașcu, la Valea Gătelii, un loc ce se află la 12 km de Mehadia. La acea dată mai făceau parte din aceeași grupă: Dumitru Mutașcii-Fus, lăhcu Baderca, Petre Pușchiță-Liber, Mircea Vlădescu, Panlelimon Erimescu și Andrei Vairajiu.

La scurt timp după aceasta, este depistată ascunzătoarea colonelului Uță. El refuză să se predea. A căzut împușcat în luptă și se spune că odată cu el ar fi murit luptând și fata lui, care era studentă.

Oamenii lui Uță au trecut la Spiru Blănaru. Hărțuirea devenea din ce în ce mai grea și pentru partizani, și pentru armata care-i urmărea și care, pe zi ce trecea, era tot mai numeroasă. Aceasta încerca, prin fel și fel de vicisuguri, să-i scoată pe partizani din ascunzători, iarna era grea și lipsa de alimente, ca și de muniții, se făcea simțită. Partizanii trebuiau să se deplaseze cu atenție fiindcă urmele lăsate pe zăpadă erau un mijloc de depistare, în același timp sătenii erau supravegheați de tot felul de agenți veniți de aiurea. Cercul în jurul partizanilor se strângea.

Pe data de 22 februarie 1949, doi comuniști cunoscuți, Munteanu Gheorghe și Cherciu Minai, mergeau cu un car de fân spre Teregova. Partizanii i-au luat în ascunzătoarea lor, i-au anchetat asupra mișcărilor armatei din împrejurimi; după aceea i-au judecat pentru răul făcut oamenilor din comună. Au fost condamnați la moarte, iar execuția a avut loc în pădure.

Armata era prin apropiere. Acest fapt îl intuiseră partizanii și de aceea îi socotiseră pe cei doi iscoade deghizate în vederea depistării locurilor unde se găseau ascunși.

Până la urmă partizanii au fost descoperiți. Spiru Blănaru și Gheorghe Ionescu au hotărât să reziste și au dat ordin să se treacă în dispozitiv de luptă, înclăștarea a avut loc la punctul Gorcanul, din apropiere de Teregova, și a continuat în noaptea de 22 spre 23 februarie. Au fost semnalati ca participanți la luptă următorii: Spiru Blănaru, Gheorghe Ionescu, Romulus Marițescu, Nicolae Ghimboșe, Pavel Stoicescu, Mihai Moater, Tudor Roșeț, Gheorghe Smultea, Petre Pușchiță-Liber, Petre Anculia și Gheorghe Ungureanu.

În timpul luptei au murit partizanii: Petre Anoiia și Gheorghe Ungureanu, iar din rândurile Securității cu căzut Airoaie Vasile, Simion Coman și Nedelcu Ion. Cu această ocazie au fost arestați Ghimboșe Nicolae și Smultea Gheorghe, amândoi din comuna Teregova.

Partizanii s-au retras, în grupe mici, răspândindu-se prin pădure. Armata, din ce în ce mai numeroasă, i-a urmărit. Comandorul Petre Doșmăneanu s-a predat. Au mai fost arestați: Mihai Moster, Petre Stoicescu, Petre Pușchiță-Liber și Tudor Roșeț.

În seara zilei de 10 martie 1949 au fost descoperiți Spiru Blănaru și Romulus Marițescu, în apropierea comunei Feneș, la 6-7 km de comuna Teregova. Feneș era ultima așezare spre vârful Țarcu. Cei doi au deschis focul pentru a se apăra. Spiru Blănaru a tras până la ultimul cartuș din, pistol, apoi a scos pușca mitralieră. Aceasta n-a mai luat foc. În disperare a aruncat ultima grenadă, dar nici aceasta n-a explodat. După aceea s-a predat, între timp Romulus Marițescu a dispărut în pădure. El a fost arestat în jurul datei de 25 martie.

Mii de țărani fuseseră ridicati după Anul Nou, pentru a tăia orice legătură, de orice natură, cu partizanii, în vederea acțiunii de lichidare a acestora. Din cauza iernii grele partizanii simțeau lipsa alimentelor și a munițiilor. Caransebeșul gemea de arestați. Poliția, închisoarea și jandarmeria erau pline. Unii au fost transportați la Lugoj și Timișoara pentru a fi anchetați.

În noaptea de 18 spre 19 martie 1949 trebuia să izbucnească revolta în orașele Timișoara și Arad. Grupa lui Ion Tănase avea acest obiectiv. El l-a uimit la Teregova pe Constantin Voichița să discute cu inginerul Aurel Vernichescu amănuntele și coordonarea acțiunii. Planul stabilit prevedea ca Vernichescu cu oamenii lui să ocupe obiectivele principale din Caransebeș, Lugoj și Reșița.

Tot lui îi revenea misiunea să blocheze circulația pe valea Timișului până la Armeniș, pentru a împiedica intervenția din partea autorităților. În paralel, la aceeași dată, oamenii conduși de Ion Tănase urmau să acționeze la Timișoara și Arad. În vederea acestui scop, avocatul Bugariu a sosit în seara de 17 martie de la Timișoara, cu ultimele dispoziții din partea lui Tănase. Se prevedea ca în noaptea de 18 spre 19 martie să se treacă la ocuparea instituțiilor și la arestarea principalilor reprezentanți ai autorităților locale, precum și la blocarea gării, întrerupând astfel circulația feroviară.

Tănase Ion crease legături și la București, unde se găsea un nucleu compus din: Gabrițeanu Constantin (Președinte la Circa 11 P.N.Ț.), Corbu Constantin (comerciant), Florea Ștefan (blănar), Drăghici Marin (funcționar). Toți au fost arestați și condamnați în 1949, toamna.

Vasilescu Vasile a fost condamnat la muncă silnică pe viață, cu un grup atașat rezistenței din Munții Banatului.

Deci toate pregătirile erau tăcute. Avocatul Bugariu, care a discutat cu oamenii amănunțele în vederea desfășurării acțiunii, a transmis lui Ungureanu Teodor dispoziția lui Tănase, și anume să rămână împreună cu Szabo Gheorghe la comandament și să împartă cele câteva pistoale și grenade ce le aveau depozitate la prăvălia lui.

Dar n-a mai avut loc nici o răsturnare a organelor puterii din Arad și Timișoara, deoarece conforma unui plan, tot bine stabilit, conducătorii partizanilor au fost arestați la timpul oportun. Deci Securitatea lucrase bine în această regiune, pregătindu-și toate elementele constitutive pentru înscenarea unui complot care urmărea răsturnarea regimului.

Drumurile spre sediile Securității din vestul țării au fost larg deschise. Mii de oameni (se vorbea de o cifră de peste cinci mii) au trecut prin această infernală uzină de schingiuiți, menită a îngrozi lumea ce se împotriva jugului comunist.

Anchetarea

Prin închisori am întâlnit victime care au supraviețuit anchetelor și am auzit povestindu-se despre metode de tortură înspăimântătoare, dar ca o femeie să schingiuiască, cu o bestialitate de neimaginat pentru o minte sănătoasă, n-am auzit decât în anul 1950.

Se numea Vida și era anchetatoare la Timișoara. A mai fost egalată după aceea, de o alta, Chițigoi, de la Bacău, unde se afla un alt centru "de producție" al Securității.

Remus Radina, care a trecut prin torturi îngrozitoare, lăsându-i urme adânci pe tot restul vieții, o caracterizează în "Testamentul din morgă" astfel: O femeie de o mare cruzime, care bătea bărbații peste organele-genitale". Am întâlnit prin închisori oameni care au rămas infirmi pe viață din cauza chinurilor la care îi supunea aceasta femeie. Perversiunea ei era dublată de ura ce o purta românilor. Această ură și-o manifesta în timpul anchetelor pentru a-și masca activitatea ce o desfășura în favoarea Iugoslaviei.

Această Nedici Vidoșă, Zisă Vida, era de origine sârbă, din comuna Becicherecu Mic. În anul 1946 fusese recrutată în Siguranța titoistă de către ofițerul superior Dușan Iovanovici, care lucra sub masca de secretar la Ambasada Iugoslaviei de la București. Ea a primit numele conspirativ de "Lipa" și a lucrat cu un anume Bojidar Stanoievici, cu numele conspirativ de Irgud, care în anul 1949 se găsea în stare de arest la Securitatea din Timișoara. În vara anului 1947 Vida fusese mutată de la Biroul regional al Partidului Comunist, la Direcția regională a Securității din Timișoara, unde a îndeplinit, pe lângă funcția de traducătoare, și pe cea de anchetatoare zeloasă, reușind în foarte scurt timp să ajungă, se zice, ploi la gradul de colonel, iar în toamna anului 1949 era semnalată la Centrul crimei, la Ministerul de Interne. Desigur, în spatele acestor forțe care o împingeau cât mai sus pentru a obține prin ea date importante.

Pentru a-și camufla această activitate, ea și-a dezlănțuit apucăturile bestiale asupra românilor. În timpul acesta încerca să-i salveze pe sârbii arestați. De exemplu, a pus la cale evadarea legăturii ei, Stanoievici, și-i pune la curent pe ceilalți sârbi arestați că declarațiile ce trebuiau să le

Printre anchetatorii care au schingiuit în lotul bănățenilor se găsea și Bugarschi S., care era un fel de șef. Și el fusese recrutat ca agent al lui Tito, în 1946. În cadrul acestei Securități au mai "muncit" pe români și Zora Velitici, Gheorghe Stoicovici din Gravita, Stanoiev Dobrivoi, Jiva Brancovici și mulți alții.

Așa se explică de ce românii care erau dați înapoi, de sârbi, peste frontieră, se pomeneau așteptați de grăniceri chiar la locurile pe unde erau obligați să se înapoieze, înțelegerea dintre agenta din cele două țări funcționa perfect, și românii noștri, care își căutau libertatea, sufereau îngrozitor în acest joc murdar.

Un alt personaj sinistru, anchetatorul locotenent-major Plăcintă Alexandru, de origine maghiară, îngrozise mai ales pe românii care treceau prin mâna lui la Timișoara. Riposta nu s-a lăsat așteptată din partea victimelor. Un om, nemaiputând îndura bătăile groaznice și dându-și seama că va fi omorât dacă se continuă în același fel, și-a zis că e mai bine să moară anchetatorul și s-a gândit cum să acționeze în acel loc de torturi lipsit de orice posibilitate de apărare.

Omul se numea Dobrescu Vasile. S-a născut în Călărași, la 26 mai 1933, și lucra ca funcționar în Constanța. A fost arestat pe 13 februarie 1957 pentru că discutase cu niște vaporeni despre o eventuală plecare în străinătate și aceștia îl denunțaseră. În canal luna mai a evadat din închisoarea de la Constanța, și-a procurat un buletin rus și a plecat pe frontiera iugoslavă unde a fost prins, în Delta, de către grăniceri. A izbutit să fugă de sub escortă, dar necunoscând locurile a fost prins și adus la Securitatea din Timișoara, unde a intrat pe mâinile lot. Plăcintă Alexandru, în celulă a reușit, cu greu, să desfacă de la patul de fier o bară pe care a purtat-o pe mâneacă de câteva zile fiindcă nu știa când va fi din nou chemat. Ajuns în biroul anchetatorului, acesta s-a repezit spre el. Dobrescu nu a mai așteptat să fie lovit și a scos bara de fier cu care l-a plesnit în cap, făcându-l "plăcintă" pe jos, plin de sânge. Pentru a-l imobiliza, a răsturnat și biroul peste el. Țipetele de durere pe care le scotea în disperare i-au adus pe ceilalți anchetatori în ajutor. Când haita de câini ai Securității s-au repezit asupra lui Dobrescu, acesta a ajuns o masă de carne tocată. Zbirii loveau cu cizmele și ce găseau la îndemână.

Pe lângă delictul de intenție de trecere a frontierei, Dobrescu a fost judecat pentru acte de teroare împotriva anchetatorului ce-l chinuia și i s-a cerut pedeapsa cu moartea, în final a fost condamnat la 25 de ani muncă silnică și trimis în continuare prin temnițele de exterminare Jilava și Gherla, de unde a scăpat ca printr-o minune în anul 1964. Despre Plăcintă nu s-a mai auzit că ar fi anchetat pe cineva după 1957.

În beciurile din Timișoara torturile se desfășurau continuu, zi și noapte. Oamenii nu mai puteau merge din cauza picioarelor umflate de bătaie. Aveau picioarele și mâinile fracturate, iar capetele sparte. Pe lingă bătăi, care pe unii i-au făcut să înnebunească, se mai folosea și înfometarea și lipsa de apă, atunci când refuzau să declare ceea ce le cerea anchetatorul.

Un țăran îmi povestea că, după trei zile de înfometare, când a venit de la W.C., a găsit o cutie de conservă în celula unde se găsea izolat. După ce a deschis-o cu dificultate, înăuntru a găsit carne foarte sărată, pe care a mâncat-o cu multă poftă, dar nu avea nici un strop de apă. L-a apucat o sete cumplită, îi ardea până și sufletul. A bătut în ușă, dar n-a venit nimeni. S-a așezat pe burtă și cu gura pe sub ușă încerca să soarbă tot aerul, dacă ar fi putut, pentru a-și astâmpăra setea. Din când în când își mai apropia buzele de cimentul celulei pentru a se răcori. Nu mai știe cit a durat chinul fiindcă timpul nu mai conta în acele momente. Probabil, zvârcolirile lui erau urmărite de afară prin ochiul de supraveghere din ușă. Când a ajuns într-o stare de epuizare totală, a fost dus la anchetare, unde masa era plină cu sticle și pahare cu apă. În disperare, a întins mina să ia un pahar de apă.

"Declară mai întâi, și pe urmă poți să bei cât vrei !" a tunat vocea călăului.

Și-a retras mâna pentru câteva clipe... s-a uitat,... vedea salvarea la circa doi metri... și n-a mai ținut cont de nimic. S-a repezit, a luat un pahar și l-a dat pe gât. Dar vai! Apa era călduță și sărată!

Procesul

Procesul partizanilor din Munții Banatului s-a judecat în zilele de 21-25 iunie 1949, la Timișoara, după tipicul comunist: sala era plină cu adunătură de pe drumuri. Pe masa completului de judecată se adunaseră "jalbele" altor ticăloși, care cereau moartea celor ce încercaseră să-și salveze poporul de genocidul comunist.

De fapt, atunci a fost judecat lotul principal, format din 12 persoane. După acea dată au mai avut loc foarte multe procese în care au fost implicați mii de bănățeni nevinovați, fruct al răzbunării comuniștilor de la sate, instigați de Securitate pentru a îngrozi lumea.

Colonelul Ștefănescu, președintele Tribunalului Militar din Timișoara, a pronunțat peste 20.000 de ani de temniță, la mii de oameni. Tribunalul ajunsese o fabrică în care intrai dimineța, între baionete, fără să știi de ce, și ieșeai seara condamnat și uluit de faptele ce ți se imputau și care nici prin gând nu-ți trecuseră. Tu erai " calificat " dușman al poporului, tu care din moși-strămoși trudiseși pentru păstrarea ființei neamului.

Și "don" colonel" Ștefănescu, după ce a încheiat acțiunea de lichidare a bănățenilor, drept răsplată a fost la rândul-i condamnat. A fost adus la colonia de muncă forțată Peninsula, în mijlocul celor pe care-i condamnase și-i trimisese acolo. Peste cinci mii de oameni îl priveau cu scârbă pe acest ticălos. Imaginați-vă ce i-au spus cei ce fuseseră interogați de el! După circa două săptămâni n-a mai putut suporta acest afront; a cerut administrației să-l trimită la închisoare. Și a plecat la Aiud împreună cu un alt criminal, Bulz, călăul de la Ministerul de Interne de care am vorbit mai înainte.

Pe lângă ceilalți doi judecători neidentificați încă, menționăm pe cei doi procurori militari, locotenent-coloneii Constantinescu Nicolae și Stănescu Simion, amândoi vinovați de a fi cerut condamnarea la moarte a unor oameni care urmăreau să salveze poporul de persecuțiile și crimele ce i le rezervase comunismul.

Parodia procesului a fost completată cu "pledoariile" avocaților, care mergeau mână în mână cu acuzațiile procurorilor: "Faptele bine stabilite la interogatoriu, combinate cu probele de la dosar, rămân valabile pentru aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege", zicea avocatul Coracu Tiberiu; aproape toți avocații, inclusiv președintele Baroului, au relevat că "faptele sînt în afară de dubiu", iar la sfârșit, pentru a-și merita onorariul din oficiu, avocatul Popovici Borislav, într-o pledoarie ditirambică, a subliniat că: "apărarea a avut toate posibilitățile și înlesnirile pentru a-și face datoria față de poporul muncitor, în timp ce cu totul altfel se petrec lucrurile în Apus, unde tribunalele îi judecă pe cei care luptă pentru progres, iar avocații sînt puși în imposibilitatea de a le lua apărarea, așa cum e cazul înscenării de la Winterthur".

Sentința

La sfârșitul acestui circ judiciar, s-a pronunțat sentința "deliberată în secret și luată cu unanimitate de voturi":

1. Spiru Blănaru, condamnat la moarte prin împușcare.
2. Petre Domășneanu, condamnat la moarte prin împușcare.
3. Romulus Marițescu, condamnat la moarte prin împușcare.
4. Petre Pușchiță-Mutașcu, condamnat la moarte prin împușcare.
5. Ion Tănase, condamnat la moarte prin împușcare.
6. Gheorghe Popovici, condamnat la muncă silnică pe viață.
7. Aurel Vernichescu, condamnat la muncă silnică pe viață.
8. Gheorghe Smultea, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
9. Teodor Ungureanu, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
10. Petre Pușchilă-Liber, condamnat la 15 ani muncă silnică.
11. Nicolae Ghimboase, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
12. Petre Luminosu, condamnat la 10 ani de muncă silnică.

Execuțiile au avut loc în anul 1949.

Bănățeni implicați în lotul partizanilor

Din miile de arestați s-a reconstituit următoarea listă, care urmează să fie completată:

Petre Anculia; Alexandru Andrei, inginer din Caransebeș, mort la Canal; Ion Armașu, primar din Plugova; Iancu Baderca, țaran; Balica Bârna, țaran; Spira Blănaru, avocat; Marta Borcea împreună cu soțul; Bugariu, avocat din Timișoara; Sofica Cadariu; Caraba, țaran din Bănia, județul Caras; Marioara Cenușe; Chintă; Comei Costescu, avocat din Teregova; Gheorghe Cristescu, primar din Plugova; Jucu Dajtdu, senator național țărănist din Răchita; Alexandru Domăneanțu, primar; Irina Drăgan, țarancă; Ion Drăgan, țaran din Plugova; Dănilă Drăgulescu, din Plugova; Serafim Drăgulescu, colonel din Plugova; Simion Drăgulescu; Domășneanu, locotenent-colonel, fratele comandoului Petre Domășneanu; Petre Duku, țaran; Dănilă, țaran din Plugova; Pantelimon Erimescu, țaran; Constantin Feneșan, țaran din Teregovva; Fbdor, notar, Nistor Garabin, Nicolae Ghimboase-Micluf, din Teregova; Modest Glodin; Ion Grozăvescu, țaran; Draga Grozăvescu; Minai Gurgu, contabil din Caransebeș; Constantin Horeanu; Horescu, țaran din Domașnea, împreună cu soția; Gheorghe Ionescu, notar; Constantin Jucu; Caterina Jurescu, împreună cu soțul, țarani din Domașnea; Petre Luminosu; Romulus Marițescu, zis Fert, din Teregova; Pavel Mihalcovici, țaran; Gavrilă Milos, țaran din Domașnea; Mihai Moater, țaran; Mustață, țaran mort la Gherla; Dumitru Mutașcu-Fus, țaran; Marta Nedelcu, împreună cu soțul, țarani; Nestorescu, țaran; Petre Popescu, țaran din Globurel; Popovicescu, aviator, Popovici Gheorghe, comerciant; Petre Pușchiță-Liber, din Domașnea; Petre Pușchiță-Mutașcu, din Domașnea, executat; Vichente Pușchiță, țaran; Teodor Rosefc Teodor Seif din Teregova; Adam Sever, căpitan din Caransebeș; Gheorghe Smultea, din

Teregova; Ion Smultea, din Teregova; Traian Smultea, din Teregova; Iulian Stana; Nicolae-Lae Stîngu; Pavel Stoicescu; Gheorghe Szabo; Serengău, țăran din Văliug, executat; Florea Ștefănescu; Ion Tănase, din Bratovoiești, județul Dolj; Ion Tirziu, avocat din Lugoj, secretarul organizației județene a Partidului Național Țărănesc, mort în închisoare; Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, din Petricani-Neamț; Urdăreanu; Cată Vaca, împreună cu soțul și socrul ei, din județul Caras; Andrei Valrațiu; Ion Velea; Aurel Vernichescu, executat; Mircea Vădescu; Voica; Constantin Voichița; Cornel Vuc, doctor, din Doma

În iarna 1953-1954 a fost împușcat Ivănescu Miron, țăran din satul Borlova, comuna Turnu Ruteni, care făcuse parte din mișcarea de revoltă Uță-Domășneanu. Urmărit timp de 4 ani, el a fost descoperit în pădurea Borlova, de la poalele Țarcului, de-a lungul Văii Mari, din apropierea Văii Ciorovei.

În 1954 a fost arestat Balica. El făcuse parte din gruparea colonelului Uță. Un cioban, care era arestat în închisoarea de la Lugoj, a fost luat și dus la o nouă anchetă și confruntare, de data aceasta cu Balica. După un timp s-a aflat că Balica și ciobanul au fost condamnați la moarte și executați.

Acțiunea colonelului Ion Uță continuă. Colonelul Ion Uță a murit în luptă pe 12 februarie 1949, la marginea comunei Borlovei (Breazova), la sălașul lui moș Meilă Carabă, care a fost și el ucis.

Au scăpat: Mutașcu Dumitru, zis Fus, și Raderea Iancu din comuna Megica, care s-au întâlnit în pădure cu Nicolae Ciurică, originar din Baia de Aramă-Mehedinți.

Ciurică Nicolae, născut pe 15.02.1931, a ajutat cu alimente pe partizani în perioada 1948-1949. În luna iulie 1950 a fost arestat în comuna Sacu și, fiind dus sub escortă spre Craiova, a reușit să sară din tren și să reziste încă 4 ani prin pădurile Banatului.

Ajuns în muntele Olanu, dintre Oltenia și Banat, a pus bazele unei formațiuni de partizani compusă din: Duicu Nistor, zis Boeru; Mutașcu Dumitru, zis Fus; Ișfănuț Dumitru, zis Sfirloagă; Baderca Iancu și Caraibot Ion, zis Ciovică, din Luncovița. Până la 1 noiembrie 1950, au stat în munte până în acea noapte de marți spre miercuri când Ciurică și Sfirloagă au coborât în comuna Domașna ca să ia alimente de la gazdele pe care le aveau. Aici au fost trădați de țăranca Benghia Anastasia, zisă Stasia.

Securitatea a înconjurat casa lui Badiu Gheorghe, unde se găseau Ciurică și Sfirloagă. Cei doi au reușit să se salveze din cele trei cercuri formate din 400 de securiști, ajungând până la Rusca, în drumul spre Godeanu. Dar scăpând dezbrăcați, s-au întors, și doșmănenii i-au îmbrăcat, totodată anunțându-i că proprietarul fusese arestat, iar maiorul Kling, care condusese operațiunea, se pregătea să plece din Teregova spre Herculan.

Cei doi au plecat în urmărirea maiorului Kling, dar le-a scăpat.

Scopul partizanilor era de a pedepsi pe informatorii și trădătorii satelor, care colaborau cu Securitatea.

În 1951 a fost ridicat, de la Sălaj, Miroslav Juca, mare activist comunist, și dus la marginea Pădurii unde l-au judecat. A recunoscut că e vinovat de moartea partizanilor, de persecuția familiilor acestora și că lucrează cu Securitatea. A fost pus să-și mănânce carnetul de partid, întrebat ce pedeapsă merită, a spus că nu are nici o preferință fiindcă faptele le-a săvârșit. I s-a spus să se întoarcă cu spatele. A făcut-o punându-și mâinile la ochi. Ciurică Nicolae i-a spus din nou să se întoarcă cu fața. Sfirloagă, crezând că trebuie executat, a ridicat pistolul gata să tragă, dar Ciurică i-a dat peste mână. Ciurică i-a atras atenția că-i iasă viața pe care i-o poate lua oricând. Îi cere să se lepede de comunism, să nu mai facă rău la oameni și să sfătuiască și pe fratele lui să facă același lucru. A promis că pentru el garantează, dar pentru frate, nu. Se spune că Miloslav Juca și-a respectat cuvântul și chiar a scris o broșură în care relatează că viața i-a fost salvată de un tânăr. Acel tânăr era Ciurică Nicolae, de circa 21 ani.

Prin mai-iunie 1951, grupe de partizani se găseau în pădurea Păroasa din Munții Semenic și, cum obișnuiau din când în când să facă câteva trageri pentru exercițiu, au făcut-o și de data aceasta, după care au continuat drumul spre cantonul brigadierului pentru a se interesa dacă puterile au mai trecut pe acolo. Spre surprinderea lor, l-au auzit pe brigadierul silvic anunțând la telefon postul de miliție din comuna Văliug că în zonă s-au auzit focuri de armă. Atunci 5 partizani au intrat înăuntru și l-au lăsat pe Iancu Baderca să asigure paza. La un moment dat, era întuneric, Baderca i-a anunțat pe cei dinăuntru că se aud zgomote suspecte în timp ce brigadierul nega legătura pe care o avea cu autoritățile. Operația de încercuire a fost așa de rapidă încât s-au pomenit atacați cu focuri de armă în canton. Cu acea ocazie, partizanul Caraibot Ion, zis Ciovică, a fost rănit la mâna dreaptă, în care avea arma, și a căzut pe dușumea. Ceilalți patru au reușit să iasă din încercuire și chiar să-i pună pe fugă pe milițieni, întorși, l-au luat pe cel rănit și, în noapte, s-au îndreptat spre punctul Ciula, de Ungă

Teregova, unde l-au pansat și adăpostit în casa lui Fiat Filip. Cu acea ocazie Ciurică Nicolae a scos din buzunar Noul Testament, constatând că acesta avea coperta împușcată.

În primăvara anului 1952, Filip Fiat, Maria Fiat și fiica lor, Lenuța Fiat, de 17-18 ani, au fost arestați, chinuiți la Securitatea din Timișoara de către Moiş și căpitanul Bacoș originar din Arad. Chinurile au fost groaznice până ce au acceptat să servească drept momeală pentru prinderea partizanilor

Deși cei din grupul partizanilor îi socoteau trădători, totuși Ciurică Nicolae a avut de luptat cu ei pentru a-i convinge că au acceptat jocul sub teroare cruntă, dar n-au dat pe mâna Securității pe nimeni. În familia Fiat intrase teama de partizani și până la urmă au fost mutați în județul Arad.

Dar cine n-a scăpat de răzbunare a fost Benghi Anastasia, zisă Stasia, care-i trădase, pe 1 noiembrie 1950, la Damasna. Aceasta a fost prinsă de Sfirloagă și tăiată în pădure cu cuțitul, în 1954.

Pe data de 22 aprilie 1954, Ciurică Nicolae a fost vândut Securității de Duicu Toma, zis Toma lui Roman, fiind arestat de o companie de Securitate.

Peste câteva luni, Sfirloagă a fost împușcat în luptă.

A mai fost semnalat un alt partizan, Petrescu David Lungan, care după proces a fost executat.

Dar acțiunile partizanilor se vor desfășura în continuare, având ca obiectiv pe trădători și pe cei vânduți comunismului.

ALECU IA CONDUCEREA MIȘCĂRII DE REZISTENȚĂ

Anul 1947 aduce pe primul plan intensificarea organizării și pregătirii retragerii în munți, în caz de pericol, a unui "stat-major" al mișcării de rezistență

Pe data de 9 martie am fost invitat să discut cu domnul "Alec" despre posibilitățile de cazare și securitate din masivul Piatra Craiului, întâlnirea a avut loc la Biserica Albă din București, în cadrul convorbirii am expus situația din munți, locurile de popas, de acces și cazare. După părerea noastră, erau munții cel mai puțin frecvențați, deci prezentau un plus de siguranță, și cu legătura cea mai sigură spre București, Brașov, Cluj sau Sibiu.

Mi s-a dat de înțeles că domnul "Alec" era persoana care conducea această mișcare pregătitoare în vederea unei acțiuni de salvare de sub comuniști.

Prezentarea tuturor aspectelor referitoare la viața nouă ce-i aștepta pe cei ce se retrăgeau în munți a fost analizată cu deosebit interes, urmând să se pregătească posibilitățile de aprovizionare și depozitare de alimente care pot fi conservate pe timp îndelungat. Despre aspectul legal de apărare urma să se discute cu o persoană de specialitate, avându-se în vedere configurația terenului. Ne-am despărțit, urmând să ținem contactul prin legătura creată.

Lunile martie, mai, iulie au adus valuri de arestări din ce în ce mai masive.

Eu am picat; au picat și alții. Domnul "Alec" de asemenea. El nu era altul decât inginerul Pop, directorul "Uzinelor Reșița", și a fost implicat în procesul Mișcării de rezistență, alături de inginerii Bujoiu și Balș, amiralul Horia Măcelaru, profesorul George Mănu, Dumitru Zama, Nelu Pădureanu și mulți alții. Printre alte învinuiri li s-a adus și aceea că, printr-un tunel săpat sub localul Adunării Deputaților, urmăreau să-l arunce în aer.

Tot în primăvara anului 1947 am dat de o fracțiune a acestei mișcări, dirijată de un anume Paul Tomescu. Cu acea ocazie unul din membrii acestei mișcări m-a avertizat să ne ferim de Drăgulescu, care devenise agent din septembrie 1946, când a fost ridicat și dus la Serviciul Secret al lui Bodnăraș, de pe Calea Victoriei colț cu Grigore Alexandrescu. Discuția am purtat-o la una din locuințele conspirative de pe strada Hagi Ghiță, unde se găsea și Costică Ionașcu, care a fost arestat după multe peripeții, în mai puțin de un an au fost arestați și ceilalți. Pe unii i-am văzut prin închisori. Dar despre Paul Tomescu nimeni n-a mai auzit nimic. Se bănuiește că avea alt nume. Însă nici figura nu i-a mai fost zărită.

Printre cei exterminați în închisori s-au reținut următorii: Ion Pop, Ion Bujoiu, Petre Balș, George Mănu.

PREGĂTIRI DE LUPTĂ ȘI LA CRAIOVA

La Craiova, maiorul de cavalerie Lucian Dimitriu conducea o ramură a organizației militare a generalului Ion Carlaonț. El a fost român de mare curaj, gata oricând să-și sacrifice viața pentru țară. De trei ori Lucian Dimitriu a fost voluntar pe frontul antibolșevic și de trei ori a fost rănit. De pe patul spitalului îi ruga pe doctori să-l pună mai repede pe picioare pentru a pleca ca-și face datoria pe front.

Imediat după confiscarea puterii de către comuniști, maiorul Lucian Dimitriu s-a gândit la modul prin care să-i înlăture și să dea posibilitatea poporului să-și aleagă adevărații reprezentanți.

Activând pe această linie, Lucian Dimitriu a aflat că pe data de 6 martie 1948, cu ocazia inaugurării Depoului C.F.R. din Craiova, cel mai mare depou din Sud-estul european, Gheorghe Gheorghiu-Dej urma să țină o cuvântare în Piața Prefecturii județului Dolj. Atunci a propus câtorva ofițeri din Organizația generalului Carlaonț să-l asasineze pe secretarul Partidului Comunist. Urma ca atentatorul să fie desemnat prin tragere la sorți și în ziua respectivă să se afle cât mai aproape de vorbitor, iar după executarea planului să se sinucidă pe loc. Dar cu câteva zile înainte de inaugurare s-a anunțat schimbarea vorbitorului, prin Niculae Guină, un comunist marcant, în această situație ofițerii au renunțat la plan.

Printre cei care făceau parte din grupul maiorului Lucian Dimitriu se aflau ofițerii de cavalerie: Remus Radina, din comuna Segarcea, județul Dolj, Tiberiu Țolescu, din comuna Cîrcea și ofițerul de artilerie Constantin Grădinaru.

Fiecare membru al organizației avea obligația să recruteze alți 5 membri, fără a comunica numele lor nici superiorilor și nici inferiorilor. Maiorul Lucian Dimitriu absolvise și A.N.E.F.-ul (Academia Națională de Educație Fizică). El strânsese în jurul lui un grup de tineri elevi din Craiova, cărora le dădea lecții de înot și cu care făcea gimnastică la aparate, pregătindu-i pentru lupta armată, pe care cei mai mulți ofițeri superiori din vechea armată o vedeau izbucnind în cel mult doi ani.

Lucian Dimitriu l-a sfătuit pe Remus Radina să facă și el la fel cu elevii claselor superioare de la Școala Normală "Ștefan Velovan" din Craiova, unde era pedagog.

Organele comuniste l-au criticat în public pe Remus Radina afirmând că face instrucție militară cu elevii, și nu simple lecții de gimnastică, ce l-a surprins și i-a creat impresia că cineva divulgase intențiile lui.

În vara anului 1948 Lucian Dimitriu s-a dus să facă o recunoașterea regiunii munților Olteniei, cu scopul de a pregăti declanșarea luptei armate împotriva regimului comunist.

În toamna anului 1948, la sugestia maiorului Lucian Dimitriu, Remus Radina a trecut frontiera în Iugoslavia, pentru a discuta cu autoritățile iugoslave posibilitățile lor de a sprijini cu armament și muniție această organizație. Cum iugoslavii au dat un răspuns evaziv, iar situația acolo era total diferită de afirmațiile făcute de presa română, și anume că pe teritoriul iugoslav se află trupe anglo-americe, Radina a transmis o scrisoare lui Tiberiu Țolescu, comunicându-i următorul mesaj pentru maiorul Dimitriu:

"Să nu ducă oile în Iugoslavia, ci să le ducă la Vâlcea".

Conform înțelegerii prealabile, aceasta însemna că Maiorul Dimitriu Lucian trebuia să se retragă în munți, deoarece soluția iugoslavă era periculoasă.

Între timp grupul respectiv a fost arestat în România.

La Securitatea din Craiova, Lucian Dimitriu a fost bătut de anchetatorul Oancă, un renumit călău. Cum Lucian Dimitriu era un tip athletic și nu suporta să fie înjosit, într-una din zile, când Oancă a încercat să-l lovească, s-a sculat de pe scaun, l-a prins în brațe și a plecat cu el pe sus, până la fereastră. Oancă îngălbenise și-i pierise graiul. Era un fulg în mâinile maiorului Dimitriu, care, ținându-l sus, i-a zis, uitându-se pe fereastră: "Vezi ?" Numai atâta, după care l-a lăsat jos. Din acel moment călăul Oancă și-a schimbat complet atitudinea față de maiorul Dimitriu.

Sublocotenentul Constantin Grădinaru a murit în închisoare din cauza torturilor suferite în timpul anchetei.

Și maiorul Lucian Dimitriu a murit la scurt timp după arestare, iot din cauza tratamentului la care a fost supus în închisoare.

Singur în lupta cu opresorul țării

În județul Dâmbovița oamenii își amintesc, mai degrabă de "Gogu Geagu" decât de Marinescu, țăranul din comuna Izvoarele, cu o casă de zece copii, dintre care patru băieți

Și dacă bătrânii satelor s-au stins, vestea despre Traian "Geagu" a ajuns până în zilele noastre; mărturie fiind și crucea din marginea satului, rămasă până acum vreo zece ani! Și dacă astăzi nu mai este, omul și Jocul s-au proiectat în veșnicie.

Traian Marinescu s-a născut în anul 1922. După ce a terminat liceul "Ienăchiță Văcărescu" din Târgoviște, a urmat Academia Comercială.

În ziua de 19 noiembrie 1946, când comuniștii au încercat să falsifice alegerile de la secția Izvoarele, introducând buletine străine, Traian Marinescu a pus mâna pe urnă și i-a dat foc, în timp ce pistoalele și mitralierele au început să răsună și din partea comuniștilor jefuitori ale voinței naționale, și din partea poporului ce-și apăra dreptul să decidă liber asupra soartei lui.

Rezultatul alegerilor falsificate a fost publicat fără cel al comunei Izvoarele.

Traian Marinescu a luat calea codrului; prefectul comunist, învățătorul Gogu Popescu, vinovat de teroarea și operațiile de falsificare a alegerilor din județul Dâmbovița, a plecat în Goana.

După trei ani, în 1949, Traian Marinescu a fost descoperit în comuna lui natală. Securitatea a ocupat casa din apropierea ascunzătorii lui și a pregătit asaltul. Traian Marinescu a simțit pericolul și a ieșit înarmat cu o grenadă și cu o mitralieră. A tras o rafală în casa în care se aflau securiștii și a aruncat grenada spre fereastră; aceasta a lovit însă cerceveaua și s-a rostogolit pe pantă; el a prins-o și a încercat să o arunce din nou, dar când a ridicat-o a făcut explozie și i-a rupt degetul mare de la

mâna dreaptă. Plin de sânge s-a retras în camera lui. Când a intrat potera, era întins pe pal. A mai avut putere să-l lovească cu piciorul pe primul care a intrat și să-l doboare. A fost dezarmat și i s-a spus că-l vor duce să-l panseze.

- Voi să mă gândiți pe mine ? Și cu mâna stângă și-a rupt degetul ce-i atârna în piele și l-a azvârlit în ei.

A fost dus la Securitate.

După câteva luni, într-o noapte, l-au dus cu mașina la marginea comunei Izvoarele și i-au spus să coboare și să se ducă acasă. Traian Marinescu cunoștea sistemul criminalilor comuniști, al împușcării pe la spate. El le-a zis:

- Vă mulțumesc că m-ați adus să mă împușcați în satul meu pe care îl iubesc ! Au fost ultimele lui cuvinte; în timp ce pășea semeț pe calea fără întoarcere, o rafală l-a dărâmat pe vecie.

După ani de zile, la marginea satului a răsărit o cruce, care marca locul sacrificiului. Până acum vreo zece ani mai era. Poate mai este și azi? Dumnezeu știe!

Așa a fost exterminat Traian Marinescu, eroul din comuna Izvoarele, pentru că a încercat să se împotrivescă liftelor care au înăbușii voința țării și au vândut-o rușilor.

Organizația de rezistență din județul Gorj

Ca protest împotriva politicii comuniste de subjugare a țării de către mercenarii aduși și instalați la conducere de trupele sovietice, un mănunchi de români, refugiați în munții județului Gorj, au început să răspândească o scrie de manifeste prin care era demascată politica nefastă a regimului, precum și o broșură intitulată "Spațiul etnic și istoric românesc".

Din această organizație au făcut parte:

Locotenent-colonel Ionescu Vintilă Micandru; căpitan Brâncuși Grigore, nepot de văr al lui Constantin Brâncuși; învățătorii Ion Rădoi și Alexandru Stoichițescu, din comuna Arcani și Constantin Tabacu, din comuna Hobița; Martin Gheorghe, din Valea Mare, comuna Runcu, condamnat la 10 ani muncă silnică; Dineu Gheorghe, din comuna Broșteni; Tabacu Constanța (născută Brâncuși) și Sîrbulescu Polina (născută Brâncuși).

Acțiunea a fost lansată la începutul anului 1949 și a durat până în 1951. Printre cei care au sprijinit răspândirea manifestelor se afla și Ionel Isac.

Coordonarea se făcea din cabana situată în zona muntoasă de deasupra satului Topești, din județul Gorj.

Pe data de 10 mai 1951, agenții de securitate din Târgu Jiu au înconjurat regiunea și au dat foc cabanei, unde se găsea numai căpitanul Grigore Brâncuși; însoțitorul sau, Gheorghe Marău, țaran din Valea Mare-Runcu, coborâse pentru a aduce apă.

Deși căpitanul Grigore Brâncuși era înarmat și se afla în poziție bună de apărare, n-a deschis focul asupra soldaților, preferind să se prăvălească în valea din spatele cabanei, în schimb ofițerul de securitate Goga a tras și l-a împușcat în plămânul drept și în deltoid, cu două gloanțe. Rănit grav și pierzând mult sânge, Grigore Brâncuși a fost coborât pe o targa improvizată și dus la Târgu Jiu cu un camion al Securității.

La spital a fost operat de doctorul Adameșteanu, care și-a dat tot interesul pentru a-l salva. Dar, imediat după operație. Securiștii l-au aruncat într-un grajd, unde rănilor s-au vindecat cu greu și numai după o nouă intervenție chirurgicală.

Condamnat la 20 de ani muncă silnică, Grigore Brâncuși a trecut prin iadul închisorilor comuniste, la Craiova, Jilava, Valea Nistrului, Satu Mare, Aiud, Gherla, Grindu și prezența lui a fost semnalată în numeroase greve de protest împotriva regimului de exterminare.

Luptele din munții Olteniei

Dacă ieși din Cornereva și traversezi Munții Cernei, pe splendida vale cu același nume, pentru a ajunge pe creasta Munților Mehedinți, ți se deschide în fața ochilor panorama măreață a Munților Subcarpatici și a platoului Mehedinți.

În această regiune cuprinsă între izvoarele torențelor Topolnița, Cosustea și Motru, unde timpul a săpat pentru totdeauna nenumărate peșteri, ca cele de la Balta, Molaresca, Cloșcani, luase ființă o altă

mişcare de partizani. Este posibil ca ea să fi avut legătură cu mişcarea de partizani din Munţii Banatului, cu atât mai mult cu cât, în aceste două sectoare, a fost înregistrată trecerea lui Petre Domăşneanu.

Luptele cu securiştii, angajate după căderea partizanilor din Banat, s-au soldat cu morţi de ambele părţi. Printre partizani se găseau fraţii Bocîrnea, băieţii şefului de gară din Turnu Severin. Primul, Ion-Puiu, student în drept la Cluj, a murit în luptele de la Isverna - din judeţul Mehedinţi. Al doilea, Ovidiu, licean la Turnu Severin, a murit de asemenea în luptă. Un alt elev de la liceul "Traian" din Turnu Severin. Gheorghe Eftimie, a murit în aceleaşi condiţii. Printre cei care au participat la asasinarea celor trei tineri se găseau plutonierul Cioabă, mare torţionar, şi şeful Securităţii, Mihuţ, acelaşi care l-a ucis pe Vărzan în pădurea din Bistriţa, în noaptea de 19 spre 20 noiembrie 1946.

În anul 1950 numeroase trupe de Securitate au invadat judeţul Mehedinţi, de la Hinova la Gruia. Aici a fost împuşcat în spate un partizan, care îşi avea ascunzătoarea în hambarul aparţinând unor bătrâni din comuna Dănceu. Singura lui armă era o puşcă cu țeava tăiată. Doctorul Ion Ciontescu din Flămînda, care a fost adus să-i facă autopsia, a fost închis la scurt timp după aceea pentru că nu scrisese în raportul său concluziile pe care le ceruse Securitatea asupra felului cum fusese ucis partizanul.

Numărul partizanilor arestaţi în acest sector este de ordinul câtorva zeci. Condamnaţii, după torturi teribile, aplicate de Securitate, au trecut apoi prin închisorile şi lagărele de exterminare. Printre ei se găseau numeroşi studenţi.

Arestările de la nord de mănăstirea Arnota, pe valea Bistriţei, demonstrează existenţa unei voinţe de a construi un front solidar contra regimului comunist.

Prezenţa în mijlocul partizanilor din Munţii Olteniei a doi generali, fraţii Dimitrie şi Iancu Carlaonţ, şi a doi colonei, Grigorescu şi Ştefan Hălălău (comandantul Şcolii de ofiţeri de rezervă de artilerie din Craiova), ale căror corpuri sunt astăzi în gropile comune ale închisorilor de exterminare, va rămâne pentru generaţiile viitoare o mărturie a luptei împotriva comunismului înscrisă în "Cartea de aur a rezistenţei române".

Haiducii se înfrăţesc în codrii Mehedinţiului

Şi în acest colţ de ţară teroarea comunistă se dezlănţuise încă din 1946. Atunci doi tineri ţărani din comuna Pristol, Constantin Vărzan şi Vasile Brutaru, au fost împuşcaţi de către jandarmul Minut în noaptea alegerilor din 19 noiembrie 1946, în pădurea Bistriţa, de lângă Turnu Severin. Teroarea a continuat an de an, prin arestările masive efectuate în 1947, 1948 şi 1949, perioadă când fruntaşii intelectualităţii, profesorii Constantin Danciu şi Constantin Dicu-Diculescu, avocaţii Licea şi Mircea Dumitrescu, au pornit prin infernul comunist urmaţi de mii de feciori ai acestor plaiuri.

După ce în anul 1949 conducătorii mişcării de rezistenţă din Banat fuseseră exterminaţi, la Mehedinţi se înjghebase o altă mişcare, condusă de Dumitru Totir, profesor şi fost deputat naţional ţărănist, avocatul Gheorghe Florescu şi Dumitru Năsărimbă, reprezentantul Partidului Social Democrat Titel Petrescu. Cei trei acţionează încurajând lumea la rezistenţă şi reuşesc, prin intermediul tipografului Sabin Cotarcea, să tipărească şi să răspândească manifeste.

Dumitru Totir era născut în comuna Vladimireşti, de lingă Baia de Aramă şi, după ce desfăşurase o activitate susţinută la Turnu Severin, a fost arestat pe 27 mai 1952. Grupul respectiv începuse să-şi creeze legături la sate şi printre muncitorii din oraş.

Ramura activă a mişcării de rezistenţă acţiona cu arma în mână, în regiunea dintre râurile Motru, Coşustea şi Topolniţa, ajungând vestea despre trecerea lor până la Isverna, Cloşani şi Turnu Severin. Ea izvorâse din nemulţumirile provocate de opresiunea ţăranilor. Sufletul acestei mişcări s-a dovedit a fi tânărul Nicolae-Nae Trocan, născut pe 14 martie 1923, în comuna Zegujani. După ce terminase liceul "Traian" din Turnu Severin, Nicolae Trocan plecase voluntar pentru dezrobirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord, iar în anul 1944 îl găsim paraşutist la Rotila I Pantelimon-Bucureşti. Revenit din armată se zbate între mizeria acelor timpuri, provocată atât la oraş cât şi la sate de trupele invadatoare ruseşti, până când mama lui, Polina Trocan, a fost arestată abuziv din ordinul pretorului Iulian Ciuciu din Broşteni, pentru nepredarea cotelor extraordinar de mari. Feciorul, Nicolae Trocan, înarmat, s-a dus şi şi-a eliberat mama. Jandarmii vor încerca să-l urmărească şi să-l dezarmeze, dar în zadar. El refuză să predea arma şi muniţia şi, împreună cu vărul lui, Nicolae Vulcănescu, din

Șovarna, se retrag în pădurea de la Zegujani, unde se găsește și Sever Popescu, ascuns la fratele lui, Victor Popescu.

Denunțați de notarul din Zegujani, au fost înconjurați de miliție și în lupta ce a avut loc a fost împușcat mortal Sever Popescu.

Atunci, Nicolae Trocan și Nicolae Vulcănescu se retrag în codrii de la Ohaba și se ascund la stâna familiei Copilu de la Ilovăț. Aici, în cursul unei lupte, a fost împușcat un milițian, iar un altul a fost rănit, în continuare, sunt aduse noi forțe armate, iar cei doi se retrag spre pădurile din jurul comunei Noapteș. Pe aceste meleaguri încep să fie arestați zeci de țărani.

Prin trădarea învățătoarei din comună, se află ascunzătoarea celor doi partizani, în lupta de la Malu, de lângă comuna Noapteș, va fi împușcat Nicolae Vulcănescu. Rămas singur, Nicolae Trocan se va ascunde la familia Ursunoiu, din comuna Șovarna. Tot prin trădare s-a aflat și aici locul unde era ascuns, în lupta ce a avut loc, Nicolae Trocan a reușit să scape împușcând pe șeful trupelor ce-l urmăreau. Pentru a îngrozi populația, drept represalii, miliția, condusă de vestitul borfaș Aiiimănescu, va spânzura pe fata lui Ursunoiu.

Pădurile din jurul Ohabei devin loc de ascunzătoare, iar preotul Jorga, care l-a ajutat în această perioadă, a fost arestat și condamnat. Un nou val de arestări s-au abătut asupra locurilor și printre cei trecuți prin schingiuri s-au numărat: Dumitru Viasu din Florești, Jort din Noapteș, Copilu din Dîlbocita și mulți alți zeci de țărani de la Peșteana.

Drept represalii, familia lui Nicolae Trocan a fost ridicată pe 18 iunie 1951 și dusă cu domiciliul obligatoriu în comuna Dropia de lângă Călărași.

Un prim lot fusese condamnat în legătură cu ei, iar prin sentința 458 din 5 iunie 1950 lui i se dăduse pedeapsa cu moartea în contumacie.

În schimb Nicolae Trocan, deghizat, colinda regiunea din Gorj, până la Turnu Severin, îngrozind trupele de miliție. Pe capul lui se pusese un premiu de 100.000 lei. Devenise un personaj de legendă, îndrăgit de populație, care vedea în el un salvator.

În timpul arestării profesorului Dumitru Totir (mai 1952), Nicolae Trocan se găsea ascuns în regiunea Cătune-Valea Perilor din județul Gorj. De aici a fost arestat pe 27 august 1952, fiind trădat de vechi prieteni din copilărie, învățătorul Boulescu și Ticu Chițimia, care, în loc de premiul așteptat, au fost condamnați pentru omisiune și găzduire.

Procesul a avut loc la Craiova, în noiembrie 1952, unde se găseau arestați câteva sute de oameni. Nicolae Trocan a spus că oamenii nu au știut nimic despre scopul acțiunii lui. Prin sentința 307 din 26 noiembrie 1952, Nicolae Trocan a fost condamnat la moarte, iar pe 20 iulie 1953, în ziua de Sfântul Ilie, a avut loc executarea acestui erou ai Olteniei.

Partizanii din Arnota

Primăvara anului 1949, care înăbușă mișcarea de rezistență din Banat, nu reușește să stăvilească organizarea grupurilor de partizani care se înmulțesc în Munții Olteniei. Prin intermediul lui Aristide Ionescu începe să se facă lumină asupra grupului Arnota, de care a fost legat prin sprijinul acordat acestora și prin relatările revelatoare ale lui Tărășescu Nicolae și Văduva Constantin.

Ciocnirea grupului cu Securitatea a avut loc în zilele Pastelul din 1949, când urmau să sosească câteva zeci de studenți de la București. Cel care făcea legătura cu cei din munte a fost observat că urca urmărit de filatori, care au fost somați să se predea, în timp ce frizerul Săndulescu, din Râmnicu Vâlcea, a fugit, ceilalți doi agenți au fost prinși. Este vorba de Nistor Nicolae, din Călimăneșli, și de Mitroi Nicolae, din comuna Pietrari, de lângă Arnota. Cel fugit, desigur, a alertat Securitatea, care a înconjurat muntele cu batalionul din Drăgășani și cu o unitate de vânători de munte din Sibiu.

La ora 5 dimineața, în a treia zi de Paști, s-a deschis focul asupra partizanilor și Pavel Ion, student din Bucovina, a fost împușcat în timpul luptei. Cu acea ocazie au fost prinși: Huțan Ion (student din Bucovina), Angheliescu Nicolae (student), Bencescu Mircea și Bănică Ion, care au fost împușcați pe loc. Tot în munte au fost arestați Petrescu David (din județul Romanți) și Copilu (din județul Mehedinți), care după procesul de la Tribunalul Militar au fost condamnați la moarte și executați.

Printre cei arestați și trimiși în judecată pentru participare la grupul partizanilor din Arnota se numără: învățătorul Văduva Constantin (condamnat la 18 ani muncă silnică, prin sentința 1562/1949, după ce i se ceruse pedeapsa cu moartea). Tărășescu Nicolae (scăpat din încercuire a stat ascuns la

Cupea Gheorghe, din comuna Oteșani, până la 10 ianuarie 1950, când a fost arestat și condamnat la 20 ani muncă silnică), Ionescu Gheorghe, Ionescu Ilie (din Șutești-Vâlcea), Marinovici Ion (din Șutești), Popescu Sergiu (din București, condamnat la 12 ani temniță grea), Ionescu Aristide (economist, din Ștefănești), Păunescu Nicolae (C.F.R.-ist, din Râmnicu Vâlcea), Sanfrancisco Emil (elev din Râmnicu Vâlcea), Grecu Ion (din Șutești), Ocnescu Mișu (student din Olănești), Nicolae Constantin, Penciu Oprea, Stoianu Gh., Teodorescu Ion și alții.

Mai merită menționat faptul că maiorul Crețu, din Slatina, și locotenentul Simescu, din Piatra Olt, au furnizat arme grupului din Arnota și au fost condamnați prin sentința nr. 1562/1949 la câte 12 ani muncă silnică, după ce li se ceruse pedeapsa capitală.

Până azi a rămas o enigmă grupul partizanilor din pădurea Saru, care ținea legătura cu ceilalți prin Costin Ion, responsabilul din gara Piatra Olt. Se știe numai că era compus din 28 de persoane, sub conducerea colonelului Enăchescu. Costin Ion a fost omorât în torturi de locotenentul Fracase și locotenentul Mihuț, în Securitatea Craiova, la 21 mai 1949, pentru că refuza să facă declarații.

Șeful grupului, Oprițescu Mișu, și ajutorul lui, Cetățeanu Ion, au scăpat din încercuire și se pare că au fost prinși și executați cu un grup de partizani din Hunedoara.

Datoria noastră este de a descoperi pe toți acești martiri ai neamului românesc în lupta anticomunistă.

MARAMUREȘUL PREZENT ÎN LUPTA PENTRU LIBERTATE

Maramureșul, această minunată fortăreață naturală, e locuit de o populație autohtonă, produs al pământului și istoriei locale, care a păstrat legătura cu marea masă românească, reușind, în ciuda vitregiei vremurilor, să-și conserve intact trecutul glorios, manifestat pe toate planurile.

Încununat cu cinstea de a fi dat descălecători de țară, Maramureșul a știut să-și apere cu demnitate onoarea și drepturile. Maramureșenilor le-a rămas neștersă în memorie data de 4 septembrie 1717, când din văi s-a ridicat până la unul, salvând de la sclavie peste 7000 de creștini și zdrobind peste zece mii de tătari ce le călcaseră țara, după ce prădaseră regiunile vecine.

Au intrat în legendă faptele de vitejie ale lui Pinte, care a organizat o ceată de haiduci, ridicându-se împotriva terorii nobililor maghiari. Răsunetul faptelor a fost așa de mare, încât, pentru respectarea memoriei eroului popular, coiful și armura lui au rămas în păstrarea bisericii din Budești, comuna natală a haiducului.

Proaspătă le era amintirea mărețelor fapte ale gărzilor naționale, care au colaborat cu trupele române la curățirea provinciei de bandele ungurești bolșevizate ale lui Bela Kun, dar mai vii le erau, în fața ochilor și pe trupuri, chinurile suferite sub vremelnica ocupație maghiară din 1940-1944.

De aceea, intrarea rușilor și pângărirea vetrei strămoșești, cu toată suita blestemățiilor "eliberării frățești", au făcut pe mult încercații copii ai durerii să se ridice și să pedepsească.

Au fost înfruntări crâncene în acea primăvară a lui 1945, când se zicea că ordinul "la arme" l-a dat șeful de plasă Gavrilă Strifundă. La Vadul Izei, pe data de 5 martie, câteva mii de maramureșeni au început lupta împotriva instaurării noii dictaturi.

Gavrilă Strifundă, originar din comuna Borșa, a fost arestat în august 1949 și a dispărut fără urmă.

În perioada premergătoare alegerilor din 1946, teroarea comunistă s-a accentuat pe aceste locuri, unde popularitatea tribunului Ilie Lazăr devenise și mai mare după condamnarea lui în procesul "Sumanelor Negre". Acest fapt dovedea adevăratele intenții ale comuniștilor. Mișeii au săvârșit crime pe văile Mare, Cosăului și Izei.

Când s-a instaurat teroarea, ciobanul Dunca Vasile era prezent în lupta protestatară, făcându-și dreptate în felul lui. Cum îi prindea pe comuniști, îi pune să-și mănânce hârtiile de la partid. Originar din comuna Budești, Vasile Dunca își crease un mic nucleu de rezistență, cutreierând satele, pentru a plăti celor ce comiteau nedreptăți. Puterile puse pe urmele lui au reușit să-l prindă, tot prin trădare, ca de obicei. Arestarea a avut loc la moara Bicului, din comuna Călinești, de pe malul pârăului Cosău, afluent al Mării. Odată cu el a căzut și Părăseu în mâinile Securității. Despre cei doi se spune că au fost împușcați de plutonierul Coza din Săpînța.

În una din ciocniri a fost rănit în mână și pădurarul Șerban Vasile-Simion, din comuna Călinești, care ducea alimente partizanilor. Condamnat, acesta a murit în închisoarea Gherla, în anul 1961,

lăsând orfani 5 copii. Tot atunci au mai fost arestați cei doi frați Gherman din comuna Sîrbi (unul avea prenumele Vasile), Frunză Ion, tot din comuna Sîrbi, doi frați Șandordin Budești (unul dintre ei, Puiu, era învățător în comună), Andreiea Ion din comuna Călinești, Tomoioagă Vasile, Gheorghe Dunca din Borșa și alții. Cu numele de Dunca vom găsi prin închisori mulți arestați. Elevii de liceu, crescuți în dragostea de neam și țară pe locurile legendare ale lui Dragoș și Bogdan, sunt prezenți cu armele în mână în această luptă de rezistență.

Pe Aurel Vișovan, profesor la liceul din Sighet, îl vom găsi atât la cursuri, cât și în organizarea mișcării, alături de cei ce reprezentau viitorul țării.

După Sărbătorile Paștelui din anul 1949, elevii de liceu ai claselor 5 și 6 din leud și Dragomirești nu se mai duc la școală. Părinții, frații și rudele lor zăceau în închisori. Copiii se pregătesc de luptă pentru a-și salva neamul. Se retrag în munți și cutreieră satele, încercând să adune cit mai multă lume într-o acțiune de înlăturare a trădătorilor care confiscaseră conducerea stalului.

Securitatea, aflând de această fierbere, introduce o iudă în mijlocul lor, și anume pe Vlad Dănilă, elev din comuna Săliște. Acesta a vândut parola folosită pentru a se ajunge la cel ce se ocupa de organizare și pregătea declanșarea acțiunii. Când Securitatea a trimis un agent să întrebe, conform consemnului "unde este popa", gazda, de bună-credință, a răspuns că se află la Gavrilă Pițu.

Colonelul Ludovic Cseller, comandantul regiunii Baia Mare, și căpitanul Retezan, care conduceau operațiile de înăbușire a mișcării, s-au apropiat cu soldații de casa lui Gavrilă Pițu din comuna leud și i-au somat pe cei din interior să se predea. Din casă s-a răspuns cu locuri de arme și grenade.

Popșa Vasile-Lică, student, originar din Sighet, a fost împușcat mortal de către căpitanul Retezan. Fratele lui, Popșa Ion-Mihai, tot student, a sărit pe fereastră cu pușca mitralieră și a început să tragă, croindu-și culoar și reușind să dispară în pădure. Casa a fost luată cu asalt și ocupată, în pivniță au mai fost găsiți doi elevi: Iusco Gavrilă-Sfică din leud și Iusco Doru din Sieu.

Arestările s-au ridicat la peste 100 de persoane, dintre care sunt cunoscuți până în prezent: Bogdan Ion, elev, condamnat la 12 ani; Dunca Ion, elev din Jeud; Dunca Vasile, elev din leud; Dunca Vasile-Petre, funcționar din Dragomirești; Mân Nestor, elev din leud, condamnat la 5 ani; Susco Gavrilă, medic din Dragomirești; Motrea Ion, elev; Ofrim Vasile-Morea, țăran, condamnat la 6 ani și arestat din nou după 1958; Otic Vasile, contabil din Dragomirești, condamnat de două ori; Radu Costică, elev; Rubel Ianoș, meseriaș; Ticăia Vasile, țăran din Dragomirești, mort în anul 1950 în lagărul de exterminare de la Peninsula; Aurel Vlad, elev; Vlad Gheorghe, medic; Vlad Mihai, elev din Sighet; Vlad Minai, tehnician din Dragomirești; Zubașu Ilie, țăran din Dragomirești.

Corpul neînsuflețit a lui Popșa Vasile-Lică a fost plimbat prin Sighet pentru a înfricoșa populația, care a fost obligată, inclusiv copiii, să iasă pe stradă.

Pentru a aresta pe celălalt frate, Popșa Ion-Mihai, fugit în munți, colonelul Cseller, care conducea operația, l-a eliberat pe un anume Vlad Mitrucă, condamnat de drept comun, unchiul trădătorului Vlad Dănilă, cu condiția ca să-l ademenească pe cel dispărut. După ce și-a îndeplinit misiunea, această iudă a fost arestată pentru a-și continua pedeapsa.

Popșa Ion-Mihai, din cauza bătăilor și a regimului de pedeapsă la care a fost supus, a murit în închisoarea de la Târgu Ocna.

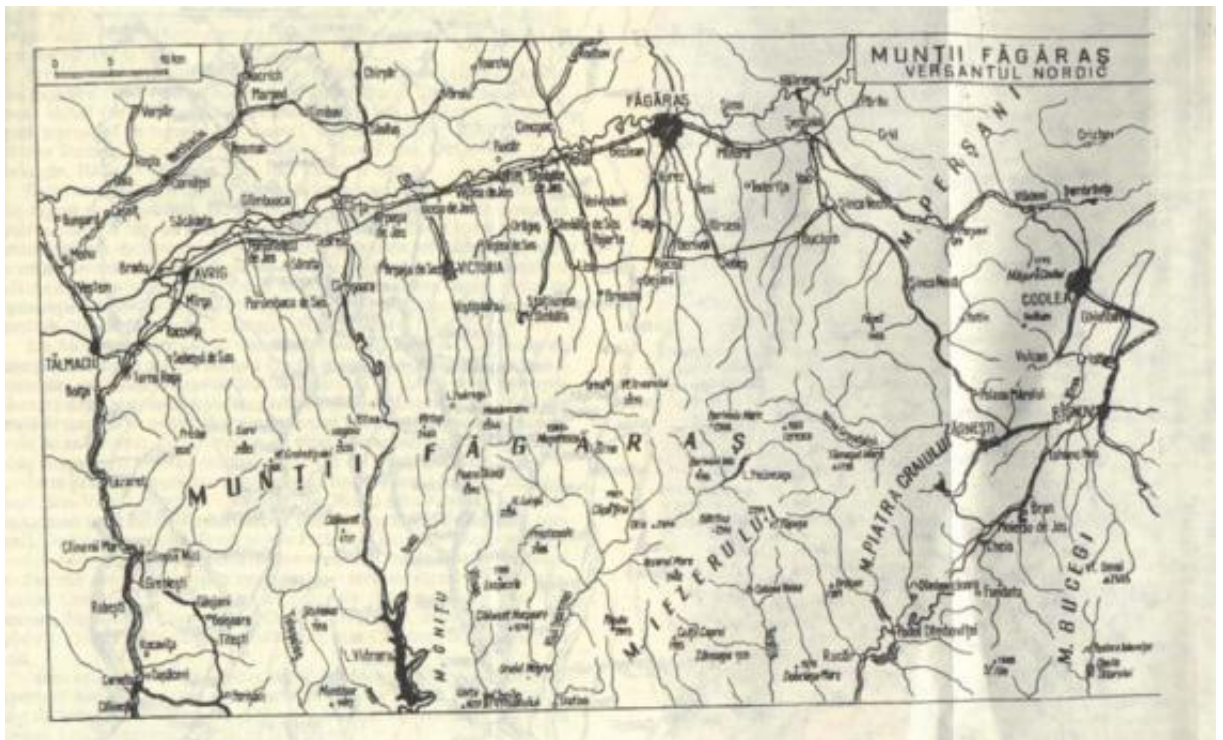
REZISTENȚA DIN MUNȚII FĂGĂRAȘULUI DE PE VERSANTUL NORDIC

Între 1948 și 1956 un nou Voievodat se înfiripase pe aceste meleaguri, pe unde cu un sfert de mileniu mai înainte încercase și Brâncoveanu să aducă lumină și mângâierea sufletească norodului trudit sub jug străin.

Și așa cum el cu toți ai lui pieriseră sub iataganele turcești, tot așa noul Jude al acestor ținuturi de munte, eliberate de teamă, cu greu a reușit să se salveze în timp ce toți voinicii adunați în jurul lui pentru nobila misiune de a salva glia și ființa națională au căzut doborâți de gloanțele trădătorilor ajunși în slujba secerii și ciocanului.

Kremlinul, acest bastion al crimei dirijate în scopul înrobirii oamenilor, și-a revărsat veninul peste suflarea cinstită a plaiurilor noastre instaurând epoca de distrugere.

Amprenta lăsată în decurs de peste 4 decenii de cruntă teroare și perversiune socială face ca azi acțiunea întreprinsă de acei viteji între viteji, care și-au dăruit viața pentru binele semenilor, să apară și mai măreață, așa cum a fost în realitate. De aceea încercarea lor de a stârpi răul din rădăcină, de a azvârli pe luda din mijlocul nostru, a fost privită cu admirație și respect de toți care auzeau de prezența partizanilor în apropierea lor.

Printre cei descoperiți și arestați se aflau: profesorii Ursu Romulus (fost membru P.N.Ț., care a murit în temniță), Bucur (de limba română), Novac Mihai (de matematică) și elevii Mogoș Ion (inițiator, devenit o figură legendară în luptele din munți), Mazilu Nicolae, Roșea Victor, Sofonea Remus, Ilioiu Ion, Socol Silviu, Scorei Ion, Glăjar Ion, Zota Gheorghe, Bărsan Gheorghe, Pica Ion-Victor și alții.

După un an, Mogoș Ion și Pica Ion-Victor s-au eliberat din închisoare și în august s-au reîntâlnit. Cu această ocazie au pus bazele organizației anticomuniste la care au aderat imediat Nicolae Mazilu și Ion Roșea, din comuna Rîușor, în căsuța căruia s-a expus planul de acțiune al grupului. Cu aceeași ocazie s-a căzut de acord ca să se regroupeze cu toți colegii lor de liceu ieșiți din închisoare. Până în luna octombrie erau deja cooptați în organizație 10 elevi de la liceul "Negru Vodă" din Făgăraș și alți tineri, în număr de 20, din comunele Toderița, Mîndra, Ileni și Rîușor.

Ion Mogoș urmărea să se treacă la acțiune și să se facă depozite de arme și alimente în munți. Scopul era de asemeni de a pedepsi pe cei ce deposedau pe țărani de avutul lor, făcându-i să se teamă de o pedeapsă măsurată după gravitatea faptelor săvârșite și după dreptatea nescrisă, dar cerută de tradiția locurilor. În toamna anului 1949 Ion Mogoș a plecat prin satele de sub munte, cu un tractor de tăiat lemne, urmărind să găsească gazde de sprijin și ajutoare alimentare în caz de retragere în munți.

Între primii care militează pe aceeași linie cu Ion Mogoș se numără tinerii: Ion-Victor Pica (din Toderița), Ion Roșca (din Rîușor), Ion Sasu, Ion Coman (din Ileni), Toma Blebea (din Ileni), Simion Ghizdaru (din Ileni), Dorel Cornea (din Ileni) și Ion Pică (din Rîușor). După arestare, acesta din urmă s-a compromis la închisoarea din Gherla, în afară de acești elevi, se mai găseau prezenți în organizație o serie de țărani: Toma Pîrău, Nicolae Comșulea și Constantin Roșea (din comuna Ileni); Pita Ion (senior), din Rîușor; Cornel Vlad, Octavian Vlad, Octavian Balaban, Ion Balaban, Cornel Mija (toți din Toderița); Ion Chichernea, din comuna Grid.

Iarna anului 1949 a fost petrecută de Ion Mogoș la Reșița, unde îi era deportată familia. De acolo a revenit în primăvara anului 1950. În același timp s-a întors de la închisoare și Nicolae Mazilu. Acesta era originar din comuna Leu și împreună au trecut la acțiune.

În primăvara următoare cei doi au avut o ciocnire cu șeful de miliție din comuna Ileni, pe care l-au împușcat în plămâni, dar a scăpat cu viață.

Înarmarea acestor tineri, deveniți partizani în slujba salvării neamului subjugat și umilit, a fost făcută cu concursul următorilor: Ion Cîrlig, plutonier activ în armată; Traian Monea, locotenent activ, originar din comuna Venetia, care le-a procurat arme și echipament militar. Fiind descoperit, a fost condamnat la moarte în luna august 1951 și, comutându-i-se pedeapsa la muncă silnică pe viață, a trecut până în 1964 prin temnițe; Partenie Comșa, plutonier în armată, care le-a furnizat arme și echipament și le-a înlesnit intrarea într-un depozit militar la 2 km de Brașov, de unde, după ce au imobilizat paza, partizanii au ridicat muniție și armament.

Printre primii care au dat asistență medicală și au donat medicamente s-a numărat doctorul Ion Halmaghi din comuna Comana. Numărul lor va crește pe parcursul anilor de luptă și rezistență din munți, ani trăiți în condiții similare cu cele din război.

Gazdele partizanilor

Locuitorii satelor înșirate pe coasta Făgărașului au înțeles de la început necesitatea acordării găzduirii și alimentării celor ce se retrăgeau în munte, în această acțiune cunoscută sub numele de "partizanii de pe versantul nordic al Făgărașului" au fost arestați mii de români, în marea lor majoritate țărani. Iată câteva nume ale gazdelor din comunele situate în zona respectivă:

Din comuna Rîușor: Pica Vaier, Metea Toma, Pica Ion - senior, Roșea Constantin zis Milogu, Roșea Miron, Pop Gheorghe, Tîrîu Toma, Pop Ion, Roșea Matei, Marcu Vichente, Pop Zahiu, Comșulea Aron și alții.

Din comuna Ileni: Barbu Toma, Barbu Ion, Cornea Dumitru, Cornea Maria, Ghizdavu Dumitru, Milea Ion și alții.

Din comuna Mîndra: Dan Ion, Socaciu Traian, Zară Ilie și alții.

Din comuna Pîrîu: Boanfă Ion (învățător), Cerbu Ion, Monciulea Petre (învățător), Noară Nicolae și alții.

Din comuna Iași: Iară Ion, Lupu Aurel, Mareș Ion, Peptea Gheorghe și alții.

Țăranii încep să fiarbă

Când în 1946 începuseră "domnii" să vină și să fixeze cotele la sate, în comuna Ileni tocmai se întorcea tânărul Pîrîu Toma, zis Porîmbu, de la câmp, cu izmenele prăfuite și coasa pe umăr. Zvonul nemulțumirii ce colinda satul i-a îndreptat pașii spre sala primăriei, unde pe scară li se explica, celor ce trudeau din zi în noapte, cum să muncească mai mult pentru a da statului cantități mai mari de produse, pentru că avea mare nevoie. După ce a ascultat liniștit sfaturile, care sunt ușor de dat, Porîmbu s-a urcat și el să spună câteva cuvinte domnilor. Tinerii au fost atenți ca nimeni să nu poată fugi pentru a anunța jandarmii. Porîmbu le-a spus să nu mai calce pe la ei și să anunțe și pe cei mari, care i-au trimis, că dacă au nevoie de cote să și le facă singuri, iar dacă nu se astâmpără și revin, să știe că nu se vor mai întoarce să raporteze ce-au realizat. După această scurtă punere la punct care a dat curaj sătenilor, Toma Porîmbu a plecat înarmat în munte, unde, de unul singur, a stat timp de doi ani. Acolo, în liniștea codrilor, își descărca sufletul în cântece și poezii care au început să circule pe la șezătorile satelor de pe coasta Făgărașului. După doi ani a fost chemat la armată, de unde s-a întors de sărbătorile Paștelui din 1950. Cu toate că era bolnav (avea un subicter), a luat din nou calea codrului.

Românii se înfrățesc cu muntele

Cei ce nu puteau suporta jugul asupritor al veneticilor luaseră drumul codrului, iar zvonurile despre prezența lor acolo se făcuseră auzite și chiar simțite.

Ion-Victor Pica, elevul din Todirița, după ieșirea din temniță luase legătura, prin mătușa lui, Ghizdavu Maria din Ileni, cu Socol Silviu, băiatul preotului greco-catolic din comuna Berivoi, băiat care era fugit în munte din 1948. Aflând că Mogoș și Mazilu intraseră în munte, Ion Pica și-a îndreptat pașii spre ei, însetat de libertate și de apa cristalină de izvor.

Asistăm acum la reunirea a două grupe de luptători:

Cea inițiată de Mogoș Ion, Pica Ion-Victor și Mazilu Nicolae, ce avea legături strânse cu elevii liceului "Negru Vodă" din Făgăraș.

Grupa celor urmăriți de Securitate și fugiți în munte după 1948, strânși în jurul lui Ion Gavrilă, cunoscut sub numele de Moșu.

Ion Gavrilă era originar din comuna Netotu, din județul Făgăraș. Fusese student la Facultatea de Agronomie din Cluj și scăpase nearestați după 15 mai 1948. Totuși în 1949 a fost condamnat în contumacie la 15 ani muncă silnică, în acel an are loc intrarea în munte a celor care până în 1956 vor da atâta de lucru Securității. Printre ei se numărau, în afară de Ion Gavrilă care era recunoscut unanim ca șeful lor, următorii:

Ilioiu Ion (fost elev, trecut prin temniță); Sofonea Remus din comuna Drăguș; Arsu Gheorghe din Rîușor, care din 1947 era fugit cu barda la brâu prin munte; Radeș Virgil, student la Politehnica din Timișoara, urmărit din 1949; Gheorghe Șovăială, originar din comuna Berivoi, muncitor la Astra din Brașov; Ion Chiujdea, student la Științe Naturale - Cluj, originar din comuna Berivoi; Novac Ion, elev din comuna Berivoi, urmărit de Securitate din toamna anului 1948; Mogoș Ion; Pica Ion-Victor; Mazilu Nicoiaie; Novac Petre, fugit în munte din 1951, după fiul lui; Pop Jean, pădurar din Lisa; Hașu Laurian, originar din comuna Breaza, student la Cluj, urmărit din 1950; Hașu Andrei, elev la liceul industrial, urmărit din 1949; Cîlțea Cornel din comuna Șonea; Cornea Marcel, student la Farmacie, din comuna Sinea; Novac Gelu, fiul profesorului de matematică din Făgăraș; Hașu Gheorghe, țăran, fratele lui Andrei; Malgan Mihai, student la Facultatea de medicină din Cluj, urmărit din anul 1949; Ramba Gheorghe, originar din comuna Voivodeni; Moldovan Dumitru-Bambu, tânăr țăran din comuna Lisa, care mai fusese odată condamnat; Moldovan Vasile, tatăl lui Dumitru, ajuns în munte ca să lupte alături de fiul său care a fost arestat și a murit la Periprava; Bărcuț Ion, țăran care acționa singur prin părțile Felmerului, având legături cu oamenii lui Ion Gavrilă; Pîrîu Toma, zis Porîmbu, care refuzase să se mai întoarcă la armată, și încă mulți alții.

Viața în munte

Problemele principale erau cele ale alimentației și ale adăpostului. La început s-a încercat folosirea corturilor, dar această soluție nu a putut fi conținută din cauza expunerii la descoperire fiindcă puterile Securității s-au pus în mișcare de îndată ce au auzit de constituirea grupurilor de

partizani. Rămâneau să se folosească stânele, uneori cabanele de vânătoare izolate, peșterile și de multe ori chiar gazdele din sate, la care se adăposteau în fânare, grajduri, sure de paie, totul ales pentru a feri gazda de implicații în caz de luarea urmei lor.

Desigur, alimentele se obțineau de la oamenii din sate, de la stâne, cooperative și chiar de la cabane. Celor care erau salariați li se dădeau, în schimb, bonuri de justificare că ceea ce se luase, și care de fapt, de multe ori era dat de bunăvoie, era în folosul partizanilor. Deci, căutau ca ciobanii și cabanierii să fie feriți de bănuiala colaborării. De foarte multe ori alimentele erau procurate chiar de la turiști, care le ofereau cu drag, dându-și seama că în felul acesta contribuie și ei la solidaritatea națională împotriva ticăloșilor care ne aserviseră țară prin forță.

Problema conservării devenise grea după ce în peșteri au avut surpriza cu urșii, care nu se mulțumeau numai să mănânce, ci să răspândească în afara peșterilor zdrențele îmbrăcăminte sfâșiate sau chiar resturi de alimente. Aceasta putea duce la depistarea adăposturilor. A trebuit să se treacă la îngroparea alimentelor în diferite locuri, deoarece tactica de supraviețuire era de a trăi în permanentă mișcare pentru a deruta pe urmăritori. Iarna atenția trebuia să fie și mai mare din cauza urmelor pe zăpadă.

Trecerea la acțiune

Când în satul Todirița s-a înființat cu forța colectivul, tractoarele au fost răsturnate în râpă.

Securitatea a început să acționeze împotriva partizanilor folosind tot felul de metode, chiar infiltrarea de informatori în mijlocul lor, care se prezentau ca turiști nevinovați.

Prin iulie 1950, plutonierii de securitate Băiș, Bîrsan și Paler Emil au plecat ca turiști pe Valea Sîmbetei îndreptându-se spre muntele Gălășescu Mare unde au fost prinși de oamenii din grupul Arsenescu-Arnăuțoiu cu concursul ciobanului Gheorghe din Muscel. Între ei era și o femeie. După ce și-au mâncat carnetele de partid au fost uciși.

Doi studenți din Aluniș-Olt (Duminică Ion și Slanciu Nicolae) au lucrat ca angajați cu acte false în orașul Victoria, unde s-au ocupat și de organizarea unui grup de tineri și elevi din comunele Olteț și Rucăr: Laluțiu Ion, Cîrje Octavian, Greavu Nicolae, Monea Ion, Surdu Vasile și alții. În anul 1950, Duminică și Slanciu au fugit în munte. Se pare că au fost infiltrați în același timp începuse războiul din Coreea și speranțele creșteau în rândul celor din munte, așteptându-se începerea unei acțiuni.

Securitatea a fost și ea alertată și a intrat în acțiune, prima ofensivă desfășurându-se în munți, în noaptea de 13 spre 14 noiembrie. Mai multe sate au fost încercuite. Informatorii semnalaseră prezența partizanilor veniți din munte. Satul Rîușor a fost teatrul unor lupte serioase. Acolo se găseau 5 persoane în casa lui Pică Vaier. Arsu Gheorghe, care era de pază, i-a alertat și a scăpat cu toate că s-a tras după el. Socol Silviu s-a luptat cu locotenentul de securitate Vlad, reușind să scape și să fugă până în comuna Todirița unde, frânt de oboseală, s-a ascuns în pivnița lui Dusa Dumitru și a adormit. Descoperit de Securitate care-l urmărea, a reînceput lupta cu călăul Vlad. Când era gata să-l răpună, au sărit soldații și l-au lovit cu patul puștii până ce Socol Silviu a căzut în nesimțire. După aceea l-au înfășurat în frânghii și l-au dus la Securitate. Un anume Crama, învățătorul din sat, s-a dus la ofițerii de securitate aflați la Todirița și desfăcându-și cravata le-a oferit-o ca să-l lege pe Dusa Dumitru, gazda unde se ascunsese Socol, spunând că este un dușman al poporului.

Șovăială Gheorghe a fugit spre munte și a scăpat nepris. La fel a scăpat și Ion Novac. În schimb a fost prins Arsu Gheorghe, după ce a fost urmărit, fiind apoi trimis legat la Securitate, unde a fost chinuit crunt în anchetă.

Gelu Naum, care se alia și el în casă în acel timp, a reușit să se strecoare în șura vecinului, unde și-a făcut un culcuș adânc.

Toată familia lui Pica Vaier a fost arestată, inclusiv două fete și băiatul. Ion-Vaier Pica a fost anunțat de Boer Constantin și i-a dus mâncare lui Gelu Naum reușind să-l scoată din ascunzătoare după o zi și o noapte. Cu acea ocazie i-a dat o pelerină de ploaie și o armă ca să se poată apăra.

Tot în noaptea de 13/14 noiembrie a fost prins Duminică Ion, în casă la Cqșulea Aron, iar Slanciu a fost găsit la Făgăraș.

În comuna Mîndra au avut loc lupte cu Securitatea toată noaptea. Acolo se găseau Mogoș Ion și Mazilu Nicolae. Amândoi au reușit să scape din încercuire.

Drama s-a petrecut în comuna Pîrîu, în casa învățătorului Pridon Ion, unde dormeau Cornea Marcel și Radeș Virgil. Securitatea l-a obligat pe învățător să meargă cu lampașu ca să controleze prin grajduri. Cornea Marcel, care dormea la marginea patului, a fost împușcat, iar Radeș Virgil,

legat, a luat drumul Securității, învățătorul Ion Pridon a fost și el arestat, condamnat la moarte și a sfârșit la Jilava.

Pe data de 16 noiembrie 1950 a fost arestat Ion-Valer Pica.

Între 14 și 16 noiembrie, au fost ridicate de la casele lor cam 30 de persoane din fiecare comună. Toți arestații s-au găsit îngrămădiți la Securitatea din Făgăraș, în fosta casă a lui Giurga. Acolo căpitanul Stoica, fără o mână, a început schingiuirea lor. Pe lângă faptul că erau puși la șocuri electrice, pe piept li se punea o scândură în care se da cu un baros pentru a li se provoca leziuni și hemoragii interne.

Această arestare de anvergură se zice că a fost rezultatul unei trădări, fiindcă altfel nu se puteau produce, în mai multe comune, acțiuni precise și simultane. Se zice că un elev, Sabin Cornea, din comuna Grid, era informatorul Securității, furnizând numele gazdelor. De asemenea Duminică Ion avea carnetul cu o parte din gazde.

Reorganizarea

După această grea lovitură, supraviețuitorii au hotărât să se împartă în patru echipe pentru a putea trece mai ușor iarna care era foarte aproape:

Ion Gavrilă, Ilie Ion și Sofonea Remus.

Chiujea Ion, Șovăială Gheorghe și Novac Ion.

Hașu Andrei, Hașu Gheorghe și Hașu Laurian, care au trăit în bordei.

Metea Victor, care s-a unit cu Pîrîu Ion zis Porîmbu. În luna decembrie 1950, Porîmbu a venit la unchiul lui, Cornea Dumitru, din comuna Ueni.

Se zice că Ghizdavu Ion, comunist notoriu, ar fi trădat. Casa unchiului Cornea Dumitru a fost înconjurată de Securitate care l-a somat pe Porîmbu să se predea, dar acesta a refuzat. Securitatea l-a obligat pe Cornea, bătrân la circa 80 de ani, să meargă în față cu lampa, în acest timp s-a auzit o voce: "Unchiule, dă-te la o parte că trag". Și Porîmbu a deschis foc de armă doborând câțiva securiști.

Atunci, securiștii au adus pe mama lui și au pus-o în față ca să-l roage să se predea pentru ca să nu-i împuște pe bătrâni. Nu a acceptat și a spus că dacă e să moară, el moare pentru Dumnezeu și Țară.

Lupta a durat toată noaptea. Când n-a mai avut posibilitatea să lupte, terminându-și cartușele, s-a sinucis cu ultimul glonte.

Mogoș Ion și Mazilu Nicolae, după ce au scăpat din încercuirea din noaptea de 13/14 noiembrie, au plecat în Banat ca să facă un nou grup de rezistență, îmbrăcați cu cioareci, ca țărani, au trecut prin Timișoara, pe la căpitanul Mazilu, unchiul lui Ion. Acesta i-a sfătuit să se predea, că poate nu-i omoară, sau să treacă în Iugoslavia. Au plecat de aici în comuna Pădureni, din județul Timiș, unde tatăl lui Mazilu fusese căpitan de jandarmi și unde cunoștea pe băiatul notarului din sat. Câteva zile au stat pe la țărani și apoi la Moraru Traian, unde s-au întâlnit cu băiatul notarului care i-a trădat. În aceeași noapte casa a fost înconjurată de Securitate care i-a somat să se predea. Ei au refuzat și au deschis lupta. Un plutonier major a fost împușcat. Ceilalți au luat casa cu asalt și cei doi au fost sfărtecați de vii cu baionetele.

Moraru Traian, care i-a găzduit, a fost condamnat la moarte și a fost executat la Jilava.

În munții Făgăraș rezistența a continuat. Turiștii mergeau în continuare pe munte și bineînțeles Securitatea infiltra în rândurile lor, sau pe la cabane, grupuri mici, înarmate, pentru a observa și la nevoie acționa.

Un turist participant la o excursie în Munții Făgărașului povestea că în 1951, cu ocazia zilei de 1 Mai, când erau trei zile libere, muncitorii din Sibiu au organizat o excursie la munte. Circa 60 de persoane, în majoritate de la "Independența - Sibiu", au plecat din Sebeș-Olt și au trecut, plini de voieșie, pe lângă troița de la răspântia drumului spre Racovița, urcând de-a lungul pârâului Moașa Sebeșului. Au trecut și de pârâul Corbul, și de Occa, lăsând în urmă cabana forestieră de la pârâul Secuiului. După ce au depășit stâna Groape, au făcut un scurt popas. Regrupați, au plecat la drum. După scurt timp, au fost opriți într-o poieniță de patru oameni îmbrăcați în straie țărănești și înarmați, care au cerut ca organizatorii să iasă în afară. Președintele sindicatului și secretarul organizației de bază au fost luați la o parte și întrebați care sunt membrii partidului comunist care sunt cu ei. Doi dintre partizani, după ce le ceruseră numele, s-au înapoiat și au cerut ca toți membrii de partid să iasă în afară.

Nimeni nu a mișcat.

Le-a cerut a doua oară să iasă în afară. Același rezultat. Atunci, cu lista în mână s-a mai făcut o ultimă încercare:

- Cine iese acum afară dintre membrii de partid nu va avea nimic de suferit. Deci toți comuniștii să facă trei pași în față.

Au ieșit vreo 5-6 persoane.

Veniți mai în față, s-a auzit vocea unuia cu mustăcioară și corp athletic.

Acum, voi care ați reușit să fiți sinceri, spuneți și pe ceilalți care își ascund ingrata calitate de comunist, începeți și chemați-i afară, dacă nu, veți avea aceeași soartă cu ei.

Și într-adevăr au început să-i strige: "Hai Grecule, ieși și tu Szabo, și tu Ianoș, și tu Apel, și tu Marcovici, și tu, și tu...", și așa în total vreo zece comuniști care tremurau ca varga.

- Iar acum voi,ăștia care nu ați ieșit de la început și v-ați ascuns, veniți încoace, mai în față. Întorceți-vă spre ceilalți tovarăși și mâncați-vă carnetele de partid.

S-au executat fără murmur...

- Și acum ziceți: "Cine o fi ca noi, ca noi să pățească", încă o dată, să audă toți și să le spună tuturor, pe unde vor merge, că nimeni nu va scăpa nepedepsit pentru trădarea neamului românesc.

Ceilalți au fost invitați să pună grămadă bani și alimente dacă au cu ei.

- Cu noi au de furcă numai membrii de partid deveniți uneltele Moscovei, precum și cei ce asupresc lumea.

După aceea cei patru partizani le-au spus că sunt liberi și le-au atras atenția membrilor de partid să nu facă rău oamenilor ca să nu-i aștepte o soartă tragică.

Muntele i-a primit pe partizani, iar cale-ntoarsă au luat-o comuniștii care veniseră să se distreze de ziua muncii fiindcă de Paști fuseseră ocupați cu producția.

Au mai fost întâlniri între turiști și partizani, dar nu s-au produs incidente. Chiar unii veneau mai des cu alimente peste cele necesare pentru a se simți în libertate, nesupravegheați de vigilența omului de partid și pentru a contribui cu ceva la continuarea luptei pe care unii avuseseră curajul s-o înceapă pentru a se scăpa de ticăloșii ce distrugeau zi de zi temelia statului.

Aici, în această țară a culmilor alpine, unde numai ochii de vultur străjuiau, se instalase conducerea grupului de partizani, care era permanent în mișcare spre a deruta pe următorii care-și făceau tot mai des cale, câteodată și fără-ntoarcere. Printre locurile colindate de acești "crai ai munților" se vorbea despre: stânele din Valea Sîmbetei, de pe Valea Mare, podul Giurgiului, Podragului, valea Serbotei și a Cocoricului, culmea Racoviceanu, Vânătoarea lui Buleanu, Lăița și Lăițel, Gălășescul și Gârdoman, pe sub Paltin înspre Argeș și Topolg, pe la Capra, Bâlea și Negoiful, pe creste pe unde numai floarea de colț și piciorul de capră neagră se mai putea agăța. Acești feciori înfrățiți cu suferința țării deveniseră fiii naturii, pe care au îndrăgit-o cu toate capriciile ei și de la care sperau că îi va păzi, deschizându-le toate secretele de ocrotire și supraviețuire.

Desigur, sub supravegherea lor intrau și casele de vânătoare ce le serveau uneori și ca adăpost, și ca bază de aprovizionare.

În izolarea care se părea că îi copleșește, partizanii erau însă la curent cu viața satelor și chiar cu cea internațională. Vestea condamnării și executării celor din munții Banatului, conduși de Uță, Domășneanu și Spiru Blănaru, le umpluse inimile de durere și au trecut la răspândirea unor manifeste pe care le-au conceput acolo, în liniștea muntelui.

Noi dureri pentru partizani, în anul 1951

În noaptea de 23/24 noiembrie, pe valea ce se lăsa din munte spre satul Lisa, prin brădet, cobora cu atenție Dumitru-Mitru Moldovan al lui Bambu. Mergea să ia alimentele pe care tatăl său, Vasile Bambu, i le adusese la locul convenit. Dar la marginea satului a fost somat, în întuneric, să se predea. A refuzat și a încercat să se salveze, făcându-se una cu pământul, în drumul de întoarcere, prin șanțul ce traversa calea spre munte. Dar o rafală de gloanțe l-a lovit în picior și stomac, doborându-l. Mitru mai fusese arestat la 17 ani pentru sprijinirea partizanilor și de abia se eliberase de la "Canalul morții". Imediat, în 1950, nedreptățile ce domneau în țară îi îndreptaseră pașii tot spre munte, singura speranță de supraviețuire. A fost luat dintr-o baltă de sânge și dus la spital, unde a început întâi chinuirea, în loc să se treacă la operarea celor 7 perforații intestinale ce i s-au găsit. Barbaria a fost și mai cruntă când, imediat după ce a fost ciopârțit și cusut, au continuat să-l chinuie acolo, în spital. A fost bătut peste rană ca să vorbească despre ceilalți rămași în munte. Vestea torturării a ajuns la urechile tatălui, care a luat legătura cu doctorul rugându-l să-l otrăvească pe fecior pentru a nu trăda pe ceilalți. Doctorul nu a făcut-o, dar nici Mitru Moldovan n-a spus nici un cuvânt despre oamenii

muntelui. După ce a fost condamnat la moarte i s-a comutat pedeapsa în 25 de ani și a luat, din nou, drumul "Canalului morții". Chinuit prin închisori, Mitru a rămas un mare caracter, fiind prezent în greva foamei din 9 martie 1954, de la Poarta Albă, când se încerca salvarea bătrânilor muribunzi din cauza muncii forțate de exterminare de la acel blestemat canal. Și i-a fost dat lui Mitru Moldovan să treacă printr-o nouă anchetă foarte dură după arestarea partizanilor atrași în cursa plecării spre "lumea liberă".

Tatăl lui, Vasile Moldovan al lui Bambu, a luat drumul codrilor fiind arestat în iunie 1952. După condamnare, a murit în lagărul de exterminare de la Periprava.

În iarna anului 1951 a căzut în luptă și Andrei Hașu, în casa lui Ramba Gheorghe din comuna Voivodeni. Ceilalți prieteni de luptă au fost nevoiți să-și schimbe gazdele trecând Oltul înot pe timp de noapte: Ion Gavrilă, Gheorghe Șovăială, Ion Ilioiu, Victor Metea și Remus Sofonea. Au avut noroc că s-au întâlnit cu turiști care le-au dat haine și alimente. Tot din acel an datează și condamnarea la moarte, în lipsă, a lui Ion Gavrilă.

Anul 1952

Apariția partizanilor la Cabana Bâlea s-a răspândit ca fulgerul. Era în vară și începuseră strângerea alimentelor, cutreierând pe la stâne și explicând ciobanilor că 20 de grame de brânză de la fiecare oaie nu se cunosc. Și în plus li se dădeau bonuri semnate "Vulturii Carpaților" sau "Rezistența Națională" pentru a fi nu numai justificare, dar și mijloc de apărare în fața securității.

În vara anului 1952, o grupă de 6-7 partizani au mers la Cabana Bâlea pe care au înconjurat-o și au oprit excursioniștii din apropiere. Dinăuntru s-a deschis foc de armă. Au reușit să pătrundă în cabană și Ion Gavrilă le-a spus: "Spuneți celor din țară că mai există un colț din Regatul României care nu și-a plecat capul înaintea comunismului, iar acest regat va rămâne liber atâta timp cât ne vor sta capetele pe umeri". De aici au luat alimentele pentru care au dat bonuri, și au plecat cu ele încărcate pe niște măgari. Pe traseu le-au ascuns, și o parte din hrană au luat-o cu ei. Vestea s-a răspândit imediat peste tot. Țăranii din regiune, care erau asupriți cu cotele, au început să prindă curaj. Dar și Securitatea s-a pus în mișcare. La scurt timp după aceasta, când partizanii s-au întors să ia alimentele ascunse, au întâlnit în munte o coloană de ostași. Fiind descoperiți, au fost nevoiți să angajeze lupta și au reușit să scape cu ajutorul întunericului, strecurându-se prin pădure.

Din munte au coborât: Remus Sofonea și Ion Ilioiu, care au luat legătura și cu Olimpiu Borza din Viștea, solicitând sprijin și asigurarea unor informații despre mișcarea trupelor. Informațiile urmau să fie puse în diferite cutii metalice pe drumurile ce urcau spre munte în direcția: Viștea de Sus, Drăguș, Olteț sau Vistișoara și, la nevoie, când ar fi fost împânzită regiunea, urmau să fie lăsate chiar pe șoseaua națională între Viștea de Sus și Olteț. De asemenea se hotărâse ca depozitarea alimentelor să se facă numai în comuna Vistișoara.

După coborârea din munte a celor doi partizani amintiți mai sus, s-a organizat o rețea de sprijin formală din Olimpiu Borza, Gheorghe Borza, doctorul Lucian Stanciu, Remus Budac, Vasile Cîrje, părintele Dascălu, învățătorul Geamănu și alții.

În același an au mai fost semnalate ciocniri cu Securitatea, care-i hărțuia, pe Valea Brătilei, spre Cârțișoara și Arpaș.

Securitatea căuta să distrugă rezistența atât prin forța armatei, cât și prin alte mijloace. Se spune că au încercat o lovitură în mijlocul lor, prin infiltrarea cu ajutorul unui cunoscut din Vicovul de Jos, anume Vasile Motrescu, care venise cu trei persoane pentru a intra în organizația din munte. Însoțitorii erau Vrabie, Boian și un căpitan, toți în civil. Și iar se spune că luat din scurt de către Ion Gavrilă, Motrescu Vasile a recunoscut că a fost nevoit să-i aducă pe cei trei, care erau agenți, și că jos se găsesc trupele de securitate. Nu e lămurit ce s-a petrecut cu cei veniți, dar despre Motrescu se știe că a avut un aport la distrugerea organizației de rezistență din Bucovina, după care a fost arestat și a terminat executat de cei pe care îi aservise. Același metodă de distrugere în interior a fost utilizată și în cazul rezistenței din Munții Vrancei.

Anul 1953

În acel an Securitatea a încercat altă metodă. Se urmărea ținerea sub observație a celor din munte prin persoanele din sate bănuite că ar fi în cunoștință cu mișcările lui. Țesăturile mergeau până la Sibiu, unde era centrul de acțiune care urmărea distrugerea partizanilor și avea printre comandanți pe maiorul Gheorghe Crăciun, șeful Securității. Prin întâmplare, care vom vedea mai târziu că nu a fost

o simplă întâmplare, Ovidiu Borza s-a întâlnit cu profesorul Ioan Grovu, care l-a întrebat ce noutăți mai are despre partizani, deoarece a pierdut legătura. Nu i-a dat nici o informație decât după ce Borza a primit confirmarea celor din munte că Grovu îi ajutase într-adevăr în trecut. Și prin iunie s-a pomenii vizitat de Grovu, care i-a comunicat că din ziare a luat cunoștință că parașutiștii veniți din occident să ia legătura cu partizanii au căzut în mâinile Securității, în afară de Ilie Rada de care trebuie să se folosească pentru a pleca în străinătate. Ori Ilie Rada, la data aceea abia scăpat și rămas singur, urmărea să se salveze din țară, lucru ce l-a făcut cu mare greutate, nicidecum să mai adune după el pe alții pentru a-i duce în străinătate. Pe de altă parte, se știe că trimiterea parașutiștilor fusese comunicată de spionul englez Kim Philby, direct NKVD-ului, iar acesta Bucureștiului. Și nu peste mult timp, Securitatea va monta tot o plecare a partizanilor peste frontieră în scopul de a-i prinde. Dar până atunci să mai urmărim unele aspecte din dăruirea acestor partizani pentru salvarea pământului strămoșesc.

În primăvara acestui an avuseseră câteva ciocniri cu Securitatea și se spune că Ion Gavrilă fusese rănit la picior. Ei își schimbau destul de des locurile pentru a-i deruta pe urmăritori.

În toamna anului 1953 măsurile de urmărire se întetiseră. În aceste condiții a avut loc o ciocnire, din acest grup făcând parte acum, pe lângă Ion Gavrilă și Remus Sofonea: Ion Ilioiu, Victor Metea, Ion Novac, Gelu Novac și Gheorghe Șovăială.

În luna noiembrie a avut loc o ciocnire cu un convoi de securitate la coborârea spre Cîrța și în timpul hărțuirii s-a pierdut de grup Remus Sofonea, dar s-au regăsit la Arpaș fără nici un alt necaz.

Pentru a arăta măsurile luate de Securitate împotriva partizanilor, amintim că pe lângă trupele speciale din regiunile Pitești și Sibiu, care cuprindeau muntele ca într-un clește, au mai fost aduși ostași și din Vrancea, unde fusese lichidat grupul partizanilor, de la Sfântul Gheorghe, din Prahova și Cluj, plus regimentul 1 Băneasa. Printre conducătorii acestei vaste operații de captare se numărau: Gheorghe Crăciun, Gheorghiu (Comandantul Școlii de securitate din Sibiu), maiorul Mezei, Ițic Averbuch (comandantul Securității din Ploiești) și cunoscuții călăi Ilic Bădica (ajuns general din zugrav, cel ce reușise să captureze pe cei evadați de la minele de plumb), Tericeanu, Staicu (de la miliție) și alții de teapa lor.

Desfășurarea forțelor Securității a fost dispusă în formă de pieptene, urmărindu-se înaintarea pe toate căile de acces spre cetatea de piatră a partizanilor. Intenția era de a-i izola și de a-i prinde vii sau morți, pentru siguranța de a fi lichidat acest nucleu important de rezistență. Satele de la poalele Făgărașului au fost transformate în baze operaționale. De aici porneau înarmați ca în timp de război, în spatele acestor forțe, călăul Gheorghe Crăciun și-a organizat o țesătură de acoperire militară a întregii zone de la Sinea până la defileul Oltului, unde nu se putea intra decât cu autorizație specială. Scopul era de a tăia orice posibilitate de aprovizionare și informare a partizanilor. De asemenea, Securitatea adunase în jur pe toți informatorii satelor, care o însoțeau peste tot, având chiar rolul de călăuze. Prin denunțuri reușiseră să aresteze familiile și rudele celor din munți. Listele arestaților erau afișate pe panouri, în diferite locuri unde știau că pot trece partizanii. Prin acest procedeu urmăreau să distrugă capacitatea morală a acestor luptători. Pe aceste afișe erau trecute metodele de schinguire a celor arestați și amenințarea cu moartea a rudelor în caz că cei din munți nu se vor preda până la o anumită dată.

Anul 1954

În fața măsurilor luate împotriva lor, partizanii au aplicat tactica împărțirii în două grupe desfășurate în părți opuse pentru a avea posibilitatea controlării mișcărilor adversarului și a se feri de a cădea cu toții în vreo capcană.

Astfel Ion Gavrilă cu Jean Pop, Ion Ilioi, Remus Sofonea și Gelu Novac au rămas spre apusul masivului Făgăraș, în timp ce grupa cealaltă formată din: Chiujdea, Gheorghe Șovăială, Gheorghe Hașu, Laurian Hașu, Victor Metea și Ion Novac au ocupat partea răsăriteană a masivului Făgăraș.

În cursul lunii august 1954 grupa lui Ion Gavrilă, nemâncată de două zile urca pe valea Topologului ca să treacă versantul spre Făgăraș. Pe traseu au întâlnit o stână și împreună cu Sofonea Remus a intrat înăuntru Ion Gavrilă, ceilalți rămânând să observe împrejurimile. Jean Pop a observat o grupă de ostași care înaintau, iar trei ofițeri se îndreptau spre stână, și atunci împreună cu Novac au deschis focul strigând la Ilioiu să fie atent că înconjoară stână. Iată mai departe relatarea lui Ion Gavrilă care se găsea în capcană (publicată în revista 22):

"Soldații s-au speriat încurcându-se în fugă unii pe alții. Ofițerii au comandat <<culcat>>. Numai că locul în care se aflau soldații era plin cu apă, așa că mișcarea lor a durat. Atunci noi am aruncat

cojoacele peste niște bolovani și am auzit comanda «foc». O sută de pistoale mitralieră au țintit cojoacele. Am reușit să ne îndepărtăm trăgând cu pistoale mici".

În această ciocnire un soldat a murit și mai mulți au fost răniți. Scăpați din încercuire, partizanii s-au îndreptat spre nord ajungând într-un loc prăpăstios de pe Negoii. Drumul era foarte greu din cauza întunericii. Pe drum au întâlnit terenul împânzit de trupe. Cu mare greutate au reușit să coboare până într-un desiș. Aici au trecut prin momente foarte grele. Iată descrierea lui Ion Ilioiu care a căzut în mâna lor:

"Cum noi eram răsfițați, deodată s-a deschis focul asupra noastră. Ani încercat să ieșim din întuneric, dar ei erau peste tot; 30-40 de ostași, iar noi numai patru.

Ne-am răsfițat în desiș; eu cu Remus Sofonea ne-am așezat pe burtă ca să ținem piept și ... cine murea ... murea. Nu știu ce s-a întâmplat cu ceilalți. Când s-a strâns cercul am deschis focul, și-am tras, și-am tras, și-am tras.

La un moment dat am sărit în sus și am strigat: "Remus, vino după mine". Am vrut să traversez o muche. Un securist era deasupra mea, un pic în spate și într-o parte. A tras și m-a împușcat. Am căzut. Cartușul a intrat pe sub mână dreaptă, m-a luat pe diagonală, mi-a perforat plămânul în partea de jos, mi-a secționat ficatul cam 1,5 cm, mi-a perforat coloana și a ieșit prin stângă, unde a făcut ruptură mare. Am căzut în cap, arma mi-a picat din mână. Am crezut că am murit. Dar mi-am revenit. Am dat să scot pistolul, să-l încarc, dar nu am mai avut puterea să trag. Pistolul mi-a alunecat într-o parte și am leșinat. Când m-am trezit, un ofițer era călare pe mine și mă lovea cu pumnii în față. Au venit și alții și m-au lovit cu cizmele în spate. M-au întrebat cum mă cheamă; n-am vrut să le spun, mă gândeam că dacă eu am căzut și securiștii se strânseseră pe mine, pot să-i ajut pe ceilalți să scape. Au aruncat cu apă pe mine, m-au bandajat peste piept, dar nu mai știam prea bine ce se întâmplă cu mine. M-au lăsat în paza unuia și au plecat după ceilalți. Spre seară s-au întors.

M-au apucat de bocanci și m-au târât pe coastă vreo 40 de metri. Ani crezut că înnebunesc. Târâșul acesta mi-a provocat niște dureri că nici nu leșinam, nici nu eram cum trebuie. Am crezut că nu se mai termină".

Fotografia lui Ilioiu, tăiat în timpul operației, a fost răspândită de Securitate prezentându-l ca mort. În același timp a început acțiunea de convingere a partizanilor în viață ca să plece prin bunăvoința unor persoane care doresc să-i salveze. Desigur, în condițiile grele prin care treceau acum, mulți doreau să scape crezând posibilă plecarea. Numai Ion Gavrilă a refuzat, acesta având un simț în plus, ceea ce dovedește că era un adevărat conducător, cunoscător al perfidiei adversarului.

În aceste condiții Ion Grovu era "preocupat" de plecarea cât mai urgentă în străinătate a băieților din munte. Ion Grovu l-a căutat de câteva ori pe Borza Olimpiu spunându-i că Burlacu a discutat la ambasadele străine despre această plecare și că Securitatea știa tot. Aceasta se întâmpla în iarna 1954-1955. Dar în luna martie 1955 Borza Olimpiu a fost arestat la Brașov, anchetat despre partizani și după o zi și o noapte a acceptat să dea informații despre existența lor. De acum înainte va face joc dublu.

Nu după mult timp profesorul Iort Grovu i-a trimis un mesaj lui Borza anunțându-l că de Paști va trece granița împreună cu Burlacu, în Grecia.

A doua tactică a arestării partizanilor prin momeala plecării în străinătate funcționa acum din plin. Se vorbea de un domn Marin din Brașov, care se oferise să înlesnească plecarea partizanilor. Acum apare și Costică Nicolescu, la Sibiu, prezentat de Grovu ca cel care făcea parte din organizația ce se ocupa de trecerea peste frontieră. Și chiar îi arată o scrisoare primită de la Salonic din care reieșea nerăbdarea cu care sînt așteptați ceilalți. Costică Nicolescu întetise întâlnirile, manifestându-și nemulțumirea față de întârzierea coborârii din munți a celorlalți. Borza pretextează că sînt hărțuiți de Securitate și este foarte greu să se ia legătura cu ei.

O altă nenorocire vine spre sfârșitul lunii iunie când, într-o ambuscadă, cad răniți Sofonea Remus și Hașu Laurian. Ei sînt găsiți într-un lan de grâu de către soții Eleonora și Victor Șandru, din Viștea, care aduc un bilet de la Sofonea care cerea ajutor. Borza Olimpiu îi aduce acasă și acționează pentru salvarea lor.

A fost adus doctorul Lucian Stanciu de la spitalul din Brașov, care i-a îngrijit pe cei doi, lăsând și medicamentele necesare. Desigur, Securitatea a fost informată de prezența celor doi la Viștea, cu toate că Borza a pus pe Sofonea să-i dea o scrisoare ca trimisă din munte prin care să anunțe că nu puteau coborî din cauza mișcărilor de trupe. Borza săptămânal trebuia să dea informații Securității despre tot ce știa. Și într-o zi, întorcându-se de la o astfel de întâlnire, a găsit pe Sofonea mort într-o baltă de sânge și pe Hașu Laurian, care mai mișca, cu pistolul în mână, iar pe masa se găsea un bilet pe care scria: "Fraților, noi am murit. Am socotit că e mai bine pentru noi, pentru voi și pentru toți

oamenii care au făcut atâtea sacrificii pentru noi". Sofonea a fost îngropat în curte. Se pare că un oarecare Stoica, profesor, ar fi denunțat îngroparea lui Sofonea.

Curios este că și doctorul Lucian Stanciu fusese prezentat omului "binevoitor" ca un doctor devotat al cauzei rezistenței îngrijându-se de bolile lor. Acest om "de bine" l-a împins pe doctor pe un drum periculos spunându-i că străinătatea e interesată și spre a-l sprijini i-au trimis vreo 20 de ceasuri, stilouri și chiar 500 de dolari, cu rugămintea de a continua, între timp se pregăteau plecările.

Costică Nicolescu a pregătit "plecarea" în Turcia a lui Nelu Novac și Hașu Laurian (care reușise să se întrezeze după moartea lui Sofonea). Borza a primit vești de la cei plecați ajunși în "străinătate". Al doilea grup format din Chiujea, Hașu Gheorghe și Metea Victor au plecat pe același drum al lui Gestică Nicolescu.

Iarăși a adus scrisori de la cei plecați și în plus le-a comunicat că în străinătate nu sînt bine primiți deoarece și-au părăsit șeful, și de aici insistența de a pleca și Ion Gavrilă. Spre decepția Securității, Ion Gavrilă nu le-a făcut jocul.

În schimb, în toamna anului 1954 a plecat Olimpiu Borza la București și a discutat planul plecării lui în casă la Costică Nicolescu. Plecarea se făcea spre Giurgiu, drum pe care a fost imobilizat și întors în beciurile Securității unde se găseau, de fapt, toți cei plecați mai înainte. Și în timpul anchetei i s-au pus benzi de magnetofon în care erau înregistrate discuțiile cu Ioan Grovu, ca și cele din casa lui Nicolescu din noaptea dinaintea plecării.

Jocul dublu s-a terminat printr-o condamnare la moarte și apoi comutarea în muncă silnică pe viață.

După plecarea în "străinătate" a lui Borza, doctorul Lucian Stanciu a primit un bilet din partea lui, prin "binevoitor", ortografiat cu minuscule - lucian -, conform înțelegerii, că a ajuns cu "bine". La câteva zile după această veste bună, doctorul a primit o telegramă din partea Ministerului Sănătății prin care era chemat la București. Ajuns în Capitală, pe bulevardul Nicolae Bălcescu a fost aruncat într-un jeep și s-a trezit la Sibiu anchetat în legătură cu răniții de la Viștea. În fața ochilor i s-au pus o parte din cadourile primite din "străinătate" (stilouri, ceasuri și dolari), insistând să declare cui a dat din ceea ce lipsea.

Doctorul, dându-și seama că a fost înșelat, a profitat de momentul când anchetatorul a fost chemat la telefon, apoi și-a tăiat vena jugulară cu lama de ascuțit creioane, lăsată pe birou. Siciul sigilat a fost dus și înmormântat cu consemnul de a nu se deschide. Și alte persoane utilizate în Securitate au fost arestate pentru un motiv sau altul pentru a li se pierde apoi urma ca martori jenanți.

Ultimii partizani se răspândesc

Șovăială Gheorghe și Gelu Novac au avut un sfârșit tragic. Hăituiți din munte au trecut Oltul înot și s-au dus la un prieten pe Târnavă. La întoarcere au ajuns în apropierea comunei Obreja, la vărsarea râului Secașului în Târnavă, dar un paznic de câmp i-a vândut Securității, care a înconjurat casa în care erau ascunși. Gelu Novac a căzut ucis la ieșirea din casă. În schimb, Gheorghe Șovăială rămas cu două arme, a luptat toată noaptea încercând până la ultimul cartuș să iasă din încercuire. După aceea a ieșit în fața ostașilor, care l-au împușcat.

Pop Jean zis Porîmbul, fiind rănit la picior în timpul unei lupte, n-a mai putut să meargă. A fost dus în spate de prietenul său și până la urmă a rămas să ierneze în 1955-1956 într-un bordei la marginea comunei Columb. În primăvara anului 1956 a luat legătura cu un anume Matei Cristea de prin Pojorta-Lisa, care l-a pus în legătură cu Costică Nicolescu pentru a-l duce în străinătate. Acesta a venit și s-a întâlnit cu Jean Pop într-o gară din apropiere de Făgăraș, Arpaș sau Viștea. După ce a povestit greutățile îndurate, mai ales în ultima iarnă, iar celălalt arătându-i scăparea și viața fără teamă a celor plecați, la insistențele lui Costică Nicolescu i-a arătat locul iernării de la Columb. De acolo au plecat cu trenul spre Brașov sperând că va ajunge și el în străinătate. Dar în tren i s-au pus cătușele la mâini și a ajuns în ghiarele Securității, alături de ceilalți prieteni de luptă. După chinuri îngrozitoare la anchetă, unde au fost aduși și cei arestați înainte, a fost judecat în luna iulie 1957 pe baza decretului 199/1950, pentru acte de teroare și constituire de bandă în scop terorist, fiind condamnat la moarte.

Altă grupă de partizani

În anul 1953 situația partizanilor devenise foarte grea. Legăturile pentru aprovizionarea lor deveniseră din ce în ce mai dificile, iar arestările se țineau lanț prin sate. Se recursese în această situație la depozitarea alimentelor prin podurile caselor, de unde partizanii și le ridicau singuri, strecurându-se prin țesătura de securiști care împânzeau poalele Făgărașului.

Cîndea Ion, originar din comuna Sărata, a coborât pe valea Porumbăcelului și, prin perdeaua de fagi, a trecut pe firul Săratei, îndreptându-se spre comuna natală. Fiind surprins, s-a angajat în luptă și ultimul cartuș l-a folosit pentru a nu se lăsa prins viu.

Au fost nenumărate astfel de exemple de dăruire pe altarul patriei.

Printre cei fugiți în munte din acest sector al cotului Oltului, cuprins între Turnu Roșu - Cîrțișoara, au mai fost arestați și condamnați: doctorul Alexandru Barbu, Stoica Pavel din Sărata, Voineac Ion din Porumbacu. Din acest lot a făcut parte și doctorul Constantin Cișmașu.

Ultimele arestări masive au avut loc în 1954.

Sperăm ca supraviețuitorii să ne aducă la cunoștință noi date în sprijinul descoperirii tuturor eroilor din Munții Făgărașului, unde s-a desfășurat o adevărată epopee ce urmează să se scrie.

REZISTENȚA DIN MUNȚII FĂGĂRAȘ, VERSANTUL SUDIC

Grupul "Haiducii Muscelului" condus de Gheorghe Arsenescu și frații Toma și Petre Arnăuțoiu

În primăvara anului 1948, deci după ce fruntașii conduși de Iuliu Maniu și Ion Mihalache, reprezentanții rezistenței naționale împotriva barbariei sovietice, fuseseră întemnițați, s-a declanșat, din instinctul salvării naționale, ca o comandă, mișcarea armată în toți munții României. Astfel asistăm la gruparea elementelor active de la poalele Făgărașului, din nordul județelor Argeș, Muscel și Dâmbovița. Mișcarea ce se va înfripa avea să stăpânească această regiune peste un deceniu urmărind înfricoșarea și la nevoie pedepsirea celor vânduți rușilor în scopul terorizării poporului și distrugerii instituțiilor de bază ale României.

Odată cu începutul primăverii anului 1948, Apostol Dumitru-Milu, originar din comuna Seci-Argeș, profesor la liceul Brătianu din Pitești, a trecut la organizarea grupului de rezistență de pe Valea Topologului, din Munții Frunții. A fost prins în toamna lui 1948 și, după condamnarea la 25 de ani muncă silnică, a fost ridicat din închisoare de căpitanul Cîrnu, călăul Securității din Pitești, și împușcat la marginea comunei natale.

Dar ceea ce nu știa Securitatea la acea dată era faptul că Dumitru Apostol luase legătura și cu Gheorghe Arsenescu, care începuse organizarea pe valea Dâmboviței, între Dragoslavele și Rucăr.

De fapt munții începuseră să fiarbă. Se știe că în aceeași vară a lui 1948, colonelul Ion Uță colinda sălașele de pe văile Mehadicăi până la Luncăvăț și Cornereva, pe valea Belea Rea, în căutare de oameni și locuri pentru punerea în practică a unei rezistențe armate anticomuniste.

Versantul nordic al Făgărașului de asemenea începuse să-și coordoneze acțiunile prin înmănuncherca într-un lot a organizațiilor răzlețe ce se înfiripaseră fie la liceul Negru Vodă, fie printre muncitorii de la I.A.R. și Astra Brașov, a organizațiilor veteranilor de război și ofițerilor scoși din armată, conduși de învățătorul Ion Prodan (socotit inițiatorul mișcării de rezistență făgărășană), precum și a grupului intelectualilor dintre văile Viștea și Ucea de sub ascultarea lui Olimpiu Borza.

Organizarea grupului "Haiducii Muscelului"

După arestarea lui Apostol Dumitru, în toamna lui 1948, la București se întâlnesc Gheorghe Arsenescu, Dumitrescu Lazea și Toma Arnăuțoiu și hotărăsc extinderea mișcării de rezistență și trecerea la acțiune armată. La început se conta pe armamentul pe care Arsenescu îl avea ascuns în munte. Colonelul Gheorghe Arsenescu fusese comandantul Regimentului 30 Muscel și șef de stat major al Diviziei a III-a. Toma Arnăuțoiu era ofițer de cavalerie din Garda Regală, iar Ion Lazea Dumitrescu era proprietar, fruntaș al Partidului Național Țărănesc.

În aceeași perioadă s-a mai întâlnit Arsenescu cu Andrei Gheorghe care, condamnat după aceea, a murit la canal, și cu Vișoianu Iosif, trecut de asemenea pe la Canalul morții, ambii din comuna Domnești, județul Muscel. La sfârșitul lunii septembrie 1948, Gheorghe Arsenescu, Toma Arnăuțoiu și Dumitrescu Lazea au sosit din comuna Brădetu de pe Valea Vîlsanului, la locuința preotului Victor Popescu. În continuare merg în comuna Nucșoara, la casa învățătorului Iancu Arnăuțoiu, tatăl lui Toma, pentru a pune la punct problemele legate de organizare.

Reveniți la București și informați că sînt urmăriți de organele de securitate, la sfârșitul lui februarie 1949, Gheorghe Arsenescu și Toma Arnăuțoiu părăsesc ascunzătoarea din capitală și pe 1 martie 1949 ajung din nou la casa preotului Victor Popescu, de unde după un scurt popas de câteva ore pleacă la Nucșoara, care se găsea la o distanță de numai 4 kilometri de Brădetu.

În Nucșoara, în casa lui Rizea Gheorghe, la sfârșitul lunii martie 1949 s-a constituit conducerea mișcării de rezistență formată din următoarele persoane: Gheorghe Arsenescu, Toma Arnăuțoiu (locotenent de cavalerie, absolvent al Liceului Militar Regele Ferdinand I, de la Chișinău, refugiat la Craiova; a fost coleg cu Jenică Arnăutu, tot ofițer, care s-a ocupat de organizarea rezistenței armate din Obcinile Bucovinei și cu Tiberiu Țolescu, ofițer de cavalerie, component al mișcării de rezistență condusă de generalul Carlaonț); Petre Arnăuțoiu (proprietar în comuna Nucșoara, fratele lui Toma, secretarul organizației, având pseudonimul "Bujor"); Jubleanu Titu (din Nucșoara, șef al serviciului aprovizionare, cu pseudonimul "Prisăcaru"); Chircă Ion (țaran, satul Slătioara, comuna Nucșoara);

Jubleanu Constantin-Tică (fiul celui de mai sus, care a murit în luptă); Jubleanu Maria (soția lui Tică, a murii în luptă); Milea Benone (absolvent de liceu, din comuna Nucșoara); Marinescu Virgil (învățător din salul Secături, comuna Nucșoara, membru P.N.Ț.); Marinescu Ion (student la medicină, fiul celui de mai sus, omorât în munte în condiții neclare); Marinescu Alexandru (elev de liceu, fratele celui de mai sus); Mămăligă Gheorghe (țaran basarabean stabilit în Nucșoara); Plop Maria (refugiată din Basarabia, stabilită în Nucșoara); Drăgoi Cornel (student la litere în București, fiul preotului din Nucșoara); preotul Drăgoi Ion (la acea întâlnire a oficial o rugăciune invocându-se ajutorul lui Dumnezeu pentru cauza la care participanții s-au legat prin jurământ ca să lupte cu arma în mână împotriva comunismului).

Cu această ocazie s-a hotărât ca statul major al organizației să fie la Rucăr, de unde păstrau legătura cu satele. Despre constituirea organizației știa tot satul, care era foarte solidar; până și jandarmii din localitate, Ionescu Nicolae (șef de post) și Dumitrescu Luca (plutonier), au fost la curent cu aceasta, fiind ulterior arestați și condamnați.

Procurarea și transportul armamentului începuse să se facă încă din toamna lui 1948 spre adăposturile din munte pregătite de Chircă Ion. Printre cei ce au contribuit la această operație s-au numărat: Ciolan Nicolae și Niță Iosif din Petroșani, Cosea Aurelia din satul Slatina pendinte de comuna Nucșoara, apoi Chircă Elena cu fiul ei, Popescu Constantin, Samoilă Constantin, Chircă Marina și Simion Ana, toți din Nucșoara, și alții.

Casa învățătorului Toma Arnăuțoiu a fost pusă sub observația Securității din Pitești, condusă de căpitanul călău Cîrnu. În vinerea Paștelui din 1949 a sosit acasă al treilea fiu al învățătorului, anume Anton Arnăuțoiu, care venea din sanatoriul Turia (județul Trei Scaune - azi Covasna) pentru a face sărbătorile împreună cu familia. Era bolnav de T.B.C. În urma rănilor de la plămâni pe care le suferise în timpul celui de al doilea război mondial în timpul unei lupte aeriene. Nu știa nimic din ceea ce se petrecuse pe acasă. Ajuns în curte a fost somat de căpitanul Cîrnu. Acesta și însoțitorii lui au intrat în casă, după ce Anton a deschis ușa, și au răscolit toate încăperile, după care au arestat pe bătrânul Iancu Arnăuțoiu, spunându-i să-și la hainele de schimb. După două zile Anton a plecat la sanatoriu, acasă rămânând numai Laurenția, mama lui.

În a treia zi după Duminica Învierii, din același an, organele de Securitate au arestat pe preotul Popescu Victor și pe fiul acestuia, Daniel. După șase zile de anchetă în arestul Securității din Pitești, timp în care au fost supuși la diferite torturi fizice, ancheta nu a reușit să stabilească probe pentru implicarea lor în proces. Au fost eliberați atât tatăl cât și fiul și amenințați de Cîrnu că, dacă nu vor colabora la prinderea "bandiților", vor fi omorâți ca niște câini și aruncați la marginea drumului.

La începutul verii, după frecvente căutări în munte și împrejurimile satului, soldate cu eșec, organele de Securitate au hotărât să întreprindă o acțiune de mare anvergură, în acest scop au pregătit cadre speciale și numeroase camioane cu ostași gata de intervenție când se va da alarma de acțiune. Alarmarea Securității se făcuse din luna aprilie când grupul lui Toma Arnăuțoiu fusese semnalat că acționa în munții Șteviuța și Olicu, la vărsarea pârâului cu același nume în pârâul Zîrnei, ce-și mână apele spre râul Doamnei. Se aflase acest lucru prin agenții infiltrați printre forestierii din regiunile respective.

În seara de 18 iunie, Toma Arnăuțoiu s-a întâlnit cu plutonierul Paul Paul, din comuna Brăduleț, căruia i-a solicitat să-i procure armament. Dar a doua zi dimineața, duminică 19 iunie, securiștii au dat buzna în casa învățătorului Arnăuțoiu, fiind informați că se găsesc acolo membrii organizației "Haiducii Muscelului", într-adevăr erau cei doi frați Arnăuțoiu, Gheorghe Arsenescu, Milea Benone și Chircă Ion. Această grupă de securiști a fost condusă de Ionel Iorgulescu. Soldații se aflau postați la toate colțurile clădirii. Doi plutonieri, Apăvăloaiei Constantin și Lungu Florea, au intrat prin spatele locuinței încercând să forțeze intrarea în care se aflau partizanii.

Arsenescu ținea ușa cu piciorul și, când aceasta s-a deschis, cei dinăuntru au tras, doborând pe cei doi plutonieri. Milea Benone a băgat baioneta într-unul, iar Arsenescu, care era bun trăgător, folosind amândouă mâinile, a croit drumul pe care au dispărut cu toții. El personal a ieșit pe ușa principală mânuind uluitor de repede cele două pistoale din mâini, ca-n filme. Soldații s-au dezmeticit după dispariția partizanilor și au deschis foc în vânt.

După acest eșec, securiștii s-au împărțit în grupuri și au plecat pe la casele indicate ca având legătură cu partizanii. Unul a ajuns și la preotul Ion Drăgoi unde a găsit bunica și doi copii. Preotul tocmai se întorcea de peste dealuri când cineva i-a strigat să fugă căci vine Securitatea. El s-a ascuns și de pe măgură a privit spectacolul ce a urmat. O fată a fugit și a anunțat pe Cornel Drăgoi, băiatul preotului. Acesta a fugit imediat sărind 5 garduri, prin grădini, urmărit cu pistoalele. Ajungând la marginea lacului a mers puțin pe potecă și a intrat în apă, îmbrăcat cum era, sub o scândură ce folosea drept punte pentru pescarii cu undița. Securiștii care-l urmăreau au fost îndreptați pe piste false de

Samoilă Nicolae. Și au fugit așa până la oficiul telefonic de unde au făcut cale-ntoarsă. La înapoiere l-au văzut pe Cornel Drăgoi care scosese capul din apă numai cât să respire. El și cu Victoria Arnăuțoiu au fost singurii arestați în acea zi de duminică. Preotul continua să privească neputincios la arestarea copilului său. Toma Arnăuțoiu fusese rănit la un picior, dar a reușit să ajungă din urmă grupul și să se retragă în ascunzătoarea de la izvorul Grosului.

În cursul lunii iulie 1949 partizanii s-au împărțit în două grupuri: unul condus de Gheorghe Arsenescu, iar celălalt de Toma Arnăuțoiu. Grupurile țineau legătura între ele. Schimbându-și locul pentru a deruta Securitatea și pentru a-și procura alimente, îi găsim la scurt timp semnați la Gura Lespezilor, pentru a-l pedepsi pe Gheorghe Dobrescu, președintele cooperativei Mușetești, care era informatorul regimului.

Numărul partizanilor s-a mărit, printre ei făcându-și apariția: Ciolan Nicolae din comuna Petroșani și Gheorghe Mihai, Pățitu Ion, Pățitu Nicolae, Săndoiu Ion, Adămoiu Nicolae, toți din comuna Nucșoara.

Tot în luna septembrie, partizanii sunt semnați întorcându-se de la "Cruce" și mergând pe valea Plășorului unde au întâlnit oamenii coborând cu brânză de la stână. Li s-a dat și lor ca să aibă de mâncare, bineînțeles după ce au cerut, pentru ca oamenii să nu fie bănuți că pactizează cu ei. Ba i-au pus să strige și lozinci împotriva regimului. S-au tras focuri de armă în aer, ca să se poată spune că au fost obligați să procedeze astfel. Oamenii fiind din regiune, erau cu sufletul alături de ei și-i ajutau de câte ori aveau ocazia.

Colonelul Gheorghe Arsenescu urma să se întâlnească în luna noiembrie 1949 în comuna Bughea de Sus, din apropierea orașului Cîmpulung-Muscel, la sora lui Chircă Ionel, cu niște ofițeri. Se pare că a fost trădat de Ionel Chircă, care se întâlnise cu maiorul Marin de la Securitatea din Pitești, A fost trimis Popescu Moangă cu o echipă de securiști. Gheorghe Arsenescu cu Nicolae Chircă (rudă cu Ion) și cu Mămăligă Gheorghe au picat în cursă. Ciolan fusese deja arestat, în ultimul moment Arsenescu își dă seama de pericol, se dezbracă de haină și fuge din încercuire. Mămăligă a fugit și el, dar a fost reperat după cămașă și l-au rănit; a reușit totuși să scape pentru încă zece luni. La câteva zile a fost împușcat și Chircă Ion de către Mămăligă, deoarece se dovedise că trădase Securității întâlnirea de la Bughea de Sus.

Gheorghe Arsenescu fuge și se adăpostește la Iosif Marinescu, perceptorul din comuna Mățău de lângă Cîmpulung, și se ascunde într-o groapă săpată sub cameră. Nicula s-a dus și a anunțat Securitatea unde se găsește ascuns. Cîrnu a venit de la Pitești și a împânzit grădina perceptorului cu soldați. Arsenescu, cu prezența lui de spirit, a ieșit și s-a strecurat printre ei strigând "dă-i! trage, mă!" și dus a fost. Nu a mai fost prins până în 1960, și atunci printr-o trădare.

Conducerea grupului a fost luată de Toma Arnăuțoiu și de fratele său, Petre. Partizanii s-au retras în munte pentru a petrece iarna.

După ieșirea din acțiune a lui Gheorghe Arsenescu, Milea Benone s-a predat și a fost condamnat la muncă silnică pe viață, iar după arestarea grupului Arnăuțoiu, a fost rejudecat și executat cu tot lotul, pe 21 iulie 1959.

După ce frații Arnăuțoiu și Gheorghe Arsenescu au scăpat din încercuirea din 19 iulie, în comună s-a instalat un detașament operativ și represiv, care mult timp i-a terorizat pe țărani; erau acostăți toți suspecții care treceau pe acolo. Legăturile satului cu exteriorul au fost tăiate. Singura sursă de aprovizionare a locuitorilor o constituiau ciobanii care veneau cu brânză și bruma de rezerve ce o mai aveau prin casă. În plus țărani erau obligați să asigure și mâncarea pentru noii ocupanți ai satelor. Unul din cadrele superioare securiste, cu "experiență", își freca palmele în primărie afirmând că a doua zi îl va aduce pe Tomiță legat pe cal. La întoarcerea din misiune erau legați pe cai cadrul superior și coada de topor din sat, care-i servise drept călăuză.

În luna septembrie 1949, țăranul Daniil Popescu, fiul preotului Victor Pupescu din Nucșoara, cu sprijinul lui Luca Florea din Brădetu, pădurar la Ocolul Silvic local, a contactat grupul de rezistență la punctul "Varnița Ulmu" ajutat fiind și de Ion Mierlită. Cu această ocazie a dat celor din grup alimente și țigări și a purtat discuții cu privire la soarta părinților și rudelor familiei Arnăuțoiu, arestați încă din ziua confruntării armate cu securiștii. Despre această întâlnire, Securitatea nu a fost informată decât în anul 1958, în urma denunțului făcut de pădurarul Luca Florea. Între anii 1949-1955, preotul Victor Popescu a acordat de mai multe ori ajutoare în alimente, trimise grupului prin diverși locuitori care păstrau contactul. Deși unii săteni au fost descoperiți și arestați, implicarea preotului în sprijinirea grupului de partizani nu a fost dovedită decât în anul 1958, după arestarea ultimilor membri ai rezistenței.

În anul 1949 a fost arestată preoteasa Ecaterina Drăgoi și a fost chinuită în mod barbar de colonelul de Securitate Mihăilă, de la Pitești. Pe data de 15 decembrie, același an, a mai fost arestat

Preda Ion, născut la Nucșoara pe 27 februarie 1907 și a fost condamnat la cinci ani pentru legături cu mișcarea de rezistență, executând pedeapsa la Peninsula și Ovidiu. După eliberare a fost din nou arestat, pe 22 iunie 1958, și condamnat de data aceasta la 25 de ani pentru reluarea legăturilor cu cei din munți.

Pe data de 2 noiembrie 1949 a fost arestat învățătorul Virgil Marinescu din comuna Nucșoara și va sta în temniță până în aprilie 1964. Băiatul lui, Alexandru Marinescu, va fi și el arestat pe 2 martie 1950 și va sta peste opt ani închis, până pe 6 iunie 1958, când va fi eliberat numai pentru o jumătate de an, deoarece pe 26 ianuarie 1958 va fi rearestat până pe data de 29 august 1964. Un alt frate al lui a plecat pe 3 martie 1950 să întregască grupul partizanilor. Este vorba de Ionel Marinescu, care făcuse liceul militar și care, după doi ani și jumătate va avea o moarte tragică. Nenorocirile se țineau lanț în sînul familiilor din Nucșoara; și soția învățătorului, Ecaterina Marinescu, a fost arestată în același an, adică pe 16 noiembrie 1950, făcând 5 ani de închisoare, până în iunie 1955.

Mămăligă Gheorghe, din Nucșoara, a fost împușcat mortal pe data de 6 iunie 1950, în munte. Tot în aceeași lună, Marinescu Ion, Jubleanu Constantin-Tică, Jubleanu Titu și Jubleanu Marioara urmăresc pedepsirea unor activiști ce terorizau satul Nucșoara și se deplasează în muntele Căpățîna unde aveau loc de întâlnire cu frații Arnăuțoiu și Maria Plop, care veneau din munții Gălășescu. Săndoia Gheorghe, cioban, care era informatorul Securității, a reușii să scape cu fuga.

Pe 7 august, când o parte din partizani coborau pe valea râului Vîlsan, au fost surprinși de un grup de securiști condus de locotenentul major Ghiță Alexandru, care a deschis foc asupra lor, somându-i. Acțiunea se petrecea cam în dreptul muntelui Dobrogeanu și a avut loc pe 7 august. Partizanii au ripostat deschizând focul: atât Jublenii, cât și Ionel Marinescu. Maria Jubleanu striga: "trage, Titule, ca să scape băieții!". Și într-adevăr locotenentul și caporalul Balaciu Ion au fost omorâți.

Arestările continuă în satul Nucșoara și Poinărei. Preotul Drăgoi Ion a fost arestat în comuna Vîlsănești și a fost chinuit până în anul 1959, când a fost prinsă conducerea organizației, și a fost executat la Jilava; în aprilie 1950 fusese arestată Maria Popescu, soția învățătorului din Poinăici, care a stat în închisoare până în 1954, când au eliberat-o. Soțul ei, Popescu Gheorghe, a fost arestat în noiembrie același an și a stat închis până în 1956, când i s-a dat domiciliu obligatoriu. De acolo a fost re-arestat în iunie 1959.

Pe data de 2 septembrie a avut loc o ciocnire armată în muntele Gălășescu, cu agenți ai Securității deghizați în turiști. Cu altă ocazie, în muntele Berevoiu au înconjurat cabana unde se adunaseră muncitorii pentru a fi prelucrați în legătură cu partizanii care circulau prin regiune. Toma Arnăuțoiu a intrat înăuntru, a ținut un discurs împotriva regimului care distrugea țara, punând-o la dispoziția rușilor. Maria Plop a distrus tablourile ce se aflau pe pereți.

Se făceau presiuni din ce în ce mai mari asupra sătenilor pentru a-i denunța pe partizani, și pentru ca presiunile să fie și mai mari se trecea și la arestări.

Preoții Andreescu Nicolae, din comuna Poinărei și Constantinescu Ion, din aceeași comună, au început să se ocupe din 1952 de aprovizionarea cu arme și alimente a celor urmăriți de Securitate, în 1959 vor fi și ei executați.

Cabanele și stănele sunt colindate tot mai des de către partizani pentru că legaturile cu satele le fuseseră tăiate. Și deplasările le făceau cât mai des pentru a deruta Securitatea. Astfel, aceasta primea informații cât mai diversificate cu privire la pozițiile partizanilor. Prezența lor este semnalată în 1952 când la Gruisor, când la Zîrna, Pecineaga, Brătîla, Robița, Firești, Valea Lespezi, Năneasa, Udrea, Dobroneaga, ori în muntele Drăghia sau chiar în Bucegi, pentru derulare. Astfel pe 2 august 1952 securiștii trec pe la stănele presărate de-a lungul Dîmboviței și pe 17-18 august își fac simțită prezența la Padina. Pe data de 7 septembrie 1952 este omorât Marinescu Ionel, în condiții neelucidate.

Tot în toamna lui 1952 este arestată preoteasa Justina Constantinescu din comuna Poinărei, care îi ajutase foarte mult pe cei fugiți și care după tortură a stat 5 ani în temnițele comuniste.

În anul 1953 cei din grupul "Haiducii Muscelului" se retrag spre comuna Poinărei și în apropiere de aceasta, la "Rîpa Colțului", își fac un adăpost principal; de aici vor ieși numai la nevoie, pentru aprovizionare, deoarece puterile se întetesc pe urmele lor. Sunt făcute noi recrutări, printre care Tomeci Gheorghe cu soția lui, Elisabeta, Sorescu Nicolae, Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria și alții.

Acțiunea lor se îndreaptă și spre pedepsirea cozilor de topor care îi terorizau pe țăranii din comunele Corbi, Stănești, Brăduleț, Nucșoara... Legăturile cu oamenii de încredere încep să fie făcute prin căsuțe poștale pentru a-i feri de arestări. Un anume Grigore Ion, zis Lepărau, le procură un aparat de radio pentru a putea asculta știrile posturilor străine. Fata preotului Nicolae Constantinescu va fi bănuită că i-a ajutat pe partizani cu alimente între 1954-57. Căsătorită Pedruț, a fost numită profesoară de istorie la Cobadin. De acolo a fost arestată pe 21 iunie 1958 și a primii 12 ani prin sentința 174-21

septembrie 1959. Pe data de 18 septembrie 1958 născuse în temnița de la Văcărești pe Justina-Libertatea, care a trebuit să stea închisă cu mama ei.

Dar cu doi ani înainte, în anul 1956, răsărise o "Floare de colț" în voievodatul partizanilor. S-a născut Oana, fata Măriei și a lui Tomiță. Pe lingă bucurie au apărut și mai multe griji.

Anul următor s-au întors din închisoare părinții, Iancu și Laurenția Arnăuțoiu, după 7 ani de detenție. Locuitorii comunei l-au întâmpinat pe învățătorul lor cu bucurie și simpatie conducându-l trei kilometri până la Nucșoara.

Tot în acest an, preotul Vasile Popescu a fost anchetat și torturat timp de 36 de ore, într-un pavilion al băii de la stațiunea Brădetu, de către ofițerii de securitate Ploscaru și Zamfirescu, pentru a-l determina să recunoască oficierea botezului Oanei. Nici de această dată ancheta n-a reușit să obțină probele pentru arestarea preotului. Adevărul s-a stabilit numai după arestarea grupului partizanilor în 1958.

Pentru a deruta pe urmăritori, bărbații din grup apăreau pentru scurt timp în munte, se făceau văzuți, și goana pornea după ei, în timp ce se retrăgeau cu atenție spre grotă de la Poinărei.

Arestările din "Grupul Nucșoara"

După anul 1955 grupul de conducere al partizanilor era ascuns în pădurea Aluniș, într-o grotă naturală situată la marginea comunei Poinărei.

Între 1-5 aprilie 1958 frații Toma și Petre Arnăuțoiu au fost invitați de inginerul agronom Grigore Poinăreanu la o povarnă (cazan cu țuică), din satul Poinărei (Corbi). Aici au fost înconjuțați de securiști, conduși de locotenent-major Bădicuț Tănase și Micuțelu, în urma unui denunț lesne de înțeles, convinși fiind că somniferul pus în țuică își va face efectul.

Cei doi frați Arnăuțoiu au deschis focul și au reușit să iasă din încercuire prin livezi. Petre Arnăuțoiu a fost împușcat în picior și după câteva sute de metri a fost prins; Toma Arnăuțoiu a fost și el capturat ceva mai departe de povarnă.

Cei doi frați au fost duși la grotă unde erau ascunși ceilalți.

Toma Arnăuțoiu a fost obligat să ceară celor din grotă să se predea pentru că nu mai era nici o scăpare. Securiștii i-au arătat pe cei doi arestați.

Fundul "grotei" se găsea la 6-7 metri adâncime. Tânărul Ion Jubleanu a ajutat-o pe Maria Plop să iasă împreună cu fetița de 2 ani. După ce cele două ființe au coborât pe platou, Titu Jubleanu a ridicat scara și a spus că el nu se predă. A urmat un intens schimb de focuri în care Jubleanu a tras până la ultimul cartuș doborând mulți securiști, printre care locotenent-major Enache Aurică. Titu Jubleanu s-a aruncat cu grenada în grotă, de unde a fost scos mort.

La două-trei zile după ce arestații au fost duși la Pitești, s-a trecut la arestarea principalilor acuzați: preotul Ion Drăgoi, Iancu și Laurenția Arnăuțoiu care fuseseră eliberați în 1955, Alexandru Moldoveanu, preoții Ion Andreescu și Constantinescu din comuna Corbșori, frații Gheorghe și Ion Popescu din comuna Poinărei și alții.

În lotul principal al organizației de rezistență împotriva comunismului au fost executați 17 bravi partizani. Printre ei se numără:

Frații Petre și Toma Arnăuțoiu, colonelul Gheorghe Arsenescu, preoții Nicolae Andreescu, Constantinescu Ion, Ion Drăgoi, Alexandru Moldoveanu, învățătorul Gheorghe Popescu, Ion Popescu, Nicolae Sorescu (ciobanul care s-a opus la povarnă securiștilor), învățătorul Ion Mica, Nicolae Sufan și alții.

Sentința a fost executată pe 21 iulie 1959 la Jilava.

După arestarea fraților Arnăuțoiu și până la executarea lor au avut loc sute de arestări.

În luna aprilie 1959, în noaptea de 18 spre 19, preotul Victor Popescu a fost ridicat de la domiciliul său din comuna Brădet-Argeș, iar fiul Daniel de la domiciliul din București și au fost deținuți amândoi în arestul Securității din Pitești. După numeroase ședințe de anchetă, unele însoțite de torturi, confruntări cu alți deținuți implicați în dosarele grupului, dar niciodată cu frații Toma și Petre Arnăuțoiu, ancheta a probat vinovăția de favorizare a infracțiunii de organizare în grup "terorist" (în limbajul Securității), prevăzută de art. 207 al. 1 cp., republicat la 27 februarie 1948. Au fost judecați la data de 4 noiembrie 1959 și condamnați: tatăl, preotul Victor Popescu, la 8 ani închisoare corecțională, 5 ani interdicție corecțională și confiscarea totală a averii, și fiul, la 5 ani închisoare corecțională, 4 ani interdicție corecțională și confiscarea totală a averii. Preotul a fost eliberat în vara anului 1964, iar fiul

în noiembrie 1961 printr-un decret de grațiere motivat de faptul că fiind medic veterinar era necesar acțiunii de consolidare a agriculturii recent colectivizate.

Adevărul întreg, precum și sutele de condamnări pronunțate de Tribunalul Militar al Regiunii a III-a Militare București, nu poate fi cunoscut decât din dosarele cu peste 10.000 de pagini întocmite de Securitatea din Pitești și care privesc grupul de rezistență anticomunistă Arnăuțiu-Arsenescu care a activat peste 10 ani în zona Munților Făgărași. La aceste dosare nu s-a permis accesul nici unuia din supraviețuitorii temnițelor comuniste, dezvăluirile urmând a fi făcute numai după consolidarea democrației în țară, care 45 de ani a stat sub teroarea comunistă.

În procesele intentate persoanelor implicate în această acțiune de rezistență anticomunistă s-au pronunțat și s-au executat pedepse de sute de ani, precum și 17 condamnări la moarte executate pe 21 iulie 1959 la închisoarea Jilava. Printre cei condamnați la moarte au fost și frații Toma și Petre Arnăuțiu. În detenție au rămas părinții acestora și alți mulți condamnați.

Suferințele supraviețuitorilor din temnițele comuniste nu s-au încheiat odată cu eliberarea din închisori, ele continuând sub cele mai diverse și sofisticate forme, până la prăbușirea sistemului comunist începută odată cu revoluția din decembrie 1989, când întregul popor, ajuns la limita oricărei sfinte răbdări, a distrus dictatura ceaușisto-comunistă, plătind cu numeroase jertfe de sânge ale tineretului acestor pământuri strămoșești.

Date importante au fost furnizate de doctorul veterinar Daniil Popescu din Argeș, arestat și condamnat în acest grup, precum și de Cornel Drăgoi.

Aria de acțiune a partizanilor

Deși la început colaborarea dintre frații Arnăuțiu și Gheorghe Arsenescu a fost strânsă, nu după mult timp s-au despărțit. O fostă ordonanță l-a reclamat pe colonelul Arsenescu că are materiale și arme ascunse prin clăile de fân. O parte din acestea au fost depistate prin trădare. Se pare că din anul 1952 colonelul Arsenescu s-a retras complet, ascunzându-se până prin 1959 când a fost arestat, în urma unui denunț.

Conducerea partizanilor a trecut sub frații Arnăuțiu și este cunoscută sub denumirea de "Gruparea Nucșoara" sau "Haiducii Muscelului".

Sub această denumire se identifică de fapt partizanii cuprinși între râul Topolog și Dîmbovița. Ca demarcație spre sud am putea socoti o linie ce pornește din comuna Sălătruc (pe Topolog), trece pe la Arefu, Căpățineni (pe Argeș), Brădetu (pe Vîlsan), Nucșoara și Slatina (pe râul Doamnei), Cîndești (pe Bratia), Lerești (pe râul Tîrgului), mergând pe la nord de Rucăr, mai departe pe Răușor, peste Pleașa Podasei până la Cheile Dîmbovicioarei.

La nord de această linie domnea partizanul român de pe versantul sudic al Făgărașului, care se învecina la nord cu fratele lui din grupul lui Gavrilă.

Cine cunoaște configurația terenului își poate imagina libertatea ce domnea în această țară de piatră și năzuință românească, unde drumurile sălbatice te conduceau prin pădurea care tăcea ca și piatra pe care o călcâi, tulburată doar spre vecernii de vreun cântec de caval, îmbiindu-te să mergi spre obârșie și să te crezi stăpânul spațiului mioritic.

Această regiune, caracterizată prin dealuri înalte, dar cu pante ușoare ce fac legătura între munte și deal, formează o salbă de depresiuni în jurul masivelor maiestuoase ale Negoii și Moldoveanului: Cîmpulung-Muscel (pe râul Tîrgului), Nucșoara-Corbi (pe râul Doamnei), Brădet (pe râul Vîlsan), Aref (pe râul Argeș), Sălătruc (pe râul Topolog) și Jiblea.

Unul din centrele de rezistență de durată a fost în triunghiul Sălătruc-Arefu-Rudeni. Mulți săteni de pe valea Topologului și mai ales de la Șuiei s-au retras în catacombele naturale din apropierea satului Cărpenișu, de pe pârâul cu același nume. Pădurea deasă de jugastru și carpen, în special, care a dat și numele împrejurimii, acoperea de minune aceste grote în care se ascundeau partizanii. Aici își făcuseră depozite de alimente și îmbrăcăminte. De aici plecau să aprovizioneze și alte locuri, când situația devenea precară acolo.

Găsindu-se în apropiere de întretărirea drumurilor Curtea de Argeș-Valea Danului-Berislăvești-Călimănești, cu drumul ce venea de jos pe valea Topologului și de la Cepari și se bifurca spre Rucăr-Goranu-Rîmnicu Vîlcea, aceste ascunzișuri naturale, mascate de rădăcinile copacilor, puteau fi ușor aprovizionate din timp și fără a da de bănuț, pentru a se evita efectuarea acestei operațiuni iarna, când urmele pe zăpadă constituiau un indiciu în depistarea partizanilor. Aici se instalase și un atelier de croitorie, unde croitorul Dincuță din comuna Șuiei își adusese chiar și o mașină de cusut și se ocupa de

repararea hainelor uzate. Femeile și fetele erau cele care cărau alimente de la locurile de depozitare din sate. O fată din regiune, Margareta, îmi povestea că mama ei făcea pâine în cuptor, cât mai mare, pe care o căra în straiță, pusă după gât, având iarbă deasupra. Le ducea și mălai, pentru ca, atunci când nu putea merge la ei, să-și prepare singuri mămăliga, în timpul rece erau nevoiți să-și facă foc în ascunzătoare și să-și pregătească ceva cald de mâncare. Dar cu toate măsurile de precauție, nu și-au dat seama că din cauza norilor deși, persistenți, fumul plecat pe firul văii atrăgea atenția securiștilor, care astfel le-au descoperit grotelile.

În anul 1951 regiunea Șuiei a fost ocupată de peste 30 de camioane pline cu ostași și armament greu. Trei zile și trei nopți oamenii n-au putut ieși afară din case. Peste tot se făceau percheziții și arestări. Camioane după camioane cărau oamenii prin valea Danului-Curtea de Argeș, la Pitești. Chinurile începeau odată cu ridicarea și continua la Pitești unde bestialitățile nu cunoșteau limită.

Din conducerea acestor trupe de Securitate care au terorizat regiunea, au putut totuși să fie identificați, dar numai o mică parte: Tericeanu, Bădica Ilie (fost zugrav la Craiova, ajuns general de Securitate), Drăghici Alexandru (ajuns ministru), Stănculescu, State (ajuns general), Dincă Ion (ajuns în Comitetul Central). Baza operațională era formată, pe lângă trupele Regimentului 1 Securitate de la Băneasa, și din activiștii și securiștii din regiune.

După trei ani de rezistență, acest grup a fost arestat.

Nume și întâmplări despre oamenii care s-au împotrivit regimului comunist în această regiune:

Silișteanu, un om înstărit care, din cauza persecuțiilor, împreună cu soția, au luat calea codrului.

Preotul Donescu Nicolae, din comuna Șuiei, a fost împușcat pentru că a botezat copilul lui Silișteanu, născut în catacombe, precum și pentru alte fapte creștinești săvârșite în timpul prigoanei împotriva neamului românesc.

Se mai vorbește de preotul Dinescu Haralambie, socotit ca duhovnicul partizanilor din Făgăraș, care de asemenea a fost împușcat în 1952.

Învățătorul Dorobanțu, din comuna Cărpiniș, a avut o soartă tragică. Fata lui voia să se căsătorească cu un ofițer de Securitate. El însă s-a opus spunând că e mai bine să moară decât să-și știe fata măritată cu un astfel de om. După ce securistul a împușcat un partizan în regiunea Șuiei, l-a obligat pe învățător să meargă să-l recunoască pe mort. Când Dorobanțu s-a aplecat, să-l identifice, securistul a scos pistolul și l-a descărcat în capul acestuia. Fata s-a măritat cu ucigașul tatălui său.

Învățătorul Dumitrescu Gheorghe din comuna Rudeni a dispărut. Agenții care împuiau satele se duceau acasă pe la cei urmăriți, dădeau bomboane copiilor, cerându-le să spună unde e tatăl lor. Văzând că nu primesc nici un răspuns, le luau bomboanele din mână, scoțându-le chiar și din gură, cu promisiunea că, atunci când vor spune, vor primi și mai multe. Până la sfârșit învățătorul a fost găsit ascuns în casă într-o groapă ce-i servise drept adăpost și unde ieșea numai când trebuia să mănânce. În acea groapă, care era mai mică decât o carceră, a stat trei zile. A fost arestat și condamnat. A murit în anul 1965, la foarte scurt timp după ce s-a eliberat de la Aiud.

Un alt învățător, Dumitrescu Alexandru, din comuna Șuiei, a fost de asemenea condamnat în lotul partizanilor.

Se poate spune că intelectualii satelor, în mare parte, la această dată erau alături de țăranii care sufereau din cauza unui regim spoliator. De fapt închisorile au cunoscut un mare număr de preoți și învățători, din toate ținuturile românești, care nu și-au dezmințit misiunea de făclieri ai satelor.

Profesorul Ștefănescu de la Școala de Meserii din regiune, bănuțat a fi opozant al regimului comunist și sprijinitor al partizanilor, a fost găsit împușcat și aruncat într-un șanț de pe marginea drumului.

Cam în același timp un avocat radiat din Barou a fost de asemenea găsit împușcat într-un șanț. Toate aceste sălbătici se făceau pentru a înspăimânta populația.

Preotul Rudeanu, originar din comuna Rudeni, profesor la Rîmnicu Vâlcea, refuzând să se încadreze pe linia comunistă, a fost dat afară din învățământ. Fiind bănuțat că ajută pe partizani, a fost bătut îngrozitor și la scurt timp după aceea a murit.

Un alt grup de partizani acționa în jurul localității Cîmpulung-Muscel. În luna iunie 1952, fiind surprinși la Furnicoși, membrii grupului, care se pare că erau legionari, s-au retras într-o casă lângă cantonul C.F.R., la intersecția cu șoseaua Cîmpulung-Pitești, și de acolo au deschis focul; în timpul luptei care a avut loc, trei partizani au fost împușcați mortal. Cel de al patrulea, Constantin D. Stănescu, fost elev al Liceului Militar, originar din comuna Țigănești-Topoloveni, a căzut grav rănit. El era de fapt șeful acestui grup. În drum spre spital a murit. Cu această ocazie au mai fost arestați: Dumitru Stănescu, tatăl lui, care a murit în închisoare; Marioara Ionescu-Lungu, soția lui, și Sabina Ionescu din aceeași comună. Ultimele două au trecut prin închisoarea Miercurea-Ciuc.

Tot din satul Țigănești-Topoloveni au mai trecut prin închisori în acea perioadă: preotul Gheorghe Tomescu, care murit la Botoșani în anul 1961; Gheorghiuță (Dodiță), fiul lui, student la Farmacie; Fiencheș, din comuna Călinești, care se pare că a murit în închisoare; Ionel Vălimăreanu, licențiat în teologie, fost director al Federalei Negru-Vodă din Cîmpulung; Furtunescu Gheorghe.

Securitatea a întreprins acțiuni de amploare împotriva partizanilor de pe versantul sudic al Munților Făgăraș, în primul rând au împânzit satele cu sute de agenți civili. Lumea nu mai avea curajul să iasă pe dealuri pentru a-și cultiva pământul sau a strânge recolta. La cel mai mic denunț se trecea la arestarea și schingiuirea celui vândut de vreo iudă. Era timpul răzbunărilor.

Securiștii, îmbrăcați ca ciobani, cu pistolul-mitralieră sub sarică, colindau muscelele și stânele în căutarea partizanilor. Uneori rămăneau la stâne în așteptarea venirii lor pentru aprovizionarea cu mâncare.

Îndrăgostiții de natură nu mai aveau curajul să meargă pe munte din cauza agenților care mișunau și nicidecum din a partizanilor, care nu aveau de lucru decât cu comuniștii și uneltele lor. Rareori se mai încumeta cineva să mai ajungă până la cabana Cumpăna, care se găsea în zona de exploatare forestieră, la capătul liniei ferate. Chiar printre muncitorii forestieri fuseseră infiltrați agenți pentru a putea observa prezența oamenilor străini sau chiar a acelor lucrători ce ar fi putut aproviziona pe partizani. Această situație de alarmă în regiune a durat un deceniu, cam până prin 1957 -1958, când au fost arestați ultimii partizani.

În această perioadă de dominație a partizanilor, satele au fost depopulate, locuitorii luând drumul închisorilor, bineînțeles după ce erau schingiuiți. Localitățile cele mai greu lovite de Securitate, această calamitate ce s-a abătut asupra României, au fost: Albești, Alunișu, Aninoasa, Arefu, Berevoești, Bocănița, Bughea, Bumășești, Dîmbovicioara, Domnești, Dragoslavele, Fîntăneni, Gideni, Groși, Furnicoși, Lerești, Mățău, Mușetești, Mărcuș, Malu, Mănești, Negrești, Nucșoara, Oești, Pământenii, Poderi, Păuleni, Răceni, Rudeni, Rucăr, Sălătruc, Stănești, Stroești, Stoenești, Suslănești, Șuieii, Turburea, Valea Danului, Valea Ursului, Vernești, Vîlsănești, Voinești, Ungureni și Zboghidești.

Întâmplările prin care au trecut țărani din aceste localități te îngrozeau când le ascultai; de asemenea și motivele pentru care au fost arestați. Trecuseră prin clipe tot atât de groaznice ca și ale partizanilor din Banat cu care se găseau acum împreună prin iadul închisorilor comuniste, supuși de data aceasta la alte torturi.

Unii dăduseră sau nu un caș sau poame, dar recunoscuseră, mai mult pentru a scăpa de chinuri. Alții au dat un flanel sau o căciulă unui nepot, care le transmisese altuia, care la rândul lui se dovedise că strângea îmbrăcăminte pentru partizani. Acum se găseau împreună, fuseseră chinuiți pentru același lucru, deși nu se cunoscuseră vreodată. Și pentru aceasta făceau câte 5-10 ani închisoare.

Printre cei care au fost reținuți, din numărul mare de arestați, subliniem o serie, urmând ca ulterior să fie cunoscute și celelalte:

Arnăuțoiu Petre și Arnăuțoiu Toma (executați), Arnăuțoiu Iancu și Arnăuțoiu Laurenția (părinți, morți în temniță), Arnăuțoiu Victoria, Arnăuțoiu Anton, Arnăuțoiu Ioana, Florea Elena (născută Arnăuțoiu), Arsenescu Gheorghe (executat), Andreescu Nicolae (preot, executat), Andreescu Maria (preoteasă), Andreescu Ion, Adămoiu Nicoiaie, Alecu Eugen și Alecu Ion (din comuna Golești-Brăduleț), Andrei Gheorghe (mort la canal), Bălțel Petre, Băsoiu Filoftea, Băsoiu Gheorghe și Băsoiu Nicolae (toți din Stănești), Belu Gheorghe, Belu Ion, Belu Laurenția și Belu Vasile (toți din comuna Nucșoara), Berevoianu Victor-Vică și Berevoianu Titel (ambii din satul Slatina de Nucșoara), Borjag Gheorghe (din Domnești), Butoi Gheorghe (din comuna Brăduleț), Beija Petic (Nucșoara), Cîrstea (din Arefu), Chircă Aurel (executat), Chircă Ion (mort în munte), Chircă Elena (moartă în munte), Chircă Ion, Chircă Eugen, Chircă Gheorghe, Chircă Marina, Chircă Nicolae și Chircă Aurica (toți din Nucșoara), Ciolan Nicolae și Ciolan Traian (din comuna Pietroșani), Cocuță Nicolae, Coman Victoria, Comăndășescu Justina și Comăndășescu Mucenic (amândoi din comuna Stănești, morți în temniță), Cojocar (căpitan), Constantinescu Ion (preot, executat) și Constantinescu Justina (preoteasă din Poinăreni), Cosiea Aurica (Nucșoara), Cotenescu (preot în Stănești), Cujbescu Toma (Nucșoara), Dămățeanu Ion (doctor din comuna Corbi), Deriroiu Nicolae și Deriroiu Simion (ambii din comuna Nucșoara), Diaconu Ion (Poinărei), Diaconescu Andrei și Diaconescu Nicolae (ambii din Nucșoara), Drăgoi Cornel (student), Drăgoi Ion (preot, executat), Drăgoi (preoteasă), toți trei din aceeași familie, din comuna Nucșoara, Dudaș Ion (Brădet), Dragomirescu Ilie (preot din Cîmpulung-Muscel), Dumitrașcu Minai (din Corbi), Dumitrescu Luca (Nucșoara), Dumitrescu (plutonier de jandarmi), Enescu Nicolae (din comuna Petrești), Florea Ion (din comuna Nucșoara), Grigore Ion Lepărău, Grigore Ion-Podea, Grigore Nicolae (mort în temniță), toți trei din comuna Domnești, Greculescu Constantin (mort în închisoare), Greculescu (învățător din Lăicăi), Iacobescu Nicolae (din comuna Pietroșani),

Iliescu Nicolae, Ionescu Nicolae (șef de post în comuna Nucșoara, care a pactizat cu mișcarea de rezistență), Jubleanu Ion, Jubleanu Maria (moartă în luptele din munți), Jubleanu Tica (moartă în luptele din munți), Jubleanu Titu (a luptat până la ultimul cartuș și după aceea s-a sinucis cu ultima grenadă), toți din comuna Nucșoara, Lemnaru Ion (învățător), Lemnaru Elena, Lemnaru Iulia (toți din Nucșoara), Luca Petrică (din comuna Domnești), Manolescu Nela, Manolescu Virgil (din comuna Brădeiu), Maricescu Nicolae (executat), Marinescu Alexandru, Marinescu Ion (omorât în munte), Marinescu Ecaterina, Marinescu Virgil (învățător), Marinescu Vândă (toți din comuna Nucșoara), Matei Constanța (din Nucșoara), Mălureanu Ecaterina (din Nucșoara), Mămăligă Gheorghe (din Basarabia, refugiat, stabilit în comuna Nucșoara, a murit în munți), Mănescu Nicolae (din Nucșoara), Mica Ion (executat), Mica Elena (amândoi din comuna Corbi), Mihai Gheorghe (din Nucșoara), Milea Benone (executat), Milea Nicolae (amândoi din Nucșoara), Moldoveanu Alexandru (învățător din Nucșoara, executat), Năstase Ecaterina (din Nucșoara), Nicolae Petre (din comuna Domnești), Nițu Iosif (din Pietroșani), Nițu Nicolae (învățător din Pietroșani, executat), Oproiu Ion (din comuna Nucșoara), Paul Paul și Paul Gheorghe (din comuna Brăduleț), Pasai Constantin, Pățitu Gheorghe, Pățitu Ion și Pățitu Nicolae (toți din comuna Nucșoara), Plop Maria-Arnăuțoiu (moartă în temnița de la Miercurea Ciuc), Pascu Vasile (din comuna Slatina-Nucșoara), Popescu Constantin (executat), Popescu Constantin, Popescu Daniil, Popescu Eugen, Popescu Gheorghe (învățător din Poinărei, executat), Popescu Maria (soție, din Poinărei), Popescu Ion (învățător din Nucșoara), Popescu Petre (din comuna Mușetești), Popescu Victor (preot), Preda Ion, Preda A. Maria (toți din comuna Domnești), Preduț Iuliana (fata preotului Constaminescu Ion din Poinărei, executat; ea a născut o fetiță în temnița de la Văcărești), Purnichescu (mort în luptă, proprietar de darac), Radu Libertatea, Rizea Elena-Elisabeta și Rizea Gheorghe (soț și soție din Nucșoara), Ruxandra Ion (din comuna Nucșoara), Roșea Ion (din comuna Cetățeni), Samoilă Constantin, Samoilă Laurenția și Samoilă Nicolae (toți din Nucșoara), Săndoiu Ion (din Nucșoara, executat), Săndulescu Constantin, Simion Ana, Stancescu Gheorghe și Stancescu Verona (din comuna Stănești), Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria și Sorescu Nicolae (executat), toți trei din comuna Poinărei, Știrboiu Gheorghe Gigel (din comuna Nucșoara), Șufan Elena și Șufan Ion (omorât în ancheta de la Pitești, amândoi din comuna Nucșoara), Șușală Ion (din comuna Domnești, omorât în ancheta de la Securitate), Șuțu Luca (din comuna Domnești), Șuțu Nicolae (din Domnești), Șeitan Aurel (din comuna Șapte sate, de lângă Brașov), Tache Ion (din comuna Pietroșani), Tefelev Constantin și Tefelev Ion (ambii din comuna Slatina-Nucșoara), Tomeci Elisabeta (moartă în temniță), Tomeci Gheorghe (executat), amândoi din comuna Brăduleț, Tomeci Ion-Doru (din satul Galeș-Brăduleț), Vasilescu Nicolae (din comuna Domnești), Vișoianu Iosif-Titi (din comuna Domnești, a murit în temniță).

Tot din grupul Arsenescu-Arnăuțoiu au mai făcut parte: Bănățeanu (comuna Corbi-Argeș), Băncescu Verona (din Slatina-Nucșoara), Avrămuță Nicolae (mort la Poarta-Albă), Bunel Petre, Catrinu Alexandru (țaran din comuna Mateiașu), Hackenzelbern Gheorghe, Nicolae Pavel și Nicolae Maria (din Mățău-Cîmpulung), doctor Pîslaru Serafim (din Cîmpulung-Muscel), Postocă Apostol (în casa căruia a fost arestat colonelul Gh. Arsenescu care va fi executat în februarie 1962, la Jilava), Potcoavă Florian (contabil la "Concordia"), Predoiu Longin (țaran din Dragoslavele, care din 1950 a luptat de unul singur), Suțu Marin (din Domnești), Săndescu Vasile și Ion (din Cîmpulung), Suicescu Vasile, Rosetti Radu (inginer), Vijolan (inginer), Voicescu Florian (din Merișani-Argeș), Zechil Gheorghe și Zechil Ioan (din Rucăr)...

Aceștia au fost o parte din "Haiducii Muscelului" care au înscris o pagină de epopee în istoria luptei împotriva celui mai barbar sistem: orânduirea comunistă.

BUCOVINENII ÎNCEP LUPTA

După ce au suportat teroarea și pângărirea altarelor și vetrelor strămoșești, bucovinenii s-au împotrivit din primul moment invaziei bolșevice din 1944.

A rămas în legendă figura lui Vladimir Macoviciuc din comuna Voitinel. Un grup de 10 urmași ai arcașilor lui Ștefan cel Mare, conduși de Macoviciuc, au pornit pe drumul apărării demnității românești. După ce au hărțuit trupele bolșevice intrate în țară, șase membri ai grupului au fost înconjurați de jandarmi, prin trădare, într-o casă din comuna Vicov. Refuzând să se predea, casei i s-a dat foc, iar plutonierul Sclipa Alexandru, șef de post, a tras din clopotniță și l-a rănit grav pe Macoviciuc. Acesta s-a împușcat pentru a nu cădea viu în mâna dușmanilor. Ceilalți membri ai grupului au ars înăuntrul. Fiul lui Macoviciuc, Silviu, a fost prins și în 1950 se afla condamnat pe viață la Galata, încă în cercetări, deoarece noi și noi partizani continuau acțiunea în regiune.

După moartea lui Vladimir Macoviciuc, acțiunea de luptă a preluat-o într-o primă fază Ion Vatamaniuc, țăran din comuna Sucevița, care a rezistat cu grupul lui până în 1947, când a fost rănit de ruși. Au mai fost prinși și duși în Rusia, într-un grup mai mare, și partizanii Brăileanu Ion și Stagler Frantz, care nu s-au mai întors. Un alt țăran, Mirăuță Nicolae din Suceava, a fost împușcat noaptea, pe geam, în casă, după ce se eliberase. Ion Vatamaniuc, după ce a fost rănit grav și lăsat într-un șanț, a fost prins, dar printr-o minune a scăpat adăpostindu-se într-o casă unde a primit ajutor. Arestat de români, a stat închis până în 1954 la Pitești, de unde a fost eliberat, dar pentru scurt timp, fiindcă în 1956 este arestat și anchetat cu fratele lui și va rămâne prin închisorile Jilava, Aiud și Gherla până în 1964, când este eliberat.

Acțiunea partizanilor a fost continuată de Gavrilă Vatamaniuc, fratele lui Ion, al zecelea copil al familiei. Centrul de activitate este în Obcina Mare, dar s-a căutat să se ia legătura și cu cei din Făgăraș prin Motrescu Vasile, țăran din Vicovul de Jos. Din acest grup mai făcea parte, pe lângă Chiras Ion și Chiras Gheorghe, țărani din comuna Sucevița, împușcați în lupta de la Ursoaia Mare (în apropierea comunei), și Marciuc Vasile, tot din Sucevița, care, fiind prins, a fost condamnat și a murit după eliberare ca urmare a torturilor la care fusese supus în închisoare.

Gavrilă Vatamaniuc a început să difuzeze manifeste prin care îndemna pe țărani să reziste și să nu se înscrie la colectivele comuniste create pentru distrugerea proprietății țărănești. Partizanii care au mai rămas după hărțuirea la care i-au supus securiștii locuiau în bordeie, în munți, iar vara colindau pe o arie de 100 de km., între Straja-Gura Humorului și Vatra Dornei-Rădăuți, fiind înarmați cu puști-mitraliere, puști Z.B. și grenade.

În vara anului 1950 au mai căzut secerăți de mitralierele securiștilor, lângă Gura Humorului, un grup de trei partizani: Ghimici, Flocea și Sava.

Gavrilă Vatamaniuc cu oamenii ce-i mai avea, au distrus busturile lui Lenin și Stalin din Căminul cultural al comunei Sucevița și au făcut zdrențe steagurile comuniste.

Ei apăreau pe neașteptate pe la gurile minelor din munte și le vorbeau muncitorilor despre nenorocirile aduse de comuniști îndemnându-i să se împotrivescă colectivizării și subliniind faptul că Basarabia și Bucovina de Nord sunt teritorii furate de ruși, pe care aceștia trebuie să le restituie.

În 1955 sunt înconjurați de 3 batalioane de securiști și circa 100 de câini. Gavrilă Vatamaniuc reușește să se salveze, dar pentru puțin timp, deoarece va fi prins în satul Voievodeasa, de pe malul Suceviței, aproape de izvor, în Obcina Mare, fiind trădat de Marciuc Vasile, care nu a mai putut rezista la chinurile la care fusese supus, timp de 24 de ore, de când puseseră securiștii mâna pe el.

Bătut în mod sălbatec cu pistolul până a intrat în comă, legat burduf, Gavrilă Vatamaniuc a fost dus la Securitatea din Suceava unde, timp de 9 luni, l-au chinuit zi și noapte. Trimis la tribunal, a rămas condamnat la muncă silnică pe viață și a trecut prin multe închisori de exterminare până în 1964, când a reușit să se salveze.

Motrescu Vasile a fost arestat în 1958 și, după judecarea și condamnarea la moarte de către Tribunalul din Botoșani, a fost executat în anul 1959. El mai fusese arestat la începutul lui 1954, pe 18 ianuarie, când s-a despărțit de Gavrilă Vatamaniuc și a fost eliberat, se pare, condiționat. Ce a făcut până în 1958, când a fost arestat, nu se știe.

Obcinile Bucovinei se frământă

"Din Rarău la Detunata plânge țara, geme glia;

Din Orhei la Feldioara geme glia, geme țara".

La sfârșitul anului 1948 au început să se organizeze alte grupe de partizani în Moldova de Nord, cunoscute sub denumirea de "Gărzile lui Decebal, care aveau 3 ramuri:

Vatra Dornei-Piatra Neamț.

Vatra Dornei-Fălticeni.

Vatra Dornei-Bistrița Năsăud.

Prima ramură era condusă de Filaret Gămălău, starețul schitului Rarău, arestat la 1 septembrie 1950, fiind denunțat de pictorul din comuna Teiul Doamnei.

A doua fracțiune își desfășura activitatea de la Șarul Dornei și Crucea, până la frontiera sovietică. Șeful acestei grupe din cuiburile Obcinilor era sublocotenentul Jenică Arnăutu, originar din satul Ungureni, comuna Mîndreni, Județul Botoșani, care era membru al Partidului Național Țărănesc, îl cunoscusem la București în timpul campaniei electorale din 1946, pe când venea după material de propagandă. Dat fiind faptul că era militar însemna un mare avantaj, putând să circule nestingherit, în timp ce comuniștii căutau să împiedice orice propagandă și mai ales circulația programelor partidelor. Era un om hotărât, care nu pregeta să depună toate eforturile pentru a scăpa țara de comunism. Timpul a probat acest caracter integru al lui Jenică. Încă din timpul campaniei electorale, unii erau preocupați să adune oamenii de bună-credință în vederea unei pregătiri militare pentru o rezistență armată ce părea singura soluție pentru înlăturarea dictaturii ce se instaurase cu ajutorul bolșevicilor.

Scos din armată, ca foarte mulți ofițeri, Jenică Arnăutu a fost arestat, în noaptea de 2 spre 3 martie 1949, în satul Ungureni de pe Jijia. Reușind să evadeze de la Jandarmerie, a luat calea codrului, fixându-și centrul de acțiune în Munții Suhardului-Bistrița și Mestecăniș. Prezența partizanilor s-a făcut simțită în comunele următoare: Dorna Cândrenilor, Coșna, Coșnița, Poiana Negri, Șarul Dornei, Arini, Crucea. Locuitorii satelor îi susțineau pe partizani, ajutându-i mai ales cu mâncare.

Printre partizanii din această regiune au putut fi identificați prin închisori: Radu Cacina, Strătescu, doctor Vasilache, Aurel Botnariuc, Gheorghe Petrescu, Nicolae Chelsoiu.

Acești oameni, legați acum de pădure, adunaseră arme, aparate de radio, de transmisie, pe care le instalaseră în bordei. Adăpostul n-a putut fi reperat în timp de iarnă, fiind bine camuflat. Dar cum iuda e cauza tuturor nenorocirilor, și printre ei a fost introdus un "student", care a informat asupra poziției unde se găseau. Securiștii au plecat pe urmele lor și, după o serie de hărțuiri din partea acestora, partizanii s-au retras în ascunzătoare. Aici au fost surprinși la un moment dat. În lupta de capturare, Jenică Arnăutu a fost doborât și lovit cu patul puștii în cap. Osul frontal i-a fost spart și înfundat în cap. Pe drumul spre Securitate a avut dureri atroce de cap, dureri ce l-au urmărit prin pușcării câte zile i-au rămas până la exterminare.

Procesul a fost judecat la Tribunalul Militar din Iași, unde procurorul Puișor a cerut pedeapsa cu moartea atât pentru el, cât și pentru ceilalți membri ai grupului, în așteptarea recursului au trecut prin închisoarea Suceava. Aici li s-a anunțat comutarea pedepsei în muncă silnică pe viață.

Jenică Arnăutu a stat la Gherla și apoi la Aiud până în 1957, când, după o grevă declanșată împotriva condițiilor de exterminare la care erau supuși deținuții, a fost mutat la Rîmnicu Sărat, împreună cu cei care erau socotiți conducătorii grevei, ca o măsură disciplinară. Aici era o temniță grea, de izolare completă, fiecare deținut cu celula lui, și mai ales era un regim sever de alimentație, însoțit de bătaie continuă. Iată ce spune Ovidiu Borcea, care a reușit să supraviețuiască: "Jenică Arnăutu era cel care protesta cel mai vehement împotriva regimului de exterminare. La Rîmnicu Sărat se murea de foame, de frig, de bătaie. Eram înmormâțați de vii. Cămașa pe care o aveam era ca o apărătoare de muște. Semănăm cu un soldat elvețian din Garda Vaticanului, căci eram îmbrăcați numai în fâșii. Când le-am arătat temnicerilor starea cămășii mele, mi-au spus râzând că era mai bună decât a celui de la celula patru, adică a lui Jenică Arnăutu. El se găsea într-o grevă a foamei care dura de 132 de zile, timp în care a fost torturat, bătut, alimentat cu furtunul, pe care-l introduceau forțat în gură și pe esofag, în aceste condiții și-a dat ultima suflare pe 2 noiembrie 1959." Jenică Arnăutu a stat aproape 1.000 de zile izolat în "cavoul" nr. 4, după care a fost aruncat în groapa comună. După 7 ani, când au aflat părinții și li s-a permis să-l aducă acasă, l-au găsit aruncat pe burtă, dezbrăcat, și cu încă o persoană neidentificată. Amândoi au fost înmormâțați creștinește.

Cîmpulung Moldovenesc

În timp ce închisorile gemeau de deținuți politici, regimul comunist se grăbea să modifice manualele școlare după structura manualelor sovietice pentru a se schimba mentalitatea generațiilor tinere despre viață și aspirațiile omului ce trebuia să devină un robot, care să execute orbește dispozițiile Partidului Comunist.

Dar elevii de liceu și studenții refuzau acest sistem. Limba rusă și filozofia marxistă au devenit motivele permanente de discordie în învățământ. Și nu încetau cererile de înlocuire a acestor obiecte. Nici nu ne miră faptul ca în închisori își făceau apariția tineri și chiar copii, de 10-12 ani, din ce în ce mai mulți, încât a fost nevoie să se amenajeze Tîrgușorul ca temniță pentru ei, înainte de a fi trimiși la muncă forțată. Acești tineri își dădeau seama că adevăratul inspirator al sistemului opresiv instaurat la noi era Rusia. Interesant a fost că un roman sovietic, "Tânăra gardă", i-a încurajat la revoltă pe unii tineri.

Într-o seară, la marginea Cîmpulungului Moldovenesc, pe podul peste râul Moldova, un colonel rus a fost omorât și corpul i-a fost aruncat în apă. Printre cei care au fost implicați în omorârea rusului se găseau trei elevi: Rotărescu, Serghei și Tomașevschi, toți trei, de altfel, elevi foarte buni, ieșiți din familii onorabile de intelectuali. Condamnați la muncă forțată pe viață pentru că erau minori, au trecut și prin închisoarea de exterminare de la Gherla.

Aceasta demonstrează că în lupta de rezistență împotriva comunismului se angajaseră atât tineri, cât și bătrâni.

ERUPȚIE ÎN MUNȚII APUSENI

Gilăul răsună de tulnic și pistoale

Fărădelegile comuniștilor se întindeau peste tot. Riposta a fost promptă după anul 1948. Uneltele puse în slujba cotropitorului rus au fost avertizate să nu facă rău oamenilor. Acolo unde nu s-a înțeles, s-a trecut la sancționarea vinovaților. Așa cum i-am văzut acționând pe partizanii colonelului Uță Ion și ai lui Gheorghe Arsenescu, la care au răspuns prezent și cei ai inginerului Gavrilă, ai avocatului Spiru Blănaru și ai fraților Arnăuțoiu, tot așa în munții brăzdați de valea Arieșului, Valea Ierii sau izvoarele Someșului Mic, îl vom întâlni pe moț făcându-și datoria și cerându-și dreptul la o viață liberă.

În anii 1948-1949 oamenii stăpânirii au început să amuțească. Ici-colo erau găsite aruncate la marginea drumului unele dintre slugile comuniste care terorizau populația.

Pe drumurile ce plecau din Turda sau Cîmpeni, fie pe valea Arieșului, fie pe valea Ierii, pe la Lupșa, Poșaga sau Făgetu Ierii, se părea, noapte de noapte, că se instaurase libertatea și, în căutarea ei, veneau și din alte colțuri de țară. Se dusesse vestea până la București că Dabija și Diamandi își fixaseră jaloane de țară nouă. Jandarmii nu mai aveau curajul să circule. Ceruseră ajutoare și tremurau în posturi de teamă să nu fie călcați de potera haiducească.

În vara anului 1948 Securitatea din București l-a însărcinat pe Alexandru Drăgulănescu, devenit specialist în recrutare și predare de material uman, să afle cât mai mult din ceea ce se petrece la Muntele Mare.

Acesta îl găsește pe Ion Robu, tânăr entuziast, licențiat al Academiei Comerciale, care, crezând că se apropie sfârșitul regimului comunist, a fost gata să plece la fața locului pentru a da concursul acestei mișcări, din partea Tineretului Național Țărănesc, însoțit de alți doi tineri, Ionescu și Maxim, absolvenți ai Academiei Comerciale, Nelu Robu a plecat în Apuseni și, prin intermediul sătenilor, a ajuns să stea de vorbă cu șefii mișcării de rezistență de acolo. Cei trei bucureșteni au fost impresionați de viața acestora în munți, de discuțiile purtate la lumina opaițelor și de drumurile parcurse pe înnoptate. Revenii la București, Nelu Robu a povestit celui ce l-a trimis acolo ce a văzut și a discutat.

Ieșit din închisoare, am aflat întâmplător de această poveste și i-am transmis lui Robu, printr-un prieten, să se ferească de Drăgulănescu. Mai târziu, la Jilava, am avut un indiciu că i s-ar fi comunicat, dar n-a ținut cont de mesajul meu.

La încurajările lui Drăgulănescu, Robu a plecat din nou la drum, desigur cu alții pe urmele lui.

Bineînțeles, Siguranța, transformată în Securitate, lucra acum pe mai multe planuri, astfel că a infiltrat și un maior lângă Dabija.

Forțele armate dirijate de la Sibiu, Cluj și chiar București, unele devenind disponibile după căderea grupului Uță-Blănaru, au fost puse în acțiune sub comanda maiorului Gheorghe Crăciun și au intrat în acțiune.

Groaza s-a așternut peste moți, peste sate.

Noapte de noapte, sătenii erau arestați pentru a tăia partizanilor orice sursă de aprovizionare, urmărind în același timp și descoperirea ascunzătorilor. La represii împotriva moților, partizanii au răspuns cu aceeași monedă.

La marginea comunei Brăzești, între Sălciua și Baia de Arieș, a fost găsit împușcat de jandarmi Vasile Meșter. A urmat un nou val de teroare și noi ridicări de oameni.

Sălbaticile Chei ale Turzii și Arieșului deveniseră și mai sălbatică din cauza acestei invazii, care ridica până și pe ciurdari, lăsând vitele la voia întâmplării.

Țăranii Ilea, tată și fiu, de pe Valea Ierii, au fost împușcați și aruncați la marginea drumului între Ocoliș și Runc, iar Grigore Ilea, din neamul lor, după ce a fost schingiuit pe la Securitate, a ajuns la "Canalul Morții".

În toamna anului 1949 Mihai Cucu a fost asasinat și aruncat la marginea comunei Ceanul Mare, iar Gheorghe Cucu, fratele lui, a ajuns în lagărul de exterminare de la Peninsula, în aceeași perioadă, locuitorii văilor Galdei și Stremțului au trecut timp de o săptămână, în drum spre Teiuș, pe lângă trupul mutilat al lui Nicolae Moldovan, împușcat în luptă și aruncat la marginea Benieului. Tot pe atunci a fost împușcat și locotenentul Ionescu.

Beldeanu Ion din comuna Mihalț, județul Alba, a fost arestat pe 6 martie 1950 și, după condamnarea la 25 ani muncă silnică, a fost omorât, fiind executat cu lotul Dabija de la Sibiu, iar familiei i s-a transmis certificatul nr. 37.061 din 5.IV. 1950, cu diagnostic "mort din cauza: insuficiență cardiacă".

Mărginean Petre din comuna Obreja, județul Alba, condamnat pe 5 aprilie 1950 de Tribunalul Militar Sibiu, a fost omorât pe 25 iulie 1957 și familiei i s-a comunicat numai în anul 1965.

Chicoș Florian din Galda de Jos, județul Alba, a fost condamnat la 20 ani de Tribunalul Militar Sibiu și a fost executat pe 5 aprilie 1950.

Jalea Emil din Galda de Jos, județul Alba, condamnat la 20 de ani de Tribunalul Militar Sibiu, a fost executat pe 5 aprilie 1950 cu lotul Dabija.

O adevărată cursă de urmărire a avut loc după inginerul Traian Macovei și după fratelui lui din satul Mușca, de lângă Lupșa. Acesta din urmă era învinuit că ar fi omorât doi plutonieri de jandarmi.

Mașinile Securității înconjurau muntele și oamenii înarmați pătrundeau tot mai adânc în ascunzătorii lui. În urma lor alte mașini încărcău moșii și-i transportau spre Turda, Alba Iulia, Cluj și Sibiu. Molima Securității s-a abătut și asupra satelor: Albac, Baia de Arieș, Buru, Cacova, Certege, Galda, Întregalde, Lunca, Lungești, Lupșa, Mogoș, Ocoliș, Poșaga, Rîmeți, Roșia Montană, Runc, Sălciua, Țelna, Vălișoara.

Satele au fost răscolite de la Mărișel, Măguri și Răcătau, de pe valea cu același nume, care-și mâna firul de apă spre Cîmpeni și mai departe, la Cîmpia stropită de sângele lui Mihai Vodă Viteazul, vestind că "țara arde de morminte, cum arde cerul de făclii".

Au mai fost ridicați Maria și Cornel Păcurariu din comuna Micești și dispăruți au rămas până în ziua de azi.

Alte făclii s-au aprins pe cer. Țăranii Abăcioaiei Crișan și Ștefan Pop au fost împușcați pe marginile drumurilor.

Traian Grigorescu, student din Caracal, a fost executat la Sibiu.

După decenii și decenii, vorbind cu un supraviețuitor al acestei mișcări de rezistență din Țara Moșilor, acesta mi-a spus:

"Curios! întrebam când pe unul, când pe altul dintre acești țărani care formau marea majoritate a celor ce veniseră în munți:

- Cit pământ ai, nene ?

Nu puteam înțelege răspunsul lor unanim: - Nimica !

Auzi, dumneata - mi-a spus uimit interlocutorul - acești oameni, care nu aveau nimic de apărut, au pus mâna pe armă să salveze biata țărișoară! Mă întrebam unde erau cei cu stare ? Pe cei cu cap îi știam deja porniți pe drumul Jilavelor și Aiudurilor. Acești ciurdari și dodari, fără pită și fără țarină, băjenari din iarnă-n iarnă, se angajau să îndrepte orânduirea intrată în mâna muscalului!"

Era porunca de dincolo de veacuri: "Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane, pentru sfânta dreptate !"

"De veacuri îmi tot pun în sac oftatul și toamna plec la vale prin vâlcele"

Tot în acea toamnă, cu sutele au pornit moșii pe drumul închisorilor, osândiți de o dreptate ciungă. Și nu exagerăm dacă spunem că și-au luat cu ei ciolanele ce "le ies prin piele" și cu satele s-au mutat în lagărele de exterminare de pe valea Canalului plângerii neamului românesc. Dintre ei, încercăm să smulgem uitării pe: Ion Bîrsan, Vili Braicu, Aurel Brumă, Ion Cîmpeanu (șef de secție financiară la Turda), Ana Cibu (țărăncă), Ioana David (țărăncă, gravidă în momentul ridicării), Ion și Pamfil David (țărani), Teofil David (student), Victor Gherman (țăran din Rîmeți), Goia, Guțiu Hădăran (țăran din comuna Viișoara), Hângănuț, Alexandra Lazăr (ofițer invalid), Petre Luscov (țăran din comuna Galda de Jos), Mihai Iubu (medic, arestat pentru că a îngrijit partizanii răniți în zona văii Drăganului), Traian Istrate (notar din Ciugud), Ion Micu (din comuna Galda), Ion Mihuț (țăran din comuna Întregalde), Ariton Moldovan, Ion Nicoară, Gheorghe Pavel (din Turda), Gheorghe Popa, Ion Popescu (șef de gară din Lupșa), Ion Pop-Boabă, Ion Pop Aderii, Vaier Rusu, Raveca Stan (țărăncă), Manoilă Secui, Ion Cîrje (doctor în drept, din comuna Mihai Viteazu), Gheorghe Latiș, Eugen Soroiu ("doctor fără voie" din Lupșa, poreclă ce i-a dat-o Remus Radina, deoarece la Canal orice meserie i s-ar fi potrivit, în afară de cea de medic pe care i-a fixat-o ofițerul politic), Stanciu (student la Iași), Mihai Tomuș, Trifu (din Turda).

Anchetarea și chinuirea celor arestați s-au desfășurat la Turda, pentru cei implicați în acțiuni de ajutorare și la Alba Iulia și Sibiu pentru cei ce au participat la lupte. Printre schingiuitori s-au numărat: Gheorghe Crăciun (maior), Margareta Hegheduș (care a împușcat partizani în munți și a torturat pe cei arestați), Herta Kovacs, Gheorghe Mezci, Moravetz, Victor Nistor, Isaia Pop (un adevărat călău, care a murit într-un accident de motocicletă fără a se fi elucidat cauza acestuia).

Lotul a căzut nu numai din pricina cozilor de topor venite de la București după Ion Robu, dar și ca urmare a infiltrării maiorului Ion Oniga, căruia drept răsplată i s-a dat 5 ani de muncă la Canal. După eliberare a fost responsabil la un magazin din comuna Miroslava.

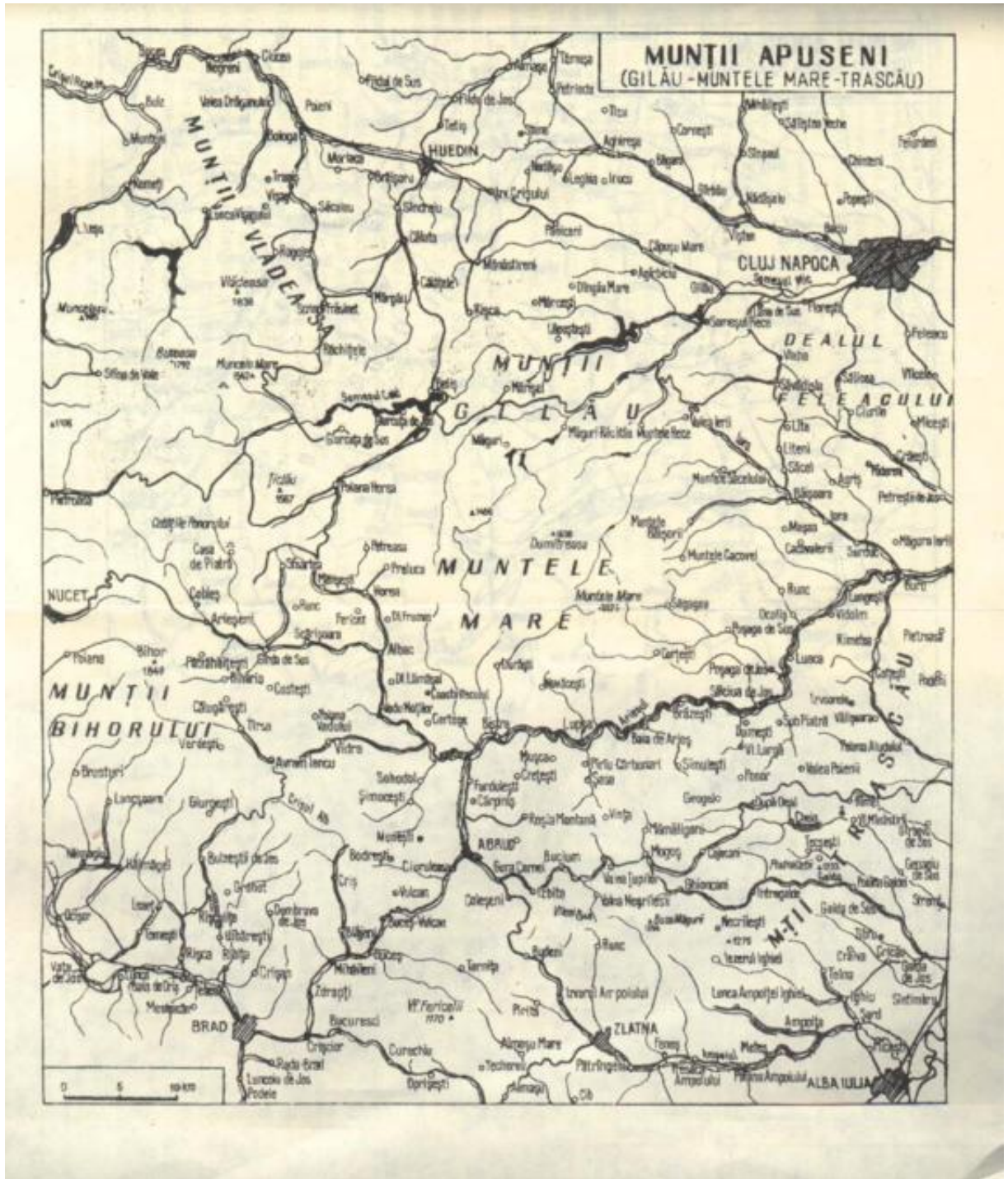
Dintre conducătorii prinși în viață, șase au fost condamnați la moarte. Au stat tot timpul în lanțuri la Sibiu. Se cunosc numele lui Dabija (executat), Iosif Oanea (student, executat), Vasile Rusu (țaran din Satu Nou - Baia Mare, executat), Ion Robu (căruia i s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viață și avea să moară în închisoare).

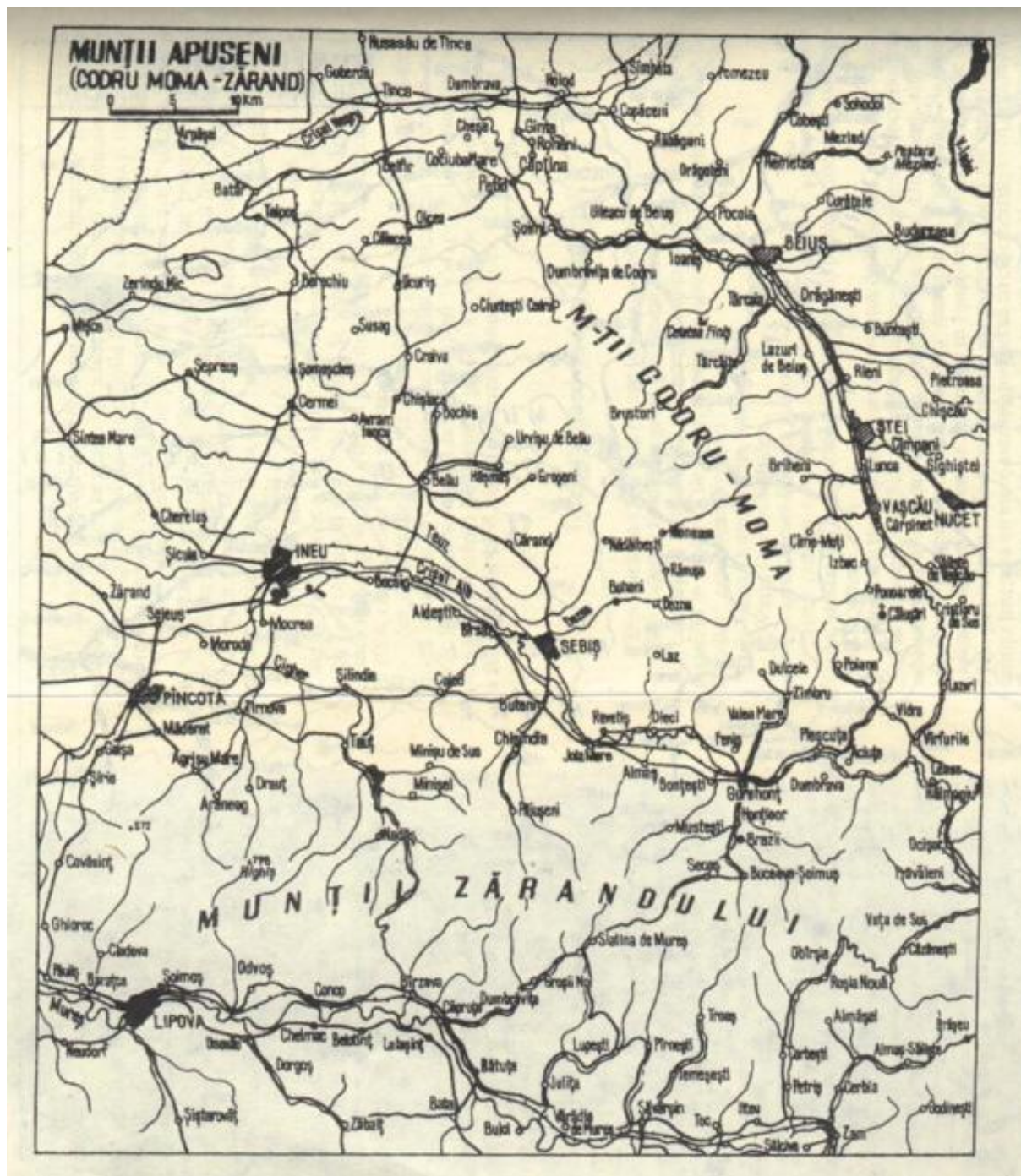
Despre ceilalți se știe că "erau tineri și voinici", după relatările unui filozof care era într-o celulă apropiată. Au mai fost condamnați: Maxim la 15 ani și Ionescu la 10 ani, ambii din București.

În anul 1950, Ion Robu, trecând prin Jilava și auzind că sunt acolo, mi-a comunicat prin cineva că Sandu este omul Securității și din cauza lui a căzut. Bănuiesc că a fost un răspuns la mesajul pe care i-l transmisesem cu doi ani înainte și de care nu ținuse cont.

Dar poate ne-a fost dat ca fiecare să avem o iudă pe urmele noastre.

Ne scapă numele unui viteaz cioban, executor testamentar al voinței strămoșești, exemplu pentru generațiile viitoare: în iulie 1952, dinspre Gilău, pe valea Someșului Rece, între vârful Testiașu și Răcătău, veneau oamenii Securității, răspândiți în trecători; în schimburi iuți de plumbi a fost secerată o mare parte din companie. Pe o colină, baciul îi aștepta singur, cu arma devenită neputincioasă, rezemat de brad.

Teroarea se abate asupra Țării Moșilor

Vom prezenta mai jos o condamnare la moarte în public, extrasă din relatarea unui martor ocular, și reținută de Ovidiu Vuia.

Comuna Iara este situată în depresiunea văii râului cu același nume, la 5 km. după ieșirea acestuia din Munții Săcel și Băișoara. Întinsă pe o suprafață mare și înconjurată de munți, la vest Muntele Mare, la sud Munții Trascăului, închisă la nord de peretele Gherghei, Iara este sediul unei foarte vechi diviziuni administrative, cu un târg tradițional, cu numeroase întreprinderi comerciale, cuprinzând cel mai mai mare număr de sate din România. Unul din acestea, Agriș, este locul de naștere al primului

erou al Unirii de la 1918, Ion Arion, împușcat mișelește de jandarmii unguri pe podul din gara Teiuș, în timp ce se ducea la AJba Iulia. Agriș este situat pe un platou de pe vârful Cremezeu. Din Iara nu se vede decât clopotnița bisericii din sat, când soarele se reflectă pe acoperișul său de tablă zincată. Pentru a ajunge în sat cu căruța trebuie să dai un ocol muncelului pe fața despădurită a acestuia, transformată în sute de terase. O potecă străbate loturile de cereale, cultivate prin rotație de culturi, și-ți permite să ajungi în sat în două ore în loc de cinci.

Toată partea cultivabilă din Cremezeu aparținea unui grof ruinat, Tiri Gyula. Acesta, pentru a ușura munca pe pământul lui, construisese un corp de clădiri pentru slugi și un grajd pentru 6 perechi de boi pe care îi folosea la aratul teraselor după ce le îngrașă cu bălegarul lor. Om practic, groful supraveghea chiar și folosirea găinașurilor din crescătoriile de păsări, organizate metodic.

Odată ajuns pe vârful Cremezeu, aveai în față panorama satului străbătut de două ulițe principale. Printre case, în majoritate din lemn pe fundație de piatră, se distingeau două construcții. Una era școala unde profesau institutorul și soția lui, cealaltă, înconjurată de grădini mari, aparținea fostului director al școlii, Gheorghe Taman, proprietar al unor terenuri agricole și al unor livezi care îi permiteau să se considere un om destul de bogat. Moartea bătrânului a coincis cu intensificarea acțiunii de planificare a agriculturii: un an de cereale, un an de fână. Acest sistem avea desigur un substrat.

Mulți țărani erau dezorientați. Pentru a-i face să obțină din pământurile lor recolte din ce în ce mai mari și a le lua până la ultimul bob de seară, s-au trimis la țară instructori, în realitate un fel de jandarmi camuflați, care nu se pricepeau deloc la agricultură. Rolul lor era să supravegheze țăranii astfel încât toate produsele cerealiere să fie adunate într-o singură arie de treierat; în acest fel țăranul era constrâns să livreze cota către stat. Dacă îi mai rămânea ceva, cu atât mai bine. Dacă nu, îi rămâneau sapa și grebla.

În fața acestei situații, țăranii au renunțat la toate avuțiile lor și au emigrat către oraș. Unii dintre ei au luat drumul pădurii.

Bătrânul învățător din Agriș lăsase la moartea sa doi copii: o fată, Letiția, și un băiat, Ghiță. Letiția era elevă la liceul din Turda, Ghiță era student în anul patru la Medicină. Pentru a înlătura copiii de la succesiunea tatălui lor, agentul agricol a început să-i amenințe: pe Letiția cu închisoarea și pe Ghiță cu eliminarea din facultate. De teamă de a nu compromite studiile fratelui său, Letiția s-a căsătorit cu învățătorul Vasile Vomir, un profesor model. Acesta a preluat conducerea gospodăriei, pe care a administrat-o după regulile locale, achitându-se de obligațiile față de stat, spre marea dezamăgire a agentului agricol, care a decis să se debaraseze de învățător. Cum scrisorile anonime nu i-au adus succes, a recurs la alte metode.

Într-o seară, un ceferist a bătut la ușa învățătorului și i-a cerut să-l găzduiască pentru o noapte. Vasile Vomir l-a primit după tradiția de ospitalitate românească. Când ceferistul a amintit de partizanii din munți în cursul conversației, învățătorul, în loc să i-o rețeze scurt, s-a mulțumit să-i spună că el are multă treabă și nu are timp să se ocupe de prostii. Dar treaba era serioasă; mărturia agentului agricol și a milițianului din Turda, deghizat în ceferist, au fost suficiente pentru arestarea învățătorului.

Judecat în grabă, Vasile Vomir a fost condamnat la 10 ani închisoare, din care opt execuții în minele de plumb de la Baia Sprie.

Odată cu condamnarea lui Vasile Vomir, studentul Ghiță Tautan a fost exclus din facultate. Revenind de la Cluj, Ghiță a preluat conducerea gospodăriei, ajutat de sora sa, mamă a doi copii.

Oaspeți suspecti au bătut din nou la ușă cerând găzduire., dar avizat de pățania cumnatului său, Ghiță Tautan i-a alungat. Agentul agricol nu-i găsea nimic de reproșat lui Ghiță Tautan, care era foarte circumspect. De ciudă, agentul agricol se pune fără milă pe locuitorii satului, care au decis să-i vină de hac.

Într-o bună zi agentul agricol a fost găsit cu capul sfărâmat în fața locuinței lui Ghiță Tautan. Era o zi de târg la Iară. Ghiță întârziase până la căderea serii la birt cu preoții din Filca de Jos și Porcuțiu, preotul din Valea Ierii. Revenit la el acasă în Agriș, a fost smuls din pat în puterea nopții, dus la închisoarea din Turda și bătui pentru a mărturisi asasinarea agentului agricol. Printre călăii lui se găsea și tapițerul Albion din Turda, devenit mai târziu unul din tortionarii de la "Canalul Morții".

La o săptămână de la arestarea sa, Ghiță Tautan a fost judecat în public la Iară, unde s-au adus cu forța delegați din toate satele, constrânși să ceară moartea sa, ca dușman de clasă. Și astfel, el n-a avut posibilitatea să dovedească cu martori nemernicia acuzației ce i se aducea.

Muntele Mare în flăcări

Locuitorii satelor de pe valea Arieșului trăiau din creșterea vitelor și din cultivarea pământurilor lor în terase, amenajate până la altitudini de necrezut, de peste 1.000 de metri.

Acolo, oamenii refugiați în munte găseau mijloace de subzistență, motiv pentru care regiunea era împânzită cu o rețea de miliție înarmată până în dinți. Accesul la exploatările agricole răspândite în munți era foarte dificil. De cele mai multe ori era vorba de un simplu drumeag. Țăranul trebuia să facă adesea kilometri cu căruța pentru a ajunge la stâna sau la crescătoria sa de porci, amenajate în mijlocul pășunilor. Trebuia să se scoale dis-de-dimineață pentru se duce să-și mulgă vacile și să le îngrijească. Astfel încât rezistența în munți găsea adesea refugiu în aceste locuri, chiar fără știința proprietarilor. Dar milițienii o știau. Mulți moși au plătit cu viața vina de a fi găzduit partizani, fără să o știe, atunci când miliția regimului comunist le prindea urma în fâneață. Forța represivă nu ezita, în cruzime și zelul cu care semăna groaza printre locuitori, să asasineze pe bătrânii care nu se puteau mișca, paralizați de boală sau de vârstă, așa cum s-a întâmplat în satul Masca, aproape de Cacova Ferii, unde câteva bătrâne au fost ucise și aruncate la răscruci, deși ele, nemaivând vite, nu mai fuseseră la stâne de ani de zile.

Una dintre cele mai ferme mișcări de rezistență contra regimului comunist a fost organizată în regiunea Arieșului de mijloc, în împrejurimile sașului Ocoliș, în valea cu torenți care veneau din inima Muntelui Mare. În pădurile de mesteacăn din regiune, mistreții trăiau în turme, mai ales după ce se interzisese vânatul lor, deși distrugeau lanurile de secară și scormoneau cu râțul mai adânc decât tractoarele, în căutarea rădăcinilor cu care se hrăneau. Partizanii refugiați în aceste păduri aveau deci carne din abundență în orice sezon.

Aici își stabiliseră sediul frații Ioanete, care cunoșteau regiunea cum își cunoșteau buzunarele. Escadroanele de milițieni care s-au aventurat până acolo au fost capturate și dezarmate unul după altul; apoi milițienii au fost lăsați în libertate, fie pentru a da de gândit aceluia care ar fi fost tentați să repete experiențe, (și datorită principiilor religioase ale lui Ioanete, care avea un frate preot la Poșaga: "Viața este dată de Dumnezeu, nimeni nu are dreptul să o ia. În afară de cazul când ești constrâns").

Timp de patru ani, Ioanete Cucu și oamenii lui nu numai că au rezistat încercărilor întreprinse pentru a-i captura, dar și-au impus legea pe teritoriul pe care îl controlau. Locuitorii satelor vecine trăiau în pace, după tradițiile dintre cele două războaie. Plăteau impozitele regulat și-și alegeau primari pe cei mai buni dintre ei. Jandarmii erau acolo de formă și nu mai îndrăzneau să părăsească perimetrul comunei după ce plutonierul Băjenaru fusese găsit strangulat în biroul său, iar ceilalți jandarmi fuseseră dezarmați și constrânși de Ioanete să părăsească regiunea, care era domeniul său.

Dacă într-o primă fază, jandarmii și milițienii trimiși din Turda se încăpățânașă să se aventureze cu riscul de a se întoarce în chiloți și de a fi ridiculizați de săteni, apoi ei au adoptat o tactică nouă: corupția. Dar și de data aceasta eșecul a fost total.

În 1950 invadatorii au recurs la o acțiune disperată, pe cit de riscantă, pe atât de ingenioasă. Au plasat în posturile administrative, încet-încet, milițieni înarmați. Perceptorii, primarii, agenții fiscali, învățătorii, bibliotecarii, directorii căminelor culturale, toți ascundeau, sub aparența unor funcționari pașnici, niște milițieni bine antrenați, înarmați cu pistoale automate ascunse sub haine. Si se simțeau susținuți de la distanță de colegi gata să le vină în ajutor la momentul decisiv. Și acest moment a venit într-o manieră neașteptată, ca de obicei.

Casa preotului Ioanete din Poșaga era situată pe o colină de unde domina tot peisajul de la poalele sale astfel încât nimeni nu se putea apropia fără să fie văzut. Acest avantaj a fost supraestimat de fratele său, cu atât mai mult cu cât într-o duminică nici el, nici preotul nu-și dăduseră seama că prezența "domnilor", cum li se spunea funcționarilor, la slujba religioasă din acea zi, era cusută cu ață albă. Nu era deloc extraordinar să vezi "domnii" frecventând biserica de pe munte, în special în zilele frumoase de sfârșit de primăvară.

După slujbă, "domnii" nu s-au depărtat deloc de biserică. Câțiva s-au retras la umbra tufișurilor, scoțând mâncarea din sac și lăsând impresia că vor să ia prânzul la iarbă verde. Alții au început o partidă de fotbal pe pajiște, urmărind uneori mingea până la muncelul unde era casa parohială.

Oaspeții preotului, partizanii lui Ioanete, nu puteau bănui că sub masca acestui joc nevinovat se ascundeau asasini. Au dejunat fără frică și au băut un pahar de vin ars. Atunci când se așteptau cel mai puțin, au auzit zăngănit de arme și ordinul de a se preda.

Ioanete și oamenii lui au sărit la ferestre deschizând focul la întâmplare pentru că "domnii" erau invizibili. Fără să fie zăriți, o parte din milițieni se strecuraseră până sub casă, unde nu puteau fi reperați, dar nici nu puteau utiliza armele, fiind neutralizați de focul partizanilor de la ferestre. Alți milițieni, ascunși în cotarea și protejați de grinzi, trăgeau prin ferestre, reușind să atingă în interior când pe unul, când pe altul.

Ioanete și ceilalți rămași în picioare au rezistat până la căderea nopții, sperând că vor putea să spargă barajul pe latura spre pădure și să se strecoare pe acolo. Dar intenția lor a fost devansată de milițieni, care, la lumina lămpilor, le-au tăiat drumul, astfel că au fost nevoiți să rămână în casă.

La capătul a 20 de ore de luptă, în timpul cărora au fost victime și de o parte și de alta, milițienii au încercat să dea foc casei preotului, ceea ce a fost imposibil din cauza fundațiilor de piatră. A doua zi de dimineață milițienii au primit întăriri. Fumul grenadelor a început să se răspândească în casă.

Oamenii lui Ioanete cădeau unul câte unul. Primul care a plătit cu viața a fost preotul. Ioanele a fost găsit cu gura spartă de un glonte, ceea ce înseamnă că s-a sinucis când a văzut că era aproape singurul supraviețuitor. Dintre cei doisprezece oameni ai grupului, nu se știe dacă a scăpat vreunul. Douăzeci de ani mai târziu a fost întâlnit în Valea Ialomicioarei un bărbat puternic, foarte zgârcit la vorbă; încă îngrozit, el povestea că scăpase dintr-o casă de partizani incendiată. Se spune că la locul dramei de la Poșaga a fost găsit în comă un bărbat solid, Mihinda. Și-a revenit suficient pentru a relata faptele la interogatoriu. Când a ajuns la momentul sinuciderii șefului său, Mihinda s-a repezit la anchetator și cu bruma de forță care-i mai rămăsese l-a strâns de gât cu palmele sale mari și puternice ca o menghină, atât de tare încât, pentru a-l elibera, milițianul de gardă a trebuit să-l împuște pe partizan. Dar și ofițerul anchetator și-a dai duhul.

Sfârșitul rezistenței lui Ioanete și a partizanilor săi, ca și sfârșitul rezistenței lui Ghiță Tautan au îndoliat populația din valea Arieșului. Sub protecția partizanilor, locuitorii satelor se simțiseră în siguranță. După lichidarea lor, au început represaliile contra celor care nu aveau altă vină decât aceea de a se fi născut pe pământul acela, sub același cer pe care îl iubeau atât de mult.

Am povestit cele două episoade după un manuscris intitulat "Apele se reunesc", care mi-a fost încredințat prin intermediul lui Ovidiu Vuia și a fost scris de cineva din regiunea Arieșului, care citise manuscrisul meu "Rezistența armată anticomunistă".

Printre participanții la acțiunile partizanilor de la Poșaga au mai fost semnați: Popa Roșa, Șuşman Leon din Mihăceni, Puf Aurel (vestit vânător), Trinca Teodor, Vlad Ilie, Rafailă, Părduț Ilarie și Popa Partenic.

Grupul Iosif Capotă - Alexandru Dejeu

Împotriva acțiunii de colectivizare s-a format un grup de partizani care erau înarmați pentru apărare și care au lansat și o serie de manifeste. Activitatea lor s-a desfășurat între anii 1949 și 1957.

Cei doi conducători, dr. Iosif Capotă și Alexandru Dejeu, au fost executați, în lot au fost 23 de țărani din satul Brăișor, județul Cluj, și dintre ei au fost condamnați în anul 1957 la muncă silnică pe viață: Crețu Gheorghe, Crețu Teofil, Bonig Gheorghe, Bortig Ioan și Fărcane Vaier.

Ceilalți au primii pedepse până la 25 de ani închisoare, printre ei numărându-se bărbați și femei din sat: Mudure Arsinte, Cobîrzan Gheorghe, Bonig Traian. Bortig Vaier, Crețu Pamfil, Niculae Gheorghe, Nicula Iustina, Crețu Irina, Cătaș Onița, Bortig Vasile, Hanga Gheorghe, Brazdă Aurel, Fărcane Gheorghe (mort la Gherla în 1961), Mudure Vasile și alții.

Partizanii din Dealul Botii

Pe valea pârâului Iada, până la vărsarea în Criș, a acționat un grup de partizani din care făceau parte: Ciota Ion, fost șofer al mareșalului Antonescu, parașutat în spatele frontului de la Stalingrad, Jurj, un țăran din părțile satului Ghiugița de Sus, și soția lui, Jurj Lucreția. Luptele au avut loc în iulie 1952 și în cursul lor au căzut Ciota Ion și Mihuț Gheorghe. Țăranul Jurj a fost executat la Oradea, iar soția lui condamnată la muncă silnică pe viață.

Republica de la Băișoara sau o comuna independentă 24 de ore

Ofițerul C. Diamandi, care pactizase cu poporul și nu acceptase falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946, a fost arestat, împreună cu un alt ofițer de aviație, a evadat de la Siguranța din Turda și au fugit amândoi pe Valea Ierii spre Muntele Mare. De aici coborau și îi pedepseau pe cei care asupreau populația: pe secretarii partidului, pe agenți și pe jandarmi; pe unii i-au spânzurat. Într-una din zile au coborât din Muntele Băișoara și au ridicat jandarmii, autoritățile locale și colaboraționiștii din Băișoara, care au fost ținuți ca ostatici într-o colibă de la marginea acestei comune. După aceea au ars registrele de cote, tablourile "iubiților conducători", au tăiat firele telefonice și au declarat comuna liberă și independentă. Abia după 24 de ore a sosit armata, cu tunuri și echipament de război și s-au declanșat lupte crâncene. Partizanii aveau în față pe ostatici. Securitatea înainta având în față femei cu copii în brațe. Diamandi cu oamenii lui s-au retras pe valea Ierii.

Peste 500 de persoane au fost arestate, fiind denunțate de colaboraționiștii care fuseseră obligați de partizani să-și roadă carnetele de membri de partid. Printre cei arestați și supuși torturilor s-au aflat: Nicodim Cîrbea, Teofil Cîrbea, Grigore Marcu, Ion Marcu, Ion Mișuț.

La completarea listei ar trebui să contribuie tot satul care a cunoscut această cruntă suferință.

Durerea lor a fost durerea neamului și la tânguirea moșului, pe care "curg zdrențele ca ploaia", adăugăm omagiul adresat lor de Radu Gyr, în acel timp de băjenie, din temnița Aiudului:

MOȘUL

*Curg zdrențele ca ploaia, ca o jale,
peste ciolanele ce-mi ies prin piele;
năluca mea, durată strâmb sub țoale,
din rășchituri se trage, și obiele.*

*De când stau și aștept pe aspre plaiuri
un vis olog și o dreptate ciungă,
îmi par toți munții osândite raiuri,
cu îngeri ce mă scuiță și m-alungă.*

*De veacuri îmi tot pun în sac oftatul.
și toamna plec la vale prin vâlcele,
să-l întâlnesc pe Domnul Împăratul,
să-i ud opincile cu lacrimile mele.*

*Tu nu știi, Doamne, cum în piept mă frige
aprins, ca un ciubăr de jirăgaie
din ce adâncuri vin azi să mă strige
pădurile gemând sub fierăstraie.*

*De când tot merg cerșind din poartă-n poartă,
de când tot mor în temnița turbată,
lung, pârâind din negură și soartă,
mi-aud trosnind ciolanele pe roata.*

Partizanii din Munții Trascăului - din grupul Dabija

Pe data de 5 martie 1949, la orele 7 dimineața, Securitatea din Alba Iulia și cea din Deva au pornit acțiunea împotriva partizanilor înaintând, pe valea pârâului Galda, trecând prin comunele Benic, Mesenta, Întregalde, spre pădurile Munților Trascău, unde se aflau ascunse bordeiele ce ascundeau pe neînfricații moși ce-și apărau libertatea.

Deoarece în noaptea de 4-5 martie ninsese puțin, securiștilor le-a fost ușor să depisteze urmele îndreptându-se până la locul numit Bogoloaia, din apropierea satului Cricău. Înconjuțați, partizanii se găseau în bordei, fără să prindă de veste de ce se petrece afară. Luați prin surprindere, rezistența nu a mai putut fi eficace. Cu acea ocazie au fost uciși Popa Ștefan și Pascu Cornel, alții răniți și cîțiva s-au predat.

După primele cercetări ale celor arestați la Bogoloaia, s-a declanșat acțiunea din comuna Mesentea. În dimineața următoare, duminică 6 martie 1949, doi dintre partizani, Mînza Traian (născut în 1926, la Galați) și Gligor Traian (născut în 1924 la Livezile de Aiud), s-au apropiat de moara din comuna Mesentea și s-au interesat la Valea Simion dacă Securitatea a trecut prin sat. Spunându-li-se că până la acea oră nu venise, cei doi s-au îndreptat spre casa văduvei de război Giurgiu Silvia (care-i aproviziona). Dar la ora 5 a sosit Securitatea și, înconjurând casa, i-a somat pe cei doi să se predea. Nana Silvia, cum i se spunea, a ieșit prin podul casei și s-a îndreptat spre deal, unde s-a ascuns după o grămadă de pari de vie, privind la măcelul care a început. O luptă aprigă, ca pe front, care a durat până la orele 17, când partizanii au terminal muniția. După ce și-au ars actele ce le aveau asupra lor, cei doi s-au sinucis cu ultimele cartușe. După încetarea focului, în casa distrusă au fost găsite cadavrele celor doi partizani, care au fost aruncate într-o groapă săpată în grădină...

De luni, 7 martie, a început hărțuirea celor din sat pentru descoperirea celor ce ajutau pe partizani. Și nu numai hărțuirea, dar și schingiuirea a peste 50 de moși [..?..] în beciurile Securității. 51 condamnați, au plecat mai departe prin lagărele de exterminare.

Din comuna Galda de Jos au fost arestați: Picoși Florian (condamnat 20 ani), Dalea Emil (20 ani muncă silnică), Olteanu Emil (20 ani muncă silnică), Gliga Traian (6 ani), Trif Liviu (8 ani), Giurgiu Chiro (5 ani), Sonea Iulia (5 ani), Modrea luluț (3 ani), Drăgan Emil (5 ani), Crișan Vasile (5 ani), Fleșer Partene (2 ani și jumătate).

Din comuna Mihalț au fost ridicați: Bedelean Ion (20 ani muncă silnică), Cerghelean Virgil (7 ani temniță grea), Ordean Simion (5 ani), Mărgjineanu Ion (20 ani muncă silnică), Hațegan Gheorghe (7 ani temniță grea).

Din comuna Benic au fost condamnați: Preja Domenic (5 ani), Preja Alexa (5 ani), Preja Nicolae (3 ani), Laslo Aron (5 ani), Pascu Gheorghe (5 ani), Pascu Petre (10 ani), Morar Emil (3 ani), Lazăr Victor (5 ani).

Din comuna Galda de Sus au trecut prin închisoare: Nistor Isidor (3 ani), Micu Pătru (5 ani), Goia Augustin (3 ani), Doia Sabin (3 ani), Nistor Zaharia (3 ani), căpitan Lazăr Nicodim (10 ani), Doia Simion, Lușan Ștefan (1 an), Lușan Simion (1 an), Man Ștefan (1 an), Bulgaru Iosif (1 an).

Din comuna Întregalde: Mihai Florin (20 ani muncă silnică), învățătorul Mihai (20 ani muncă silnică), Nistor Ioan (5 ani), Trifa Nicolae (5 ani), Boffea Silvestru (20 de ani muncă silnică).

Din comuna Mogoș au fost condamnați: Șulăria Victor (5 ani), Marian Simion (5 ani), Horia Alexandru (5 ani), Marinescu Simion (5 ani), Fleșer Partenie (din comuna Sîntimbru, condamnat 5 ani), Fleșer Vasile (din com. Oiejdea, condamnat la 5 ani), Flad Anghel (din comuna Cricău, condamnat 7 ani).

Din orașul Teiuș au fost condamnați: Cîmpean Traian (5 ani), plutonierul Scridon (la 5 ani), Socaciu Traian (17 ani muncă silnică), Popa (5 ani), iar Cristea Ovidiu și Frâncu Vasile au luat câte 3 ani fiecare.

Brigadierul silvic din comuna Întregalde, văzând ce s-a abătut peste sate, s-a ascuns timp de 9 ani. Făcându-se promisiuni că cei ce se vor preda vor fi lăsați liberi, s-a prezentat la Securitatea din Alba Iulia. După 6 săptămâni a fost găsit mort prin împușcare.

Familia preotului Oțoiu Victor a avut foarte mult de suferit, deși oamenii nu au declarat nimic. Era preot în comuna Mesentea, de unde partizanii se aprovizionau prin Silvia Giurgiu, care cu toate torturile îndurate nu a divulgat pe nimeni. Era bătută până la leșin și, după ce era trezită cu găleți de apă rece, iar începeau s-o tortureze, în celulă ea era cea care încuraja pe celelalte femei arestate: "Fiți fără frică, nu voi spune nimănui nimic, chiar dacă mă omoară. Eu nu am copii, nu am soț. Atunci când am plecat la

un drum m-am gândit la toate și nu am dat înapoi. Nici acum nu dau. Voi trebuie să vă întoarceți la copiii voștri."

Legătura Nanei Silvia se făcea prin Valea Simion, care avea 15 ani.

Preotul Oțoiu Victor a fost chinuit și, cu toate că nu s-au găsit probe despre legăturile cu partizanii, a fost condamnat la 3 ani, dar a executat 5 ani în schimb. Și, în timpul anchetei, familia a avut de suferit mult de tot. Preoteasa Ana Oțoiu, învățătoare la Mesentea, după ce a fost dată afară din învățământ, în numeroase rânduri a trecut cu săptămânile, alte ori cu lunile, prin Securitatea din Alba Iulia, să spună ce nu știa și poate ceea ce conștiința nu-i permitea să spună, să facă rău și la alții. Și chinurile au fost îngrozitoare, până la electrocutare, din care cauză s-a îmbolnăvit de inimă. Și, bolnavă cum era, a fost ridicată din pat și dusă la Securitate, din nou la tortură, tot ca să-și amintească. Nici băiatul, Oțoiu Gelu, elev de 17 ani, nu a fost cruțat. După un accident grav la cap trebuia să meargă la un control de specialitate la Cluj. Dar nu a apucat să se urce în tren, că a fost arestat și bătut bestial. S-a trezit în Securitatea de la Alba Iulia, plin de sânge, fără nici o îngrijire medicală, dar permanent în anchetă.

Mirela Oțoiu, elevă, de 16 ani, a fost arestată de 7 ori, între 2 săptămâni și o lună, prin Securitatea de la Alba Iulia, și a trecut prin chinuri pentru a spune ceea ce nu știa fiindcă se afla la liceu, la o depărtare de 18 km de satul natal. Acolo a găsit o mulțime de femei arestate și chinuite în legătură cu partizanii din Muntele Mare, printre care se găsea și doctorița Viorica Gâscă.

Așa cum a cunoscut chinurile comuniste familia preotului Victor Oțoiu, tot astfel sute de familii din această regiune au fost torturate, dar încă nu pot vorbi de teama care stăpânește satele românești atât de greu încercate.

MOLDOVA PE DRUMUL CRUCHI

Țăranii au avut de suferit nu numai pentru o bucată de pâine, ci și pentru credința strămoșească.

După ce în toamna anului 1948 s-a desființat prin forță biserica greco-catolică, în primăvara următoare s-a trecut la suprimarea bisericii romano-catolice. Dacă preoții au cunoscut supliciu și au pornit pe drumul închisorilor de exterminare, țăranii au căutat să rămână statornici în credință, ca singura cale de salvare în fața asaltului păgânătății.

Trupele Securității, înarmate ca de război, au început atacul împotriva satelor din Moldova. Pe data de 10 martie 1949, în fața mitralierelor, bărbații s-au strâns, cu trupul și cu sufletul, să apere biserica din satul Fundul Răcăciuni, în timp ce femeile, cu pruncii în brațe sau în mână, luau drumul Măriei.

Legate, cu mic cu mare, femeile au fost aduse din pădure în lăcașul de închinăciune devenit temniță.

Anton Bencheș, învățătorul satului și în același timp cantor la biserică, a fost smuls din sânul familiei, chinuit și batjocorit în fața soției și a celor 9 copii. După aceea a fost împușcat, pe data de 12 martie 1949.

Copiii, pe rând, i-au sărut rănilor însângerate.

După o săptămână, când alți creștini luau drumul închisorilor, locuitorii din Fundul Răcăciuni se ntorceau de la Securitatea din Bacău, desfigurați și-ncovoiți.

Pe data de 15 martie, agenții aceleași Securități au asaltat satul Faraoani. Cantorul Ioan Farcaș a fost aruncat din clopotniță în timp ce da alarma, iar preoții Buinaru Ion, Anton Dame, Petre Dincă și Anton Olaru, împreună cu credincioșii ce ieșeau de la slujbă, au cunoscut urgia comunistă: au fost bătuți, legați și aruncați pe zăpadă.

Numai Anton Ciuceu, sprijinindu-și cei optzeci de ani în baston, a fost lăsat să plece spre casă. Dar nu a ajuns. Secerat de o mitralieră, și-a dat duhul în mijlocul drumului. Seara, "securitatea victorioasă" a încărcat camioanele cu zeci de săteni, ducându-i spre alte chinuri, iar printre cei ce au murit în aceste condiții s-au numărat următorii locuitori: Ambruș L. Ion, Bărbuță A. Anița, Bulai Maria, Bulai Martin, Cturca A. Elena, Cobalaș Martin, Istoc M. Ferent și fratele lui, Istoc M. Petrea.

Drumul crucii a fost din ce în ce mai greu și s-a dovedit foarte lung.

VRANCEA

Pentru ilustrarea faptelor acestei epopei naționale, demne de urmașii Vrâncioaiei, trebuie să ne plasăm în cotul Carpaților, pe locul unde Ecaterina Teodoroiu a murit în lupta pentru salvarea țării și înfăptuirea unității naționale.

Comandamentul acțiunii Vrancea se afla pe pârâul Porcului, care se varsă în Zăbrăuț. Bordeie săpate în pământ, camuflete într-o pădure deasă de molizi, erau situate în jurul schitului Mosinoiaele. Pădurea era înconjurată, la mare distanță, de satele Fitionești, Mănăstioara, Verdea, Răcoasa, Străoanc și Crucea de Sus, locul de baștină al fraților Paragină, care au organizat grupul din munte.

La Costică Bandrabur, în crama de la Diocheți, s-a întâlnit în 1948 Mihai Timaru, ofițer de motomecanizare, cel de al 16-lea copil al unui țăran ardelean din regiunea Mureș, cu Ion Paragină și Vasile Sava. Obiectivul propus era lupta de salvare a țăranilor de colectivizare, care-i amenința furându-le pământurile moștenite de la Ștefan cel Mare.

Acțiunea se desfășura de la Pădureni, de pe valea Șiretului, spre Țifești, Crucea de Sus, Străoane, până la Păunești.

Din acest grup de luptă împotriva comunismului făceau parte categorii sociale și politice diferite (muncitori, țărani, ofițeri, intelectuali etc.), ca de exemplu: judecătorul Vasile Chirilă (din Panciu), Dinu Gheorghe (național țăranist), Pavalache Șerban (liberal), Cicerone Ungureanu, colonelul Răianu (din Țifești), Enache Ivan, Gigi Tiplica, Iordache Hărăbor din Străoane de Sus, cu cei doi fii Ștefan și Ticușor, și alții.

Grupul din pădure era instalat în două bordeie - al "tinerilor" și al "bătrânilor" - săpate în pământ, bine camuflete și prevăzute cu mai multe ieșiri. Partizanii erau dotați cu arme automate ușoare și cu o rezervă de muniții.

Printre cei ce se găseau acolo se numărau: Ionel și Cristea Paragină, Mihai Timaru, Gheorghiuță Bălan, Grigore Tudose, Costică Marin (din Străoane de Sus), Aurel Condrea, Gheorghe Mălăcescu

(învățător din comuna Țifești), Toderiță Doagă (primar, național-tărănist, din Panciu), Simion Grigoraș (primar, național-tărănist, din Fitionești), Vasile Camir (din Fitionești), călugărul Filimon Tudose (starețul mănăstirii Brazilor), Vasile Sava (din Panciu), Ticu Cârnău, Valerică Chiper, Valeriu Iorga, Nicolae Balaș, Petrică Bucur, Ilie Nistor (din Panciu).

Ca resurse de aprovizionare aveau satele de munte, dar mai ales mănăstirea Moșinoia a starețului Efighenie Hulea și stâna lui Nicolae Filimon. Acesta din urmă venea deseori la bordeie.

Contactele grupului se făceau în exterior prin Ionel Paragină și Mihai Timaru, care se duceau la Enache Ivan (comuna Țifești), unde se întâlneau cu colonelul Răianu și cu foști ofițeri.

La Străoane, în podul lui moș Iordache Hărăbor, se întâlneau cu studentul Ion Ungureanu, tare făcea legătura cu Bucureștiul.

De asemenea, în via lui Pavalache Șerban de la Panciu, au avut loc întâlniri cu alți reprezentanți de prin alte sate.

Una din întâlniri a avut-o grupul și cu căpitanul Anghel din Clipicești, invalid de război (fără un ochi), fiul învățătorului din sat. De la acesta a plecat trădarea. El lucra cu Securitatea și prin intermediul lui au fost introduși în grupul din munte doi agenți, Ușurelu și Vrabie.

Cei doi indivizi au fost aduși de Ionel Paragină. Lui Mihai Timaru i s-a părut suspect faptul că voiau să fie prezenți peste tot și să cunoască cât mai multe legături, dar ei își creaseră toate alibiurile și cunoșteau foarte multe amănunte despre cei din grup.

În luna octombrie 1949, Mihai Timaru coborâse din munte pentru probleme legate de gruparea de rezistență.

Ionel Paragină s-a înțeles cu Mihai Timaru și cu Vrabie să se întâlnească în noaptea de 17 spre 18 octombrie 1949 la moara lui Apostolescu, de unde, împreună, să meargă la crama căpitanului Anghel pentru a-l cunoaște și a discuta problema aprovizionării cu armament. Crama era situată vizavi de moară, pe apa Șușiței, și până la ea se urca pe o pantă de vrei 300 de metri. Pe acest drumeag al pierzării, deja în noapte, fiindcă era trecut de orele 22, se simțeau mișcări nefirești în tufișuri, care s-au dovedit ulterior a fi ale ostașilor din jurul mitralierelor, în același timp, la Cîmpuri, unde se aflau bordeiele partizanilor, se concentrase un batalion de securitate.

Trădătorul Vrabie i-a cerut lui Ionel Paragină pistolul-mitralieră pentru "a-l ușura de povara lui" și a adăugat:

Dă-mi-l și dumneata, bade Mihai, că prea mult l-ai purtat.

Lasă-l la mine, că este mai în siguranță, i-a răspuns Timaru și a continuat drumul.

Ajunși la destinație, Ionel Paragină și Mihai Timaru au pășit peste prispă, unde păreau să fie patru umbre, și au intrat înăuntru. După ce au trecut pragul, o lovitură de pistol, dată la cap, l-a culcat la pământ pe Ionel Paragină și imediat s-a închis ușa, împinsă cu piciorul. Timaru a ridicat brusc pistolul și a tras în cel din fața lui, dar toate gloanțele s-au descărcat sub o icoană, în timp ce o lovitură primită la cap l-a trântit jos. Totodată a simțit o durere în picior.

Iudele s-au repezit asupra lor și i-au legat cu sârmă ghimpată la mâini și la picioare. Aruncați într-o dubă, s-au trezit la Securitatea din Focșani, unde îi scuipa colonelul de securitate Mauriciu Ștrul, care condusese operația de capturare a partizanilor.

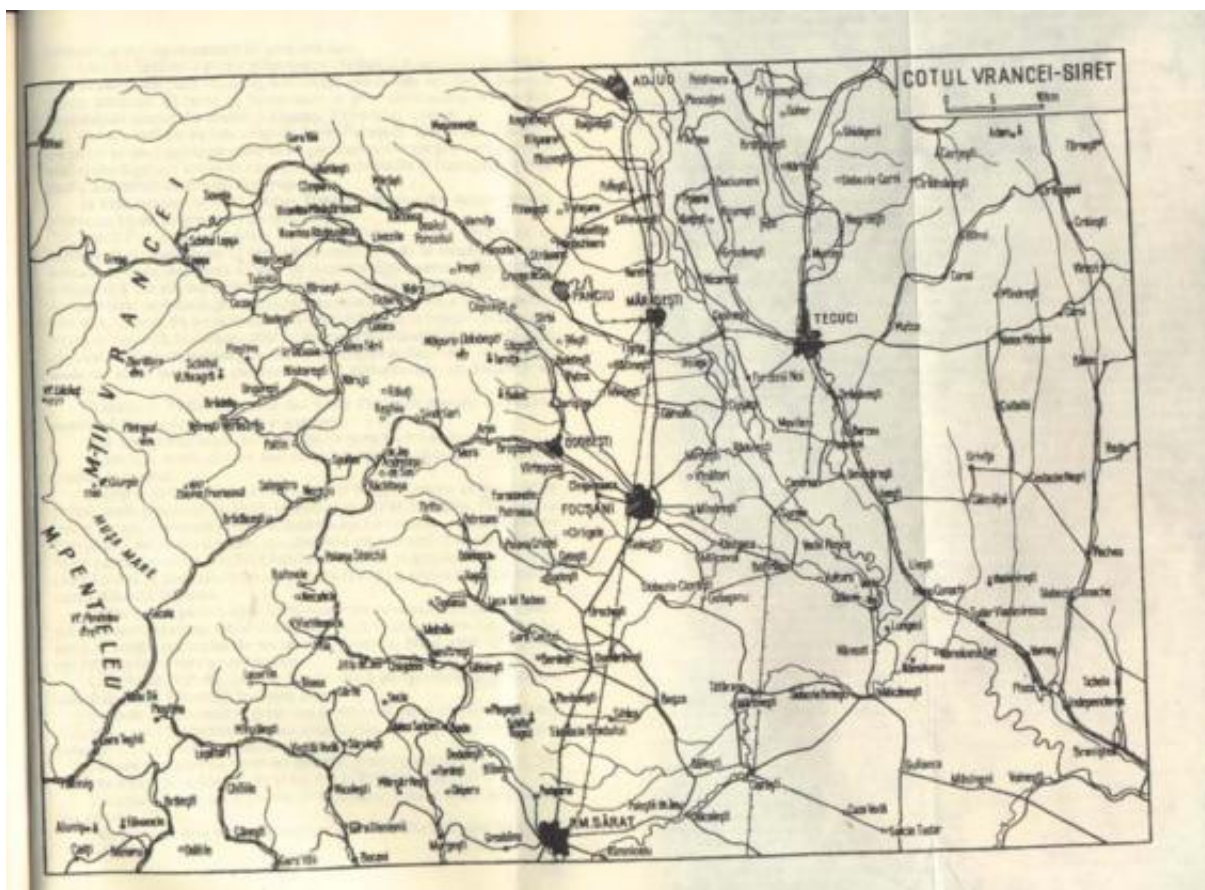
La bordeie, Valeriu Iorga se trezise după un vis ciudat și le spusese celorlalți că vor fi arestați în cursul zilei.

Ușurelu - a doua iudă în grup - era în mijlocul lor și, în momentul când securiștii care-i înconjuraseră erau gata de atac, el a încercat să-i dezarmeze pe cei din bordeiul "tinerilor".

Crislea Paragină i-a observat intenția și a încercat să riposteze. Dar Ușurelu a fugit pe a doua ieșire și s-a dus la bordeiul "bătrânilor".

Securitatea a pornit acțiunea de capturare a celor două ascunzișuri din pădure.

Se înnoptase de-a binelea și îngrijorarea celor din bordeiul "tinerilor" creștea tot mai mult văzând că cei trimiși nu se mai întorceau. S-au pus imediat în stare de alarmă, postind la intrarea în bordei, lângă focul care mocnea ascuns, pe Aurel Condrea, ceilalți trecând la locurile lor de tragere. La un moment dat Condrea a auzit un foșnet ușor în boschetul care le masca intrarea în bordei. Privind cu atenție în direcția zgomotului, i s-a părut că, în lumina slabă a focului, care se răsfrângea până la primele tufișuri, vede o lucire neobișnuită, metalică. Era țeava unei puști-mitralieră îndreptată spre gura bordeiului unde făceau de pază. Securiștii au deschis focul imediat, cu intenția să-i înconjoare și astfel să le taie posibilitatea de a se refugia prin ieșirile secrete. Un moment scurt de ezitare i-a permis lui Aurel Condrea să se lase rapid în tranșee de la intrarea în bordei și să dea alarma, în secunda următoare, printr-o rafală de mitralieră a măturat spuza focului din fața bordeiului, împrôscând o ploaie imensă de scântei în jur.

Riposta a fost promptă. Trei arme automate au deschis focul deodată, din interiorul bordeiului, vărsându-și încărcătura de gloanțe în direcția de unde venise salva securiștilor. Din relatările ulterioare și din protocoalele de proces, s-a aflat că cinci soldați ai Securității și-au găsit moartea în primul schimb de focuri, din seara asaltului. Soldații erau adăpostiți, stând doar pe brânci, în spatele tufelor de alun, în timp ce tinerii stăteau în gropile săpate, ca într-o tranșee.

Înțelegând însă că numeric erau copleșiți de cei care-i atacau, partizanii au hotărât, după un scurt timp, să folosească ieșirea secretă spre a se salva. Cristea Paragină și Gheorghică Bălan au fost primii care au încercat să iasă din bordeiul asaltat, Aurel Condrea rămânând să le acopere retragerea, în timpul unui mic repaus, în care soldații încercau să înconjoare totuși ascunzătoarea, primii doi au avut posibilitatea să iasă din bordei și să dispară în pădure. Nu s-au îndepărtat însă prea mult, ci, asigurându-se că nu sunt urmăriți, s-au postat în "poziție de tragere" spre a-l ajuta pe-al treilea să părăsească tranșeea: Dar în momentul în care Condrea și-a făcut apariția la gura ieșirii secrete, a observat că în fața lui stăteau doi inși cu armele automate îndreptate spre el. A înțeles atunci că partida este pierdută și că orice ripostă era de prisos, așa că, aruncând automatul, a ridicat mâinile în sus, predându-se. Dacă soldații ar fi știut că el e singurul rămas în ascunziș l-ar fi împușcat pe loc. Bănuind însă că ceilalți se află încă în tranșee și că se vor expune focului lor (știindu-l pe Aurel Condrea mort), l-au prins numai de mâini, ținându-l în față ca paravan, după care l-au legat burduf și l-au transportat rapid spre o mașină care stătea ascunsă puțin mai departe. Asta a fost salvarea lui Condrea. În secunda următoare primele grenade aruncate în interiorul bordeiului au răbufnit cu un zgomot asurzitor, aruncând întregul ascunziș în aer.

După ce sunetul detunător al exploziilor s-a pierdut, repetat în zeci de ecouri de văile munților, în pădure s-a lăsat o liniște mormântală. Văzând apoi că din ascunzătoare nu mai răspundea nimeni și crezându-i pe toți ceilalți morți, prima grupă de securiști a dat asaltul final, deschizându-și drum prin rafale oarbe de pistoale-mitralieră. Observând că nu mai întâmpină rezistență au aprins lanternele de buzunar, iluminând ascunzișul răvășit de explozii, spre a putea identifica astfel pe cei "omorâți" în tranșee. Mare le-a fost mirarea când și-au dat seama că-n ascunziș nu mai era nimeni, și că ceilalți doi, de fapt adevărații conducători ai grupului, reușiseră să scape prin ieșirea secretă.

Între timp alți soldați au adunat trupurile tovarășilor morți sau răniți și i-au urcat într-un camion care stătea dosit în apropiere. Atacul fusese un dureros eșec pentru ei, iar prețul plătit pentru prinderea unui singur "partizan" fusese nespus de mare.

Dar amărăciunea eșecului le-a fost în parte răsplătită de "succesul deplin" obținut în cazul celui de al doilea grup, cel al "bătrânilor". Neștiind de trădare și nebănuind nimic, aceștia au fost surprinși în somn, complet nepregătiți, fiind arestați imediat, fără a putea opune nici cea mai mică rezistență. Acțiunea securiștilor fusese aranjată să se desfășoare concomitent la ambele ascunzișuri. Așa că, legați fedeleș unii de alții, au fost urcați în cel de-al doilea camion, care a pornit în grabă mare să coboare povârnișul, destul de abrupt, al drumului îngust de munte.

Postați la o distanță nu prea mare de "teatrul de operațiuni", Cristea și Gheorghiuț au putut urmări întreaga desfășurare a acțiunii fără să poată sări în ajutorul celor prinși. Le-a trecut totuși prin minte că vor avea mai mult noroc ia o răspântie de drumuri din vale. Coborând iute pe poteci de scurtătură au ajuns la locul cu pricina, unde drumul făcea o cotitură mai strânsă și deci camioanele trebuiau să reducă viteza. Postându-se apoi în șanțurile drumului, stăteau cu armele pregătite de tras. Afară era întuneric beznă, o noapte ca de smoală.

Când cele două camioane ale Securității coborau încet panta abruptă, cei doi au vrut să deschidă focul asupra lor. Poate că ar fi putut să-i lichideze pe securiști, dar pericolul de a-și împușca proprii camarazi, înghesuiți în camioane și amestecați printre militari, era foarte mare. Așa că au fost nevoiți să renunțe la gândul "eliberării în forță" privind cu ochii în lacrimi la camioanele încărcate cu camarazi arestați, care au trecut la o distanță de numai câțiva metri de ei și au dispărut după cotitura drumului, îndreptându-se spre valea Putnei. Cei arestați au fost închiși după câteva ore în beciurile Securității Jiu Panciu și Focșani.

Nenorocirea a fost că la percheziția făcută celor arestați s-a găsit la unul din ei o listă cu numele tuturor tinerilor elevi și studenți care făceau parte din "Frăție", așa că la interval de numai câteva ore, în aceeași noapte, au fost arestați peste cincizeci de tineri din toată regiunea. Lotul "Paragină" era deja reconstituit de către securiști, deși șeful lui, Cristea Paragină, nu fusese încă arestat.

Cristea Paragină și Gheorghiuț Bălan s-au retras mai adânc în creierul Munților Vrancei, găsimdu-și adăpost în podul unei mori de apă, pe un afluent al Putnei. Au putut sta astfel ascunși cinci sau șase zile, timp în care o vastă campanie militară a fost pornită pe urma lor, întreaga regiune fiind împânzită de batalioane întregi de securiști.

După cum mi s-a relatat, descoperirea și arestarea lor s-a datorat tot unei trădări, după un an de zile. Ascunzișul lor era atât de bine ales încât numai cineva din împrejurimi, bun cunoscător al locurilor, ar fi putut da de el.

Într-o noapte din toamna anului 1950, moara părăsită a fost înconjurată de soldați, și doi dintre ei, deschizând un oblon, au încercat să pătrundă în interior. La zgomotul produs de scârțâitul oblonului, Cristea și Gheorghiuț au sărit în picioare, au pus mina pe arme, gata de a riposta și de a-și vinde pielea cit mai scump. Știau că nu mai au nici o șansă de a scăpa cu viață din încercuire. Afară era de data aceasta o noapte luminoasă, cu luna plină, așa că nu mai puteau folosi nici avantajul întunericului pentru a putea să dispară neobservați. Și, într-un moment de inspirație, le-a venit idea să se cațere pe acoperiș, nu atât cu gândul de a se salva, ci mai mult pentru că de acolo, de sus, puteau observa mai bine manevra soldaților.

După ce au răscolit încăperea principală a morii, negăsind pe nimeni, o grupă de securiști s-a urcat în podul casei, descoperind într-un strat de fin culcușul proaspăt părăsit de cei pe care-i căutau. Deci erau acum siguri că urmăriții nu puteau fi departe. Trebuiau cercetate cu atenție toate ungherele ascunse ale podului.

Deși își dădeau seama că practic nu mai au scăpare, cei doi de pe acoperiș au hotărât să încerce chiar imposibilul pentru a se salva. Au coborât încet până la marginea acoperișului, nu prea înclinat, de altfel, și de acolo, înălțimea nefiind mai mare de doi metri și jumătate, au vrut să încerce să sară în spatele morii și să dispară în pădurea apropiată. Primul și-a dat drumul Cristea Paragină, Gheorghiuț având sarcina să-i acopere fuga, iar în cazul în care tentativa ar fi reușit, să încerce să-l urmeze pe același drum. Lăsându-se pe brânci, cât mai lipit de acoperiș, Cristea Paragină a ajuns la marginea lui și, alunecând ușor, și-a dat drumul pe pământ fără a face prea mult zgomot. Dar în momentul când, dintr-un salt, a vrut să sară peste gardul de sârmă din spatele morii, o rafală de armă automată a răsunat în tăcerea nopții, amplificată atât de tare de ecoul munților din jur încât dădea impresia unui adevărat schimb de focuri. Bătând aerul în gol și scăpându-și automatul din mână Cristea Paragină a căzut peste sârma gardului ghimpat, răpus de gloanțe.

În momentul următor, întreaga trupă de soldați care înconjurau moara s-a precipitat spre locul dramei, îndreptându-și căutatul și scormonitul prin pod. Nimeni nu știa câți inși se aflau ascunși în podul morii și nici câți morți se găseau la gardul de sârmă, așa că Gheorghiuț, strâns lipit de acoperiș și dosit în umbra hornului casei, nu a fost observat, scăpând astfel cu viață ca prin minune, în schimb a

trăit, în toată tragedia ei, scena răpunerii lui Cristea, fără a putea să-l ajute în nici un fel. Acesta, trăindu-și ultimele clipe, a fost scos din sârma ghimpată și târât de patru soldați spre mașina care stătea ascunsă câțiva zeci de metri mai încolo.

Când un ofițer a întrebat cine l-a ucis pe "bandit", un soldat s-a prezentat în fața lui și, bătându-se cu pumnul în piept, a răspuns cu mândrie:

Eu l-am lichidat, tovarășe căpitan !

Bravo, tovarășe Acatrinei i-a răspuns gradatul. Vei primi pentru actul tău de curaj un concediu de două săptămâni.

Toată scena și schimbul de cuvinte le-a trăit și auzit Gheorghiuță Bălan de pe acoperișul morii părăsite. A văzut apoi cum cordonul de soldați se îndrepta și el spre mașina care după puțin timp s-a pus în mișcare în direcția văii Putnei. În drum spre Securitatea din Focșani, Cristea Paragină a decedat, ca urmare a rănilor grave și a pierderii mari de sânge, în toamna lui 1950, la un an după arestarea grupului. Atunci s-a trecut la procesul care a avut loc pe data de 25 octombrie 1950; Cristea Paragină, "post mortem" și Gheorghiuță Bălan, în "contumacie", au primit pedeapsa capitală. Ceilalți au primit pedepse diferite, care se întindeau de la muncă silnică pe viață (Mihai Timaru și Ionel Paragină) până la un an închisoare corecțională (Asavinei Constantin).

Dar Cristea Paragină, Gheorghiuță Bălan și Aurel Condrea sînt numai o parte dintre vrâncenii care au făcut să tremure securiștii. Mișcarea de rezistență cunoscută sub numele "Grupul Paragină" a fost scânteia care a aprins Munții Vrancei în primăvara anului 1950.

Scăpați din încercuire, Gheorghiuță Bălan și Cristea Paragină se retrag spre schitul de la Gura Lepșii, spre cascada Putnei, unde pregătesc răscoala din 23 iunie 1950 împotriva regimului care urmărea să ia munții dați prin hrisoave de la Ștefan cel Mare. Acest hrisov, lăsat din generații în generații vrâncenilor de nădejde, era căutat cu asiduitate, dar urmașii Vrâncioaiei, printre care Gheorghiuță Bălan, Cristea Paragină, frații Brînzaru, Manoliu și Cojocarul au răscolat toți munții reușind să-l salveze.

Între Tișița și Zăbrăuț, în bazinul Putnei, până sub măgura Odobeștilor, satele s-au ridicat împotriva abuzurilor stăpânirii comuniste.

Pilonii acestei revoluții țărănești au fost satele Neruja și Vidra, în jurul cărora s-au ridicat locuitorii din Neruja, de pe Zăbala, din Nistorești, Păulești, Spinești, Bîrsești, Lepșa, Tulnici, Vîzantea, Valea Sării, Vrâncioaia, Andreiașu, Negriștii, Costești, Suseni Ecourile acestor strigăte de libertate au ajuns până la Dumitrești, pe Rimnic, și până la Străoane și Movilita, pe Zăbrăuț.

Peste treizeci de comune au pus mîna pe furci și coase, au dat foc posturilor de miliție și sediilor comuniste, punând pe fugă pe călăii regimului.

Așa cum arătam, în toamna lui 1950, după declanșarea răscoalei din 23 iulie, a fost omorât Cristea Paragină la moară, de unde Gheorghiuță Bălan a reușit să scape, în primăvara anului 1951, comuniștii și uneltele lor au fost ridicați și obligați să-și ronțăie carnetele de membri ai celui mai sângeros partid, pentru a dovedi că merită iertare de la cei pe care îi terorizaseră. Dar cum ajutorul în arme și alimente, ce urma să fie parașutat, n-a sosit, alarma revoltei dovedindu-se prematură, regimul comunist a trecut la represalii.

Panciu și Focșani erau amenințate de furia populației care se îndrepta spre ele.

Gheorghiuță Bălan era printre conducătorii celor asupriți, el care nu putea să uite moartea lui Cristea Paragină, petrecută sub ochii lui.

Colonelul Lupșa a fost principalul colaborator al Securității. El pendula între grupurile din munții cotului Carpaților făcând legătura între ele și, după ce a cunoscut locurile de ascunziș, potecile și pe cei ce le sprijineau cu alimente sau muniție, a organizat atacurile asupra fiecăruia în parte. După arestarea "Grupului Paragină" au fost arestați colaboratorii cunoscuți de Lupșa. Până la urmă, se pare că s-au debarasat de el.

Munții Vrancei au fost invadați de trupe de securitate și armată pentru a înăbuși furia poporului din ținuturile în fierbere. A urmat o adevărată vânătoare de oameni. Execuțiile și spânzurătorile de la marginea satelor constituiau metode de intimidare. Munții au fost cutreierați și pădurile răscolite timp de doi ani de zile. Locuitorii satelor, de toate vârstele, erau schingiuiți și aruncați în închisori, care deveniseră neîncăpătoare.

Printre cei morți în codrii Vrancei se numără: colonelul Strîmbei Ioan, unul din conducătorii răscoalei, Gabor Constantin, Crăciun Radu, Dănilă Nicolae, Asaftei Radu, Hurjini Radu, Manoliu Victor și alții.

Schingiuirile au continuat la Securitatea din Focșani, iar condamnarea unor numeroase grupuri s-a făcut de Tribunalul Militar din Galați, reținându-se o infimă parte din numele lor: Avram Pavel, Anton

L. Dumitriu, Antonescu Nistor, Avram I. Pavel, Bozgonete Dumitru, Bușilă Iancu (învățător), Burlacu Pavel, Bratu Șerban, Bogdan Gr. Ioan (învățător), Cătină Vasile, Comșa Stoica, Cehidriav I. Ioan, Cîrlioru Grigore, Chiscoci Teodor, Dudu N. Dumitru, Mihail M. Radu, Negru Toader, Matei Vasile, Mihail Nică, Macovei Anton, Pătrășcanu (învățător), Pesmăgiu (din Bârsești). Radu M. Mihail, Sîmba Toader, Teodorescu Ioan și alții.

Nu poate fi uitată omorârea lui Amăriuței, în satul Crucea, și târârea pe ulițe, amintind de supliciu lui Ioan-Vodă.

În această vânatoare a picat și Gheorghită Bălan. Condamnat, a stat în lanțuri, în celula condamnaților la moarte de la închisoarea de la Galați, înainte de a fi executat.

Familii întregi au plecat din Vrancea pe drumul închisorilor. Au fost reținute numele: Paragină, Cucu, Bandrabur, Cojocarii, Dumitrescu, Militam, Brînzaru.

Urmașii lui Popa Șapcă au fost prezenți și de această dată în persoana preoților Dumitrescu, Ionescu, Hulea. Acesta din urmă era învinuit că nu a divulgat autorităților tainele partizanilor încredințate prin spovedanie, în închisoare, părintele Hulea spunea cu conștiința curată: "Taică, ce intră sub patrafir numai Dumnezeu știe".

Dintre miile de arestați s-au reținut: Cercaru Constantin (un tânăr de 18 ani), frații Brînzaru, Bandrabur Constantin (din Panciu), Butnaru Nicolae, Bunghez (de lângă Năruja), Burlui Nicolae; Bușilă (învățător, mort la Galați, după ce a fost chinuit la Securitate), Cosma Marin, Cojocaru Gheorghe, Cojocaru Ion, cei rămași din familia Cucu (deoarece tatăl și un copil fuseseră omorâți în timpul anchetei), Dudu (țăran din Năruja), Ghelez, Ișofăchescu Victor, Manea Gheorghe, Marcu Mihai, Militaru Gheorghe și Militaru Ionel (din satul Motnău, comuna Dumitrești, foști prizonieri și-n Rusia), Marinaș Valeriu, Negru Teodor, Nițu Sandu (ofițer), Popescu Scai, Popoiu Grigore, Popa Florică, Radu (din Năruja), Rădulescu Stelian, Sovejeanu (învățător), Stoica (din Năruja), avocat Dumitru Neaga (fost deputat PNT, decan de Puma), Mitică Constantinescu (avocat, membru PNT din Focșani), Culiță Constantinescu (avocat, membru PNT din Focșani) împreună cu fiul său, Nicolae Culiță Constantinescu.

Cea mai mare jertfă pe altarul patriei a fost a lui moș Anton Paragină din comuna Crucea de Sus, arestat și el pentru fiii lui, Ion și Cristea, care au fost purtătorii stindardului luptei de rezistență din Vrancea. Din familia lor au mai fost arestați: Costică (fiu), Ținea (fiică), Florica (fiică), Gelu (nepot), Gică (nepot) și mulți alții.

Nici femeile n-au fost scutite de chinuri. Bătute peste sini, torturate ca să-și denunțe copiii și soții, ele au rezistat în fața urii înverșunate a fiarelor ce urmăreau distrugerea familiilor.

Înfruntarea din Munții Vrancei amintea de vestitele lupte purtate în aceeași regiune în 1917, pe aceleași văi intrate în istorie, dar de data aceasta luptele se duceau împotriva fiilor celor ce înfăptuiseră România Mare și erau angajate nu de dușmani, ci de "Iuda", pusă în slujba vrăjmașului.

Cântecul de jale al lui Radu Gyr, plămădit în temnița Aiudului, este făcut pentru a arăta posterității drama neamului nostru în acele vremuri de teroare roșie:

*"... Alelei groparule,
lotrule, tâlharule,
pune mâna pe lopată,
sapă groapa lată, lată,
să încapă jalea toată.*

*Fă-ne loc de-ngropăciune,
printre oasele străbune
pune-ne-n mormânt cu toții,
și părinții și nepoții.*

*Și să-nalți peste morminte
munți de cremene fierbinte,
peste fiu, peste părinte,
înima să nu mai știe
de prăpăd și de robie,
bieții ochi să nu mai vadă
fiarele, dând ghes la pradă,
urechea să nu audă
de bejania zăludă,
nici de vaietul de trudă,
nici de hohotul de iudă
peste țara care-asudă
ruptă-n dinți de haita crudă".*

În 1949, la Securitatea din Braşov erau terorizaţi în anchetă şi apoi executaţi doi secui ce pusese război la casa primarului din comuna lor, care-i batjocorea şi-i jefuia. Satele din cotul Cărpacilor, între Comandau, Tuşnad, Soveja, Nereju, cunoşteau din plin opresiunea comunistă. Aici a fost semnalată constituirea unui grup de rezistenţă armată care antrenaseră alături de ei mai mulţi ţărani ce urmăreau să facă dreptate împotriva celor ce le jefuiau mâncarea copiilor. Şi-au procurat armament din depozitele armatei şi acţiunea lor a durat între 1950 şi 1954. Luşa, care se implicase şi în răscoalele ţăranilor din Vrancea, a reuşit să-i dea pe mina Securităţii şi pe aceştia.

Alt grup din Vrancea este cel denumit "Păunaşii Codrilor", cu centru de acţiune în Fitioneşti şi Rugineşti. Din el făceau parte: Ionel Pătrăşcanu, Ştefan Ciubotaru, Ionel Grigoriu şi alţii.

Tot dintre partizanii Vrancei a făcut parte şi "Grupul Nistoreşti", din componenţa căruia se numărau: preot Ştefan Marcu, Octav Atanasiu-Pavelescu cu cei doi fii, Cosmin şi Corneliu, preot Pogan (din Năruja), Ionică Busuioc (din Odobeşti), Ion Cîrlig (din Panciu), Gheorghe Toma (învăţător din comuna Suraia), Pantelimon A. Stratache (din Focşani), Dragomirescu Mihai, preotul Postolache Nicolae (din comuna Mirceşti) şi alţii.

În jur de 50 de vrânceni au pornit pe drumul Golgotei.

PARAŞUTIŞTII

În România închisorile erau pline, gemeau de arestaţi. Peste tot în ţară nemulţumirile dădeau loc la revolte, aveau loc confruntări localizate, iar în alte cazuri revoltaţii se refugiau în munţi.

An după an forţele de rezistenţă slăbeau şi închisorile deveneau supraîncărcate.

În această atmosferă de disperare, călăul omenirii, Stalin, şi-a dat sufletul încărcat de atâtea fărădelegi comise şi se credea că va urma un moment de relaxare.

Doisprezece români au fost paraşutaţi pe teritoriul patriei lor între 1951-1952, încărcăţi de manifeste, aparate de emisie-recepţie, cu tot ce era necesar pentru a supravieţui şi a se apăra. Operaţiunea a fost descrisă în lucrarea "Morminte fără cruce". Grupele de paraşutişti purtau numi codificate, "Jacques", "Carpatas" etc., şi erau aşteptate de Securitate. Astăzi, faptele sunt desconspirate.

N.K.V.D. -ul avea oameni bine infiltraţi până şi în sferele cele mai înalte ale lumii libere. Englezul Kim Philby, care făcea parte din serviciul de contraspionaj britanic (M.I. 5) lucra mult, încă din 1930, pentru Moscova, "din dragoste pentru ideile socialiste". El era bine infiltrat şi bine informat de tot ce se pregătea fie la Viena, în cazul paraşutiştilor români fie la Londra, şi imediat anunţa pe stăpânii Kremlinului. Represaliile nu au avut loc numai în România, Polonia sau Albania, ci în toată partea de Europă dirijată de Moscova, până ce Philby a fost demascat datorită lui Igor Guzenko, funcţionar din serviciul cifrului sovietic.

Paraşutiştii români au fost răspândiţi în mai multe regiuni muntoase şi mai cu seamă în Apuseni, în partea de nord, spre Baia Mare. Câţiva au murit la aterizare, cei mai mulţi au reuşit să supravieţuiască câteva săptămâni sau poate luni până ce toate legăturile din ţară erau făcute. Peste 200 de persoane au fost arestate în 1953 numai în apropiere de Ţicieni judeţul Gorj.

Procesul paraşutiştilor a fost judecat în octombrie 1953, la Bucureşti. Au fost condamnaţi la moarte următorii:

Buda Ion, născut în 1923 la Bontesti - Arad.

Corlan Aurel, născut în 1920 la Vlădueni - Vâlcea.

Coman Ion, învăţător, născut în 1922 la Apa - Satu Mare.

Dincă Gheorghe, inginer, născut în 1918 la Hunia-Cetate, Dolj.

Golea Ion, student, născut în 1922 la Bahnea - Tîrnava.

Iuhasz Ion, student, născut în 1933 la Pir - Satu Mare.

Pop Gavrilă, născut în 1928 la Pir - Satu Mare.

Popovici Mircea, student, născut în 1920 la Ohaba de Jiu - Gorj.

Samoilă Ion, născut în 1919 la Ighişul Vechi - Sibiu.

Tănase Alexandru, născut în 1915 la Babeni - Vâlcea.

Tartler Erich, agricultor, născut în 1920 la Braşov.

Tolan Ion, ajustor, născut în 1925 la Magra - Arad.

Vlad Minai, student (neparaşutat), născut în 1925 la Dragomireşti Maramureş.

Sentinţa a fost executată pe 31 octombrie 1953 în Valea Piersicilor la Jilava.

În timpul procesului s-au pronunţat foarte multe condamnări la muncă silnică.

Un anume Mircea Mușatescu se ocupa în Franța de recrutarea parașutiștilor, cu sprijinul altor persoane din refugiu, fără să-și dea seama că nici unul nu se mai întorcea și nici nu transmitea nimic de pe teritoriul patriei.

Femeile arestate în această "afacere" au fost torturate în mod sălbatic. Unele au rămas bolnave pe viață, altele au murit acolo sau au încercat să se sinucidă. Acest carnagiu care a avut loc, a fost răspunsul Moscovei dat prin România la executarea soților Rosenberg din Statele Unite, care sustrăseseră secretele bombei atomice și le dăduseră Rusiei.

Agravarea situației din România era în raport direct cu conflictele pe plan internațional dintre Rusia și Occident, și în primul rând ele erau resimțite de către deținuții politici prin înăsprirea condițiilor din temnițe.

BERNA

Patru tineri români au vrut să arate Occidentului că în spatele ambasadorului român Stofei de la Berna se ascunde o agentură de spionaj în serviciul Rusiei.

De fapt se știa totul. Se știa că șoferul Șețu nu era șofer, ci colonel de securitate al Bucureștiului. El se plimba zi și noapte, ba în Germania sau Franța, ba în Italia sau în Austria, cu scopul de a aduna informații.

Se știa totul. Lipseau probele.

Ambasadorul trebuia prins viu, cu probele asupra lui, pentru a demonstra lumii adevăratele intenții ale țărilor comuniste.

Șoferul, adică colonelul Șețu, a plecat pe 14 februarie 1955 ca să ia corespondența de la Zurich. Cei patru tineri români au pătruns în interiorul Ambasadei din Berna.

Stan Codrescu și Ochiu au rămas în curtea Ambasadei pentru a supraveghea sosirea șoferului, în timp ce Puiu Beldeanu și Ion Chirilă au pătruns în clădirea unde locuia șoferul și i-au imobilizat soția.

Spre seară a sosit pretinsul șofer însoțit de două persoane. A lăsat sacul cu corespondență și a plecat.

La unu noaptea Șețu a revenit și a vrut să ducă mașina la garaj.

A fost somat să ridice mâinile. A refuzat. A fost somat a doua oară. În loc să se supună, a încercat să fugă. Atunci au tras asupra lui. Deși rănit grav, a reușit să dispară în întunericul nopții.

Auzind focuri de armă în curte, Beldeanu și Chirilă au coborât imediat din camera lui Șețu. După ce au spart câteva geamuri cu pistolul, cei doi au intrat în Ambasadă. Ambasadorul Stofei și telefonistul au scăpat pe fereastra de la etajul doi.

Beldeanu și Chirilă au reușit să pună mâna pe o serie de documente compromițătoare.

A doua zi Șețu a fost găsit sub o tisă joasă. Trăia încă. A fost dus la spital, dar a murit scurt timp după aceasta.

Puiu Beldeanu fusese martor ocular la falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946. Punându-se în fruntea țăranilor din valea Chiuieștilor, județul Someș, a plecat să ia cu asalt prefectura județeană. Cu această ocazie a intrat în posesia buletinelor falsificate dintr-o comună situată la poalele Bobârnei, buletine pe care le-a dus la Misiunea Americană de la București, ascunse într-o pâine cât roata carului. Putea oare Puiu Beldeanu să uite teroarea și mizeria instaurate asupra fraților lui rămași în țară ?

Preotul Chirilă din comuna Crăsneșeni-Tătărani, județul Fălciu, tatăl lui Ion Chirilă care a participat la acest atac al Ambasadei, fusese arestat și dus la muncă forțată la "Canalul Morții". Putea fiul lui să uite suferita celor din țară ?

Publicația elvețiană "Neuer Züricher Zeitung", relatând desfășurarea ocupării Ambasadei române de la Berna, scria pe drept cuvânt:

"Prin acțiunea lor socoteau că vor putea să se facă auzite vocile compatrioților deportați, torturați și deposedați de drepturile lor..."

Comandorul Mircea Patru a contribuit la punerea la punct a planului acestei operațiuni.

Securitatea de la București a reușit să-l răpească pe Puiu Beldeanu, atrăgându-l într-o cursă în Berlinul de Vest. A fost executat în țară.

ADRIAN MIHUȚ ÎNCEPE LUPTA

În vara anului 1948, un singur om, Adrian Mihuț, a aprins flacăra rezistenței armate contra comunismului în județul Arad. Timp de 7 ani, acest tânăr a făcut să tremure securiștii și comuniștii din regiune.

Fiu de țăran din Măderat, județul Arad, a fost elev al liceului Deva, iar în 1943 regele Mihai I-a felicitat pentru ca obținuse la bacalaureat cea mai bună medie pe țară. În perioada liceului i-a meditat pe băieții lui Petru Groza. Și-a continuat studiile strălucite la Politehnică și era aproape de sfârșit când, în 1948, au început arestările. Bănuit că ar fi făcut parte din "frățiile de cruce", a reușit să scape de cei ce-l urmăreau și a luat drumul codrilor, devenind, cu arma în mână, un redutabil partizan. E! acționa în paralel cu cei din Munții Semenicului și cu cei din Munții Apuseni, cu care se învecina. Sectorul lui de activitate era delimitat la vest de o linie ce mergea de la Șiria-Pîncota la Seleuș-Șicula-Ineu, iar la est se continua prin Depresiunea Zarand și Munții Codrului. Adrian Mihuț, care-și asigurase concursul țăranului Suci, ajunsese stăpânul acestui sector. Ei își instalaseră un adăpost într-un bordei din pădure unde aveau și un aparat de radio. Pe când Adrian Mihuț era un foarte bun trăgător, Suci avea pe deasupra experiența de luptă și de rezistență împotriva terorii comuniste, deoarece făcuse frontul pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord și cu puțin timp în urmă se întorsese din infernul sovietic, unde stătuse câțiva ani în prizonierat. Pe urma lor s-a pus potera și în ciocnirile care au avut loc un militar a fost grav rănit, iar altul a fost împușcat în coloana vertebrală. A rămas paralizat pe viață.

Când a auzit că primarul din Giarmata teroriza populația pentru a se înscrie în colective, luându-le oamenilor totul din case pentru datorii imaginare, Adrian Mihuț s-a apropiat într-o noapte de casa acestuia și a vrut să tragă un glonte prin fereastră cu intenția de a-i omori. Dar, ca prin minune, lampa s-a stins. Atunci Mihuț a spart fereastra și a intrat în casă. A vrut să-l prindă pe primar de un picior, dar acesta i-a scăpat, lăsându-i papucul în mână. Primarul a fost cuprins de o teamă așa de mare încât și-a pierdut mințile pe tot restul vieții. A fost înlocuit, bineînțeles, din funcția lui de primar și astfel locuitorii comunei n-au mai avut a se teme de el.

Faptele pe care le săvârșea aici și colo în apărarea țăranilor oropsiți au făcut din Adrian Mihuț o figură de legendă în această regiune.

În seara de Sfântul Ștefan din 1956, a treia zi de Crăciun, Remus Radina a fost adus la Securitatea din Timișoara, după ce iugoslavii îl dăduseră înapoi pentru a doua oară din drumul spre libertate. A fost introdus într-o celulă unde se găsea un țăran bătrân care, fiind foarte agitat, nu i-a răspuns nici măcar la "bună seara" ce i-o dăduse la intrare. A doua zi bietul țăran a început să-și dea drumul la limbă. Era tatăl lui Adrian Mihuț. Bătrânul a fost dus la anchetă unde i s-a spus că fiul său a fost arestat. Când a revenit în celulă i-a spus lui Radina în șoaptă:

- Mă mint, nu l-au arestat. Fiul meu nu se lasă prins. El s-ar omorî mai înainte.

În altă zi, venind de la anchetă, bătrânul i-a spus lui Radina:

- Remus, ei mi-au arătat un deținut cu spatele și mi-au zis că este fiul meu. Dar omul n-a spus nimic. Eu nu cred că e fiul meu, căci eu îl cunosc, nu se lasă el prins.

Câteva zile mai târziu, la interogatoriu, anchetatorii i l-au arătat într-adevăr pe fiul lui. Parcă-i căzuse cerul pe cap, bătrânului. Era complet dărâmat.

Radina a fost mutat după câteva zile la penitenciarul din Timișoara. În ziua de Paști a anului 1957, toți deținuții politici au cântat "Hristos a înviat", așa de tare, că s-a auzit în împrejurimile închisorii. Oamenii se opreau pe stradă pentru a asculta ceea ce ei nu aveau voie să cânte.

Atunci un mare număr de gardieni au năvălit în celule, urlând și amenințând deținuții cu bâtele. Radina le-a spus:

- Ne persecutați pentru că noi cântăm "Hristos a înviat" în timp ce regimurile comuniste din Polonia și Ungaria au autorizat sărbătorirea Crăciunului și Paștelui.

Gardienii, furioși, l-au luat pe Radina, l-au pus lanțuri la picioare și l-au dus la izolare unde era foarte frig. El a contractat o pneumonie care s-a transformat în tuberculoză. Apoi a fost transferat într-o celulă a condamnaților la moarte unde a întâlnit pe Adrian Mihuț și pe țăranul Suci, și ei în lanțuri. Celula era supravegheată în permanență.

Comandantul penitenciarului i-a spus într-o zi lui Radina:

- Vezi, ai ajuns să întâlnești astfel de oameni.

Iar Radina i-a răspuns imediat:

- Domnule comandant, nu vă dați seama că această odioasă dictatură se apropie de sfârșit? Purtați-vă omeneste, pentru că altfel veți răspunde și dumneavoastră și familia dumneavoastră.

În altă zi, când deținuții au fost scoși puțin la aer, mergând la distanță unul de altul, un gardian s-a apropiat de Radina și i-a zis:

- Domnule, păstrează bine secretele în dumneata dacă vrei să-ți vezi atins scopul.

Adrian Mihuț i-a povestit lui Radina viața sa. Își amintea de timpul când era elev la Deva și-i medita pe copiii lui Petru Groza. Când a fost prins le-a spus anchetatorilor că vrea să vorbească numai cu Groza, altfel nu spune nimic. Groza nu a venit, dar a trimis pe Avram Bunaciu care, după ce a discutat cu Mihuț, i-a promis că nu va fi executat.

Din nenorocire, fiind prins în capcană, între promisiuni și tortură, Mihuț a furnizat numele a zeci de oameni care l-au ajutat în acțiunea lui.

Adrian Mihuț i-a povestit lui Radina numeroase episoade din viața lui de partizan. Printre altele fusese adăpostit de un locuitor din satul lui, care i-a dezvăluit că primea 800 de lei pe lună pentru a-l trăda, într-o zi amândoi priveau prin perdeaua de la fereastră cum patrulau securiștii în căutarea lui Mihuț. Săteanul i-a spus:

- Privește, proștii te caută !

Mihuț avea să fie denunțat, după revoluția din Budapesta, de un văr de-al lui, un mizerabil, care le-a arătat securiștilor locul din afara comunei pe unde urma să treacă Mihuț, indicând și la ce oră din noapte.

Când Mihuț a ajuns în locul respectiv, securiștii au deschis focul.

Mihuț a fost rănit grav la picior și n-a mai putut merge. El s-a târât la ghizdurile unei fântâni, unde a fost prins. Dus la Timișoara, a fost bătut crunt și numai atunci s-a hotărât să spună că-i meditasese pe copiii lui Petru Groza.

Remus Radina i-a spus:

- Domnule Mihuț, am auzit că într-o ciocnire cu militarii pe unul l-ați mutilat pe viață și pe altul l-ați omorât. Cum de v-ați lăsat prins? Tatăl dumneavoastră, care era în aceeași celulă cu mine la Securitatea din Timișoara, mi-a declarat solemn că niciodată nu vă veți lăsa prins de viu. De ce nu v-ați sinucis? Nu vă dați seama că ați fi devenit un nou Horia, un nou Cloșca sau un nou Crișan?

Căzut pe gânduri, Minut a răspuns:

N-am putut să mă sinucid pentru că nu mai aveam gloanțe.

De ce nu v-ați aruncat în fântână? întrebare la care a răspuns:

Nu m-am gândit la asta. Aveam piciorul fracturat de gloanțe, dar aș fi reușit, fără îndoială, pentru că aveam multă forță în brațe.

Câteva clipe mai târziu, Minut i-a spus lui Radina:

- Domnule Radina, cred că aveți dreptate. Ar fi fost mai bine să mă sinucid. Oamenii care au crezut în mine altădată acum mă urăsc pentru că din cauza mea au fost arestați.

Peste 70 persoane fuseseră arestate. Soția preotului Crișan a înnebunit din cauza torturilor îndurate la Securitatea din Timișoara.

Adrian Mihuț era un tânăr bine legat, cu o privire pătrunzătoare. Era de o inteligență strălucitoare și poseda o vastă cultură generală, în timpul lungilor zile de carceră el fredona deseori cântecul "Mătăniile" cu ochii pierduți în amintiri, îi plăcea să recite din Baudelaire.

Suciu era un om foarte sincer. El se luptase cu rușii, pe care îi ura de moarte, așa cum îi ura și pe ticăloșii lor susținători din România.

Amândoi așteptau execuția cu seninătate, în toamna anului 1957, Adrian Mihuț și Suciu au fost executați la închisoarea Jilava, cu toate că Bunaciu le promisese din partea lui Groza că le va salva viața.

Tot în actele de mare curaj se înscrie acțiunea locotenentului de tancuri Mărgineanu, care, văzând masacrul făcut de ruși în Ungaria în timpul revoluției din 1956, a plecat cu unitatea lui, staționată la Prundu Bîrgăului, ca să salveze pe deținuții politici închiși la Gherla. A fost denunțat, pe drum unitatea i-a fost dezarmată, iar el cu încă trei ofițeri au fost împușcați. Alții au trecut, condamnați, prin închisoarea Gherla.

NEMULȚUMIRI ȚĂRĂNEȘTI. "ALEȘII POPORULUI" JEFUIESC POPORUL

Seceta din anul 1947 ca și batjocorirea țăranilor în timpul simulacrului de alegeri din același an, când au fost purtați pe drumuri, arestați, bătuți și împiedicați să ajungă la urne, la care s-a adăugat forțarea lor de a se înscrie în colective, au creat o atmosferă incendiară care a dat naștere la

nemulțumiri și revolte țărănești. Oamenii au refuzat să mai ducă grâul la treierat din cauza cotelor exagerate, decise arbitrar.

Cei ce primiseră pământ în urma așa-zisei reforme agrare nici nu apucaseră să se obișnuiască cu gândul că au devenit proprietari și au și fost obligați să predea cote mai mari decât producția pământului. Alții erau obligați chiar să cumpere produse de pe piață pentru a achita cota. Dar se petreceau lucruri și mai grave. Țăranii care aveau copii la școli se pomeneau cu aceștia acasă, trimiși de organizația de partid ca să-și lămurească părinții că dacă nu se înscriu în partidul comunist vor fi dați afară din învățământ.

Perceptorul, jandarmul și prefectul își făcea de cap, luând totul din casa și băutura omului, după ce acesta se întorcea cu sacul gol pe braț de la mașina de treierat. Pe deasupra mai erau și arestați și judecați pentru sabotaj.

În această situație disperată țăranii au refuzat să treiere. Astfel de acte s-au petrecut în toate regiunile.

Prefectul județului Dolj, preotul răspopit Cumpănașu, ajuns general de securitate, a mers în comuna Rast, căutând să convingă lumea că este o datorie cetățenească pentru toți să-și achite cotele.

-Bine, bine, au zis oamenii, să le achităm ! Dar când n-avem să luăm nici pentru sămânță de la mașina de treierat?

Atunci a ieșit moș Ion din mulțime și a grăit:

Domnule prefect, nu-i vorbă că oamenii nu vor să treiere, fiindcă toți or s-o facă, dar le este teamă că li se ia și paiete !

Nu, oameni buni, nu vă ia nimeni paiete, a răspuns prefectul.

Vedeți, fraților, a intervenit moș Ion, c-o să vă duceți paiete acasă, ca să aveți ce da la copii după un an de muncă !

Dacă jandarmii au stat în alarmă la Rast și-n alte comune, pentru a nu se produce incidente, nu același lucru s-a petrecut în Dobrogea și Bihor.

Răbufniri țărănești au avut loc pe tot cuprinsul țării.

Pe câmpia bihoreană, în apropiere de vărsarea pârâului Holod în Crișul Negru, locuitorii satelor Căpîlna, Cinta, Chesa, Rohan au refuzat în vara anului 1947 să treiere cerealele. Autoritățile locale, neputând face față îndârjirii țărănești, au cerut ajutorul prefectului. Acesta a venit la primărie pentru a încerca să rezolve situația, dar a scăpat de furia mulțimii fugind pe fereastra din spatele clădirii, în timp ce mașina i-a fost răsturnată și incendiată, în fața acestei situații, autoritățile locale au pactizat cu răsculații.

Paul Andrei, alias Polak, prim-procuror la Oradea, a trimis imediat la fața locului pe unul din procurori, care nu era membru de partid, cu intenția de a scăpa de el, și i-a dat în sprijin o companie de jandarmi, în majoritate subofițeri și gradați, cu echipament de luptă, sub conducerea șefului Legiunii de jandarmi din județul Bihor.

Țăranii - bărbați, femei și copii, înarmați cu bâte, coase și furci - erau pregătiți pentru înfruntarea cu armata.

Procurorul Ion Musculiu și comandantul Legiunii de jandarmi încercau, în fața primăriei, să discute cu țăranii. Cercul din jurul lor se strângea din ce în ce mai mult sub presiunea oamenilor, care vociferau împotriva cotelor, strigând că nu dau grâul pentru a fi trimis în Rusia sau în altă parte, în timp ce ei și copiii lor mor de foame.

Totodată se aduceau insulte procurorului Polak, un zbir lipsit de caracter, care, după ce fusese acuzator public la Cluj și se pretase la falsificarea alegerilor din 1946, încerca acum prin forță să le ia țăranilor rodul muncii chinuite.

Comandantul Legiunii, înspăimântat de proporțiile revoltei și de imposibilitatea de a începe o anchetă pentru descoperirea "instigatorilor", a cerut procurorului "autorizația de a deschide focul".

Procurorul, magistrat de carieră, dându-și seama că nemulțumirile țăranilor aveau o bază logică, a refuzat să dea autorizația cerută.

După ce a înlăturat cercul de jandarmi, procurorul Ion Musculiu a ieșit în fața țăranilor, adresându-se mulțimii:

Oameni buni, eu nu sunt procurorul Polak. Sînt român ca și voi și am venit să vă ascult durerile.

Auziți, mă, că nu e Polak! strigau oamenii și încercau să potolească femeile, care erau mai arțăgoase.

După ce procurorul le-a explicat că n-a venit să facă arestări, ci să lămurească lumea că obligativitatea cotelor este o consecință a despăgubirilor de război, s-au auzit voci în mulțime:

Dar Basarabia și Bucovina nu sunt destulă cotă pentru nesățioasa Rusie ?

Dar mie cine-mi dă cotă pentru bărbatul care a murit și m-a lăsat cu o casă de copii ?

Procurorul le-a răspuns că nu este normal să fie așa cu cotele și probabil s-au făcut greșeli la aplicarea lor. Le-a promis că o să aducă la cunoștință această situație spre a fi rezolvată.

Mulțimea s-a liniștit și a încercat să se retragă, dar nu prea mult, urmărind intențiile domnilor de la oraș, în care nu mai aveau încredere.

Jandarmii, veniți cu zece camioane, au părăsit satele nemulțumiți, fără a se fi produs vreun incident.

Procurorul Ion Musculiu a fost învinuit că a compromis acțiunea guvernului deoarece nu a operat arestări pentru intimidarea reacțiunii și pedepsirea instigatorilor. Ca o consecință a fost scos din magistratură în primăvara anului 1949.

În luna iulie 1949, în comuna Gura Râului din județul Sibiu, comuniștii au încercat să înființeze prima gospodărie colectivă, pentru a se putea, încet-încet, infiltra în Mărginimea Sibiului, o zonă minunată, unde o serie de obiceiuri s-au păstrat nealterate din străvechime, după cum se mândresc localnicii.

Într-o duminică de iulie, doi activiști de la județ și-au făcut apariția, cu o mașină, în comună și i-au spus preotului Ilie Brad că vor să aducă o mică lămurire oamenilor în legătură cu colectivizarea.

Preotul și-a văzut de misiunea lui.

Din moși-strămoși era obiceiul ca, după serviciul divin, țărani să se adune în curtea bisericii, unde primarul comunei le făcea comunicări în legătură cu cele petrecute în ultima săptămână și le spunea ce este de făcut pe viitor.

După ce primarul a terminat comunicările, unul dintre cei doi activiști comuniști a luat cuvântul și a început să lămurească lumea asupra necesității de a se urgenta colectivizarea. Când țărani au văzut despre ce este vorba, au început să-l huiduiască, iar femeile s-au repezit la cei doi luându-i la bătaie și strigându-le că au venit să le pângărească satul. Cu mare greutate au reușit să plece cu mașina și nu s-au oprit până la Securitatea din Sibiu.

La vecernie sătenii au venit, cu mic cu mare, îmbrăcați în minunatul lor port. După slujbă, când au ieșit în fața bisericii, au apărut de pe ulițele laterale o mulțime de securiști care s-au repezii asupra lor. Erau conduși de Gheorghe Crăciun, un adevărat călău. Preotul, care tocmai ieșea din altar să vadă ce se petrece, a fost luat și aruncat cu forța în primul camion. S-a încins o încăierare care a durat vreo două ore. Securiștii s-au folosit și de armele de foc, astfel că mulți țărani au fost răniți și urmăriți până la pădurea din preajma comunei.

Printre țărani care au avut de suferit din partea Securității, s-au reținut următorii: Ihora Ilie, Pampu Nicolae, Gligore Gheorghe, Arsene Raveco, Ganea Ion, Simu Ioana, Peana Ion.

Bilanțul acestei duminici a fost de 64 de arestați, femei și bărbați, duși cu mașinile la Sibiu. Acolo, femeile au fost închise într-un grajd, iar bărbații în altul. Timp de o săptămână n-au primit de mâncare. O dată pe zi se deschidea ușa pentru a fi întrebați dacă se înscriu în colectiv. Toți au refuzat. După o săptămână, când au început să apară primele tulburări din cauza lipsei de mâncare, au fost eliberați.

Comuna Cudalbi din sudul Moldovei, așezată pe pârâul Cerului, aproape de Tecuci, a cunoscut represiuni sângeroase în urma unei revolte țărănești. Un număr de țărani au fost omorâți, alții au luat calea codrului și peste o sută au trecut prin închisori, povestind zilele de groază trăite. O altă revoltă țărănească a avut loc în județul Vaslui, de la Negrești către izvoarele Bîrladului. Comunele Dumești, Băcești, Todirești și alte câteva sate din județul Roman s-au răsculat. Centrul mișcării a fost comuna Băcești, unde preotul a fost împușcat de securiști chiar în mijlocul țăranilor.

Acolo unde izbucnise revolta în 1907, țărani s-au răsculat din nou pentru că li se furau bunurile de către comuniști. Satele Flămânzi, Frumușica și Nicolae Bălcescu au cunoscut pentru a doua oară sacrificiul uman: fiii acelora care fuseseră uciși în 1907 au fost arestați și trimiși în lagărele de exterminare.

La celălalt capăt al provinciei, pe malul Prutului, în apropierea orașului Huși, s-a descoperit o organizație care posedă, pe lângă alte arme, nici mai mult nici mai puțin decât un tanc "Tigru" abandonat de nemți în retragere. Vasile Gropineanu îl ascunsese într-o claie de fân la Vetrișoia, în lunca Prutului. El a fost trădat de un oarecare Agarici, fost plutonier de jandarmi, care, drept "recompensă", a încasat cinci ani de închisoare la Gherla și trei ani la "Canalul Morții".

Pe locurile unde Putna adună apele Milcovului și le cară spre

*"Rîul luciu-ncovoiat sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineții mișcă solzii lui de aur",*

în acea luncă pictată în cuvinte minunate de Vasile Alecsandri, acolo "semănătorii harnici" au fost îngropați în loc de sămânță de-a lungul brazdei pe fragedul pământ".

În perimetrul Suraia - Vadul Roșca - Răstoaca, tunurile au lovit în sate ca pe front, iar tancurile au strivit sub șenile: case, pacele, cotețe cu vietăți, sub privirile demențiale ale generalului Ceaușescu.

Așa s-a auzit prin închisori de numele acestui general, rostit cu scârbă de cei 700-800 de țărani arestați din comunele Suraia, Vadul Roșca și Răstoaca.

Durerea lor înăbușită li se citea pe fețele triste, cu ochii pironiți în depărtare, cu gândul la "ce-o mai fi pe-acasă";

*"Când sălbaticele rațe se abat din zborul lor
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător".*

"Dimensiunea multilaterală" a satrapului Ceaușescu a fost simțită până în apropiere de Videle, pe Valea Glavaciogului, unde a venit în persoană pentru a potoli pe țărani din comunele Blejești și Rădulești. Se spune că l-au luat ostatic și i-au dat drumul numai după ce a promis că țărani vor fi lăsați să-și lucreze pământul în voie. A promis totul până ce a scăpat; după aceea s-a trecut la arestări pentru intimidarea populației. Victimele au ajuns la "Canalul Morții".

Anul 1949 găsește din nou Bihorul în fierbere. În noaptea de 5 spre 6 iulie izbucnește răscoala țărănească în apropiere de Salonta, tot din cauza nemulțumirii legate de pământ. Colonelul Csller, comandantul Securității din nord-vestul țării, care avea sub ordine Maramureșul, Bihorul și Aradul, n-a mai avut somn. Dimineața trebuia să plece la Sighet, unde îl așteptau probleme importante "de stat": urma să conducă, personal, torturarea unor oameni care se organizaseră în Munții Maramureșului cu scopul de a face dreptate celor asupriți. Colonelul reușise să-și formeze un colectiv bine sudat din 126 de "lucrători de securitate".

Dar țărani din Bihor s-au găsit să-i creeze probleme tocmai când colonelul se gândea ce metodă să folosească pentru a-i "convinge" să vorbească pe cei din Munții Maramureșului.

Acum, cu țărani care ridicau alte probleme, era nevoie de o tactică. De fapt, plenara din 3-5 martie fusese clară și nu mai încăpeau discuții.

Prevăzător ca-ntotdeauna, a dat dispoziții ca armata, cât mai multă, să se deplaseze urgent la fața locului, până la venirea lui, când urma să se instaureze ordinea.

Pe la ora 7 dimineața a chemat pe căpitanul Elkeș, care era de serviciu, și i-a spus să anuleze avionul ce trebuia să-l ducă la Sighet, deoarece se impunea prezența lui la locul revoltei țărănești din Bihor.

Căpitanul a comunicat sublocotenentului Ilie Rada să contramandeze plecarea avionului. Acesta ripostează:

- Este o prostie să facem una ca asta când avionul este alimentat și așteaptă să plece în misiune. Trebuie să profităm de această ocazie.

Au strâns în grabă actele, dosarele cele mai importante, și au plecat la aeroport.

Dar revolta se răspândea în Bihor și trecuse și în județul Arad. Comunele Apatou, Cermeiu, Seleuș, Coroiu, Talpeș, Făgădău, până la Ineu erau în flăcări.

În 2/3 august 1949 în comuna Girișul Negru (Cermei) au avut loc arestări ca urmare a nemulțumirilor țăranilor împotriva înscrierii în colective. Au fost împușcați: Bolog Ioan (țaran), Botton Gheorghe (țaran) și Sârbu Silviu (notar).

Țărani care lucrau la batoze pentru treieratul grâului au refuzat să fie plătiți cu bani în loc de cereale, cu toate amenințările din timpul tratativelor ce se duceau în lunca comunei Gurbediu de lângă Ținea.

Lipsa tot mai accentuată a pâinii îi făcea pe țărani să aducă de la câmp câteva kilograme de grâu pentru a măcina la moara din Belfir, reușind în acest fel să-și amăgească familiile până ce autoritățile vor da curelele batozelor spre a începe treieratul.

Dar autoritățile, la loc de înțelegere, trimiteau activiști ce îi întărâtau pe țărani și îi amenințau. Când armata și-a făcut apariția trecând prin comună, țărani, alarmați, au tras clopotul și în miez de noapte au pornit spre primărie.

La marginea satului armata a tras în plin în cordonul de țărani care voia să discute cu ei, și cad primii martori: Bologan Ion și Botton Gheorghe.

Satele din regiune au fost invadate de armata echipată "de război" și arestările au început. Sîrbu Silviu, fostul notar, a fost împușcat în fața primăriei pentru a îngrozi și a intimida pe țărani.

În comuna Belfir au fost împușcați Kiak Laczi, măcelar, și Loricz Șoanj, țăran.

În comuna Ținea a fost împușcat notarul Sucigan cu fiul, iar soția, îngrozită, s-a sinucis când au venit să o aresteze (Elena).

Din comuna Batăr a fost împușcat un țăran cu numele Crăciun.

Sângele nevinovat a curs și de această dată. Comuna Ucuriș se pare că a plătit cel mai greu tribut. Din această localitate au fost împușcați și aruncați pe marginea drumului următorii: Alexandru Matic și Ion Matic, tată și fiu; Ion Florea și Ion Bodeanu.

Seara, colonelul Ludovic Cseller era frânt de "oboseală" când de la Oradea i s-a comunicat că avionul cu Elkeș a aterizat în Iugoslavia. Asta îi mai lipsea! A avut de lucru, deoarece o parte din dosarele cu anchetele celor arestați erau ale celor din Munții Maramureșului, care se "eliberaseră", sosiseră în lumea liberă să arate grozăviile ce se petrec în țară. În schimb, victimele din aceste dosare au cunoscut o nouă etapă de schingiuri pentru refacerea anchetelor. S-a întârziat cu 7-8 luni trimiterea lor la fabrica de procese.

Răscoala din Bihor a durat și în luna august. "Pacificarea" s-a făcut prin arestări masive și dislocări în Bărağan.

Pentru zelul depus, colonelul Cseller a fost avansat și asociat în problemele reeducării satanice de la Pitești. A muncit cu râvnă și în acest sector, până în anul 1953 când și-a tras un glonte în cap pentru a uita crimele comise.

Un lucru n-a știut: crimele nu se uită niciodată ! Și nici trădătorii și schingiuitorii. Cei care au trecut prin ghearele Securității își reamintesc cu groază chinurile îndurate din partea anchetatorilor. Printre numele acestor brute s-au reținut: Mihai Aibănșut, Bihori, Broitman, Kupfer, Litvin, Șmilovici.

Bihorul a rămas mereu în fierbere. Izbucnirile aveau loc când nici nu te așteptai.

Printre cei semnați ca participanți în lupte se găseau țăranii Jurj și Oneț. Primul a murit în timpul luptelor, iar Oneț, prins și condamnat la moarte, s-a sfârșit în fața plutonului de execuție la Oradea în anul 1956.

Lucreția Jurj, soția eroului Jurj, în vârstă de 23 de ani, a fost prinsă cu arma în mână. După ce a trecut prin chinurile anchetei s-a purtat cu demnitate prin închisorile din Oradea și Miercurea-Ciuc, unde numele ei impunea respect. Bolnavă de tuberculoză, i-a înfruntat pe călăii soțului ei, spunând:

- Nu-mi pare rău că am tras în dușmanii patriei mele. Am luptat cu arma în mână, nu pentru avere și nici pentru mărire. Am luptat pentru libertatea neamului românesc!

În 1951 un grup de opt țărani din Maramureș i-a înfruntat pe securiști în munți. Patru dintre ei au murit în lupte; unul a fost grav rănit și trei au căzut prizonieri. Expediați pentru interogatoriu la Ministerul de Interne în București, acolo au fost torturați și apoi trimiși la Jilava.

În luptă a murit și Gherman zis Frunzilă, un țăran din Sighet, care suferise mult din cauza ocupației maghiare, din 1940-44, și care, arestat în 1951, a fost bătut cu o cruzime rar întâlnită, pentru că își iubea locurile și tradiția ceea ce a deranjat Securitatea, infiltrată cu mulți unguri. Scăpat, a luat calea codrului cu alți țărani, mînuitori de țapine până atunci, ajunși în situația de a pune mîna pe arme spre a-și apăra demnitatea de om, grav batjocorită.

Printre ei se găsea țăranul Traian Mihălțeanu din Negrești, adus în sarica lui (un cojoc lung din lână groasă), găurit de gloanțe. Toți trei vor fi executați la Jilava în iulie 1951.

Maramureșul a mai cunoscut o acțiune de rezistență și anume aceea a unui grup de militari condus de Blidaru. Acesta a fost ucis în 1955, în încleștarea de la Băița de sub Codru. Printre militarii arestați am identificat pe locotenentii Ion Folea și Fedoreanu. Arestările în cadrul acestui grup începuseră în 1948 și interogatoriile erau în curs atunci când Elkeș, adjunctul colonelului Ludovic Cseller (călăul partizanilor), a fugit în Occident cu dosarele instrucției.

Arestările din Maramureș au durat mai mulți ani, și mii de locuitori din această provincie scumpă inimilor de români au luat drumul lagărelor de exterminare.

În luna iulie 1950 țăranii din comuna Prisaca, de pe valea Dîrjovului, la sud de satul Scornicești, s-au răscolit împotriva colectivizării forțate. Cu această ocazie s-au efectuat multe arestări.

Prin anii 1951-1952, în zona mlăștinoasă de luncă dintre lacul Potel și Dunăre, printre răchite și întinderile de păpuriș și stufăriș, se cuibărește o grupă de 3-4 partizani.

Dintre ei s-a reținut numele lui Pătrașcu și cel al lui Virgil Milcu, student la Cluj, socotit ca șeful grupului. Acesta din urmă era fiul preotului Petre Milcu din comuna Ianca - Romanai, trecut și el prin închisoare.

Printre satele cutureierate de acești partizani se numărau: Grojdibodu, Ianca, Orlea, Potelu și Ștefan cel Mare. Oamenii locurilor se ocupau cu pescuitul și confecționarea obiectelor casnice din papură sau lemn moale, deoarece zona dunelor încă nesolidificate nu le oferea alte posibilități, în schimb sufletul lor de oameni nevoiași era alături de acești partizani în care vedeau o speranță de îndreptare a vieții grele, venită odată cu rușii.

Auzind de prezența, din ce în ce mai activă, a acestor partizani, Securitatea a trecut la urmărirea lor. A fost trimisă o grupă de intervenție sub comanda căpitanului Romanescu. Tot prin trădare s-a dat de urma lui Virgil Milcu, care se adăpostise în locuința a doi bătrâni, formată numai dintr-o cameră cu două ferestre.

Casa fiind înconjurată și Milcu somat să se predea, el a deschis focul. Avea un pistol mitralieră la piept, un revolver și trei grenade. Cei doi bătrâni s-au culcat la podea, iar Milcu a început să tragă cu mitraliera când pe o fereastră, când pe alta. De afară se răspundea tot cu focuri și somații de predare, între timp căpitanul Romanescu s-a strecurat până la intrarea în casă și, cu pistolul în mână, a deschis ușa. În acel moment Milcu s-a întors cu țeava mitralierei îndreptată spre el. Căpitanul Romanescu a început să tremure când i-a văzut pe Milcu înarmat până în dinți. Virgil Milcu a scos revolverul din buzunar și, pentru a economisi cartușele, i-a tras un glonț în cap. Acesta a căzut. Milcu a pășit peste trupul lui și din pragul ușii a tras o rafală de mitralieră peste soldați. Aceștia s-au culcat la pământ. Astfel și-a croit drum printre ostași și a scăpat spre bălțile Dunării.

Până la urmă Virgil Milcu a fost prins.

La proces, Milcu a rămas uluit când i-a văzut venind să depună, ca martor al acușării, tocmai pe căpitanul Romanescu. Acesta a descris scena și a arătat cicatricea lăsată de glonțul care-i trecuse prin gură.

Virgil Milcu a fost condamnat la muncă silnică pe viață și a trecut și prin închisoarea Gherla.

Răscoala țăranilor din județul Vlașca a fost înăbușită în sânge

Toata admirația și recunoștința noastră o închinăm țăranimii care s-a ridicat, uriaș zăgaz de oțel, opunându-se celor ce voiau să-i cheltuiască atât de ieftin independența și demnitatea națională.

Acest omagiu a fost adus de Iuliu Maniu țăranimii, căreia regimul comunist i-a furat voința exprimată pe 19 noiembrie 1946.

Țăranul a apărut cu strășnicie burată de pământ moștenită din moși-strămoși. Și atunci când au venit să-i măture ultimul bob din hambar, părinții, crescuți în suferința, au murit apărând pământul copiilor lor, dar nu s-au lăsat îngenuncheați.

Dând la o parte vâlul uitării intenționate, așternut de mercenarii aduși de sovietici și instalați în guvernele și comitetele centrale în ultimii patruzeci și cinci de ani, descoperim tributul de sânge plătit de țăranii români în apărarea ogorului lor.

Ne oprim asupra dramei ce a cuprins Vlașca și Teleormanul, întinzându-se până la comuna Prisaca din județul Olt.

În noaptea de 6 spre 7 iulie 1950, securiștii l-au arestat pe învățătorul Marin Ionescu, din comuna Ciuperceni, pentru că ceruse revizuirea cotelor, care erau foarte mari, în timp ce seceta pârjolise pământul. Oamenii trudeau să ducă grâul la șura de la batoză, când o bură de ploaie i-a înmuiat până la piele. Cu toate acestea, câțiva țăranii din Ciuperceni au alergat la frații lor din Siliștea, anunțându-i că securiștii au început să-i aresteze pe cei care încercau să obțină scăderea cotelor.

Asupra satului Ciuperceni se abătuseră focuri de pușcă și de mitralieră. Cei de pe câmp, uzi de ploaie și însoțiți de zgomotul armelor de foc, au înjurat și au plecat spre casă.

Călin Petre, din Siliștea, a spus:

Măi, oameni buni, hai spre casă că nu-i a bine cu împușcăturile astea.

În satul Siliștea plutonierul-major de miliție Trifan V., originar din comuna Fereiu, județul Teleorman, arestase doi țăranii din Ciuperceni.

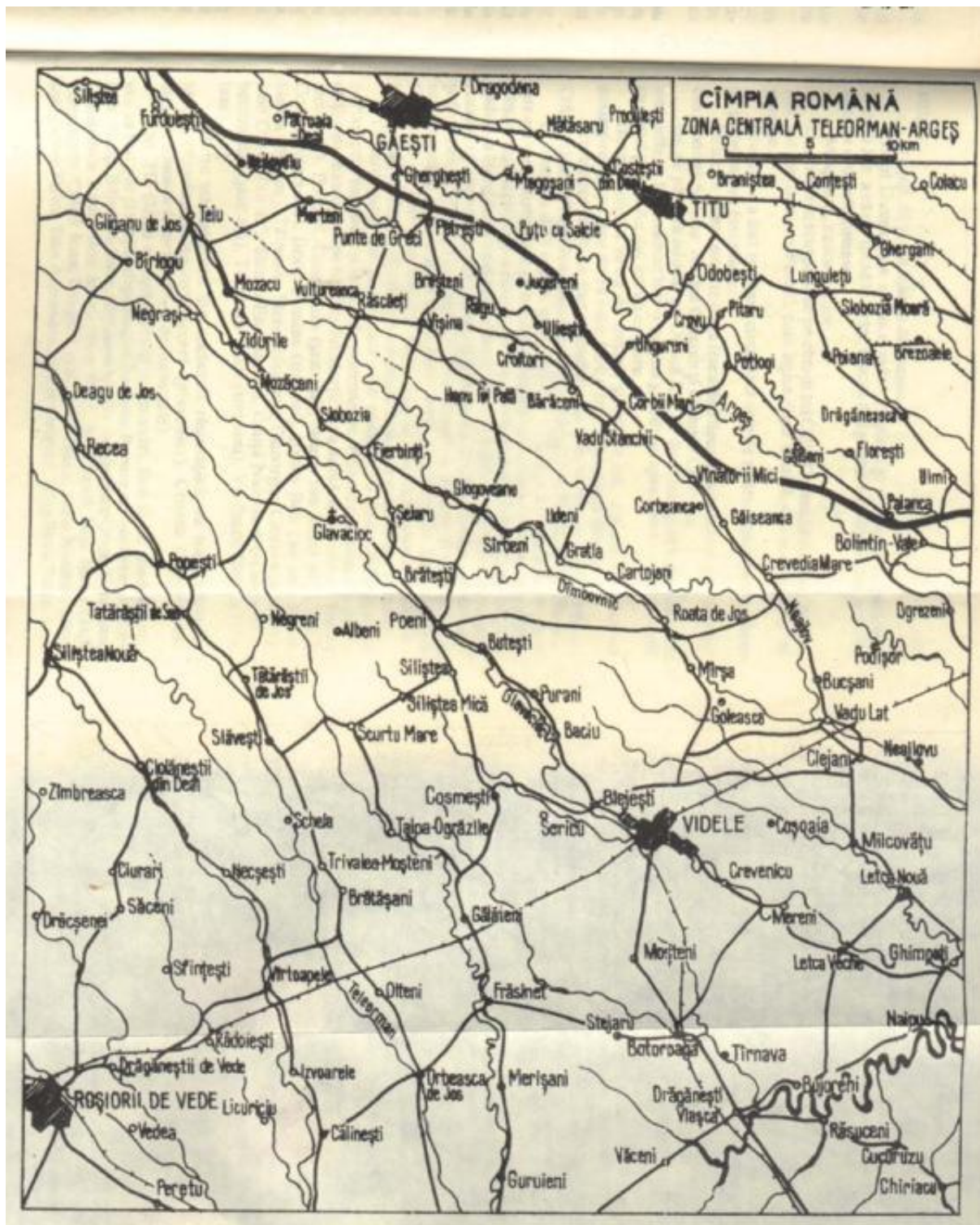
Pe la orele 8 dimineața, peste douăzeci de țăranii, care asistaseră la scena arestării, s-au îndreptat spre postul de miliție, au spart ușa și i-au eliberat pe cei doi frați ai lor.

Călin Petre, după ce a dejugat, i-a spus lui Cornel să intre în casă pentru că ce se petrece în sat înseamnă răscoală. Era speriat de mulțimea care pusese mâna pe topoare, coase și furci și se îndrepta spre sediul partidului comunist. Copiii, cu pietre în mână, își însoțeau mamele și tații, care strigau:

- Fraților, haideți să spargem sediul partidului, să spargem moara și să ne luăm pământul, fiindcă murim de foame.

În timp ce Călin Petre își schimba hainele ude, a început să se tragă clopotul de la biserică unde oficia preotul Rafailescu. Cornel, la cei nouăsprezece ani ai lui și cu gândul la cei doi copilași pe care trebuia să-i hrănească, a sărit pe fereastră și s-a îndreptat spre centrul satului.

Șoseaua era plină.

Gărăgăianu Maria, de nouăsprezece ani, se urcase în jurul orei nouă dimineața în clopotnița bisericii și trăgea neîncetat clopotul, care pusese satul în picioare; și nu numai Siliștea, începuseră să sosească țăranii din Purani, Mirea, Talpa, Preajba, Ciuperceni, Butești.

Țăranii de pe valea Glavaciogului erau în mare fierbere, în timp ce două-trei ore clopotul de alarmă n-a încetat să bată.

Lumea era îndârjită.

Pe ascuns, activistul Vîrlan Dumitru s-a dus și a împușcat pe tânăra Maria Gărăgăianu în stomac, dar ea a continuat să tragă clopotul. Atunci bestia comunistă s-a urcat la ea și a tras-o în jos în timp ce intestinele îi atârnavă din abdomen, în fața acestui spectacol barbar, oamenii au fugit după Vîrlan.

Țăranul Badea Bou l-a dezarmat și activistul a fost frământat în pumni și călcat în picioare de furia poporului.

În câteva minute n-avea să mai rămână nimic în sediul partidului comunist, simbol al opresiunii și crimei.

Printre primii intrați în sediu s-au numărat: Călin Cornel, Badea Bou, Ionel Bou (invalid de război, în cârje), frații Ion și Nicolae Crăiță, Frusina Bratu și mulți alții. Tablourile satrapilor comuniști au fost rupte și jucate în picioare. Maculatura marxistă a fost arsă. Geamurile și ușile au fost făcute praf.

Comuniștii găsiți înăuntru, aici și la primărie, au fost legați și închiși în școală.,

În jurul prânzului au sosit trei camioane cu soldați de la Giurgiu, care i-au încercuit pe cei trei-patru mii de țărani. O parte din soldați cărau lăzile cu cartușe într-o șură. Femeile li s-au adresat cu cuvintele:

- Măi băieți, aveți și voi părinți, frați sau copii. Gândiți-vă că și ei mor de foame ca și noi. Hoțiiăștia de comuniști ne-au jefuit pe toți și acum vor să ne omoare.

Călin P. Cornel s-a repezit și a pus mâna pe un pistol cu treizeci și două de focuri și pe doi saci cu cartușe, în timp ce mulțimea înfuriată a dezarmat și legat pe cei veniți în frunte cu un maior. Au fost duși tot în școală, unde se găseau cozile de topor ale comuniștilor.

Pe la orele 4 după-amiază a sosit armată foarte multă, cu tunuri și cu mitraliere fixate pe mașini, și s-a tras în țărani.

Activistul comunist Dumitrescu a luat o pelerină de ploaie de la un securist și cu un automat ascuns sub aceasta s-a îndreptat spre Popa N. Stan, din comuna Siliștea, care striga:

- Să dăm comuniștii jos! Eu am văzut în Rusia ce înseamnă comunismul, care a adus pe om în stare animalică.

Nici n-a apucat bine să-și termine caracterizarea sistemului diabolic marxist, și călăul Dumitrescu a descărcat un încărcător în el. Capul lui Popa N. Stan n-a mai existat... din el a rămas doar trupul neînsuflețit.

Trăgând în mulțime, bestia a strigat:

- Cine se mai opune intrării în colectiv.

Și Ontică Ion, din satul Purani, tată a două fetițe (Tita de șase luni și Aristița de doi ani), a ieșit în față ridicându-și cămașa și, cu pieptul gol, a strigat:

- Trageți, că și așa murim de foame.

Călăul Dumitrescu a tras o rafală în piept și o a doua la picioare. Ontică Ion a căzut luând în brațe ulucile din gardul bisericii în timp ce i se auzeau ultimele cuvinte:

- M-ați ucis, nenorociților.

Lacrimile se scurgeau de pe obrajii lui Călin Cornel în timp ce Burcea Ion, tot din comuna Purani, care ieșise după Ontică, era și el secerat de gloanțe.

Mulțimea a fost respinsă circa cinci sute de metri. Aproape douăzeci de persoane au fost rănite.

Pe loc au rămas moarte două fete având fiecare șaisprezece ani, ambele din comuna Siliștea: Aurica Crăciun și Olimpia Colibașu.

De pe jos l-au adunat pe Ontică Ion, de douăzeci și opt de ani, care mai sufla. A fost aruncat într-o mașină și în drum spre spital l-au frământat cu patul puștii. Au dat jos un cadavru.

Burcea Ion, în vârstă de treizeci și opt de ani, a ajuns la spital în nesimțire, iar pe ziua de 14 iulie 1950 a murit din cauza rănilor.

Printre cei răniți au fost semnați: Gărgăianu Maria, Mantu Mihai, Crăiță Elena, Neagu Ion, Băjenaru Stere, Gărgăianu Tudor, Rizea Tudor.

În noaptea de 7 spre 8 iulie, Călin P. Cornel a fost până la ora trei într-un ulm foarte mare și de acolo împușca numai cauciucurile mașinilor. Când a fost depistat, s-a pierdut în noapte cu pistolul și, furișându-se prin păduri, a ajuns după cinci zile la Rucăr, unde s-a angajat la o stână în munte. Auzind că părinții i-au fost arestați și, soția cu cei doi copilași (de doi ani și de un an) a plecat la părinții ei, Călin Cornel s-a hotărât să se predea. A venit acasă și nu s-a lăsat prins decât după ce s-a luptat cu securiștii. Chinurile pe care le-a îndurat acest tânăr de nouăsprezece ani sunt de neimaginat și, când le citești, te cutremuri. Dar, într-o zi vor fi cunoscute!

O bună parte din țărani care s-au răscolat au fost condamnați și purtați prin închisori și lagăre de exterminare. Printre cei șaiszeci și patru de țărani ce au trecut pe la "Canalul Morții" s-au numărat: Vasilescu Tudor (zece ani), Popa N. Constantin (șase ani), Neagu Ion (cinci ani), Călin Cornel (cinci ani), Bratu Frusina (trei ani), Badea Bou (un an), Bratu Sterea (doi ani), Tălpeanu Sterea (doi ani), Gheorghe Ciortan (doi ani), Ene Oprea (un an), Stancu Ene (un an), Crăiță Nicolae (trei ani), Berbecaru Ilie (șase ani), Trăistaru Ilinca (trei luni), Vasilescu Durica (trei luni).

Printre schingiuitorii din anchetele răsculațiilor au fost: Stănescu Marin (locotenent-major), Seceră (plutonier), Cristea (locotenent-major), Ionescu (elev la Școala de Securitate).

Alți 211 țărani au fost chinuiți în cercetări, fără să fie condamnați, sau au fost pur și simplu deportați în Bărăgan. Printre cei anchetați au fost identificați: Băjenaru Stere, Băjenaru Vasile, Anghelescu Gogu, Bou Stan, Ciobănescu Radu, Bou Maria, Bou Păun, Bou Ionel, Bou Ilie, Crăiță Constantin, Crăiță Ioan, Dragnea Stan, Dicu Iancu, Dicu Nicolae, Dicu Ion, Dobre Firică, Dan Alexandru, Dănac Grigore, Gărgăianu Radu-Ion, Ghinea Traian, Gărgăianu Nicolae, Irimescu Răducu, Modoran Nicolae, Neagu Tudor, Minai Ion, Păun Bou Ioana, Radu Petre, Rizca Alexandru, Turcu Constantin, Urian Ilie și alții. Anchetele au încetat pe 23 august 1951, după care a urmat exodul.

Familii întregi au fost dislocate și deportate în Bărăgan, după ce li s-au luat toate bunurile, tot ce agoniseră: Albuțel Constantin, Burcea Marin, Braticievici Iancu, Ciobănescu Florea, Dănac Vasile, Constantinescu Aurica, Constantinescu Gheorghe-Gică, Constantinescu Nicolae, Florescu Barbu, Dinculescu Ecaterina, Dumitrescu Mihai, Goleșcu Marin, Sonescu Elena, Ionescu Gheorghe, Ionescu Mircea, Ionescu Cornelia, Iliescu Gheorghe, Mărgărelescu Stelian, Manole Dumitru, Marin Mișu, Negoescu Gogu, Neață Traian, Păun Maria, Petrescu Gheorghe, Oprea I., Tucu Ioan, Vișan Marin, Maican Grigore, Maican Cîrstea, Saru (din Udeni), Tucu Nicolae, Pană Ilie, Ghinea Grigore, Ghinea Alexandru (Augustin) și alții.

Satele care au avut de suferit de pe urma acestei răscoale țărănești au fost: Ciupercem, Siliștea, Butești, Purani, Șopîrlești, Poeni, Moșeni, Ghimpați, Cămineasca, Udeni, Sîrbeni, Ungureni, Blăjești. Sericu, Talpa Biscoveni, Babele, întinzându-se focul nemulțumirilor până dincolo de Corbii Mari, Drăgoești de Ilfov, Vînătorii Mici și Vînătorii Mari.

Chinurile au continuat dezlănțuindu-se nu numai asupra celor arestați, dar și asupra urmașilor acestora. Nu se poate uita batjocorirea tatălui lui Călin P. Cornel, care era obligat să ducă recolta la Videle, însoțit de țigani lăutari, în timp ce fiul muncea ca un sclav la Canalul Dunăre - Marea Neagră. Nici familiile celor împușcați în timpul răscoalei nu erau scutite de teroarea dezlănțuită de forțele opresive. Timp de 14 ani Ioana Ontică a fost dusă pe la Securitate, interogată, amenințată și lovită, iar cele două fete o însoțeau de teamă să nu fie arestată.

Jalea se așternuse peste glia strămoșească.

Răscoala țăranilor din județul Olt a fost înăbușită în sânge

Și sătenii din Băiculești, comuna Oporeu, de pe valea pârâului Teslui, nu departe de Scornicești, s-au răsculat în anul 1960 împotriva colectivizării forțate.

Trupele de securitate au intervenit cu promptitudine și au împușcat pe țăranul Nătarău Ion, zis Codreanu. Printre zecile de arestați s-au numărat: Cristea Ion din satul Beria Mare și Burciu Gheorghe din comuna Oporelu.

Cu această ocazie asupra locuitorilor s-a dezlănțuit o cruntă teroare. Sute de săteni au fost aduși la primăria din Oporelu și, după ce au fost bătuți bine, au sfârșit prin a iscăli intrarea în colectiv.

Un nou val de teroare s-a abătut în regiunea de sud a județului Dâmbovița în anul următor. De data aceasta au avut de suferit sătenii din apropierea comunei Petrești, locul de naștere al Elenei Ceaușescu.

Șalele de la izvorul Neajlovului până la Corbii Mari, printre ele numărându-se: Răscăieți, Broșteni, Vișina, Jugureni, Croitori, Ragu, Uliești, Morteni, grupate în vestita Cîmpie a Neajlovului, s-au văzut de-a dreptul amenințate în existența lor. Fugăriți prin pădurile din apropiere, arestați și trimiși în închisori pe baza unor procese înscenate, asaltați de politrucii care mergeau din casă în casă pentru a smulge adeziunea la colectiv, țăranii n-au mai putut suporta și au trecut la acțiune, chemând, prin tragerea clopotelor, pe tot omul să se alătore pentru a împiedica colectivizarea forțată. Autoritățile și agitatorii politici au fugit și au cerut ajutor. Trupele de securitate și-au făcut apariția, prinzându-i ca într-un clește pe răsculați, după care a venit nemernicul de Ceaușescu, care le-a promis libertatea de a hotărî asupra înscrierii. Dar numai până a doua zi, fiindcă peste noapte armata i-a ocupat și au început chinurile și semnarea cererilor de intrare în colective sub tortură. Mulți au murit după aceste schingiuiți care au avut loc mai ales în comuna Vișina. Și nu puțini au fost cei care au luat drumul lagărelor de exterminare din bălțile Dunării.

Și, cu acest sistem de transformare a țăranului în sclav, s-a ajuns în 1962, când s-a hotărât ca nici un țăran să nu rămână în afara colectivelor, cu alte cuvinte putea să fie chiar omorât, dar pământul trebuia să-i fie adus în colhoz.

În acea primăvară anului 1962 au început să bată clopotele pe valea Iminogului, din județul Olt. În dangătul lor de alarmă ce prevestea urgie, locuitorii satelor: Micești, Dealul Mare, Bărcănești, Măndinești, Licești, Vâlcele s-au îndreptat spre primăria din comuna Olteni, înarmați cu ce apucaseră: furci, topoare, sape, coase. La podul de pe pâraul Iminog îi așteptau trupele de securitate și miliție. Li s-a cerut să se înscrie în colectiv "de bunăvoie" și să se retragă pe la casele lor. Refuzând, asupra miilor de țărani s-a deschis focul, în plin. Au fost împușcați mortal: Păduț Pavel, Brăileanu Ion și Liciu Marin al lui Anton Lazăr, frate cu Străinu. În total au murit șase țărani. Câteva zeci au fost răniți, alte sute, după ce au fost torturați, au luat drumul lagărelor de exterminare din bălțile Dunării. S-a reținut numele unuia dintre ei, anume Florescu C. Constantin, zis Vintilă.

După aceste groaznice represii, trupele de securitate au ocupat satele timp de trei săptămâni. Țăranii n-au putut ieși din curțile lor până nu au iscălit cererile de intrare în colective.

Împotriva acestor sate s-a tras și cu tunul, ca la Babadag, Suraia. Un caz ce nu poate fi uitat este cel al Elenei Petcu, gravidă, care a fost arestată și chinuită la Pitești.

SIRETUL ÎȘI ÎNROȘEȘTE APELE

Satul Vadu Roșca a fost trecut prin gloanțele ucigătoare ale călăului Ceaușescu.

La un an de zile după barbaria dezlănțuită de ruși în Ungaria, satele românești au fost pârjolate de comuniștii români care în turbarea lor îi ucideau pe țărani pentru a-i înscrie cu forța în colective.

Trecând prin câmpia inferioară a Siretului, în triunghiul Focșani - Râmnicu Sărat - Galați, și astăzi, după 35 de ani, supraviețuitorii povestesc cu groază despre cele petrecute în toamna anului 1957. Sfârșitul verii a însemnat începutul calvarului mai ales pentru cei mai obidiți ai satelor, pentru țărani din Vadu Roșca, sat cu 500-600 de fumuri la data aceea și fără resurse pentru a-și hrăni copiii. Trăiau din te miri ce, fiindcă pământ aveau foarte puțin!

Nevoia îi împinsese să se îndeletnicească cu împletituri din răchită. Și plecau să-și desfacă marfa, la sfârșitul verii, până la Cudalbi, Costache Negri, Pechea, până unde reușeau s-o dea în schimb pe de-ale gurii. Mai făceau drumuri și-n baltă pentru a aduce papură spre a avea de împletit panere și rogojini pe timpul iernii.

Dar în vara lui 1957 n-au mai apucat să ajungă la destinație pentru că pe drum au fost vânați, schingiuiți, li s-a confiscat marfa, deoarece nu erau înscriși în colectiv. Trebuiau s-o facă acum, fie la Pechea, fie la Hanul lui Conachi, Vameș sau Ivești, pe unde îi prindeau, după ce le strângeau mâinile în ușă, îi băteau legați de roata căruții sau îi înțepau cu sula în tot corpul. Pe deasupra, la întoarcere, nu aveau voie să povestească despre miracolul înscrierii în colectiv. Cei întorși erau îngroziți și teama intrase și în ceilalți, care îndrăzneau să plece din sat hotărâți fiind să nu-i lase pe activiști să pătrundă cu colectivizarea. Raionul Liești fierbea din cauza primului secretar Ciocîldău, care voia să-și îndeplinească planul trasat de Ceaușescu. Îi pusese la dispoziție și regimentul din Tecuci.

Vulturenii, mai docili, au acceptat, dar nu cu ușurință. Ulițele satului erau cutreierate de activiști străini de locuri, ce foloseau tot felul de mijloace de convingere.

La Surafa, în schimb, au întâmpinat rezistență. Și a fost confruntare ca pe timp de război, folosindu-se și tunul. Oamenii s-au văzut nevoiți să înfunde lunca Siretului.

Octombrie și noiembrie au fost furtunoase.

Cei din Răstoaca și Boșrlau nu s-au lăsat. Au ocupat primăriile și au ars nu numai cererile de înscriere în colective, dar și actele ce le găseau în cale.

Armata a deschis focul. S-au produs zeci de arestări printre cei ce nu au luat drumul pădurilor. Până spre 1 decembrie regiunea Galați era aproape îngenuncheată. Mai rămânea Vadu Roșca. Un singur sat amărât. Dar vorba proverbului: nu știi de unde sare iepurele.

Vadu Roșca nu mai avea odihnă. Oamenii se organizaseră ca pe timpul năvălirilor barbare, cu străji care vegheau zi și noapte asupra pericolului. Cum se apropia cineva suspect începeau fluierăturile și clopotul de la biserică îi trezea pe toți. Torțele înmuiate în păcură se aprindeau și lumea era gata, cu furci, coase și ce mai apucau, să-și apere pământul.

În ultima săptămână a lui noiembrie 1957 au venit de la "Comitetul comunal" din Nănești fel de fel de sfătuitoari care să-i convingă fără violență să accepte fericirea colectivă, însă nimeni n-a acceptat.

Toader Gh. Iordache oprește cu parul pe Ceaușescu

Marti, 2 decembrie, pe șoseaua dintre Liești-Călieni-Nănești și-a făcut apariția o mașină care înainta spre mijlocul satului. Înăuntru, pe lângă Ciocîldău, se mai afla o persoană. Și mașina a înaintat până în dreptul kilometrului 23 (de pe D.N. 23), unde i-a ieșit în față un disperat. După ce a tras pe șosea o linie cu parul, l-a ridicat gata să trăsnească:

- Până aici! Afară din satul nostru !

O voce bâlbâită i-a strigat pe fereastra mașinii: "La o parte, aici e partidul.

Unchi Petrache, cum i se mai spunea lui Iordache Toader, a răspuns imediat: "Ce partid, mă? Tu partid, eu partid, copiii noștri mor de foame înapoi, că aici vă pun cruce" și a lăsat parul în jos.

Mașina a dat puțin înapoi și Ceaușescu a scos pistolul pe fereastră descărcându-l în sus. Lumea a început să huiduie și mașina a făcut calea întoarsă ducându-se de unde a venit. Să fi fost ora prânzului", își mai reamintesc oamenii.

Satul era în fierbere. Nimeni nu-l mai părăsea. Nu mai aveau curajul să meargă nici la rudele din împrejurimi. Dar ceea ce nu știau era faptul că, după fugă, Ceaușescu dăduse ordin ca armata sa-i înconjoare și să nu le permită nici intrarea, nici ieșirea. Cordonul militar era așezat pe Putna, întinzându-se la 3 km de sat pentru a nu fi observat. Nici plutașul nu mai avea voie să vină acasă după alimente. Tancurile și mașinile erau pe poziție de tragere.

Miercuri sătenii au fost anunțați ca joi dimineața, la orele 8, oamenii să se adune la locul numit "strungă", de la marginea satului, pentru a se discuta cu ei deoarece se renunță la colectivizare, în acel loc se adunau vitele satului, care plecau la pășune, și tot acolo se găsea o cazemată rămasă intactă din timpul războiului.

Joi dimineața se anunța a fi o zi geroasă. Frigul îți îngheța până și sufletul. Oamenii, cu mic cu mare, tremurau și așteptau.

Pe la orele 9 a apărut armata și au început amenințările.

La prima salvă de foc trasă în sus, oamenii au răspuns cu huiduieli și bolovani.

Clopotul, care se alia la 200-300 de metri, a început să dea alarma. Cristea Enuță, de 22 de ani, tocmai eliberat din armată, chema pe toți să vină întru salvarea satului.

Armata a deschis focul în plin. Copiii și vârstnicii care nu au avut timp să se adăpostească în cazemată au fost secerăți de mitraliere, rămânând întinși de-a lungul drumului:

Arcan Ion (14 ani), Crăciun Dumitru (28 de ani), Crăciun Toader (49 de ani, tată a 8 copii), Crăciun Stroe (31 de ani), Marin Dumitru (49 de ani), Radu Dana a lui Chilichi (28 de ani, mamă a 4 copii) și Mihai Marin zis Roșu (42 de ani), ciuruit de gloanțe și mort după 15 zile,

Trupele "victorioase" au început înaintarea în sat trăgând salve de mitralieră prin curțile oamenilor îngroziți. Parte din ei, cu copiii în brațe, au fugii spre pădurile din împrejurimi. Alții, care nu ajunseseră la strungă, la auzul rafalelor s-au îndreptat spre biserică.

La vreo 200 de metri de la începerea înaintării, trupele sânt oprite, pentru un moment, în apropierea liniei unde Toader Gh. Iordache îl oprise cu parul pe Ceaușescu, de un tânăr de 29 de ani, Dimofte Aurel, care se avântă spre mijlocul șoselei în fașa unei mașini strigând: "Ați venit să ne treceți la colectiv cu armele?" Și mai mult n-a mai putut spune că un glonte tras de un ofițer l-a lovit în inimă. Ai casei, cu soția zbierând, cu un copil de un an în brațe, s-au repezit în drum și au luat corpul lui Aurel ducându-l în casă. După ei au năvălit ostașii care i-au pus cu fața la perete și au luat cu ei "corpul delict", pe tânărul Dimofte.

Încă un salt și armata a ajuns în dreptul clopotniței de unde Cristea Enuță, de 22 de ani, chema de zor oamenii să salveze satul. Coloana de mașini s-a oprit în fața "obstacolului" de forma unui foișor de vie, făcut numai din scândură și de unde continua limba clopotului "să vorbească" despre jalea așternută. Dar nu pentru mult timp. Din vacarmul care se iscaseră afară, ba "trage, mă", sau "nu trage", referindu-se fie la ostași, fie la clopotul improvizat, a prins glas o mitralieră care a ciuruit scândurile clopotniței făcând ca treptat limba de fier să amuțească. Și nu numai ea. Ostașii care au urcat pe scara de lemn au adus într-o pătură trupul lui Cristea Enuță și roind de sânge. Din podeaua de scândură continua să se prelingă sânge nevinovat, în timp ce într-un colț fusese găsit ghemuit un copil de 8 ani, Vasilică al lui Marin Șurub. Acest nou "corp delict" era și el dat jos în pumni și luat ca trofeu. Numai Dumnezeu l-a ocrotit pe acest copilăș în ploaia de gloanțe ce s-a abătut asupra clopotniței.

Sătul fusese cucerit, acoperit de sânge, dar oamenilor nu li se arătaseră binefacerile comunismului. Trebuiau să le guste, să le simtă pe propria lor piele.

Morții au fost ținuți într-una din casele neterminate de la marginea satului și li s-a pus pază serioasă. Cei răniți au fost adunați de pe drumuri sau de pe unde se ascunseseră, duși într-o altă casă și

trimiși după aceea la Focșani. Printre cei 27 s-au reținut: Crăciun Domnica, Cristea Maria, Dobre Marin (rănit în mână), Haralambie Ionel (împușcat în picior), Cristea Stan zis Mraniță (rănit în mină și picior).

Joi, 4 decembrie, până la miezul nopții, curțile și casele au fost răscolite și peste 100 de țărani au fost mânați ca vitele în cele două clase ale școlii de pe malul Putnei, unde au stat în frig, cu fața la perete, până a venit partidul. Și-a făcut apariția Ceaușescu însoțit de Ciocîldău și de o haită de securiști și de procurori. Primul a dat ordin gingaș: "Nu plecați până nu scoateți totul de la ei. Să fie aspru pedepsiți. Se instituie stare de urgență aici. Răniții, după ce se vindecă, să fie duși !a anchetă. Să nu scape nimeni nepedepsit".

Și a plecat partidul, așternând jalea în urma lui.

Peste zece zile a stat satul sub ocupație. Pretutindeni erau soldați care strigau și amenințau. Vorbeau altă limbă. Se pare că erau ceangăi din regimentul de la Tecuci. Arestările se făceau în permanență. Din fiecare casă lipsea cel puțin unul. Vecin la vecin nu putea merge. Nici doi nu aveau voie să meargă pe drum în timpul zilei. Până la cooperativă erai însoțit de un soldat înarmat, în curte, ca să-și hrănească animalele sau pentru alte nevoi, oamenii mergeau mai mult pe brânci. Din când în când se auzeau focuri de armă trase ca să-i intimideze.

La Sultana se pregătea mâncarea pentru anchetatorii care schingiuiu. Oamenii din sat erau chemați cu păsări și alimente pentru a-i hrăni pe călăi.

Anchetele și chinurile cele mai îngrozitoare aveau loc în casa lui Stanică Dumitru ajuns șeful C.A.P.-ului. Unul, Aramă, șeful Securității din Galați, își adusese pe cei mai feroși dintre călăi pentru efectuarea primelor cercetări. Pentru faza următoare, întocmirea dosarelor și trimiterea în judecată, dubele Securității cărau mereu pe nenorociții din Vadu Roșca la Galați. După două zile, și morții au fost transportați la Focșani.

Schilodiții se târăsc pe drumul Golgotei

Dintre cei trecuți prin cele două săli de clasă, prin casa lui Stanică, după ascultarea lor de către "domnii procurori" înainte de a ajunge în ghearele lui Aramă:

Toader Gri. Iordache, născut în comuna Vulturu, pe 1 ianuarie 1917, cel care l-a oprit pe Ceaușescu a fost bătut în asemenea hal încât recunoștea tot ce doreau călăii. A declarat că avea tot felul de arme, chiar și un tun pe care-l ținea ascuns în mormântul mamei lui. Din om a fost făcut neom. A fost condamnat la 7 ani. Astăzi este paralizat ca urmare a chinurilor îndurate.

Haralambie Ioniță, zis Mînză, a strigat: "Jos comunismul" și "Jos hoții". Tată a 6 copii. A fost torturat îngrozitor și condamnat la 10 ani.

Grigore Irina, luata de lângă mama ei care avea 100 de ani și învinuită, deoarece locuia aproape de biserică, de a fi tras clopotul din prispa ei, de la 70-80 metri distanță.

Marinache Tudor, zis Grecu, a fost bătut atât de rău că nu se putea ține pe picioare.

Ionascu M. Nițu, un tânăr de 17 ani; Sandu Ion, zis Arcanu; Nițu V. Stan, condamnat la 6 ani; Voicu Sandu, al lui Ciuciubei, de 32 de ani, a fost condamnat la 5 ani; Crăciun Toader, de 45 de ani; Crăciun Marin, zis Turică, fiul, de 17 ani; Crăciun Toader, zis Holban, arestat cu fiul, Crăciun D-tru, de 17 ani; Crăciun Aurel al lui Porcolet, un copilandru; Arcan Dumitru, al lui Șoarece, a fost de asemenea bătut îngrozitor; Mihalcea Nicolae zis Albu; Popoiu Toader; Sandu Ion; Lazăr Sandu, de 17 ani...

Tot satul a fost anchetat, în afara lui nu se știa nimic fiind înconjurat de armată. Nimeni nu avea voie să-l părăsească; nici să intre. Preotesei Ioana Alexandrina, care nu fusese în sat în ziua măcelului și nu avea cunoștință de cele petrecute, de abia i s-a dat voie să fie trecută cu pluta pentru a se întoarce acasă.

Morții au fost îngropați în cele două cimitire din Focșani.

Arestații, după chinurile îndurate, au fost trimiși în judecată la Tribunalul Militar din Constanța. Recursul s-a judecat la Galați. O fată de 12 ani a fost anchetată și dusă ca martor al acuzării la Bulibașa Constantin.

Teroarea a domnit peste sat până în ajunul Crăciunului, când a fost retrasă armata.

Procurorul șef Cruceru, care a urmărit desfășurarea anchetei, văzând sărăcia ce domnea în sat, se întreba pentru ce oare s-au răscolat țărani, care nu aveau ce apăra. Dar ce bun poate fi mai de preț decât cel de a trăi în libertate?

Iar lui țața Catrina nimeni n-a putut să-i interzică mersul la biserică. La fiecare sărbătoare o găseai îngenuncheată sub clopotniță, pe locul unde a bălțit sângele lui Enuță al ei, bocind: "Floarea mamei, bradul mamei, mama nu mai are lacrimi!"

Era durarea unui neam exprimată prin aceste cuvinte căci sute de mii de mame își așteptau brazii lor care nu se mai întorceau.

Așa s-au petrecut lucrurile la Vadu Roșca. Și nu numai aici.

TRIBUTUL ȚĂRANILOR PLĂTIT COMUNISMULUI

N-a rămas sat din țară unde bieții țărani să nu fie jefuiți, chinuiți și condamnați la muncă forțată. Dacă te oprești în comuna Vișina, din județul Dâmbovița, întâlnești tot atâta jale ca și în Vrancea, Bihor, Făgăraș sau Valea Glavaciocului. Aici, la izvorul Neajlovului, au fost arestați 64 de oameni și s-au pronunțat 761 de ani condamnare împotriva lor. Și aceasta pentru a-i înspăimânta pe ceilalți și a-i determina ca "singuri și nesiliți de nimeni" să semneze intrarea în sclavie.

După ce an de an i-au hărțuit, arestând azi unul, mâine altul, fără rezultat, în ziua de sâmbătă, 21 ianuarie 1961, a început să se tragă clopotul în comuna Vișina. Oamenii ajunseseră la disperare. Echipe de 18-20 activiști cutreierau ulițele satului obligându-i pe țărani să semneze cererea de intrare în colectiv. Unii disperați fugeau de acasă. Lăcustele comuniste intrau în casă și nu plecau până ce nu mâncau tot. La unui dintre țărani, după ce s-au săturat, și-au făcut treaba mare în putina cu brânză, în fața copilașilor. Între cei care i-au condus, în casa respectivă era Ionică Lăzărescu, cunoscut în comună.

Pe tușa Anica au luat-o de ceafă, i-au dat cu tușiera în nas și apoi au dat-o cu nasul de cerere: "Uite, babo, ce-ai făcut: te-ai înscris în colectiv nesilită de nimeni".

Și Marin D. Nicolae al lui Puricei povestește și-i dau lacrimile de câte a văzut. El cu Gheorghe Boiangiu și Marin Ciuciulete au început să tragă clopotul. Lumea s-a adunat. Telefoanele au fost ocupate. Revolta izbucnise. Activiștii au fugit ca potârnichele și au alarmat șefii de la București. Spre seară și-a făcut apariția Ceaușescu, care, după nevestă, era din satul vecin, de la Petrești. Pentru că era curajos, a sosit însoțit de 28 de mașini ale Securității, unele pline, altele goale ca să plece încărcate. Pentru a-și arăta forța a început să tragă cu armele, ca pe front. Nu a fost omorât nimeni. Doar Ion Ungureanu a fost rănit. Și a început vânatoarea după oameni. Stan Rădulescu s-a suit în pod și când au venit să-l ridice a început să strige: "Săriți, fraților, că au venit americanii peste mine!"

Peste 200 de țărani au fost ridicați în pumni și loviți cu patul puștilor în spate și în cap. Au fost duși la Pitești unde a început chinuirea. Au fost ridicate familii întregi. De exemplu Marin Necula a fost arestat cu fratele, cumnatul, mama și tala. Cinci dintr-o casă !

Torturile erau îngrozitoare. Lui Anghel Ilie, țăran din Vișina, anchetatorul Micudelu Constantin i-a scos testiculul cu creionul. O metodă barbară prin care au fost trecuți cu toții era legarea fedeleș și ridicarea cu scriptele la trei metri de unde li se da drumul să cadă pe ciment. Și nu o dată, ci de trei-patru ori, până leșinau.

Unul din sat, Dinu Gheorghe, a murit în închisoare din cauza chinurilor îndurate pe perioada anchetelor. Erau zi și noapte chemați la interogatoriu și bătuți zdravăn. Din sutele de arestați, bărbați și femei, după ce au trecut prin infernul de la Pitești, 64 din comuna Vișina și satul Răscăi, pendinte de ea, au luat drumul închisorilor și lagărelor de exterminare.

Pentru suferința lor îndurată în apărarea pământului moștenit din străbuni sau câștigat prin fapte de arme pe câmpul de luptă, pentru dăruirea lor în înfruntarea cu fiarele comuniste ce urmăreau distrugerea ființei umane, numele acestor martiri merită să fie înscrise în cartea de aur a REZISTENȚEI ROMÂNEȘTI:

Din comuna Vișina: Boiangiu Gheorghe, Busuioc Nicolae, Ciuciulei Gheorghe, Ciuciulei Marin, Ciuciulei Stan, Dinu Gheorghe (mort în temniță), Dinulescu Alexandru, Gută Marin, Ilie Anghel, Istrate Marin, Istrate Nicolae, Lăzărescu Ilie, Motoc Anghel, Onete Gh. Marin, Popescu Maria, Popescu Petre, Popescu Zoia, Rădoi Carol, Rotaru Gheorghe, Sultana Dumitru, Sultana Ștefan, Toader Emil, Torcea Constantin.

Din satul Răscăieți: Anca Radu, Badea Gheorghe, Bărbulescu Constantin (student), Bărbulescu Gheorghe, Bogdan Gheorghe, Bogdan Nicolae, Buibar A. Constantin, Buibar N. Constantin, Chiriță Zamfir, Ciocmata Marin, Ciotea Ion, Ciotea Zamfir, Cătălina Gheorghe, Chiriță Marin, Cristea Iordan, Dănăilă Ilie, Filea Maria, Cavăt Constantin, Grigore D. Nicolae, Ilie Alexandru, Ilie Gheorghe, Ivan Dumitra, Ivan Dumitru, Mihăescu Ion, Necula M. Stan, Necula R. Gheorghe, Necula St. Marin I,

Necula St. Marin , Necula I. Marin, Nuță Ion, Nuță Marin, Petre Constantin, Pisică Nicolae, Rădulescu Stan, Stana P. Marin, Stana R. Marin, Stanciu Gheorghe, Stancu Radu, Stănculescu Ion, Torcea...

Răscoalele continuă

Marti, 7 martie 1961, Lelea Zdirca trage de zor clopotele din comuna Dobrotești (Doage) de pe valea pârâului Burdea, la nord de Roșorii de Vede. Oamenii prinseseră pe vice-președintele raionului, pe care l-au bătut fiindcă nu restituia cererile de înscriere în colectiv. Primarul și activiștii sânt și ei bătuți, dar reușesc să fugă. Sătenii se constituie în echipe care blochează toate intrările în comună. Spre seară au început să zboare avioanele de vânătoare pentru a intimida oamenii; în acest timp apare adjunctul ministrului de interne, generalul Negrea, însoțit de zbirii raionului (Bodîrlău și I. Stănescu), după ce trupe de securitate făcuseră intrarea și deschiseseră focul. Țăranul Martan Stan este rănit la picior. Arestările continuă toată noaptea, cei prinși la grămadă sunt duși în clădirea școlii și bătuți. Peste o sută de țărani sunt arestați, printre ei și preotul Istrate. Teroarea se așterne peste sat timp de 6 luni, în timp ce arestații iau drumul lagărelor și închisorilor de exterminare. Printre ei, în afară de cei de mai sus, s-au reținut numele: Dănălache I. Ion, Mănălache Ion, Ioana Ciobanu și foarte mulți alții, peste o sută de persoane.

Astăzi urmărim să se facă lumină peste întreaga țară, ca să fie cunoscută drama satului românesc și să fie repuși în drepturi toți cei deposedați de bunurile materiale, cărora li s-au furat pământul și bucata de pâine a copiilor lor.

Schinguitorii și criminalii acestor neînfricați apărători ai gliei strămoșești să fie aduși în fața poporului, pentru ca lumea să afle adevărul iar astfel de lucruri să nu se mai petreacă.

Ne închinăm țării și sărutăm rănilor și obrazii umiliți de mercenarii diabolicului sistem comunist, încredințați că se va face dreptate.